A-16614 IV

Kõigi maade proletaarlased, ühinege!

VENE NFSV TÖÖSEADUSTE KOODEKS

AMETLIK TEKST MUUDATUSTEGA KUNI 1. JAANUARINI 1947. A. ÜHES PARAGRAHVIDE JÄRGI SÜSTEMATISEERITUD MATERJALE SISALDAVA LISAGA

RK

„PEDAGOOGILINE KIRJANDUS"
TARTU 1947

2
Tartu Riikliku Ülikooli
Raamatukogu
151434

NÕUKOGUDE SOTSIALISTLIKE VABARIIKIDE LIIDU KONSTITUTSIOON

(Põhiseadus).

§ 12. Töö on NSV Liidu iga töövõimelise kodaniku kohuseks ja auasjaks — põhimõttel: «kes ei tee tööd, see ei pea ka sööma». NSV Liidus teostatakse sotsialismi põhimõtet: «igaühelt tema võimete järgi, igaühele tema töö järgi».

§ 14. Nõukogude Sotsialistlike Vabariikide Liidu juhtimisele, tema kõrgemate riigivõimuorganite ja riigivalitsemisorganite näol, kuuluvad:

t) töö kohta käiva seadlusandluse aluste kindlaksmääramine;

§ 20. Lahkumineku korral liiduvabariigi seaduse ja üleliidulise seaduse vahel kehtib üleliiduline seadus.

§ 118. NSV Liidu kodanikel on õigus tööle, see on õigus olla kindlustatud tööga, kusjuures nende töö eest tasutakse vastavalt töö hulgale ja omadusele.

Õigus tööle kindlustatakse rahvamajanduse sotsialistliku organisatsiooniga, nõukogude ühiskonna tootmisjõudude järjekindla kasvuga, majanduskriiside võimaluse kõrvaldamisega ja tööpuuduse likvideerimisega.

§ 119. NSV Liidu kodanikel on õigus puhkusele.

Õigus puhkusele kindlustatakse töölistele ja teenistujaile kaheksatunnise tööpäeva kehtestamise ja tööpäeva vähendamisega seitsmele ja kuuele tunnile real kutsealadel, kus on rasked töötingimused, ja neljale tunnile tsehhides, kus on eriti rasked töötingimused; iga-aastase puhkeaja kindlaksmääramisega töölistele ja teenistujaile ühes töötasu säilitamisega; laialdase sanatooriumide, puhkekodude ja klubide võrgu töötavale rahvale kasutada andmisega.

§ 120. NSV Liidu kodanikel on õigus ainelisele kindlustusele vanaduses kui ka haiguse ja töövõime kaotamise juhul.

Seda õigust kindlustab tööliste ja teenistujate sotsiaalkindlustuse ja tasuta arstiabi laialdane arendamine töötavale rahvale riigi kulul, laialdase kuurortide võrgu andmine töötava rahva kasutusse.

§ 122. Naisele antakse NSV Liidus mehega võrdsed õigused kõigil majandusliku, riikliku, kultuurilise ja ühiskondlik-poliitilise elu aladel.

Nende õiguste teostamise võimaluse kindlustab naistele meestega võrdse õiguse andmine tööle, töötasule, puhkusele, sotsiaalkindlustusele ja haridusele, ema ja lapse huvide riiklik kaitse, riiklik abi paljulapselistele ja vallasemadele, raseduse puhul naisele puhkeaja andmine ülalpidamise säilitamisega, laialdane sünnitusmajade, lastesõimede ja lasteaedade võrk.

§ 126. Vastavalt töötava rahva huvidele ja rahvamasside organisatsioonilise isetegevuse ning poliitilise aktiivsuse arendamise eesmärgil kindlustatakse NSV Liidu kodanikele õigus ühineda ühiskondlikesse organisatsioonidesse: ametiühinguisse,...

§ 130. NSV Liidu iga kodanik on kohustatud Nõukogude Sotsialistlike Vabariikide Liidu Konstitutsioonist kinni pidama, seadusi täitma, töödistsipliini pidama, ausalt suhtuma ühiskondlikesse kohustesse ja austama sotsialistliku ühiselu reegleid.

VNFSV KRIMINAAL-, TSIVIIL- JA TÖÖSEADUSANDLUSE AJUTISEST RAKENDAMISEST LEEDU, LÄTI JA EESTI SOTSIALISTLIKE VABARIIKIDE TERRITOORIUMIL.

NSVL Ülemnõukogu seadlus 6. novembrist 1940. a.

1. Rahuldada Leedu, Läti ja Eesti Nõukogude Sotsialistlike Vabariikide valitsuste palve ja lubada ajutiselt üleliiduliste koodeksite väljaandmiseni rakendada nende vabariikide territooriumil järgmisi Vene NFSV koodekseid: kriminaal-, kriminaalkohtupidamise, tsiviil-, tsiviil-kohtupidamise, töökoodeks ja abielu, perekonna ja eestkoste seaduste koodeks.

2. Määrata, et kohtuotsused kriminaal- ja tsiviilasjades, mis tehtud kohtute poolt Leedus, Lätis ja Eestis kuni nõukogude võimu kehtimapanekuni neis riikides, ja mis ei ole veel täidetud, ei kuulu täitmisele.

Need asjad kuuluvad uuesti läbivaatamisele Leedu, Läti ja Eesti Nõukogude Sotsialistlike Vabariikide kohtuorganite poolt

vastavalt nende territooriumidel ajutiselt kehtivatele Vene NFSV koodeksitele.

3. Kriminaalvastutusele võtmine süütegude eest, mis on toime pandud Leedu, Läti ja Eesti territooriumil enne nõukogude võimu kehtimapanekut neis riikides ja samuti Leedu, Läti ja Eesti vastavate organite poolt enne neis nõukogude võimu kehtimapanekut algatatud uurimis- ja kohtuasjade lõpetamine ja kohtualluvuse järele edasisaatmine peab sündima vastavalt Vene NFSV koodeksitele.

4. Varanduslikud vaidlused tsiviil- ja teistes õigussuhetes, olenemata nende tekkimise ajast, kuuluvad läbivaatamisele Leedu, Läti ja Eesti Nõukogude Sotsialistlike Vabariikide kohtuorganite poolt vastavalt nende vabariikide territooriumil ajutiselt kehtivatele Vene NFSV koodeksitele ja teistele NSVL Valitsuse ja ka Leedu, Läti ja Eesti Nõukogude Sotsialistlike Vabariikide Valitsuste seadustele ja määrustele.

VNFSV TÖÖSEADUSTE KOODEKSI KEHTIMAPANEKU KOHTA.

Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi 31. oktoobri 1946. a. seadlus.

(Eesti NSV Teataja 1946, 53, 450.)

Vastavalt NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi seadlusele 6. novembrist 1940 panna Eesti NSV territooriumil alates 1. novembrist 1946 kehtima VNFSV Tööseaduste koodeks.

VENE NFSV TÖÖSEADUSTE KOODEKS.[1]

1922. a. väljaanne (hilisemate muudatuste ja täiendustega).

I. Üldosa.

* § 1. Tööseaduste koodeksi eeskirju kohaldatakse kõigile palgalisel tööl töötavaile isikuile, kaasa arvatud ka kodus töötajad, ja need on kohuslikud kõigile ettevõtteile, asutistele ja majandeile (riiklikele, kaasa arvatud ka sõjaväelised, ühiskondlikele ja era-, nende hulgas ka tööd koju andvad) ja kõigile isikuile, kes kasutavad võõrast palgalist tööjõudu.

Märkus 1. Rahvakomissaride Nõukogule tehakse ülesandeks anda erimäärus, milles nähakse ette erandid käesoleva koodeksi kohaldamisel kodus töötajate kohta.

Märkus 2. Hooajatöödel töötajate töötingimused korraldatakse erimäärusega (Lisa 1).

Märkus 3. Ajutiste tööliste ja teenistujate töötingimused korraldatakse erimäärusega (Lisa 2).

Märkus 4. Metsa- ja parvetustöödel töötajate töötingimused korraldatakse erimäärusega (Lisa 3).

Märkus 5. Ehitustööliste töötingimused korraldatakse erimäärusega (Lisa 4).

Märkus 6. Jaekaubandusvõrgu töötajate töötingimused korraldatakse NSVL KTK ja RKN-i määrusega 18. novembrist 1929. a.[2]

---

[1] Tähekesega * märgitud peatükkide või paragrahvide kohta leidub käesolevas väljaandes Vene NFSV Tööseaduste koodeksi teksti lõpus lisamaterjali.

[2] Vt. samuti NSVL RKN-i 25. aprilli 1940. a. korralduse põhjal väljaantud „NSVL Kaubanduse Rahvakomissariaadi süsteemi jaekaubandusvõrgu töötajate palgamäärustik" (NSVL Kaubanduse RK 21. mai 1940. a. käskkiri nr. 240).

Märkus 7. Palgatöö rakendamise tingimused töötavate talupoegade majandeis ja kulakute majandeis väljaspool kollektiviseerimise piirkonda korraldatakse erimäärustega (Lisad 5 ja 6).

Märkus 8. Paragrahvides 37[1], 67, 68, 68[1], § 68[1] märkuses 1, § 68[1] märkuses 2, § 68[2], 83[4] ja 83[5] ettenähtud küsimused eraettevõtete ja -majandite suhtes korraldatakse NSVL Töö RK poolt kokkuleppel ÜAÜKN-iga antavate eeskirjadega.[3]

Märkus 9. Tsiviil-õhulaevastiku meeskondade ja isikute kohta, kes teenindavad lennuteenistuse maapealset seadeldust, võidakse eriliste töötingimuste tõttu üldisest tööseadusandlusest vajalikud erandid kehtima panna NSVL Töö RK poolt koos Tsiviil-õhulaevastiku Peavalitsuse ja ÜAÜKN-iga.[4]

Märkus 10. Töölis-Talupoegade Miilitsas ning parandustikes tööasutistes töötajate töötingimused korraldatakse eriseadustega.[5]

§ 2. Käesoleva koodeksi kohaldamise piirid töökohustuse korras tööle kutsumisel tekkinud suhetele (§ 11) määravad Rahvakomissaride Nõukogu, Töö ja Kaitse Nõukogu ja nende volitusel Töö Rahvakomissariaat.

§ 3. Rahvakomissaride Nõukogul on õigus laiendada käesoleva koodeksi üksikute osade kehtivust mõnedele tegelikus sõjaväeteenistuses mitteseisvate sõjaväes teenivate töötajate liikidele.

§ 4. Kõik töö kohta käivad lepingud ja kokkulepped, mis võrreldes käesoleva koodeksi eeskirjadega halvendavad töötingimusi, on kehtetud.

---

[3] Vt. NSVL RKN-i ja ÜAÜKN-i 10. septembri 1933. a. määrus NSVL Töö RK liitmisest ÜAÜKN-iga § 1 (lk. 69). Eesti NSV Töö Rahvakomissariaat likvideeriti ENSV Ülemnõukogu Presiidiumi 19. juuli 1945. a. seadlusega (lk. 69). Vt. samuti NSVL RKN-i 21. augusti 1934. a. määrus (lk. 70).

[4] Tsiviilõhulaevastiku töötajate töötingimused määratakse üldise tööseadusandlusega ühes eranditega, mis on ette nähtud NSVL õhusõidukoodeksis ja NSVL tsiviilõhulaevastiku teenistusmäärustikus (NSVL õhusõidukoodeksi § 28 — LSKK 1936. a., nr. 43, art. 359-b).

[5] Vt. NSVL KTK ja RKN-i 27. oktoobri 1934. a. määrus parandustikke tööasutiste ülekandmisest liiduvabariikide kohtu rahvakomissariaatidelt NSVL Siseasjade RK alluvusse (LSKK 1934. a., nr. 56, art. 421).

II. Tööjõu palkamise ja muretsemise kord.

§ 5.—10. Tühistatud.

* III. Vene NFSV kodanikkude töökohustusele rakendamise kord.[6]

§ 11. Erandjuhtumeil (loodushädade tõrjeks, tööjõu puudus tähtsaimate riiklike ülesannete täitmisel) võidakse kõiki Vene NFSV kodanikke, välja arvatud § 12—14 ettenähtud erandid, rakendada tööle töökohustuse korras, vastavalt Rahvakomissaride Nõukogu või tema poolt selleks volitatud organite erimäärustele.

§ 12. Töökohustusele ei kuulu: a) isikud alla kaheksateistkümne aasta vanuses, b) mehed üle neljakümne viie aasta vanuses ja naised üle neljakümne aasta vanuses.

§ 13. Töökohustusest vabastatakse: a) isikud, kes haiguse või vigastuse tõttu on ajutiselt kaotanud töövõime, kuni töövõimeliseks saamiseni; b) rasedad kaheksa nädala kestel enne sünnitamist ja sünnitanud kaheksa nädala kestel pärast sünnitamist; c) rinnalapsega naised; d) töö- ja sõjainvaliidid; e) naised, kellel on lapsi alla 8 aasta vanuses, nende eest hoolitseva isiku puudumisel.

§ 14. Täiendavad erandid ja soodustused sõltuvalt tervislikust seisukorrast, perekonnaseisust, tööde iseloomust ja olustikulistest tingimustest määratakse Rahvakomissaride Nõukogu, Töö ja Kaitse Nõukogu ning Töö RK poolt üksikute töökohustuse liikide järgi.

---

[6] Vt. NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi 15. mai 1946. a. seadlus „Tööjõureservide Peavalitsuse ja Tööjõu Arvestamise ja Jaotamise Komitee ümberkorraldamise kohta Tööjõureservide Ministeeriumiks" (lk. 84); Eesti NSV RKN-i 19. augusti 1944. a. määrus nr. 123 „Looduslike hädade korral elanikkonna töö ja küüdikohustuse täitmisele rakendamise korra kohta" (lk. 85); Eesti NSV RKN-i 21. juuni 1945. a. määrus nr. 330 „Metsatulikahjude vastu võitlemise kohta" (lk. 87); Eesti NSV RKN-i 19. mai 1945. a. määrus nr. 451 „Maaelanike tööga osavõtu kohta kunst- ja kruusateede ehitamisest ja parandamisest" (lk. 88).

*IV. Kollektiivlepingud. [7]

§ 15. Kollektiivleping on ametiühingu (§ 152 ja 153) kui tööliste ja teenistujate esindaja ja tööandja vahel sõlmitud lepe, millega määratakse töö ja palkamise tingimused üksikutele ettevõtteile, asutistele ja majanditele või nende rühmadele (§ 17) ning tulevaste isiklike töölepingute sisu (§ 27 ja 28).

§ 16. Kollektiivlepingu tingimusi kohaldatakse kõigile ettevõttes või asutises töötavaile isikuile vaatamata sellele, kas nad on lepingu sõlminud ametiühingu liikmed või mitte.

Märkus. Kollektiivlepingut ei kohaldata neile administratiivpersonaali kuuluvaile isikuile, kellel on tööle võtmise ja vallandamise õigus.

§ 17. Kollektiivlepingud võivad olla üldised (mida kohaldatakse Vabariigi piires kogu tootmis-, rahvamajandus- või valitsemisharule) ja kohalikud. Üldise kollektiivlepingu olemasolu korral on kohalikkude lepingute sõlmimine lubatud ainult üldises lepingus ettenähtud juhtudel ja korras.

§ 18. Aja ülemmäär, mille peale võib sõlmida kollektiivlepinguid, määratakse kindlaks Töö RK poolt kokkuleppel ÜAÜKN-iga.

§ 19. Kollektiivlepingute paragrahvid, mis halvendavad töötingimusi võrreldes käesoleva koodeksi ja teiste töö kohta käivate kehtivate seaduste ja määruste tingimustega, on kehtetud.

§ 20. Ametiühingud ei kanna ainelist vastutust kollektiivlepingute alusel.

§ 21. Kollektiivlepingud sõlmitakse kirjalikult ning kuuluvad kohalikule registreerimisele Töö RK organis, kusjuures viimasel on õigus tühistada kollektiivlepingut osas, mis halvendab tööliste ja teenistujate seisukorda võrreldes kehtiva töö seadusand-

---

[7] ÜAÜKN-i Presiidiumi 18. veebruari 1947. a. istungil esines ÜAÜKN-i esimees sm. V. V. Kuznetsov teatega, et NSVL Ministrite Nõukogu kiitis heaks ÜAÜKN-i ettepaneku kollektiivlepingute sõlmimise kohta käesoleval aastal. Kollektiivlepingud peavad ette nägema üritused tööjõudluse edasiseks tõstmiseks, elamis- ja elutarbeliste tingimuste parendamiseks ettevõtteis, töötajate massilise kultuurilise teenindamise, töökaitse ja ohutustehnika parendamiseks, riikliku ja töödistsipliini tugevdamiseks. Kogu kollektiivlepingute sõlmimise tööst peavad aktiivselt osa võtma töölised, insener-tehnilised töötajad ja teenistujad (vt. lk. 89—95).

lusega (§ 19). Kollektiivlepingute registreerimise korra määrab Töö RK.

Märkus. Kollektiivlepingu üksikute eeskirjade tühistamine Töö RK organite poolt ei pane seisma kollektiivlepingu registreerimist ülejäänud osas, kui mõlemad pooled avaldavad selleks oma nõusoleku.

§ 22. Registreeritud kollektiivleping jõustub poolte allakirjutamise päevast või lepingus ettenähtud tähtaegadel.

§ 23. Asutise või ettevõtte ümberkorraldamisel või uuele valdajale ülieminekul jääb registreeritud kollektiivleping jõusse kogu tema kehtivuse kestuseks.

Märkus. Neil juhtudel on pooltel õigus avaldada soovi kollektiivlepingut uuesti läbi vaadata, teatades sellest vastaspoolele kaks nädalat ette, kusjuures senine leping jääb kehtivaks kuni uue leppe sõlmimiseni.

§ 24. Lepingud, mis on uuendatud uueks tähtajaks, olgugi endistel tingimustel, samuti kõik poolte kokkuleppel lepingusse kantud muudatused ja täiendused kuuluvad registreerimisele üldistel alustel (§ 21).

§ 25. Mõnesugustel põhjustel registreerimata jäetud lepingute alusel tööandja ja töötaja vahel tekkinud tülid lahendatakse mitte nende lepingute, vaid kehtiva seadusandluse alusel.

§ 26. Lähemateks kollektiivlepingu täitmise järelevalve organiteks on hinde-vaidekomisjonid (§ 170).

* V. Tööleping.

§ 27. Tööleping on kahe või mitme isiku kokkulepe, mille järgi üks pool (töötaja) annab oma tööjõudu tasu eest teisele poolele (tööandjale).

Tööleping sõlmitakse nii kollektiivlepingu puudumisel kui ka selle olemasolul.

§ 28. Töölepingu tingimused määratakse kindlaks poolte kokkuleppel. Kehtetud on töölepingu tingimused, mis halvendavad töötaja olukorda, võrreldes ettevõtte või asutise kohta käivate tööseaduse, kollektiivlepingu ja sisekorra-eeskirjade tingimustega (§ 4, 15, 19 ja 52—55), kui ka tingimused, mis piiravad töötaja poliitilisi ja üldisi kodaniku õigusi.

*§ 29. Töölepingu sõlmimisel on kohuslik palgaraamatu väljaandmine kõigile töölistele ja teenistujaile (välja arvatud administratsiooni kuuluvad isikud) kõigis ettevõtteis, asutistes ja majandeis, vaatamata töötajate arvule nendes. Palgaraamatute andmine ei ole kohuslik, kui tööleping sõlmitakse tähtajaga alla ühe nädala.[8]

Märkus 1. Töölepingu sõlmimisel artelliga antakse peale artellile ühise raamatu veel palgaraamat igale artelli liikmele.

Märkus 2. Palgaraamatu andmise kord ja selle sisu määratakse seaduste eri sätetega.

§ 30. Töölepinguid võidakse sõlmida nii üksikute isikute kui ka nende rühmadega (artellid jms.).

*§ 31. Töölepingu suhtes on alaealistel võrdsed õigused täisealistega. Vanemail, lapsendajail, eestkostjail ja hooldajail kui ka asutistel ja ametiisikuil, kellele on usaldatud töökaitse seaduste täitmise järelevalve, on õigus nõuda lepingu ennetähtaegset tühistamist, kui selle jätkamine ähvardab alaealise tervist või kaldub üldiselt tema kahjuks.[9]

§ 32. Kui töölepingu alusel tehakse tööd mitte lepingu vahetult sõlminud isikule, vaid tema poolt teenindatavale ettevõttele või majandile, või kui käitis, kus töötaja töötab, moodustab teise ettevõtte osa või osakonna, vastutab töölepingu järgi ettevõte, asutis või isik, kellele töö tehakse.

Töölepingu järgi, mille sõlminud tööettevõtja seoses endale võetud tööga, vastutab tööettevõtja. Tellija vastutus juhul, kui tööettevõtja (hankija) varandus ei ole küllaldane tööettevõtte (hanke) täitmisel töötanud isikute palga ja sotsiaalkindlustuse maksu võlgade katmiseks, määratakse eriseadusega (Lisa).

Märkus. Ettevõtete, asutiste või isikute ja tööettevõtjate vastastikused nõudmised lahendatakse üldises kohtukorras.

§ 33. Lepingu sõlmimisel artelliga tekivad tööandjal iga artelli kuuluva ja tööandjale kokkulepitud tööd tegeva isiku suh-

---

[8] Vt. Riiklike, kooperatiivsete ja ühiskondlike ettevõtete ning asutiste tööliste ja teenistujate töö sisekorra tüüpeeskirjade § 5 (lk. 132).

[9] Vt. Eesti NSV RKN-i 20. oktoobri 1944. a. määrus nr. 202 „Tööliste ja teenistujate tööle asumise ja töölt lahkumise kohta" (lk. 128) ja selle § 3 uue redaktsiooni kohta 8. maist 1945. a. nr. 404 (lk. 129).

tes samad kohused ja õigused, nagu siis, kui ta oleks sõlminud temaga lepingu isiklikult.

§ 34. Töölepingud sõlmitakse: a) määratud ajaks, kuid mitte üle ühe aasta; b) määramata ajaks; c) mingi töö täitmise ajaks.[10]

§ 35. Töötajal ei ole õigust üle anda tööandja nõusolekuta temalt nõutava töö täitmist teisele isikule. Töölepingu alusel palgatud artell võib, kui lepingus ei ole vastupidi kokku lepitud, ise oma liikmete vahel tööd jaotada ja asendada üht liiget teisega.

* § 36. Tööandja ei või töötajalt nõuda tööd, mis ei kuulu seda laadi tegevuse hulka, milleks viimane on palgatud, kui ka tööd, mis on seoses ilmse ohuga elule või mis on vastuolus tööseadustega.

Kui ettevõttes ajutiselt ei ole tööd, milleks töötaja on palgatud, on tööandjal õigus teda üle viia teisele, tema kvalifikatsioonile vastavale tööle. Töötaja keeldumisel selle töö tegemisest on tööandjal õigus teda vallandada, makstes vallandamistoetust vastavalt § 89.

Erandjuhtumeil, kui see on vajalik ähvardava õnnetuse vältimiseks, võidakse töötajale anda teist laadi tööd, kuigi viimane ei vasta tema kvalifikatsioonile.

Ülaltähendatud juhtudel ei või palka vähendada, kusjuures juhul, kui ajutine töö on kõrgematasuline kui see, milleks töötaja on palgatud, makstakse talle palka kõrgema määra järgi (§ 64).

* § 37. Töötajat võib üle viia ühest ettevõttest teise või ühest maakohast teise, kuigi koos ettevõtte või asutisega, ainult tema nõusolekul; selle puudumisel võib kumbki pool lõpetada töölepingu, kusjuures mõlemal juhul makstakse töötajale vallandustoetust vastavalt § 89.[11]

* § 37[1]. Tootmis-hädavajaduse korral (eriti tööseisaku juhtudel) on riiklike, kooperatiivsete ja ühiskondlike ettevõtete, asu-

---

[10] Vt. NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi 19. oktoobri 1940. a. seadluse § 6 (lk. 123), samuti NSVL RKN-i 12. juuni 1940. a. määrusi nr. 1234. „Kolhoosnike lahkumise korrast ettevõtetest seoses töölepingu lõppemisega" (LMKK 1940. a., nr. 18, art. 440) ja nr. 1233 „Kaugetes maakohtades töötavate tööliste ja teenistujate ettevõtetest ja asutistest lahkumise korrast seoses töölepingu lõppemisega (lk. 130).

[11] Vt. NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi 19. oktoobri 1940. a. seadlus (lk. 123).

tiste ja majandite administratsioonil õigus töötajaid kuni üheks kuuks (seisaku korral aga kogu seisaku ajaks) üle viia teisele tööle samas või teises ettevõttes, asutises või majandis, kuid samas maakohas.

Juhul, kui töö eest, millele töötaja üle viidi, tasutakse vähem kui endise töö eest, säilitatakse üleviidule tema endine keskmine palk endise töö järgi.[12]

Seesugusest üleviimisest keeldumine ilma mõjuvate põhjusteta loetakse töödistsipliini rikkumiseks.

§ 38. Kestva iseloomuga tööde puhul võib lõplikule töölevõtmisele eelneda katseaeg, mille kestus on töölistel mitte üle kuue päeva ja teenistujail kvalifitseerimata ja väiksema vastutusega töödel mitte üle kahe nädala ja vastutavatel töödel mitte üle ühe kuu.

§ 39. Olenevalt katse tulemustest võetakse töötaja lõplikult tööle või vallandatakse, tasudes temale katseaja eest selle liigi tariifilise palgamäära järgi, mille alla ta arvati katsele võtmisel.

§ 40. Katse tulemustest (vastuvõtmisest või vabastamisest) teatab tööandja viivitamata vastavale Töö Rahvakomissariaadi organile (§ 7). Töötaja loetakse katseaja lõpuni töötuks ja temale säilitatakse Töö Rahvakomissariaadi organites määratud järjekord.[13]

§ 41. Kui tööandja või administratsioon võttis töötajalt isikuttõendava dokumendi, siis on ta kohustatud selle tagasi andma töötaja esimesel nõudmisel.

§ 42. Tööandja on kohustatud töötaja nõudmisel andma talle tunnistuse selle kohta, kui kaua töötaja tema juures töötas ja missuguses ametis. Tingmärkide tegemine tunnistusele on keelatud.[14]

Tööandjail on keelatud üksteisele salaandmete andmine tööliste töölevõtmise tingimuste kindlaksmääramise eesmärgil.

---

[12] Vt. NSVL Töö RK 25. veebruari 1932. a. määruse nr. 31 § 4 ja 5 ühes muudatustega 11. aprillist ja 1. juunist 1932. a. „Praagi ja tööseisaku eest tasumise korrast" (lk. 143).

[13] Töötute registreerimine ja §-s 40 osundatud teadete saatmine on seoses tööpuuduse likvideerimisega NSV Liidus ära jäänud.

[14] Vt. NSVL RKN-i 20. detsembri 1938. a. määrus „Tööraamatute sisseseadmisest" (lk. 104).

§ 43. Tööandjal või administratsioonil on keelatud töötaja rahaline trahvimine, välja arvatud eriseadustes või sisekorra-eeskirjas ettenähtud juhtudel.

* § 44. Tööleping lõpeb: a) poolte kokkuleppel; b) tähtaja möödumisel; c) kokkulepitud töö täitmisel; d) poolte avaldusel § 46 ja 47 ettenähtud korras. [15] Asutise, ettevõtte või majandi üleminek ühelt ametkonnalt või valdajalt teisele ei lõpeta töölepingu kehtivust.

§ 45. Kui töölepingu tähtaja möödumisel töösuhe kestab edasi ja ükski pool ei nõua lepingu lõpetamist, loetakse leping pikendatuks endistel tingimustel määramata ajaks.

* § 46. Kui leping on sõlmitud määramata ajaks, võib töötaja nõuda selle lõpetamist igal ajal, kuid ta on kohustatud sellest tööandjale ette teatama: palga arvestamisel nädala viisi vähemalt üks päev ja kahe nädala või kuu viisi — vähemalt seitse päeva.[16]

* § 47. Määramata ajaks sõlmitud töölepingu, samuti ka tähtajalise lepingu enne tähtaja möödumist võib lõpetada tööandja nõudmisel peale § 36 ja 37 ettenähtud juhtude ainult järgmistel juhtudel:

a) ettevõtte, asutise või majandi täielikul või osalisel likvideerimisel, samuti ka töö vähenemise korral;

b) tootmisest tingitud tööseisaku puhul üle ühe kuu;

c) kui töötaja osutub tööle kõlbmatuks;

d) kui töötaja ilma mõjuvate põhjusteta süstemaatiliselt ei täida töölepinguga või sisekorra-eeskirjadega temale pandud kohustusi; [17]

e) kui töötaja pani toime kriminaalselt karistatava teo, mis on otseses seoses tema tööga ja mis on kindlaks tehtud jõustunud kohtuotsusega, samuti ka töötaja vahi all viibimisel üle kahe kuu;

---

[15] Vt. Eesti NSV RKN-i 20. oktoobri 1944. a. määrus nr. 202 „Tööliste ja teenistujate tööle asumise ja töölt lahkumise kohta“ (lk. 128) ja selle § 3 uue redaktsiooni kohta (lk. 129).

[16] Eelmises allmärkuses (15) osundatud määruste põhjal on § 46 oma jõu riiklike, kooperatiivsete ja ühiskondlike ettevõtete ning asutiste tööliste ja teenistujate suhtes kaotanud.

[17] Vt. materjale § 44 ja 46 juurde.

f) tühistatud;

g) töölt eemalejäämise puhul ajutise töövõimetuse tõttu kahe kuu möödumisel, arvates töövõimekaotuse päevast, ja ajutise töövõimetuse puhul pärast rasedust ja sünnitamist — kahe kuu möödumisel peale § 92 määratud neljakuulist tähtaega;[18]

h) juhul, kui töötaja ametikohale on kohtu või hinde-vaidekomisjoni otsusega ennistatud enne selles ametis olnud töötaja.

Märkus 1. Töölepingu lõpetamine punktis c ettenähtud juhul võib toimuda ainult hinde-vaidekomisjoni otsusel.

Lepingu lõpetamine punktis d ettenähtud juhul võib toimuda:

a) riiklikes asutistes ja ettevõtteis, samuti ka kooperatiivseis ja teistes ühiskondlikes organisatsioonides — tööandjate iseseisval korraldusel, kusjuures vallandatul on õigus kaevata vallandamise korralduse peale hinde-vaidekomisjonile;

b) teistes ettevõtteis ja asutistes ainult hinde-vaidekomisjoni otsusel.

Märkus 2. Töölepingu lõpetamisel töötajaga, kes on käitiskomitee või muu vastava organi liige, kohaldatakse käesoleva koodeksi § 160 eeskirju.

Märkus 3. Töölepingu lõpetamisel tööandja poolt punktides a, b ja c ettenähtud juhtudel on tööandja kohustatud teatama vallandamisest töötajale 2 nädalat ette; kompenseeritakse neil juhtudel üldistel alustel (§ 88).

Märkus 4. Lepingu lõpetamine isikutega, kellel on palkamise ja vallandamise õigus kõigis (nende hulgas ka era-) ettevõtteis ja asutistes, samuti ka teiste riiklike asutiste ja ettevõtete, kooperatiivsete ja muude ühiskondlike organisatsioonide vastutavate töötajatega ei ole kaevatav hinde-vaidekomisjoni või kohtu korras, vaid need asjad vaadatakse läbi ainult ametkondliku või administratiivse alluvuse korras kõrgemalseisvate organite poolt. Vastutavate töötajate kategooriate loetelu määratakse kokkuleppel ÜAÜKN-iga üleliidulise tähtsusega riiklikkude asutiste ja ettevõtete osas NSVL Töö RK poolt ja kõigi teiste asutiste, ettevõtete ja organisatsioonide osas Vene NFSV Töö RK poolt.

---

[18] NSVL Ülemnõukogu 8. juuli 1944. a. seadluse kohaselt on raseduspuhkuse kestus 35 päeva enne sünnitamist ja sünnituspuhkuse kestus 42 päeva peale sünnitamist (lk. 201).

§ 47[1]. Mõjuva põhjuseta töölt puudumisel ühe päeva jooksul kuulub töötaja vallandamisele ettevõttest või asutisest, kusjuures ta kaotab õiguse kasutada temale kui selle ettevõtte või asutise töötajale antud toiduainete ja tööstuskaupade kaarte ja korterit ettevõtte või asutise majas.

§ 48. Määratud ajaks sõlmitud töölepingu võib töötaja lõpetada enne tähtaja möödumist järgmistel põhjustel: [19]

a) kokkulepitud palga tähtajaks mittesaamisel;

b) kui tööandja rikub lepinguga endale võetud kohustusi või tööseadusi;

c) töötaja toore kohtlemise puhul tööandja, administratsiooni esindajate või nende perekonnaliikmete poolt;

d) sanitaar-tervishoidlike töötingimuste halvenemisel;

e) kõigil teistel seaduses eriti ettenähtud juhtudel.

Märkus. Tööandja protesti korral tehakse punktides a, b ja c ettenähtud olukordade olemasolu kindlaks kohaliku hindevaidekomisjoni poolt, selle puudumisel aga — töötülide lahendamise korras.

§ 49. Iga töölepingut võib lõpetada ka ametiühingu nõudmisel. Kui ettevõtja ei nõustu ametiühingu nõudmisega, võib ta selle peale kaevata töötülide lahendamise korras.

* VI. Sisekorra-eeskirjad.

§ 50. Sisekorra-eeskirjad antakse töö korraldamiseks ettevõtteis, asutistes ja majandeis, kus on vähemalt 5 töötajat. Need määrused on töötajale kohuslikud ainult juhul, kui need on antud seatud korras (§ 52—55) ja kõigile töötajaile teatavaks tehtud.

§ 51. Sisekorra-eeskirjad peavad sisaldama selgeid, täpseid ja võimalikult purgivaid eeskirju töötajate ja administratsiooni üld- ja erikohustuste kohta ning vastutuse piiride ja korra kohta nende rikkumisel.

---

[19] Vt. Eesti NSV RKN-i 20. oktoobri 1944. a. määrus nr. 202 „Tööliste ja teenistujate tööle asumise ja töölt lahkumise kohta“ (lk. 125) ja selle § 3 uue redaktsiooni kohta 8. maist 1945. a. nr. 404 (lk. 126). Nende määruste põhjal on § 47[1] ja 48 oma jõu kaotanud riiklike, kooperatiivsete ja ühiskondlike ettevõtete ning asutiste suhtes.

§ 52. Sisekorra-eeskirjad ei või olla vastuolus tööseaduste ja -määrustega kui ka vastavas ettevõttes või asutises kehtiva kollektiivlepinguga.

§ 53. Sisekorra tüüp-eeskirjad antakse Töö Rahvakomissariaadi poolt kokkuleppel Ülevenemaalise Ametiühingute Keskнõukoguga ja Kõrgema Rahvamajanduse Nõukoguga.[20]

Märkus. Kuni vastavates ettevõtetes või asutistes sisekorra-eeskirjade väljatöötamiseni ja seatud korras (§ 54) kinnitamiseni on § 53 korras antud tüüp-eeskirjad kohuslikud neile ettevõtteile ja asutistele.

§ 54. Üksikute riiklike, ühiskondlike ja eraasutiste ja ettevõtete sisekorra-eeskirjad koostatakse kokkuleppel ettevõtte administratsiooni ja vastavate ametiühingute kohalikkude organite vahel ja kinnitatakse tööinspektori poolt; viimase otsuse peale võib kaevata kohalikule tööosakonnale, kelle otsus on lõplik.[21]

§ 55. Üksikute tööstuse ja rahvamajanduse harude, keskasutiste ja -ettevõtete, vahetult üksteisega seotud ettevõtete rühmade ning riiklikult eriti tähtsate ettevõtete ja asutiste jaoks võidakse sisekorra-eeskirjad koostada vahetult keskuses, vastava ametiühingu keskkomitee ja administratsiooni vahelisel kokkuleppel, kusjuures neid kinnitab Töö RK. Nende eeskirjade arendamiseks võidakse anda nendesse rühmadesse kuuluvates üksikutes asutistes ja ettevõtteis täiendavaid sisekorra-eeskirju vastavalt käesoleva koodeksi § 53 koos märkusega ja § 54 eeskirjadele.

VII. Töönormid.

* § 56. Töönormid määratakse kindlaks kokkuleppel ettevõtte või asutise administratsiooni ning ametiühingu või vastava ametiühingulise organi vahel (§ 151 ja 156).[22]

§ 57. Kui riikliku, ühiskondliku või kooperatiivse ettevõtte,

---

[20] Vt. NSVL RKN-i 18. jaanuari 1941. a. määrus „Riiklike, kooperatiivsete ja ühiskondlike ettevõtete ning asutiste tööliste ja teenistujate töö sisekorra tüüpeeskirjade kinnitamisest" (lk. 132).

[21] Vt. NSVL RKN-i 18. jaanuari 1941. a. määrus „Riiklike, kooperatiivsete ja ühiskondlike ettevõtete ning asutiste tööliste ja teenistujate töö sisekorra tüüpeeskirjade kinnitamtsest" (lk. 132).

[22] Vt. materjale käesoleva paragrahvi juurde.

asutise või majandi töötaja ei täida temale määratud töönormi oma süü läbi, siis makstakse talle palka tema toodangu hulga ja kvaliteedi järgi, ilma töötajale mingit minimaalpalka kindlustamata. Teistes ettevõtetes ja majandites (era-, nende seas ka kontsessioonilised) makstakse talle vähemalt kaks kolmandikku tema tariifikohasest palgamäärast.

Kui töönorm jäi täitmata töötaja süüta, siis peab ta saama igal juhul vähemalt kaks kolmandikku oma tariifikohasest palgamäärast.

Kui töötaja süstemaatiliselt ei täida määratud töönormi normaalsetes töötingimustes, siis võidakse ta vallandada § 47 ettenähtud korras või üle viia teisele tööle.

Märkus 1. Normaalseteks töötingimusteks käesoleva paragrahvi mõttes loetakse:

a) masinate, tööpinkide ja seadiste korrasolek;

b) töö täitmiseks vajalike materjalide ja tööriistade õigeaegne kätteandmine;

c) materjalide ja tööriistade vastav kvaliteet;

d) tööruumi vastav tervishoidlik ja sanitaarne sisseseade (nõutav valgustus, küte jms.).

Märkus 2. Alaealistele töölistele, kes töötavad mitte täistööpäeva jooksul ajapalga alusel, määratakse töönormid vastavalt täiskasvanute töönormidele proportsionaalselt nendele määratud tööpäevale.

Märkus 3. Töönormi mittetäitmisel tööseisaku või praagi tõttu reguleeritakse palk § 68, 68^1 ja 68^2 eeskirjadega.

* VIII. Palk.

§ 58. Töötaja palga suurus määratakse kollektiiv- ja töölepingutega.[23]

§ 59. Palga suurus ei või olla väiksem kohuslikust minimaalpalgast, mis määratakse vastavate riiklikkude organite poolt iga teatava ajavahemiku kohta vastavate tööliikide eest.

*** § 60.** Palga suurus määratakse lepingutes kas aja järgi, lähtudes normaaltööpäevast (§ 94 jj.), või tükitöö alusel. Ületunnitöötasu suurus tuleb lepingutes eraldi näidata, kusjuures see

---

[23] Vt. materjali Tööseaduste koodeksi § 56 juurde.

tasu esimese kahe tunni eest ei või olla väiksem poolteisekordsest normaaltasust ja järgmiste tundide, samuti ka töö eest puhkepäevadel, pühadel (§ 109 jj.) mitte väiksem kahekordsest normaaltasust.

§ 61. Alaealistele tasutakse lühendatud tööpäeva eest samuti, nagu vastavate liikide täistööpäevade eest. Töö RK on õigus määrata alaealiste palganormide arvestamise ja määramise kord sõltuvalt vastavate majandusharude iseloomust ja tingimustest.

* § 62. Mitmesuguse kvalifikatsiooniga tööde täitmisel makstakse töötajale kõrgema kvalifikatsiooniga töö järgi (§ 36).

§ 63. Kui töötaja teeb tööd, milleks on vajalikud erilised teadmised või ettevalmistus, siis makstakse talle vastava tööliigi kohta ettenähtud määrade järgi ka sel juhul, kui töötajal ei ole teaduslikku ametinimetust (diplomit) või tunnistust eriõppe kohta.[24]

§ 64. Juhul, kui töötaja viiakse üle vähemtasutavale tööle, säilitatakse temale endine palk kahe nädala jooksul, arvates üleviimise päevast.

§ 65. Kui tööl on püsiv iseloom, makstakse palka perioodiliselt, kuid mitte harvemalt kui iga kahe nädala tagant.[25]

Ajutise või juhusliku töö eest, mis on kestnud vähem kui kaks nädalat, tasutakse kohe pärast töö lõppemist.

§ 66. Palk makstakse rahas ja niivõrd, kui see on ette nähtud töö- või kollektiivlepingus, natuuras (elukorteri, toidu ja isiklike tarvitusesemete andmisega). Natuuras palga väljaandmise ja hindamise tingimused määratakse lepinguga.

* § 67. Riiklike, kooperatiivsete ja ühiskondlike asutiste, ettevõtete ja majandite töötajaile makstakse palk töökohal väljaspool tööaega.

Palk tuleb maksta kohe enne tööd või töö lõppemisel, töötajaid kinni pidamata.

§ 67[1]. Töölepingu lõpetamisel tööandja poolt palk, ületunnitöö tasu, vallandustoetus ja kompensatsioon kasutamata puhkuse

---

[24] Eriseaduste ja -määruste põhjal on teatud tööaladel töötajate palgamäärad ettenähtud hariduse, teadusliku kraadi või teadusliku kutsega töötajatel kõrgemad.

[25] Vt. Tööseaduste koodeksi lisa 2. § 11 (lk. 59).

eest, kui ei teki vaidlust vallandatavale makstavate summade suuruse kohta, tuleb maksta:

a) töölepingu lõpetamisel töötajaga, kes töötas vallandamise päevani, vallandamise päeval;

b) töölepingu lõpetamisel töötajaga, kes ei töötanud vallandamise päevani (haiguse, vabaduskaotuse, töölt puudumise jms. tõttu) — ühe päeva jooksul, arvates nõudmise esitamisest vallandatud töötaja poolt.

§ 67[2]. Töölepingu lõpetamisel töötaja enda poolt temale kuuluvad summad, kui nende suuruse kohta ei teki vaidlust, makstakse:

a) kui töötaja on kohustatud seaduse või lepingu järgi lahkumisest tööandjale ette teatama — hiljemalt päeval, millal töötajal oli õigus pärast etteteatamist töölt lahkuda;

b) kui töötaja ei ole kohustatud lahkumisest tööandjale ette teatama — hiljemalt päeval pärast töölt lahkumist.[26]

§ 67[3]. Vaidluse korral töötajale vallandamisel makstavate summade suuruse kohta on tööandja kohustatud igal juhul § 67[1] ja 67[2] ettenähtud tähtaegadel maksma tema poolt mittevaieldava summa.

§ 67[4]. Kui tööandja ei maksnud vallandatud töötajale kuuluvat summat § 67[1] ja 67[2] ettenähtud tähtaegadel ja puudus vaidlus nende summade suuruse kohta, on tööandja kohustatud maksma töötajale kahjutasu kollektiivlepingus ettenähtud suuruses ning juhul, kui kollektiivleping ei sisalda vastavaid eeskirju — vastava töötaja keskmise palga suuruses kogu kinnipidamise aja eest kuni lõpparve tegeliku maksmise päevani.

Vaidluse korral vallandatud töötajale kuuluvate summade suuruse kohta on tööandja kohustatud maksma käesolevas paragrahvis ettenähtud kahjutasu sel juhul, kui vaidlus otsustatakse töötaja kasuks. Kui vaidlus on otsustatud osaliselt töötaja kasuks, määrab kahjutasu suuruse kinnipidamise aja eest kohus või hinde-vaidekomisjon, kes tegi sisulise otsuse vastava vaidluse puhul.

Kui vallandatud töötaja astus enne lõpparve saamist teisele tööle, siis esimeselt tööandjalt temale lõpparve maksmise viivita-

[26] Vt. Eesti NSV RKN-i 20. oktoobri 1944. a. määrus nr. 202 „Tööliste ja teenistujate tööle asumise ja töölt lahkumise kohta" (lk. 128) ja selle § 3 uue redaktsiooni kohta 8. maist 1945. a. nr. 404 (lk. 129).

mise aja eest kuuluvat tasu vähendatakse teiselt tööandjalt saadud palga võrra; samuti võetakse kahjutasu kindlaksmääramisel arvesse sotsiaalkindlustuse organite poolt kinnipidamise aja jooksul makstud tööpuuduse toetus, kusjuures toetust maksnud organisatsioonil on õigus asjaomaselt tööandjalt sisse nõuda üleliigselt makstud summa.[27]

* § 68. Riiklikes, kooperatiivseis ja ühiskondlikes ettevõtteis ja majandeis töötaja süü läbi tekkinud tööseisakute eest palka ei maksta.

Mitte töötaja süü läbi tekkinud tööseisaku puhul makstakse palka vastava kvalifikatsiooniga töötaja tariifikohase poole ajapalgamäära suuruses.

Metallurgia, maagi-kaevanduse ja koksitööstuses makstakse töötaja süüta tekkinud tööseisakute eest palka kahe kolmandikulise tariifikohase palgamäära suuruses.

* § 68[1]. Riiklikes, kooperatiivseis ja ühiskondlikes ettevõtteis ja majandeis töötaja süü läbi tekkinud täieliku praagi eest palka ei maksta.

Töötaja süü läbi tekkinud osalise praagi puhul (kui toodang ei vasta oma kvaliteedilt ülesseatud nõudeile) makstakse palka alandatud määral. Selle juures toodangu kõlblikkuse protsendi ja palga suuruse kuni poole tariifikohase palgamäärani määrab administratsioon. Mitte töötaja süü läbi tekkinud täieliku praagi eest makstakse vastava töötaja kahe kolmandiku tariifikohase ajapalgamäära suuruses; mitte töötaja süü läbi tekkinud osalise praagi eest makstakse alandatud määral sõltuvalt toodangu kõlblikkusest; toodangu kõlblikkuse protsendi ja palga suuruse määrab kindlaks administratsioon, kusjuures see ei või olla alla kaht kolmandikku vastava töötaja tariifikohasest ajapalgamäärast.

Märkus 1. Praaktoodete eest, kui need on tingitud töödeldava metalli defektist (materjali kvaliteedi mittevastavus, õhumull või mõra metallis) ja mis ilmnevad pärast vähemalt ühe tööpäeva kulutamist detailide töötlemisele või kokkupanemisele, makstakse töötajale normaalsete hinnete järgi.

Märkus 2. Praagi eest, mis ei ole tekkinud töötaja süü läbi ja mis on avastatud pärast toote vastuvõtmist tehnilise kont-

---

[27] Paragrahvide lõpposa, mis käsitleb tööpuuduse toetuse arvestamist, on NSV Liidus tööpuuduse likvideerimisega tähtsuse kaotanud.

rolli organi poolt, makstakse sellele töötajale võrdselt kõlblike toodetega.

* § 68[2]. Uue tootmisviisi (detailide, tööpinkide, masinate, mootorite, transformaatorite, turbiinide jne. töötlemise) omandamise perioodil töötaja süüst mittetingitud tööseisaku ja praagi eest makstakse nii uutes kui ka töötavais ettevõtteis vastava töötaja tariifikohase ajapalgamäära alusel. Uute tootmisviiside omandamise tähtajad kuni 3 kuu piirides iga ettevõtte kohta määratakse vastava majandusliku organisatsiooni poolt kokkuleppel ametiühinguga.

* § 69. Järjekordsel puhkusel viibivaile töölistele ja teenistujaile makstakse ette puhkuse aja eest nende keskmine palk.

§ 70. Tükipalk määratakse vastava liigi jaoks ettenähtud päevase palgamäära jagamisega töönormiga (§ 56). Lepingus ettenähtud juhtudel on lubatud ka teistsugune tükipalga määramise viis.

§ 71. Palk tükitööks ettevalmistamise aja eest määratakse kollektiiv- või töölepinguga.

§ 72. Kui töötajale antakse eritöö tükitöö alusel, siis saab ta selle lõpetamiseni avanssi oma liigi tariifikohase palgamäära suuruses palgamaksmise tähtaegadel (§ 65).

§ 73. Kui töötaja tükitöö juures ei saavuta tariifikohast palgamäära, makstakse töö eest tegeliku tootmise järgi vastavalt § 57 eeskirjadele.

§ 74. Juhul, kui töötaja jätab tükitöö lõpetamata temast olenematuil põhjustel, makstakse talle tehtud töö eest, väljaantud avansse (§ 72) maha arvates, kohaliku hinde-vaidekomisjoni hindamise järgi või selle puudumisel ja poolte vahel kokkuleppe mittesaavutamisel töötülide lahendamise korras.

§ 75. Tükitöödele lubatud alaealistele 16 kuni 18 a. vanuses makstakse nende tööde tegemise eest sama tükitöö tabeli järgi kui täisealistele, kusjuures nendele makstakse juurde kahe tunni eest nende tariifikohase palgamäära järgi.[28]

Samavanustele alaealistele, kes töötavad 7-tunnilise tööpäe-

---

[28] Ühenduses 16—18. a. vanuste alaealiste tööpäeva kestuse tõstmisega 6-tunnilt 8 tunnile on § 75 oma kehtivuse kaotanud.

vaga ettevõtetes ja on lubatud tükitöödele, makstakse juurde ühe tunni eest nende tariifikohase palgamäära järgi.

§ 76. Ajatöö palgamäärade muutmisel muudetakse vastavalt ka tükitööhindeid.

Märkus. Enne tükitööhinnete muutmist alustatud tööde eest makstakse hinde-vaidekomisjoni poolt, selle puudumisel aga kokkuleppel vastava ametiühinguga määratud suuruses ning kokkuleppe mittesaavutamisel — töötülide lahendamise korras.

IX. Tagatised ja kompensatsioonid.

*§ 77. Töölistele ja teenistujaile säilitatakse keskmine palk (§ 68 märkus)[29] valimisõiguse teostamise aja eest, kui valimisõiguse teostamine tööajal on lubatud vastava riigiorgani poolt.

§ 77[1]. Töölistele ja teenistujaile, kes on tööst vabastatud nende valimise tõttu tööliste, talupoegade ja punaarmee saadikute nõukogude[30] või nende täitevkomiteede liikmeks või valitavale ametikohale ametiühinguis, kindlustatakse ametikoht (teenistus) endisel töökohal kogu valitaval ametikohal töötamise aja kestuseks.

§ 78. Töölistele ja teenistujaile, kes on kutsutud kohtusse tunnistajatena, ekspertidena või kaasistujatena, samuti töölistele ja teenistujaile, kes on kutsutud tunnistajatena tööstaaži määramise komisjonidesse või lepitus-vahekohtu menetluse organitesse, säilitatakse nende keskmine tööpalk nendele pandud kohustuste täitmise ajaks.[31]

*§ 79. Töölistele ja teenistujaile, kes on valitud esindajaks riigi, ametiühingute või ühtse tarbijate kooperatiivide organite poolt kokkukutsutud kongressidele, nõupidamistele või volinikkude koosolekutele, säilitatakse keskmine palk kogu nende kohustuste täitmise ajaks, kuivõrd see toimub tööajal.

§ 79[1]. Töölistele ja teenistujaile, kes võtavad osa vabatahtliku tuletõrje liikmetena tulekustutamisest, säilitatakse nende

---

[29] § 68 märkus on tühistatud.

[30] Praegu — töörahva saadikute nõukogusse ja selle täitevkomiteesse.

[31] Praegu ei organiseerita erilisi komisjone tööstaaži kindlaksmääramiseks. Lepitus-vahekohtuliku arutamise organid peavad istungeid pidama tööst vabal ajal.

keskmine palk kogu tulekustutamise aja eest, kui see töö toimub tööajal.

Tööliste ja teenistujate osavõtt tulekustutamisest tuleb tõendada vabatahtliku tuletõrje ülema õiendusega, mis kuulub tõestamisele kohaliku riikliku tuletõrje järelevalve-organi või selle puudumisel linna-, alevi- või külanõukogu poolt.

§ 80. Punaarmeesse kutsutud töölistele ja teenistujaile makstakse kutse tõttu vallandamise puhul ette kahe nädala eest keskmise palga suurune tasu.

*§ 81. Töölistele ja teenistujaile, kes on komandeeritud teenistusülesannetes, tagatakse kogu komandeerimise ajaks töökoht ja säilitatakse keskmine palk; peale selle makstakse neile päevaraha ja tasutakse komandeerimisega seotud kulud eriseadustega kindlaksmääratud korras ja suuruses.

*§ 82. Kõigil töötaja teise asukohta tööle üleviimise juhtudel (välja arvatud üleviimine omal palvel) makstakse üleviidavale töötajale:

a) töötaja ning tema perekonnaliikmete sõidukulud uuele töökohale sõiduks; b) varanduse veokulud; c) päevarahad teelviibimise aja eest; d) palk kogu teelviibimise aja eest ja lisaks veel kuue päeva eest; e) ühekordne toetus töötajale ja ümberasuvaile perekonnaliikmeile.

Töötajaile, kes viiakse üle teisele tööle omal palvel, võidakse maksta tähendatud kompensatsioone täielikult või osaliselt vastavalt töötaja kokkuleppele tööandjaga. Kompensatsiooni normid ja maksmise kord määratakse eriseadusega.[32]

§ 83. Töölised ja teenistujad vastutavad varanduslikult tööandja ees temale teenistuskohuste täitmisel tehtud kahju eest tegeliku kahju suuruses, kuid mitte üle ühe kolmandiku oma tariifikohasest palgamäärast, kui kahju on tekkinud lohakuse tõttu töö juures või seaduse, sisekorra-eeskirja, erijuhendite ja tööandja korralduste rikkumise tõttu. Sellist vastutust kannavad töölised ja teenistujad järgmistel juhtudel: a) tootmisvahendite (masinate, seadeldiste) rikkumine, hävitamine või kaotamine ja töö- ja teiste kariloomade vigastamine; b) raha puudujääk, dokumentide kaotamine, dokumentide täielik või osaline väärtusetuks muutmine,

[32] Vt. täiendavad materjalid käesoleva paragrahvi juurde.

vajadus tööandjal teha üleliigseid kulutusi või maksta trahve; c) töötaja vastutusel temale hoidmiseks või muuks otstarbeks antud väärtuste üle ettenähtud määrade ulatuv puudujääk; d) majanduslikuks otstarbeks väljaantud rahasummade ebaõige kulutus.

§ 83[1]. Töölised ja teenistujad vastutavad varanduslikult tööandja ees temale tehtud kahju eest täies kahju ulatuses järgmistel juhtudel: a) kui kahju on tehtud töötaja tegevusega, mis sisaldab kriminaalkorras jälitatava teo tunnuseid; b) kui eriseadusega on töötajale pandud täielik või § 83 ettenähtud piiriga võrreldes kõrgendatud varanduslik vastutus teenistuskohustuste täitmisel tööandjale tehtud kahju eest; c) kui töötaja ja tööandja vahel on sõlmitud eriline kirjalik leping, millega töötaja võtab endale täieliku või § 83 ettenähtud ulatusega võrreldes kõrgendatud varandusliku vastutuse töötaja vastutusel temale hoidmiseks või muuks otstarbeks antud väärtuste üle ettenähtud normide ulatuva puudujäägi eest; d) kui kahju on tekitatud väljaspool teenistuskohustuste täitmist.

§ 83[2]. Paragrahvis 83 ettenähtud juhtudel teostatakse kahju katmine vastava summa mahaarvamisega töötaja palgast tööandja oma korraldusega.

Tööandja võib teha korralduse mahaarvamiseks hiljemalt ühe kuu jooksul, arvates töötaja poolt tehtud kahju avastamise päevast. Mahaarvamist ei või teha enne seitset päeva, arvates tööandja korralduse töötajale teatamise päevast. Kui töötaja avaldab selle tähtaja jooksul vaidluse mahaarvamise seaduslikkuse või selle suuruse vastu, siis mahaarvamist ei teostata ja küsimus esitatakse lahendamiseks tööandja poolt 14 päeva jooksul hindevaidekomisjonile, vastavatel juhtudel aga rahvakohtu tööasjade-sessioonile.[33]

Paragrahvis 83[1] ettenähtud juhtudel kahju katmine teostatakse vaidluse korral tööandja poolt kohtuliku hagi esitamisega töötaja vastu.

Tööandja korraldusel võib teostada mahaarvamist ainult niisuguses suurusès, et igal palgamaksmisel mahaarvatav summa

---

[33] NSVL, liiduvabariikide ja autonoomsete vabariikide kohtukorralduse seadus ei näe ette rahvakohtu tööasjade-sessioone. Tööasjad arutatakse rahvakohtus.

ühes teiste kohtu või vastuvaidlematus korras teostatavate kinnipidamistega ei tõuseks üle 50% töötajale kuuluvast palgast.

§ 83³. Paragrahvide 83—83² eeskirju ei kohaldata töötaja poolt tööandjale tehtud kahjude kohta, mis tasutakse riigi rahanduskontrolli seadustes ettenähtud korras.

* § 83⁴. Töölised ja teenistujad vastutavad varanduslikult materjalide, saaduste ja neile kasutamiseks antud ettevõtte või asutise vara (erirõivastis, tööriistad, mööduriistad jne.) eest nii riisumise või tahtliku rikkumise kui ka hooletuse tõttu tekkinud kaotuse või rikkumise juhtudel.

Töötajate varandusliku vastutuse piirid üksikute varaliikide järgi määratakse NSVL Töö RK poolt kokkuleppel ÜAÜKN-iga antud juhenditega.

Varandusliku vastutuse suuruse määramisel töötajale kasutamiseks antud vara eest tuleb arvesse võtta vara tegelik kulumine.

Töötajalt sissenõutavad summad peetakse administratsiooni vahetul korraldusel kinni palgast ja igasugustest teistest summadest, mis on töötajal ettevõttelt või asutiselt saada. Töötaja võib kinnipidamise või selle suuruse kohta kaevata hinde-vaidekomisjonile.

Vaatamata varanduslikule vastutusele võib administratsioon riisumise või tahtliku rikkumise juhtudel võtta töötaja kriminaalvastutusele või teda tabeli kohaselt distsiplinaarselt karistada.

§ 83⁵. Igal üksikul palgamaksmisel võib töötajalt § 83⁴ alusel kinni pidada mitte üle 25% temale kuuluvaist summadest. Kui töötaja palgast tehakse veel teisi kinnipidamisi, ei või kõigi kinnipidamiste üldsumma ületada 50% töötajale kuuluvaist summadest.

Kinnipidamised toimetatakse iga palgamaksmise juures kuni võla täieliku kustutamiseni. Kui töötaja vallandamisel ettenähtud ulatuses toimetatud kinnipidamised ei kata kogu võlga, siis ülejäänud osa nõutakse sisse muust töötaja varast või tema palgast uuel töökohal notariaalorganeilt täitepealkirjade saamise kaudu.

§ 83⁶. Tasumisele kuuluva kahju suuruse kindlakstegemisel kohtuorganite poolt tuleb arvesse võtta mitte ainult tehtud kahju, vaid ka konkreetne olustik, milles kahju tekitati, samuti töötaja varanduslik seisukord. Ei ole lubatud panna töötajale vastutust säärase kahju eest, mida võib arvata normaalse tootmis-majan-

dusliku riski kategooriasse. Kahju suuruse määramisel võetakse arvesse ainult otsesed kahjud, mitte aga tööandja poolt saamata jäänud kasu.

§ 84. Tööandja tagab töötajaile tööks vajalike tööriistade ja seadeldiste tasuta kasutamise.

§ 85. Kui ettevõtte tarbeiks kasutatakse töötajale kuuluvat tööriista, on tööandja kohustatud tasuma töötajale tööriista kulumise eest vastava summa, mis määratakse kollektiivlepinguga või selle puudumisel Töö RK määruste põhjal.

§ 86. Ettevõtteis, kus tootmistingimuste tõttu rõivastis ja jalatsid kuluvad kiirelt, on tööandja kohustatud tema ettevõtteis töötajaid varustama tasuta rõivaste ja jalatsitega Töö RK poolt eriti määratavate kutsete nimestikkude ja normide järgi.

Juhtudel, kui Töö RK kohalikkude organite arvates ei ole võimalik anda nimetatud esemeid natuuras, peab palkaja nende mitteandmist hüvitama rahas nende tegeliku väärtuse järgi.[34]

§ 87. Tühistatud.

§ 88. Kui määratud või määramata ajaks sõlmitud tööleping lõpetatakse § 47 p. a, b ja c ettenähtud põhjustel, on tööandja kohustatud maksma töötajale vallandustoetust tema kahe nädala palga suuruses või eelseisvast vallandamisest teatama 2 nädalat ette.

§ 89. Töölepingu lõpetamisel § 36 (2. lõige), 37, 47 p. h, 48 ja 80 ettenähtud põhjustel makstakse töötajale vallandustoetus kahe nädala palga suuruses.[35]

§ 90. Töölepingu lõpetamisel § 47 p. d, e ja g, § 47[1] ja § 49 ettenähtud põhjustel, samuti ka töölepingu lõpetamisel töötaja omal soovil § 46 ettenähtud korras vallandustoetust ei maksta.

* § 91. Kui ettevõte või asutis ei võimalda töötajale järjekordset puhkust (§ 114) või vastavatel juhtudel lisapuhkusi (§ 116) hinde-vaidekomisjoni või tema puudumisel vastava ametiühingu loaga, on töölisel või teenistujal õigus saada rahalist kompensatsiooni, mille suurus määratakse vastavalt tema keskmisele palgale kompensatsiooni andmise momendiks.

---

[34] Praegu mainitud rõivastist välja ei anta.
[35] Vt. allmärkus 18.

§ 92. Ajutiselt töövõimetuil töölistel ja teenistujail säilitatakse töökoht asutises või ettevõttes, kus nad töötasid, mitte vähem kui kaheks kuuks haiguse puhul ning neljaks kuuks raseduse ja sünnituse puhul (§ 47 ja 132).

§ 93. Tööandja maksujõuetuse korral rahuldatakse kõik kollektiiv- ja töölepingute alusel tekkivad tööliste ja teenistujate nõudmised esimeses järjekorras vastavalt Tsiviilkodeksi § 101 ja Tsiviilprotsessi koodeksi § 266.

§ 93[1]. Palgalise töö kasutamise alal tekkinud vaietele ei kohaldata üldist tsiviilõiguslikku kolmeaastast aegumistähtaega.

§ 93[2]. Avaldused hinde-vaidekomisjonile esitatakse:

a) tööandja poolt — vallandamise asjus kohustuste mittetäitmise pärast (§ 47 p. d) — hiljemalt 14 päeva jooksul, arvates töötaja poolt vallandamiseks põhjuse andnud eksimuse toimepaneku päevast, ja töötaja palgast mahaarvamise asjus — hiljemalt 14 päeva jooksul, arvates töötaja poolt mahaarvamise ebaseaduslikkuse või ebaõige suuruse kohta antud avalduse päevast;[36]

b) töötaja poolt — vallandamise asjus kõigil vallandamise juhtudel — hiljemalt 14 päeva jooksul, arvates töötajale lõpparve esitamise päevast;

c) ületunnitööde eest tasumaksmise asjus — hiljemalt ühe kuu jooksul, arvates päevast, millal vastava asutise või ettevõtte kohta kehtivate eeskirjade järgi pidi maksmine toimuma, või arvates hiljemalt ühe nädala jooksul pärast nimetatud tähtaega esitatud nõudmise rahuldamisest keeldumise päevast;

d) kõigis muis asjus — hiljemalt kolme kuu jooksul, arvates vastava lõpparve tegemise päevast või õigeaegselt, mitte hiljemalt kui ühe nädala jooksul esitatud nõudmise rahuldamisest keeldumise päevast või sellest päevast, millal toimusid kaevatavad teod.

§ 93[3]. Avaldused rahvakohtu tööasjade erisessioonile (§ 168) esitatakse:

a) asjus, milles huvitatud pool pöördub vahetult rahvakohtu poole ilma asja eelneva läbivaatamiseta hinde-vaidekomisjoni poolt, vallandamisjuhtudel — hiljemalt 14 päeva jooksul pärast töötajale lõpparve esitamist, kõigil teistel juhtudel — hiljemalt

[36] Eesti NSV RKN-i 27. mai 1941. a. määrus nr. 1003 „Töökonfliktide lahendamise korra kohta" § 13 p. a ja § 14 p. b (lk. 248).

kolme kuu jooksul, arvates vastava lõpparve tegemise või maksmisest keeldumise päevast või sellest päevast, millal toimusid kaevatavad teod;

b) § 47 p. d alusel vallandamise ja teistes kohuslikult hinde-vaidekomisjonide läbivaatamisele kuuluvais asjus — hiljemalt 14 päeva jooksul, arvates teate saamise päevast selle kohta, et hinde-vaidekomisjon ei teinud otsust või et hinde-vaidekomisjoni otsus on tühistatud järelevalve korras.

c) asjus, milles hinde-vaidekomisjoni poole pöördumine ei ole kohuslik, kuid mida ta arutas huvitatud töötaja soovil — hiljemalt kolme kuu jooksul, arvates teate saamise päevast selle kohta, et hinde-vaidekomisjon ei teinud otsust või et hinde-vaidekomisjoni otsus on tühistatud järelevalve korras.

Märkus. Põllutööliste ja karjaste töötülid palkajaga arutatakse NSVL KTK ja RKN-i määrusega 4. märtsist 1931 (LSKK 1931. a., nr. 15, art. 144) kindlaksmääratud korras.

§ 93[4]. Hinde-vaidekomisjonid ja rahvakohtu tööasjade erisessioonid võivad võtta arutamiseks pärast tähtaega esitatud avaldusi juhtudel, kui tähtaeg on mööda lastud nende poolt mõjuvateks tunnistatud põhjustel.

X. Tööaeg.

* § 94. Normaaltööaja kestus tootmisel kui ka tootmiseks vajalikkudel abitöödel ei või ületada kaheksat tundi.

Seatud korras seitsme-tunnilisele tööpäevale üleviidud tootmisettevõtetes ei tohi normaaltööaja kestus ületada seitset tundi (välja arvatud hooajalise iseloomuga tootmine ja juurdeveoteed).

Ettevõtteis ja asutistes, mis on üle viidud katkestamatule või viiepäevalisele katkestusega tootmisnädalale, kohaldatakse käesoleva koodeksi § 94—108 NSV Liidu ja Vene NFSV eriseadustes ettenähtud muudatustega.[37]

Märkus. Töö RK kokkuleppel ÜAÜKN-iga määrab vastutavate poliitiliste, ametiühingute ja nõukogude töötajate liigid, kelle töö ei ole piiratud käesolevas paragrahvis ettenähtud ajaga.

---

[37] Vt. Eesti NSV RKN-i 21. märtsi 1941. a. määrus nr. 492 tööpäeva pikkuse kohta (lk. 171). Vt. samuti NSVL RKN-i 27. juuni 1940. a. määrus (lk. 171). Alaealistel 16—18 a. vanuses ja kontoritöötajail on 8-tunniline tööpäev.

§ 95. Tööaja kestus ei tohi ületada kuut tundi: a) isikutel 16—18 aasta vanuses; b) isikutel, kes tegutsevad vaimse ja kontoritöö alal, välja arvatud need, kelle töö on otseselt seotud tootmisega; c) isikutel, kes töötavad maa-alustel töödel vastavalt Töö RK poolt koostatud kutsete nimestikule.

Isikutele, kes tegutsevad eriti rasketes ja tervisele kahjulikkudes tootmisharudes, määratakse lühendatud tööpäev, vastavalt Töö RK poolt koostatud nimestikele ja normidele.[38]

§ 96. Paragrahvides 94 ja 95 ettenähtud tööaja kestus lühendatakse öö ajal ühe tunni võrra. Nendel juhtudel ajatasu juures iga öötund tasutakse: a) kaheksatunnilise tööpäeva puhul — nagu kaheksa seitsmendikku päevast tundi; b) seitsmetunnilise tööpäeva puhul — nagu seitse kuuendikku päevast tundi ja c) kuuetunnilise tööpäeva puhul — nagu kuus viiendikku päevast tundi.

Tükitöö puhul makstakse töötajale peale tükipalga veel iga öötöö-tunni eest juurde vastavalt üks seitsmendik, üks kuuendik või üks viiendik selle liigi tunni-palgamäärast, millesse töötaja on arvatud.

Vahetusega toimuvate tööde puhul (eriti katkestamatul tootmisel) on öötöö kestus võrdne päevasega. Nendel juhtudel ajatasu juures iga öötöö-tunni eest tasutakse: a) kaheksa- ja seitsmetunnilise tööpäeva puhul — nagu kaheksa seitsmendikku päevase tunni eest ja kuuetunnilise tööpäeva puhul — nagu kuus viiendikku päevase tunni eest.

Tükitöö puhul makstakse töötajale peale tükipalga:

a) iga öötöö-tunni eest kaheksa- ja seitsmetunnilise tööpäeva puhul — üks seitsmendik tunni-palgamäärast; b) kuuetunnilise tööpäeva puhul — üks viiendik tunni-palgamäärast.

Ööajaks loetakse aeg kella kümnest õhtul kuni kella kuueni hommikul.[39]

Märkus. Tühistatud.

§ 97. Alatisel tööl tegutsevate ja kuuviisi tasutavate maja-, remont-, põllumajanduslike tööliste ja teiste niisuguste liikide töö-

---

[38] Vt. eelmises (37) allmärkuses näidatud Eesti NSV RKN-i määrus nr. 492 (lk. 171) ja NSVL RKN-i 1. juuli 1940. a. määrus nr. 1120 „Nimestiku kinnitamisest tervisele kahjulike töötingimustega kutsete kohta, mille jaoks määratakse kuuetunniline tööpäev" (lk. 179).

[39] Vt. NSVL RKN-i 27. juuni 1940. a. määruse § 1 (lk. 171).

liste tööaega võib jaotada mitmeks osaks, mistahes kestusega nii, et töövaheaegade arv ei ületaks kahte päevas ja tööaja kogukestus kuu jooksul ei ületaks kuu töötundide normaalarvu (§ 94).

§ 97[1]. Nelis katkestamatult töötavates tootmistes, kus tehnilistel põhjustel ei ole võimalik kehtima panna igapäevast seitsmetunnilist tööd, lubatakse tööandja ja vastava ametiühingu vahelisel kokkuleppel ja tööorgani loal teistsuguse töökorra sisseseadmine nii, et keskmine normaaltööpäeva kestus ei ületaks seitset tundi.[40]

§ 98. Normaaltööaja jooksul tuleb võimaldada töötajale vaheaeg puhkuseks ja söömiseks. Vaheaega ei arvata tööaja hulka.

Märkus. Katkestamist mitte lubavate tööde juures peab töölistele võimaldatama süüa tööajal, kusjuures sisekorra-eeskirjades tuleb tähendada söömiskoht. Sääraste tööde nimestiku määrab Töö RK.

§ 99. Töötaja võib kasutada vaheaega oma äranägemise järgi, kusjuures tal on õigus vaheajal lahkuda töökohalt.

Märkus. Erandeid § 99 eeskirjadest eriiseloomuga ettevõtteis võib teha ainult kokkuleppel vastava ametiühinguga ja Töö RK organite kinnitamisel.

§ 100. Vaheajad regulaarselt katkestatavatel töödel peavad leidma aset hiljemalt neli tundi pärast töö algust ja nende kestus ei või olla alla poole ega üle kahe tunni. Vaheaja kestus tähendatud piirides määratakse sisekorra-eeskirjadega.

Märkus. Eeskirjad erivaheaegade kohta imetavaile emadele sisalduvad § 134.

§ 101. Tööpäeva kui ka vaheaja algus ja lõpp määratakse sisekorra-eeskirjadega.[41]

§ 102. Vahetusega töötamise juures peab iga töörühm töötama normaaltööaja kestel; ühe vahetuse vahetamine teisega toimub sisekorra-eeskirjades ettenähtud tundidel normaalset töökäiku kahjustamata.

---

[40] Vt. Eesti NSV RKN-i 21. märtsi 1941. a. määrus tööpäeva pikkuse kohta (lk. 171).

[41] Vt. NSVL RKN-i 27. juuni 1940. a. määruse § 2 (lk. 171).

§ 103. Üldreeglina töö pärast normaaltööaega (ületunnitöö) ei ole lubatud.

*§ 104. Ületunnitöö on lubatud ainult järgmistel erandjuhtumitel:

a) Vabariigi kaitseks ja ühiskondlike õnnetuste ning ohtude vältimiseks vajalikel töödel;

b) ühiskondlikult tarvilikel töödel vesivarustuse, valgustuse, kanalisatsiooni, transpordi ja posti-telegraafi-telefoni side alal nende korrapärast tegevust takistavate juhuslike ja ootamatute asjaolude kõrvaldamiseks;

c) alatud töö lõpetamise vajaduse korral, kui ettenägematu või juhusliku tehnilistest tootmistingimustest sõltuva takistuse tõttu seda tööd ei saadud lõpetada normaalsel tööajal ja kui alatud töö katkestamine võib kaasa tuua materjalide või masinate rikke;

d) ajutistel töödel mehhanismide ja seadeldiste remondi ning kordaseadmise alal, kui nende korrastolek toob kaasa töö lõppemise suurele arvule töötajaile.

Märkus. Käesolevas paragrahvis ettenähtud juhtudel on ületunnitöö tegemine lubatud ainult kohaliku hinde-vaidekomisjoni otsusel, selle puudumisel aga ainult vastava ametiühingu nõusolekul ja tööinspektori loal ning erakorralistel juhtumitel — järgneva teatamisega tööinspektorile.

§ 105. Ületunnitöö on igal juhul keelatud isikutele alla kaheksateistkümne aasta vanuses.[42]

§ 106. Töötaja ületundide üldarv ei tohi ületada sadakahtekümmend tundi ühe aasta jooksul, kusjuures kahe teineteisele järgneva päeva jooksul tehtud ületundide arv ei või ületada nelja tundi.

Märkus. Üksikutes majapidamisharudes, millel on hooajaline iseloom, võib Töö RK kokkuleppel ÜAÜKN-iga suurendada ületunnitööde hulka üle § 106 määratud piiride.

§ 107. Ületunnitööde tegemine tööle hilinemise läbi kaotatud aja tasategemiseks ei ole lubatud.

---

[42] Vt. NSVL RKN-i 12. juuli 1940. a. määrus (lk. 201).

§ 108. Iga ületunnitöö tuleb märkida töötaja palgaraamatusse ja erilisse ületunnitööde raamatusse, ära näidates tähendatud tööde alguse ja lõpu ning töötaja poolt saadud ületunnitöö tasu.

XI. Puhkeaeg.

§ 109. Kõigile töötajaile võimaldatakse iganädalane katkestamatu vähemalt 42 tunni kestusega puhkeaeg. Iganädalase puhkeaja päevad määratakse kohalikkude tööosakondade poolt kokkuleppel ametiühingute nõukogudega ja neid võib määrata nii pühapäevadele kui ka mistahes teisele nädalapäevale sõltuvalt vastava maakoha tööliste ja teenistujate rahvuslik-usulisest koosseisust.

Ettevõtetes ja asutistes, mis on üle viidud katkestamatule või viiepäevasele katkestusega tootmisnädalale, kohaldatakse käesoleva koodeksi § 109—120 NSV Liidu ja Vene NFSV eriseadustes ettenähtud muudatustega.[43]

§ 110. Neile ettevõtteis, asutistes ja majandeis töötajaile, kes ei saa töötingimuste tõttu kasutada üldist iganädalast puhkepäeva, peab võimaldatama puhkust teistel nendele sobivatel nädalapäevadel. Samu eeskirju kohaldatakse ka isikuile, kes töötavad ettevõtteis, mille tegevus on oma iseloomult katkestamatu. Neis ettevõtteis määratakse üldise puhkepäeva asemele erilised puhkepäevad töötajate igale rühmale.

* § 111. Töötamine on keelatud järgmistel pühadel:

a) 1. jaanuar — uusaasta;
b) 22. jaanuar — 1905. aasta 9. jaanuari päev;
c) 12. märts — isevalitsuse kukutamise päev;
d) 18. märts — Pariisi Kommuuni päev;
e) 1. ja 2. mai — Internatsionaali päev;
f) 7. ja 8. november — Oktoobrirevolutsiooni aastapäev.[44]

§ 112. Tööosakonnad kokkuleppel ametiühingute kubermangu nõukogudega määravad peale Töökoodeksi § 111 ettenäh-

---

[43] Vt. NSVL RKN-i 27. juuni 1940. a. määruse § 4 ja 5 (lk. 171).

[44] Vastavalt NSVL RKN-i 27. juuni 1940. a. määrusele (lk. 171) on peale pühapäeva mittetööpäevadeks: 22. jaanuar, 1. ja 2. mai, 7. ja 8. november, 5. detsember ja NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi 8. mai 1945. a. (lk. 189) ja 2. septembri 1945. a. seadluste järgi (lk. 190) 9. mai ja 3. september.

tud pühade veel igal aastal kuus erilist puhkepäeva, kooskõlastades need päevad kohalike ja rahvuslik-olustikuliste tingimustega, elanikkonna koosseisuga jms.[45].

Märkus. Töö RK-l on õigus kokkuleppel ÜAÜKN-iga koostada ettevõtete ja asutiste nimestikud, kus nende töö iseloomu tõttu peab töö toimuma katkestamatult ühel või teisel eelmistes paragrahvides ettenähtud puhkepäeval või pühal.

§ 113. Puhkepäevade või pühade (§ 109—111) eelpäevadel ei tohi tööpäeva kestus ületada kuut tundi, kusjuures nende päevade eest tasutakse kui täieliku tööpäeva eest; tükitöö puhul käesoleva §-i alusel vähemtöötatud tundide eest makstakse lisatasu vastava liigi palgamäärade järgi.[46]

Märkus. Kuupalgaliste isikute palgast ei tehta mahaarvamisi pühade ja nende eelpäevade eest.

***§ 114.** Igale töötajale, kes on töötanud katkestamatult vähemalt viis ja pool kuud[47], võimaldatakse kord aastas järjekordne puhkus vähemalt kahenädalase kestusega. Alla kaheksateistkümne aasta vanustel isikutel järjekordse puhkuse kestus ei või olla alla ühte kuud.[48]

Märkus. Töö tuleb lugeda katkestamatuks § 114 kohaselt järjekordse puhkuse õiguse andmise mõttes ka juhtudel, kui töötaja viiakse administratsiooni korraldusel ühest ettevõttest või asutisest teise või kui töötaja läheb tööd katkestamata ühest riiklikust asutisest või ettevõttest teise.

***§ 115.** Eriti kahjulikes ja ohtlikes ettevõtteis töötavaile isikuile võimaldatakse peale § 114 ettenähtud puhkuse veel lisapuhkused vähemalt kahenädalase kestusega.

Lisapuhkuse õigust andvate tootmiste ja kutsete nimestiku koostab Töö RK.

---

[45] Erilised puhkepäevad on kaotatud. Vaata NSVL RKN-i 27. juuni 1940. a. määruse § 3 (lk. 171).

[46] Lühendatud tööpäev enne pühapäevi ja mittetööpäevi on keelatud. Vt. NSVL RKN-i 27. juuni määruse § 3 (lk. 172).

[47] Vt. NSVL RKN-i, ÜK(b)P ja ÜAÜKN-i 28. detsembri 1938 määruse § 13 (lk. 71).

[48] Vt. NSVL RKN-i 12. juuli 1940. a. määrus (lk. 201).

§ 115[1]. Lisapuhkuste õigus on eriti kahjulikes ja ohtlikes ettevõtteis töötajate kõrval (§ 115) ka üksikute liikide töötajail eriti kahjulike klimaatiliste tingimustega piirkondades.[49]

Nende piirkondade ja lisapuhkust saavate töötajate liikide nimestik koostatakse korras, mis on ette nähtud NSVL KTK ja RKN-i määruses 6. märtsist 1929 lisapuhkuse kohta üksikuile töötajate liikidele eriti kahjulike klimaatiliste tingimustega piirkonnis (LSKK nr. 19, art. 157).

§ 116. Paragrahvis 115 ettenähtud lisapuhkuste ja alaealiste järjekordsete puhkuste (§ 114) mittevõimaldamine või nende asendamine rahalise kompensatsiooniga (§ 91) on keelatud, välja arvatud Töö RK erimäärustes ettenähtud juhud.

§ 117. Puhkuste kasutamine võib toimuda kogu aasta vältel, kuid ei tohi takistada normaalset töökäiku ettevõtteis, asutistes ja majandeis.

§ 118. Puhkuste kasutamise aeg, kord ja järjekord määratakse hinde-vaidekomisjoni poolt või selle puudumisel — ettevõtte, asutise või majandi administratsiooni ja tööliste esindajate (§ 156) vahelisel kokkuleppel.

Neis küsimustes tekkinud lahkarvamised lahendatakse töötülide lahendamise korras.

§ 119. Töötajaile antavaid haigus- või sünnituspuhkusi ei arvata § 114 ja 115 ettenähtud järjekordsete ja lisapuhkuste hulka.

§ 120. Kui järjekordne puhkus jäi jooksval aastal kasutamata töötaja süüta ja töötaja ei saanud selle eest kompensatsiooni (§ 91), siis järgneval aastal tuleb puhkus pikendada kasutamata jäänud aja võrra. Rohkem kui kahe aasta puhkuste liitmine ei ole lubatud.

* XII. Tööõpilased.[50]

§ 121. Tööõpilasteks loetakse isikud, kes õpivad tööõppe koolides, õppebrigaadides ja õppetöökodades, samuti ka isikud, kes saavad tootmisprotsessis individuaalset õpetust kvalifitseeritud tööliste juhatusel.

---

[49] Eesti NSV territooriumi ei loeta kahjulike klimaatiliste tingimustega piirkonnaks.

[50] Vt. NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi 2. oktoobri 1940. a. seadlus „Riiklikest tööjõureservidest" (lk. 198).

§ 122. Tööõppimise kestuse määrab Töö RK kokkuleppel ÜAÜKN-i ja Hariduse RK-ga üksikute kutsete järgi, kuid mitte üle nelja aasta kõrgeima kvalifikatsiooni jaoks.

§ 123. Tööõpilaste arv, mis on kindlaks määratav kollektiivlepinguga, samuti ka selle puudumisel ei või olla vähem Töö RK poolt kokkuleppel ÜAÜKN-iga ja majanduslike keskorganitega vastava tööstusharu kohta määratud normidest.

§ 124. Tööõpilasi ei tohi rakendada mingisugustele töödele, mis ei kuulu nende eriala õppimise juurde.

§ 125. Ettevõtted on kohustatud tarvitusele võtma alaealiste korralikuks õpetamiseks vajalikke abinõusid, vastavalt Töö Rahvakomissariaadi, Hariduse Rahvakomissariaadi, Rahvamajanduse Kõrgema Nõukogu ning vastavail juhtudel vastavate majandusorganite poolt ühiselt antud määrustele.

§ 126. Määratud aja jooksul ühe või teise eriala õppimise lõpetanud tööõpilased alluvad katsetele. Neil on õigus õiendada katseid ka enne määratud tööõppimise aja lõppu.

§ 127. Töö RK-l on õigus anda kohuslikke määrusi tööõppimise normide ja eeskirjade kohta.

§ 128. Kontroll ja järelevalve tööõppimise õige korraldamise üle pannakse Töö RK organite peale.

* XIII. Naiste ja alaealiste töö.

* § 129. Naiste ja alla kaheksateistkümne aasta vanuste isikute töölerakendamine on keelatud eriti raskeis ja tervisele kahjulikes tootmistes ning maa-aluseil töödel.

Eriti raskete ja kahjulike tööde nimestiku, samuti ka raskuste kandmise ülemäärad, eraldi naistele ja alaealistele, määrab Töö RK kokkuleppel ÜAÜKN-iga.

* § 130. Naiste ja alla kaheksateistkümne aasta vanuste isikute öötöö on keelatud.[51]

Märkus. Töö RK-l on õigus kokkuleppel ÜAÜKN-iga lubada täisealiste naiste öötööd neis tootmisharudes, kus see osutub eriti vajalikuks.

---

[51] Vastavalt NSVL RKN-i 12. juuli 1940. a. määrusele isikud, kes on 16 a. vanaks saanud, lubatakse üldistel alustel öötööle (lk. 201).

§ 131. Rasedate ja imetavate emade ületunni- ja öötöö on keelatud.

Seitsmetunnilisele tööpäevale üleviidud ettevõtteis on keelatud öötöö rasedatele — alates kuuendast raseduskuust ja imetavatele emadele — imetamise esimese kuue kuu jooksul.[52]

* § 132. Naised vabastatakse tööst viiskümmend kuus päeva enne ja viiskümmend kuus päeva pärast sünnitamist.[53]

Rasedad, kes enne ülaltähendatud puhkusele minekut vajavad üleviimist kergemale tööle, viiakse säärasele tööle üle, säilitades nendele senise palga, arvutades seda viimase kuue kuu palga alusel.[54]

§ 133. Alates viiendast raseduskuust ei või naisi ilma nende nõusolekuta komandeerida väljapoole alatist töökohta.

§ 134. Rinnalapsi omavaile emadele tuleb peale üldiste vaheaegade (§ 100) määrata veel lisavaheajad lapse imetamiseks. Vaheaegade täpne aeg määratakse sisekorra-eeskirjades, kusjuures imetamisvaheajad ei või aset leida harvemini kui iga kolme ja poole tunni tagant ja nende kestus ei või olla alla poolt tundi.

Nimetatud vaheajad arvatakse tööaja hulka.

§ 135. Alla kuueteistkümne aasta vanuste isikute töölevõtmine on keelatud.

Märkus. Erandjuhtudel on tööinspektoreil õigus lubada Töö RK poolt kokkuleppel ÜAÜKN-iga antava erijuhendi põhjal mitte alla neljateistkümne aasta vanuste alaealiste töölevõtmist.

§ 136. Isikutele alla kuueteistkümne aasta vanuses, kes juba töötavad ettevõttes või astuvad sinna uutena § 135 märkuse alusel, määratakse neljatunniline tööpäev.

§ 137. Alaealiste tööliste minimaalarv üksikutele tööstusharudele määratakse Töö RK poolt kokkuleppel ÜAÜKN-iga antavate erimäärustega.

---

[52] Vt. NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi 8. juuli 1944. a. seadlus (lk. 201) ja NSVL RKN-i 18. augusti 1944. a. määrus (lk. 202). Seitsmetunnilise tööpäeva asemel on praegu Eesti NSV RKN-i 21. märtsi 1941. a. määruse tööpäeva pikkuse kohta — põhjal kaheksatunniline tööpäev (lk. 171).

[53] Vt. materjale käesoleva paragrahvi juurde.

[54] Vt. Vene NFSV Kriminaalkoodeksi § 133a.

* XIV. Töökaitse.

§ 138. Ühtegi ettevõtet ei tohi avada, käiku lasta või teise hoonesse üle viia ilma tööinspektsiooni, tööstustervishoiu ja tehnilise järelevalve organite loata.

§ 139. Kõik ettevõtted ja asutised peavad tarvitusele võtma vajalikud abinõud kahjulike töötingimuste kõrvaldamiseks või vähendamiseks, õnnetusjuhtumite vältimiseks ja töökoha hoidmiseks nõutavas sanitaar-tervishoidlikus seisukorras vastavalt Töö RK poolt üksikute tootmisharude järgi antavaile kohuslikele üld- ja erimäärustele.[55]

§ 140. Masinad, transmissioonid ja tööpingid tuleb töö vaheajaks seisma panna, välja arvatud juhud, kus see on võimatu tehnilistel põhjustel või kui neid tarvitatakse ventilatsiooniks, vee ärajuhtimiseks, valgustamiseks jne.

* § 141. Kõigil eriti kahjulikel töödel või töödel, mis on seotud viibimisega ebanormaalses temperatuuris, niiskuses või keha määrdumisega, samuti ka ühiskondliku tervishoiu seisukohalt vajalikel juhtudel antakse töölistele ettevõtte arvel erirõivastis ja kaitsevahendid (prillid, maskid, respiraatorid, seep jms.) Töö RK poolt kindlaksmääratava tööde nimestiku ja normide järgi.[56]

* § 142. Kutsealase mürgitusohuga seotud tootmisaladel antakse töölistele vastumürgina rasv- või neutraliseerivaid aineid Töö RK poolt kindlaksmääratud nimestike järgi ja hulgas. Väljaandmine toimub ettevõtte arvel.

Märkus. Erirõivastise, kaitsevahendite või vastumürgi (§ 141 ja 142) mitteandmise ja nende muretsemise korral tööliste endi poolt tasutakse töölistele nende tegelik väärtus.

§ 143. Töö RK-le ja tema kohalikele organeile antakse õigus korraldada eriti kahjulikes tootmistes või ettevõtteis kõigi tööletulevate või üksikute tööliste rühmade (naiste, alaealiste) sunduslikku eel-, samuti ka perioodilist läbivaatust.

---

[55] Vt. allmärkus 3.

[56] Vt. NSVL RKN-i 26. mai 1942. a. määrus nr. 776 „Töölistele ja teenistujaile väljaantavate erirõivastise ja erijalatsite maksuliseks muutmisest" (lk. 230).

§ 144. Töö RK-l on õigus kokkuleppel ÜAÜKN-iga keelata öötööd ettevõtteis, kus selle järele ei ole erilist tarvidust ja kus see mõjub eriti kahjulikult tööliste tervisele.

§ 145. Ettevõtted, asutised ja majandid on kohustatud välja panema nähtavale kohale kõik tööliste ja teenistujate töökaitse kohta käivad määrused ja eeskirjad ning pidama Töö RK sellekohaste määrustega nõutavaid raamatuid.

*§ 146. Järelevalve selle üle, et eranditult kõik asutised, ettevõtted, majandid ja isikud täidaksid käesoleva koodeksi eeskirju, seadlusi, juhendeid, korraldusi ja kollektiivlepinguid töötajate töötingimuste, tervise ja elu kaitse kohta käivas osas, pannakse Töö RK-le alluvatele töö-, tehnilisele ja sanitaar-inspektsioonile.

*§ 147. Tööinspektorid valitakse määratud ajaks ametiühingute nõukogu poolt ja kinnitatakse krai või oblasti (rajoonidesse jaotamata kohtades — kubermangu) tööosakonna või autonoomse vabariigi töö rahvakomissariaadi poolt.[57]

*§ 148. Paragrahvis 146 näidatud eesmärkide teostamiseks tööinspektsiooni organid:

a) külastavad igal ajal, päeval või öösel, kõiki oma rajooni ettevõtteid, asutisi ja majandeid ning kõiki kohti, kus tehakse tööd, samuti ka kõiki nende juures tööliste jaoks olevaid sisseseadeid (korterid, haiglad, lastesõimed, saunad jms.);

b) nõuavad ettevõtete, asutiste ja majandite valdajailt ja juhatajailt vajalikke seletusi kui ka kõigi vajalike raamatute, dokumentide ja andmete esitamist;

c) avaldavad oma seisukoha ettevõtete või nende osade avamise lubatavuse suhtes;

d) teevad riiklikele, ühiskondlikele ja eraasutistele, ettevõtteile, majandeile ja isikuile kohuslikke ettekirjutusi töökaitse alal ilmsikstulnud rikkumiste ja muude puuduste kõrvaldamiseks;

e) võtavad vastutusele administratiiv- ja kohtukorras töötajate elu ja tervise kaitseks antud käesoleva koodeksi eeskirjade, seadluste, juhendite, korralduste ja muude nõukogude võimu aktide mittetäitmise eest.

---

[57] Vt. ÜAÜKN-i VI pleenumi 15. mai 1937. a. otsuse § 11 (lk. 244).

§ 149. Peale eelmistes paragrahvides näidatud vahendite on tööinspektsiooni organitel õigus võtta tarvitusele erakorralisi vahendeid otseselt tööliste elu ja tervist ähvardavate tingimuste kõrvaldamiseks, kuigi nende abinõude tarvitusele võtmine ei ole ette nähtud eriseadustes, juhendites või Töö RK ja tema kohalike organite määrustes ja korraldustes.

§ 150. Töötervishoiu, käitise sanitaarkorralduse ja ohutustehnika kohta käivate korralduste, reeglite ja sundmääruste täpse kohaldamise ja täitmise järelevalve pannakse Töö RK sanitaar- ja tehnilistele inspektoritele.

XV. Tööliste ja teenistujate ametiühingud ja nende organid ettevõtteis, asutistes ja majandeis.

§ 151. Riiklikes, ühiskondlikes ja eraettevõtteis, asutistes ja majandeis palgalistena töötavaid kodanikke ühendavail ametiühinguil on õigus esineda mitmesugustes organites palgatööliste nimel kollektiivlepinguid sõlmiva poolena, samuti esindada neid kõigis töö- ja olustikulistes küsimustes.

§ 152. Ametiühingud, mis on moodustatud nende organisatsioonide kongresside poolt määratud aluseil, ei kuulu registreerimisele riiklikes asutistes ühingute ja nende liitude suhtes kehtivas korras; nad registreeritakse neid ühendavais ametiühingute vahelistes organisatsioonides ülevenemaaliste ametiühingute kongresside poolt määratud korras.

§ 153. Kõik muud, § 152 kohaselt ametiühingute vahelistes organites mitteregistreeritud koondised ei või end nimetada ametiühinguiks ega omandada nende õigusi.

§ 154. Ametiühinguil on õigus: a) omandada ning vallata varasid; b) sõlmida igasuguseid lepinguid, tehinguid jms. kehtiva seadusandluse alusel.

Märkus. Kõiki ametiühingute õigusi kohaldatakse ka nende vahelistele liitudele.

§ 155. Kõik riiklikud organid peavad Vene NFSV konstitutsiooni § 16 kohaselt[58] andma ametiühinguile ja nende liitudele

---

[58] Viide on tehtud Vene NFSV 1918. a. konstitutsioonile, mis praegu ei kehti enam.

igasugust abi, võimaldades neile ruume sisseseadega tööpaleedeks ja ühingute majadeks, soodustusi posti, telegraafi, telefoni, raudtee ja veeteede kasutamisel jms.

§ 156. Ettevõttes, asutises või majandis on ametiühingu algorganisatsiooniks tööliste ja teenistujate käitiskomitee või komiteed asendav delegaat — rühmaorganisaator.

Märkus 1. Ettevõtte, asutise või majandi töötajate komitee valimise kord määratakse vastava ametiühingu poolt.

Märkus 2. Sõjaväe ja merenduse ametkonna tööliste ja teenistujate komiteede moodustamine ja nende tegevus toimub Töö RK poolt kokkuleppel Vabariigi Revolutsioonilise Sõjanõukoguga ja ÜAÜKN-iga antava erimääruse põhjal.

§ 157. Ükski teine komitee ettevõtteis, asutistes või majandeis peale käesoleva koodeksi § 156 ettenähtu ja vastava ametiühingu pool kinnitatu ei või kasutada § 158—160 ettenähtud õigusi.

§ 158. Komitee (§ 156) tegevusalaks on:

a) tema poolt ühendatud tööliste ja teenistujate huvide esindamine ja kaitse ettevõtte, asutise ja majandi administratsiooni ees töötajate töö- ja elutingimuste küsimustes;

b) esindamine valitsus- ja ühiskondlike organisatsioonide ees;

c) ettevõtte, asutise või majandi administratsiooni poolt töökaitse, sotsiaalkindlustuse, palgamaksmise, sanitaarala ja ohutustehnika jms. kohta käivate seaduslike normide täpse täitmise järelevalve, samuti ka kaasabi andmine riiklikele töökaitse organitele;

d) abinõude tarvitusele võtmine tööliste ja teenistujate kultuurilise ja materiaalse olukorra parandamiseks;

e) riiklikes ettevõtteis normaalsele tootmiskäigule kaasaaitamine ja osavõtt vastavate ametiühingute kaudu rahvamajanduse reguleerimisest ja organiseerimisest.

* § 159. Komitee valimisest ja tegevuse alustamisest teatatakse administratsioonile. Tööliste ja teenistujate komitee liikmete arv, kes komitees töötamiseks kuuluvad vabastamisele nende tavalisest tööst, määratakse järgmise normi järgi.

Ettevõtte, asutise või majandi töötajate üldarvu puhul:

kuni	300	inim.	vabastatakse	mitte üle	1	inimese	kogu töö-ajaks.[59]
300 „	1000	„	„	„	2	„	
1000 „	5000	„	„	„	3	„	
üle	5000	„	„	„	5	„	

Komitee liikmed vabastab töölt administratsioon komitee otsuse põhjal.

§ 160. Komitee liikmete töölt vabastamine alatiseks tööks komitees toimub nende kvalifikatsioonile vastava palga säilitamisega, kuid mitte alla vastavat tariifikohast palgamäära.[60] Töölt vabastatud komitee liikmeile tagatakse nende volituste lõppemisel töö jätkamine ettevõttes, asutises või majandis enne valimist kehtiva töölepingu ja selles töölepingus komitees töötamise ajal toimunud muudatuste alusel.

Komitee liikmete kui ka hinde-vaidekomisjoni tööliste hulgast valitud liikmete vallandamist võib teostada töölepingu lõpetamise ja ülesütlemise kohta käivaid üldeeskirju silmas pidades ning ainult vastava ametiühingu nõusolekul.

***§ 161.** Ettevõtte, asutise või majandi administratsioon ei või teha mingisuguseid takistusi komiteede ja neid valivate ühingu organite (üld- ja delegaatide koosolekud) tegevusele, kusjuures:

a) üld- ja delegaatide koosolekuid võib üldreeglina pidada ainult väljaspool tööaega; neid võib pidada tööajal koosoleku poolt riiklike ülesannete täitmisel (valimine tööliste ja talupoegade saadikute nõukogudesse,[61] sotsiaalkindlustuse asutistesse) või valimistel ametiühingute kongressidele; teistel erandjuhtudel on see lubatud ainult kokkuleppel administratsiooniga. Samu eeskirju kohaldatakse ka ettevõtte töökodades peetavate koosolekute puhul;

b) komitee istungid toimuvad samuti üldreeglina väljaspool tööaega ja ainult erandjuhtudel võidakse kokkuleppel administratsiooniga vabastada kõiki komitee liikmeid nendeks istungiteks tööajal;[62]

---

[59] Vt. ÜAÜKN-i X pleenumi 9. augusti 1940. a. otsuse § 4 (lk. 247).

[60] Käitiskomiteede töötajate palk reguleeritakse eri eeskirjadega.

[61] Praegu toimuvad valimised töörahva saadikute nõukogudesse NSV Liidu konstitutsiooni XI peatükis ettenähtud korras.

[62] Vt. ÜAÜKN-i X pleenumi 9. augusti 1940. a. otsuse § 12 (lk. 247).

c) administratsioon on kohustatud teatama komiteele eelseisvast tööliste ja teenistujate palkamisest ja tööle võetutest. Nende teadete esitamise tähtajad ja kord määratakse erijuhendiga.

Komiteel on õigus kolme päeva jooksul, arvates teate saamisest, töölise või teenistuja töölevõtmise kohta esineda vastulausega selle töötaja palkamise puhul, kui palkamine on toimunud kehtiva seadusandluse või kollektiivlepingu rikkumisega tööandja poolt.

Kui tööandja ei nõustu komitee vastuväitega, on viimasel õigus hiljemalt kolme päeva jooksul, arvates oma vastuväite esitamise päevast, anda tüli arutada kohalikule tööosakonnale, paikades aga, kus tööosakonda ei ole — kohalikule tööinspektsioonile. Tüli tuleb lahendada tööosakonna või tööinspektsiooni poolt kolme päeva jooksul, arvates tööandja vastava avalduse kättesaamise päevast.

Nimetatud organite otsused on lõplikud ja neid võib uuesti arutada ainult järelevalve korras kõrgemalseisva töö organi poolt.

Koosseisu vähendamisel massiliselt või rühmade kaupa tuleb kaotatavate ametite loetelu esitada tööandja poolt käitiskomiteele hiljemalt 2 nädalat enne vallandamist.

* **§ 162.** Käitiskomitee ülalpidamiseks vajalikud summad annab ettevõtte, asutise või majapidamise administratsioon vastava ametiühingu poolt kinnitatud eelarve alusel, kusjuures see summa ei või ületada 2% asutise, ettevõtte või majapidamise tööliste ja teenistujate kogu palgast.[63]

* **§ 163.** Paragrahvis 162 tähendatud summasid tarvitab komitee vastava ametiühingu poolt väljatöötatud eeskirjade alusel ja neid ei või tarvitada mingiks teiseks otstarbeks peale selle, milleks need otseselt on ette nähtud.

* **§ 164.** Ametiühingul on õigus nõuda ettevõtte, asutise või majandi administratsioonilt komitee ülalpidamiseks määratud summade õigeaegset väljamaksmist, samuti kontrollida nende laekumist ja kulutamist.

§ 165. Ettevõtte, asutise või majandi administratsioon on kohustatud võimaldama komiteele tasuta vajaliku ruumi ühes

---

[63] Vt. NSVL KTK ja RKN-i 13. novembri 1937. a. määrus (lk. 248).

sisseseade, kütte ja valgustusega nii komitee enda kui ka komitee kaudu ühendatud töötajate üld- ja delegaatide koosolekute töödeks; sellesse ruumi on töötajail komitee asjus takistamatu sissepääs.

§ 166. Ametiühingute juhatuste liikmeil ja nende erimandaadiga volinikel, samuti ka komitee liikmeil (§ 151 ja 156) on õigus takistamatult külastada kõiki antud ettevõtte ja asutise või majandi töökodasid, jaoskondi, osakondi, laboratooriume jms.

§ 167. Käesoleva koodeksi XV peatükis «Tööliste ja teenistujate ametiühingud ja nende organid ettevõtteis, asutistes ja majandeis" ettenähtud määruste rikkumine toob kaasa vastutuse Vene NFSV Kriminaalkoodeksi § 134 järgi.[64]

XVI. Töötülide lahendamine ja tööseaduste rikkumise asjade arutamine.[65]

§ 168. Seaduse, kollektiiv- või töölepingu ja sisekorra-eeskirjadega ettenähtud töötingimuste kindlaksmääramise ja kohaldamise alal tekkivad töötülid arutatakse:

a) lepitus-vahekohtuliku arutamise organites (hinde-vaidekomisjonides, lepituskodades ja vahekohtutes);

b) rahvakohtu tööasjade erisessioonides[66], nende puudumisel aga rahvakohtus vastavalt § 169—174 eeskirjadele.

Lepitus-vahekohtuliku arutamise organid tegutsevad igaühe kohta kehtiva erimäärustiku alusel.

Rahvakohtu tööasjade erisessioonid moodustatakse ja nad tegutsevad kooskõlas Vene NFSV kohtukorralduse määrustikus ja Vene NFSV tsiviilprotsessi koodeksis ettenähtud eeskirjadega.

§ 169. Hinde-vaidekomisjonides arutatakse järgmisi tülisid:

a) küsimustes, mis seaduse järgi kuuluvad kohuslikult hinde-vaidekomisjonide kompetentsi;

b) töötaja soovil kõik teised tülid, mis tekivad ettevõttes või asutises seoses seaduse, kollektiiv- või töölepingu ja sisekorra-eeskirjade kohaldamisega.

---

[64] Vastab Vene NFSV 1926. a. Kriminaalkoodeksi §-le 135.

[65] Vt. Eesti NSV RKN-i 27. mai 1941. a. määrus nr. 1003 „Töökonfliktide lahendamise korra kohta" (lk. 248).

[66] Vt. allmärkus 33.

§ 169[1]. Lepituskodades ja vahekohtutes arutatakse:

a) kõik tülid kollektiivlepingute sõlmimise, muutmise, täiendamise ja tõlgitsemise küsimustes;

b) uute töötingimuste kindlaksmääramise alal tekkivad tülid juhul, kui nende töötingimuste kohta ei ole saavutatud kokkulepet hinde-vaidekomisjonis.

§ 169[2]. Rahvakohtu tööasjade erisessioonides arutatakse:

a) tülid, mis tekivad seoses tööseaduste, kollektiiv- ja töölepingute, sisekorra-eeskirjade ja trahvitabelite kohaldamisega; seaduse põhjal kohuslikult hinde-vaidekomisjonis arutatavaid tülisid võib rahvakohtu tööasjade erisessioon arutada ainult juhtudel, kui hinde-vaidekomisjonis ei saavutatud kokkulepet või kui hinde-vaidekomisjoni otsus on tühistatud järelevalve korras;

b) kõik tööseaduste ja kollektiivlepingute rikkumiste asjad, mida jälitatakse kriminaalkorras.

§ 170. Hinde-vaidekomisjonid moodustatakse võrdsel arvul tööandja esindajatest ühelt poolt ja ettevõtte, asutise või majandi tööliste ja teenistujate käitiskomitee või rühmakomitee esindajatest teiselt poolt. Hinde-vaidekomisjonides lahendatakse tülid ainult poolte (tööliste esindajate ja tööandja esindajate) kokkuleppel. Hinde-vaidekomisjonid ei või teha otsuseid, mis muudavad, täiendavad või tühistavad kollektiivlepingu tingimusi, kui neile sellist õigust ei ole kollektiivlepingus ette nähtud.

§ 171. Lepituskojad ja vahekohtud moodustatakse Vene NFSV Töö RK ja kohalike tööorganite juures vastava ametiühingu ja tööandja igakordsel eri kokkuleppel poolte esindajaist, kes tüli lahendamiseks volitatud, üks kummaltki poolt.

Lepituskoja esimehe nimetab vastav tööorgan.

Vahekohtu esimehe valivad pooled või määrab tööorgan poolte palvel või ühe poole palvel kohusliku vahekohtu puhul.

Lepituskoja otsused tehakse ainult poolte kokkuleppel.

Vahekohtu otsused tehakse poolte kokkuleppel, kokkuleppe mittesaavutamisel aga — vahekohtu esimehe poolt.

§ 172. Riikliku ettevõtte või asutisega tekkinud tüli lahendamiseks võib tööorgan moodustada vahekohtu ühe poole nõudmisel. Sel juhul on vahekohtu vastuvõtmine teisele poolele kohuslik.

Kohusliku vahekohtu moodustamine ei ole lubatud tülide lahendamiseks, mis tekkinud kollektiivlepingu tingimuste enne tähtaega muutmise või tühistamise küsimustes.

§ 173. Hinde-vaidekomisjonide, lepituskodade ja vahekohtute otsused on lõplikud ega kuulu sisuliselt uuesti arutamisele; neid otsuseid võivad tühistada ainult tööorganid järelevalve korras vastavalt eri eeskirjadele.

§ 174. Hinde-vaidekomisjonide, lepituskodade ja vahekohtute otsused nende mittetäitmisel viiakse täide sunduslikult Vene NFSV Töö RK ja Vene NFSV Kohtu Rahvakomissariaadi poolt antud eeskirjade kohaselt.[67]

XVII. Sotsiaalkindlustusest.[68]

§ 175. Sotsiaalkindlustuse korras on kindlustuse saamise õigus kõigil palgaliselt töötajail, vaatamata sellele, kas nad töötavad riiklikes, ühiskondlikes, kooperatiivseis, kontsessioonilistes, renditud, sega- või eraettevõtteis, asutistes või majandeis või eraisikute juures ja sõltumata töö liigist, kestusest ja tasu maksmise viisist.

* § 176. Sotsiaalkindlustuse korras antakse: a) arstiabi; b) toetust ajutise töövõimetuse korral (haigus, vigastus, karanteen, rasedus, sünnitus, hoolitsemine haige perekonnaliikme eest); c) täiendavaid toetusi (lapse toitmiseks, imikuvarustuse muretsemiseks, matmiseks); d) toetust tööpuuduse korral; [69] e) invaliidsuspensioni; f) vanaduspensioni; g) pensioni töötaja perekonnaliikmeile toitja kaotuse korral (surm või teadmata kadumine).

Märkus. Eespooltähendatud kindlustuse määramise, väljaandmise, katkestamise ja lõpetamise kord ning tingimused, töötaaži kestus üksikute liikide ja vanusrühmade jaoks, kindlustuse normid ja vormid ja varandusliku seisukorra arvestamise kord määratakse NSV Liidu seadusandlusega (Lisa).

---

[67] Praegu toimub HVK otsuste täitmine kooskõlas NSVL Kohtu RK instruktsiooniga „Kohtuotsuste täitmise korrast".

[68] Vt. NSVL Riikliku sotsiaalkindlustuse käsiraamat I, Tallinn 1944 ja II, Tallinn 1945.

[69] § 176 p. d kaotas NSV Liidus tööpuuduse likvideerimisega tähtsuse.

§ 177. Sotsiaalkindlustuse teostamiseks võetakse kindlustusmaksu protsendilises vahekorras makstud palgalt. Kindlustusmaksude suuruse, olenevalt ohtlikkuse ja kahjulikkuse astmest, samuti töötajate üksikute liikide suhtes määratakse NSV Liidu seadusandlusega (Lisa).

Märkus. Kindlustusfondid eraldatakse kindlasti ainult tööliste ja teenistujate kindlustamise vajaduseks, ilma õiguseta kulutada neid mõnedeks muudeks vajadusteks.

§ 178. Kindlustusmaks tasutakse palgalist tööjõudu kasutavate ettevõtete, asutiste, majandite ja isikute poolt, ilma õiguseta maksustada kindlustatud või maha arvutada maksu palgast.

§ 179. Ettevõtete, asutiste, majandite ja üksikisikute poolt nendelt kuuluva kindlustusmaksu (§ 178) maksmata jätmine ei võta mingil määral nende juures palgaliselt töötavailt isikuilt õigust saada kõiki käesoleva koodeksi § 176 jj. ettenähtud toetusi.

§ 180. Käesolevas koodeksis, samuti ka teistes seadussätteis ettenähtud sotsiaalkindlustuse eeskirjade rikkumise eest võetakse süüdlased kriminaalvastutusele Kriminaalkoodeksi vastavate paragrahvide järgi.

TÖÖSEADUSTE KOODEKSI LISAD.

Lisa 1 (§ 1 märkus 2. juurde).

TÖÖTINGIMUSTEST HOOAJATÖÖDEL.

NSVL KTK ja RKN-i 4. juuni 1926. a. määrus.
(LSKK 1926. a., nr. 40, art. 290.)

§ 1. Hooajalisteks loetakse tööd, mida nende sõltuvuse tõttu looduslikest ja kliimaatilistest tingimustest ei saa teha läbi aasta, vaid mis tehakse kindla perioodi (hooaja) jooksul, mis ei ületa 6 kuud.

Märkus 1. Hooajatööde nimekirjad üksikute rahvamajanduse harude järgi koostatakse asjaomaste ametkondade poolt ja kinnitatakse NSVL Töö RK poolt kooskõlastatult ÜAÜKN-iga.

Märkus 2. Käesolevat määrust ei kohaldata töödele, mis on ette nähtud metsatööstuses ja metsamajanduses tegutsevate tööliste ja teenistujate töötingimuste kohta käivas seaduses.[1]

§ 2. Hooajatöödel tegutsevaile töötajaile kohaldatakse üldist tööseadusandlust käesolevas määruses ettenähtud eranditega.

Märkus 1. Käesolevat määrust ei kohaldata hooajatöödel tegutsevatele ajutistele töölistele ja teenistujaile. Nende töötingimused on korraldatud NSVL KTK ja RKN-i määrusega 14. jaanuarist 1927. a. ajutiste tööliste ja teenistujate töötingimustest.[2]

Märkus 2. Käesolevat määrust ei kohaldata ehitustöödele, välja arvatud tööd, mis on mõne käesolevale määrusele alluva põhilise mitteehitustöö suhtes abitööks.

§ 3. Töötingimused hooajatöödel korraldatakse ettevõttes, asutises või majandis kehtiva kollektiivlepinguga (tariifikokkuleppega) selles lepingus (tariifikokkuleppes) ettenähtud juhtudel ja piires. Töötingimusi hooajatöödel võib korraldada ka üksikute kollektiivlepingutega (tariifikokkulepetega).

---

[1] Vt. lisa 3 (§ 1 märkus 4 juurde) (lk. 61).
[2] Vt. lisa 2 (§ 1 märkus 3 juurde) (lk. 57).

§ 4. Töölepingut võib sõlmida hooajatööle palkamisel: a) kogu hooajaks, b) määratud ajaks, c) mingisuguse töö teostamise ajaks, d) määramata ajaks.

§ 5. Ajutisel töö puudumisel võib töötajat rakendada teisele tööle, säilitades temale 2 nädala jooksul endise tariifikohase palgamäära, kui ajutise töö tasu on madalam.

§ 6. Tööleping lõpeb poolte kokkuleppel, samuti töölepingu tähtaja möödumisel või lepinguga kokkulepitud töö lõpetamisel, igal juhul aga hiljemalt hooaja lõppemisega.[3]

§ 7. Töötaja võib töölepingu lõpetada kolmepäevase etteütlemisega tööandjale.[4]

§ 8. Tööandja võib töölepingu lõpetada:

a) ettevõtte, asutise või majandi täielikul või osalisel likvideerimisel, samuti ka töö vähenemisel nendes;

b) tootmisest tingitud tööseisaku puhul üle kahe nädala;

c) kui töötaja osutub tööle kõlbmatuks;

d) kui töötaja ilma mõjuvate põhjusteta süstemaatiliselt ei täida temale lepinguga või sisekorra-eeskirjaga pandud kohustusi;[5]

e) kui töötaja võetakse kriminaalvastutusele teo eest, mis on otseses seoses tema tööga, samuti ka tema vahi all viibimisel üle kahe nädala;

f) kui töötaja mõjuvate põhjusteta ei ilmu tööle rohkem kui kolmel päeval ühe kuu jooksul;

g) töötaja töölt eemalejäämise puhul üle ühe kuu ajutise töövõimetuse tõttu ja üle kahe nädala — teistel mõjuvatel põhjustel.

Märkus. Kui hooajatöödele palgatu on tegelikult töötanud alla ühe kuu, ei ole käesolevas paragrahvis loeteldud juhtudel hinde-vaidekomisjoni eelotsus tarvilik, kuid töötajal on õigus kaevata vallandamise peale tülide lahendamise korras.

§ 8[1]. Käesoleva määruse alla käivate isikute kohta võivad kollektiiv- ja kirjalikud töölepingud määrata lõpparve tegemiseks pikemaid tähtaegu, kui NSVL KTK ja RKN-i 23. jaanuari 1929. a. määruse § 1 on ette nähtud, kuid mitte üle 2 päeva.[6]

§ 9. Hooajatöödel, kus lõpparve kogu hooaja jooksul tehtud

---

[3] Vt. Eesti NSV RKN-i 20. oktoobri 1944. a. määrus nr. 202 (lk. 128).

[4] Vt. Eesti NSV RKN-i 20. oktoobri 1944. a. määrus nr. 202 (lk. 128).

[5] Vt. NSVL Ülemnõukogu pleenumi 25. detsembri 1941. a. määrus.

[6] Vt. TK § 67[1] ja 67[2].

töö eest tehakse hooaja lõpul, üldkehtiv avalduste esitamise tähtaeg palga maksmise asjades arvutatakse lõpparve tegemise ajast kogu hooaja kohta.

§ 10. Täiskasvanud tööliste tööaja kestus hooajatöödel määratakse kaheksale tunnile päevas ühes vastava tööaja lühendamisega maa-alustel ja kahjulikel töödel, samuti ka kontori ja vaimse töö alal töötajate kohta käivate eeskirjade kohaselt.

Juhtudel, kui hooajatöödel on looduslike ja tehniliste tingimuste tõttu teatud perioodi vältel nõutav eriti tugevdatud töö, on lubatud, tööandja kokkuleppel vastava ametiühinguga, panna kehtima kindlaks tähtajaks pikendatud tööpäev ühes palga vastava kõrgendamisega. Pikendatud tööpäeva kestus ja selle kohaldamise tähtaeg, samuti ka palga suurus ja maksmise kord määratakse tööandja ning ametiühingu kokkuleppel. Tööde loetelu, kus pikendatud tööpäeva kehtimapanek on lubatud, koostab NSVL Töö RK kokkuleppel ÜAÜKN-iga.

§ 11. Kuueteistkümne- kuni kaheksateistkümne-aastaste alaealiste tööpäev ei või ületada kuut tundi [7] ja tööle lubatud neljateistkümne- kuni kuueteistkümne-aastaste alaealiste tööpäev — nelja tundi.

Alaealiste tööpäeva kestus hooajatöödel, kus on sisse seatud pikendatud tööpäev (§ 10), suureneb tundide arvu võrra, mis vastab täisealiste tööliste tööpäeva pikendamisele.

§ 12. Ületunnitöö on lubatud NSVL Töö RK ja liiduvabariikide töö rahvakomissariaatide poolt määratavas ulatuses ja korras.

§ 13. Hooajatöödel on öötöö naistele lubatud, välja arvatud rasedad ja rinnalapsi toitvad naised.

§ 14. Alaealistele tasutakse lühendatud tööpäeva (4—6 tundi) eest nagu täieliku tööpäeva eest. Alaealiste tööpäeva pikendamisel suureneb vastavalt ka palk.

§ 15. Tühistatud.

§ 16. Isikud, kes kutsutakse tegelikku sõjaväeteenistusse või muudel juhtudel TT Punaarmee ridadesse (väeteenistuseelne ettevalmistus, õppus ja kogunemine territoriaalosadesse [8] jne.),

[7] NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi 26. juuni 1940. a. seadluse § 1 põhjal on kõigis riiklikes, kooperatiivseis ja ühiskondlikes ettevõtteis ja asutistes 16-aastaseks saanud töötajate tööpäev tõstetud kuuelt tunnilt kaheksale tunnile.

[8] Üldise sõjaväekohustuse seadus 1. septembrist 1939. a. ei näe ette territoriaalosasid.

TRÜ Raamatukogu

saavad tööandjalt ühekordse toetuse või säilitavad ameti ja palga alustel, mis ette nähtud TT Punaarmees teenijate ning sõjaväeteenistuskohuslaste ja nende perekondade soodustuste koodeksis.[9]

§ 17. Tööandja ei ole kohustatud maksma palka aja eest, mil töötaja puudus töölt, võttes osa esindajana ametiühinguliste ja kooperatiivsete organisatsioonide poolt kokkukutsutud kongressidest, konverentsidest ja volinike koosolekuist.

§ 18. Töötaja üleviimisel tööandja korraldusel ühest töökohast teise tasutakse töötajale sõidukulud ja makstakse palka sõiduaja eest poolte kokkuleppel määratud suuruses. Teiste kompensatsioonide maksmine toimub samuti poolte kokkuleppel.

§ 19. Tasu töötajale kuuluvate tööriistade kulumise eest võidakse poolte kokkuleppel arvata palga hulka.

§ 20. Isikutele, kes on töötanud üle ühe kuu ja keda vallandatakse asutise, ettevõtte või majandi likvideerimise, töövähenemise või üle kahe nädala kestva töö seisaku tõttu (§ 8 p. a ja b), tuleb sellest teatada ette üks nädal enne vallandamist. Mitte etteteatamisel makstakse nendele vallandustoetust ühe nädala keskmise palga suuruses.

Teistel töötaja vallandamise juhtudel, kaasa arvatud ka hooaja lõpul, ei ole vallandamisest etteteatamine ja vallandustoetuse maksmine kohuslik.

Kui töötaja lõpetab lepingu tööandja poolt endale võetud kohuste rikkumise tõttu, on töötajal õigus saada vallandustoetust ühe nädala keskmise palga suuruses.[10]

§ 21. Hooajatöödel töötavail isikuil ei ole õigust puhkusele ega kompensatsioonile selle arvel.

§ 22. Hooajatöödel töötavate isikute sotsiaalkindlustus korraldatakse Töö ja Kaitse Nõukogu erimäärustega.

§ 22-a. Käesolevat määrust kohaldatakse ka: a) tühistatud; b) töötajaile riigiettevõtetele, kooperatiiv-organisatsioonidele ja sega-aktsiaseltsidele kuuluvates munavarumisladudes, kui need tööd ei kesta üle kaheksa kuu aastas.

§ 23. Käesolev määrus jõustub avaldamisega. Liiduvabariikide KTK-dele pannakse ette võtta käesolev määrus täielikult liiduvabariikide tööseaduste koodeksitesse.

---

[9] Vt. Üldise sõjaväekohustuse 1. septembri 1939. a. seadus § 47 ja 48 (lk. 150).

[10] Vt. Eesti NSV RKN-i 20. oktoobri 1944. a. määrus nr. 202 (lk. 128).

Lisa 1 juurde.

NSVL KTK ja RKN-i 4. JUUNI 1926. A. MÄÄRUSE «TÖÖTINGIMUSTEST HOOAJATÖÖDEL» KOHALDAMISEST.

NSVL Töö RK 5. aprilli 1928. a. määrus nr. 207.
(«NSVL Töö RK Teataja» 1928. a., nr. 15—16.)

(Väljavõtted.)

III. Ületunnitööd ja pikendatud tööpäev.

11. Hooajatöödel lubatakse ületunnitöid järgmisel määral: tööaja arvestamise puhul päeviti — mitte üle nelja tunni kahele teineteisele järgneval päeval, tööaja arvestamise puhul aga kuuti — mitte üle viiekümne tunni kuus ühele töölisele või teenistujale.

. . .

12. Ületunnitöödeks võivad anda loa NSV Liidu ja liiduvabariikide Töö RK vastavad organid kooskõlastatult huvitatud ametiühingutega, hooaja algul — kogu hooajaks või selle osaks.

14. Töödel, mille kohta on määratud pikendatud tööpäev (NSVL KTK ja RKN-i 4. juuni 1926. a. määruse § 10), lubatakse ületunnitöid ainult juhtudel ja määral, mis liiduvabariikide töökoodeksites on ette nähtud.

Lisa NSVL Töö RK 5. aprilli 1928. a. määrusele nr. 207 («NSVL Töö RK Teataja» 1928. a., nr. 15—16) (NSVL Töö RK 11. oktoobri 1932. a. määruse nr. 185 redaktsioonis, «NSVL Töö RK Teataja» 1932. a., nr. 28—29).

Hooajatööde nimekiri.

I.

Hooajatöödeks NSVL KTK ja RKN-i 4. juuni 1926. a. määruse «Töötingimustest hooajatöödel» mõttes loetakse:

1. Tööd ekspluateerimisel olevate raudteede, juurdeveoteede ja haruteede remontimise alal, välja arvatud alaliste tööjõukaadrite poolt tehtavad tööd:

a) aia-, murumätastamise, puuistanduste sisseseadmise ja planeerimistööd;

b) teede ehitamise tööd: sillutamine, kattega teede tegemine;

c) tööd raudteeliini suvise remontimise alal: liini täielik ülesvõtmine, liiprite ja vaheprusside vahetamine, vahepilude avardamine, ballastikihi ja ülespaisunud pinnase vahetamine, varisemiste kõrvaldamine ja tõkestamine, liini, nõlvade, muldkeha, süvendite

puhastamine umbrohust, küvettide, kraavide ja mollide puhastamine porist ja prahist;

d) tööd raudteeliini talvise remontimise alal: lumeväravate ja teivaste ümberasetamine, nõlvade ja süvendite puhastamine, kraavkaevikute kaevandamine lumme, voolusängide, kraavide, küvettide lahtitegemine ja kevadiste vete ning jää ärajuhtimine.

2. Tööd signalisatsiooni- ja keskendatud seadmete üld- (plaanikohase) remondi alal raudteeliinidel.

3. Mullatööd teedeehituse alal, peale lõhkeainetega teostatavate tööde; . . .

4. Tööd raudteerongides vagunite kütmise alal, välja arvatud alaliste kaadrite poolt tehtavad tööd.

5. Jäälõhkumise tööd ja tööd lume ning jää koristamise alal:

a) jäälõhkumise tööd, välja arvatud tööd mehhanismide teenindamise alal;

b) lume ja jää puhastamine ja koristamine;

c) lume ja jää puhastamine ja nende kuhjadest äravedamine mahapanemiskohtadesse.

6. Tööd elektriside ehitamise ja kapitaalremondi alal:

a) linna telefonivõrkude ümberehitamine õhuliinidest maa-alusteks kaabelliinideks betoontorudes ja selle ümberehitusega seoses olevate betoontoodete valmistamine;

b) maa-aluste ja veealuste soomustatud kaablite panemine;

c) linnade tulba toendeil telefonivõrkude ehitamine ja linnadevaheliste telegraafi-telefoniliinide ehitamine;

d) lahtises õhus teostatav postide keemiline immutamine.

7. Tööd ehitusmaterjalide hankimise ja tootmise alal:

a) tööd järgmiste ehitusmaterjalide ja mineraaltoorainete mittealaliselt ekspluateeritavaist kaevandustest väljavõtmise ja kasutamiseks ettevalmistamise alal: lihtne savi, kivi, liiv, kruus, kriit, kvarts, pagu, kaoliin, lubjakivi, alabaster, mergel, vilgukivi ja asbest;

b) tööd mittealaliselt tegevuses olevais tehaseis ehitus- ja gžellitelliste, lubja, alabastri ja katusekivide tootmise ja koristamise alal; tooraine ettevalmistamine ja kuivatamine potitehaseis.

8. Metsamaterjali ülestöötamise, parvetamise ja nendega seoses olevad tööd:

a) tõrvaajamine ja söepõletamine miilihunnikuis;

b) tööd toorainete ettevalmistamise alal tärpentini ja kampoli tootmiseks;

c) metsamaterjalide, parvetusinventari ja moona välja- ja juurdevedamine majandusorganite veovahenditega;

d) metsamaterjalide kokkuladumine, praakimine, väljaveeretamine ja ülesladumine ning esialgsed tööd metsatoorainete ja metsamaterjalide töötlemise alal;

e) kalda- ja peale- ning mahalaadimistööd parvetamise alal, kui neid töid tehakse eriliste tööliskaadrite poolt.

. . .

9. Põhilistest metsamaterjalide valmistamise töödest lahus teostatav kändude juurimine ja lahtiraiumine.

10. Hooajatööde hulka arvatud põhitööde juures tehtavad peale-, ümber- ja mahalaadimistööd, mida teostatakse nende majandusorganite jõudude ja vahenditega, kes teevad põhitööd, ja samuti ka peale- ja maha- ning ümberlaadimistööd, mida teostatakse veetranspordi süsteemis mitte üle 6 kuu aastas, sõltuvalt klimaatilistest tingimustest.

14. Tööd puu- ja aedviljade hapendamise ja vesihoidiseiks tegemise alal.

16. Tööd fosforiidi pinnapealsel viisil kaevandamisel ja sellega seoses olevad tööd.

17. Kõik tööd kartulitärklise tootmise alal.

18. Tööd ladudes munade, lindude, sulgede ja udusulgede töötlemise alal, välja arvatud tööd munade lupjamise alal.

Märkus. Käesolevat punkti ei laiendata linnunuumamise asutistele (inkubaatoritele ja kombinaatidele).

20. Turbatööd:

a) soode ettevalmistamine (kaasa arvatud metsa mahavõtmine ja kändude juurimine ning lõhkumine);

b) turba väljavõtmine, kuivatamine ja koristamine, välja arvatud tööd mehhaniseeritud agregaatidel ja jõuseadmeil (hüdroturvas, freesimisega ja masinavormimisega tootmine, töötamine vormivail lülikuil jne.), mida teevad alalises koosseisus olevad töölised.

Märkus. Soodekuivatamise ala tööliste suhtes, kes on sõlminud töölepingu tähtajaga üle kuue kuu, kohaldatakse üldist tööseadusandlust.

(ÜAÜKN-i sekretariaadi 27. juuli 1936. a. määruse redaktsioonis, «ÜAÜKN-i Bülletään» 1936. a., nr. 14.)

22. Triangulatsiooni-, topograafia- ja maakorraldustööd, geoloogilised tööd ja geoloogilised uurimistööd, metsa- ja metsa-

korraldustööd, samuti ka põllutööd, mis on seotud igasuguste uurimis- ja otsingtöödega :

a) markšeideritööd ja puurimistööd mäetööstuses, mida tehakse käsitsi; ... puurimis-uurimistööd teistes tootmisharudes;

b) tähiste, vaiade ja piiripostide valmistamine;

c) instrumentide ja seadiste vedamine;

d) tööd piirdemärkide ja piiride ülesseadmisel, tähiste ülesseadmine ja sihtide läbiraiumine;

e) otsing- ja uurimistöödega vahetult seotud tööd: hüdraulilise lahuse ja betooni valmistamine, betoon- ja kivimüürituse tegemine;

f) sondeerimine ja šurfimine;

g) muud abitööd.

Märkus. Põhitöid loodimise, kaardistamise, nivelleerimise jne. aladel, mida teevad kvalifitseeritud töölised, hõlmab üldine tööseadusandlus.

23. Kõik uurimistööd jõgedel ja meredel.

24. Irrigatsiooni- ja melioratsioonitööd, tööd kuivendamisel ja niisutamisel, tööd kalamajanduste rajamisel:

a) käesoleva loendi p. 16 mainitud tööde ettevalmistus- ja abitööd;

b) nõlvade kindlustamine (puuistanduste tegemine, ajutiste kõrvalejuhtimise tammide ehitamine jm.);

c) pisi-vaiatööd;

d) kivide korjamine maapinnalt kallastel ja põldudel.

25. Kõik tööd mere-veekasvude väljavõtmise ja põletamise alal jooditööstuses ja sellega seotud tööd.

(NSVL Töö RK määrus 3. veebruarist 1933. a., nr. 9 — «NSVL Töö RK Teataja» 1933. a., nr. 8, lk. 66.)

II.

Pikendatud tööpäeva lubatakse järgmistel hooajatöödel:

a) kõigil käesolevas nimekirjas loeteldud hooajatöödel, kui neid tehakse loodusõnnetuste ja hädaohtude ajal, teede- ja mullatöödel aga (p. 1 lit. a, b ja c) ka juhtudel, kui neid töid tehakse loodusõnnetuste ja hädaohtude vältimiseks;

b) kõigil lumetuiskude vastu võitlemise töödel (käesoleva nimekirja p. 5), välja arvatud plaanikohaselt tehtavad tööd;

c) käesoleva nimestiku p. 6 märgitud töödel, nende seas ka

postide keemilise immutamise töödel, kui neid teostatakse eri remontkolonnide poolt;

d) parvetustöödega seotud töödel (käesoleva nimekirja p. 8 lit. e);

f) lindude varumise ja toitmise töödel;

g) käesoleva nimekirja p. 22 loeteldud töödel;

h) käesoleva nimekirja p. 23 loeteldud kõigil töödel, välja arvatud süvenduskaravanide uurimisrühmade töödel;

i) käesoleva nimekirja p. 25 loeteldud kõigil töödel (NSVL Töö RK 3. veebruari 1933. a. määrus nr. 9, «NSVL Töö RK Teataja» 1933. a., nr. 8, lk. 66).

Lisa 2 (§ 1 märkus 3 juurde).

AJUTISTE TÖÖLISTE JA TEENISTUJATE TÖÖTINGIMUSTEST.

NSVL KTK ja RKN-i 14. jaanuari 1927. a. määrus.
(LSKK 1927. a., nr. 9, art. 80.)

§ 1. Ajutisteks töölisteks ja teenistujateks loetakse:

a) töölised ja teenistujad, kes on palgatud määratud ajaks kahe kuu piirides või määramata ajaks, kuid mitte üle kahe kuu;

b) töölised ja teenistujad, kes palgatakse ajaks ka üle kahe kuu, kuid mitte üle nelja kuu ajutiselt puuduvate töötajate asemele, kellele seaduslikul alusel säilitatakse nende töökoht.

§ 2. Töötajaile, keda palgatakse ajutisteks töölisteks ja teenistujaiks, tuleb sellest teatada töölepingu sõlmimisel.

§ 3. Ajutistele töölistele ja teenistujaile kohaldatakse üldist tööseadusandlust käesoleva määruse järgnevates paragrahvides ettenähtud eranditega.

Märkus. Käesolevat määrust ei kohaldata ehitustöödel töötavaile isikuile, välja arvatud põhiehitustöödega mitteseotud väikesed jooksvad remonditööd. [4. aprill 1928 (LSKK nr. 21, art. 187).]

§ 4. Ettevõttes, asutises või majandis kehtivat kollektiivlepingut (tariifikokkulepet) kohaldatakse ajutistele töölistele ja teenistujaile ainult selles lepingus (kokkuleppes) ettenähtud juhtudel ja piires.

§ 5. Ajutistele töölistele ja teenistujaile antakse palgaraamat, vaatamata palkamise tähtajale, kui isik on palgatud roh-

kem kui kaheks nädalaks või on tegelikult töötanud üle kahe nädala.[1]

Märkus. NSV Liidu Töö RK poolt ettenähtud juhtudel ja korras antakse NSVL Töö RK poolt määratud erivormilised palgaraamatud käesolevale määrusele alluvaile kunstiala töötajaile, olgugi et nende palkamise tähtaeg on alla 2 nädalat või nad on tegelikult töötanud vähem kui kaks nädalat. [11. mail 1927 (LSKK nr. 25, art. 272).]

§ 6. Töötaja võib lõpetada töölepingu, teatades sellest tööandjale 24 tundi enne lahkumist.[2]

§ 7. Ajutiste tööliste ja teenistujate palkamisel määratud ajaks on tööandjal lubatud töölepingut lõpetada:

a) ettevõtte, asutise või majandi täielikul või osalisel likvideerimisel, samuti ka töö vähenemise puhul ettevõttes, asutises või majandis;

b) tootmisest tingitud tööseisaku puhul ettevõttes või majandis, kestusega üle ühe nädala;

c) kui töötaja osutub kõlbmatuks tööle, milleks ta on palgatud;

d) kui töötaja ei täida temale töölepinguga pandud kohustusi või sisekorra-eeskirju;[3]

e) kui töötaja võetakse vastavate võimuorganite poolt kriminaalvastutusele teo eest, mis on otseses seoses tema tööga, samuti ka töötaja vahi all viibimisel üle ühe nädala;

f) kui töötaja mõjuvate põhjusteta ei ilmu tööle rohkem kui kolmel päeval ühe kuu jooksul;[4]

g) tööle mitteilmumisel üle ühe nädala ajutise töövõimetuse tõttu või üle kolme päeva järgemööda teistel mõjuvatel põhjustel.

Märkus. Käesolevas paragrahvis loeteldud juhtudel ei nõuta vallandamisel hinde-vaidekomisjoni eelotsust, kuid töötajal

---

[1] Vt. NSVL RKN-i poolt 18. jaanuaril 1941. a. kinnitatud „Riiklike, kooperatiivsete ja ühiskondlike ettevõtete ning asutiste tööliste ja teenistujate töö sisekorra tüüpeeskirjad" § 5 (lk. 129).

[2] Vt. Eesti NSV RKN-i 20. oktoobri 1944. a. määrus nr. 202 „Tööliste ja teenistujate tööleasumise ja töölt lahkumise kohta" (lk. 128 ja 129).

[3] Vt. NSVL Ülemkohtu pleenumi 24. detsembri 1941. a. määrus.

[4] Vt. Eesti NSV RKN-i 20. oktoobri 1944. a. määrus nr. 202 „Tööliste ja teenistujate tööleasumise ja töölt lahkumise kohta" (lk. 128 ja 129).

on õigus kaevata vallandamise peale vaiete lahendamise korras. [22. märtsil 1929 (LSKK nr. 23, art. 196).]

§ 8. Määratud ajaks palgatud ajutistele töölistele ja teenistujaile, keda vallandatakse asutise, ettevõtte või majandi likvideerimise, töö vähenemise või üle ühe nädala kestva seisaku tõttu (§ 7, p. a ja b), tuleb sellest teatada ette kolm päeva enne vallandamist. Mitte etteteatamise korral makstakse neile vallandustoetust kolme päeva keskmise palga suuruses.

Kõigil teistel määratud ajaks palgatud ajutiste tööliste ja teenistujate vallandamise juhtudel (§ 7 p. c, d, e ja g) ei nõuta etteteatamist ja vallandustoetuse maksmist.

§ 9. Ajutiste tööliste ja teenistujate palkamisel määramata ajaks on tööandjal õigus lõpetada töölepingut igal ajal ilma põhjusi avaldamata, teatades sellest töötajale 24 tundi enne vallandamist või makstes temale ühe päeva keskmise palga mitte etteteatamisel.

§ 10. Töölepingu lõpetamise puhul töötaja poolt endale võetud kohustuste rikkumise tõttu on töölisel õigus saada vallandustoetust kolme päeva keskmise palga suuruses juhul, kui isik oli palgatud määratud ajaks üle ühe kuu, ja ühe päeva keskmise tööpalga suuruses teistel juhtudel. [5]

§ 11. Kui ajutise töölise või teenistuja töö kestab üle ühe nädala, makstakse palk töötaja nõudmisel mitte harvem kui kord nädalas.

Märkus. Käesoleva paragrahvi eeskirja ei kohaldata ajutistele töölistele ja teenistujaile, kes on palgatud ajutiselt puuduvate töötajate asendamiseks (§ 1, p. b.)

§ 12. Tühistatud.

§ 13. Palkamisel ajaks mitte üle kuue päeva võib töö iganädalastel puhkepäevadel, pühadel ja eripuhkepäevadel [6] selle kuue päeva piirides toimuda ilma hinde-vaidekomisjoni ja tööinspektsiooni loata ja selle eest ei maksta kokkulepitud palgast kõrgemat tasu.

Sel juhul ei ole ka tööaja lühendamine iganädalaste puhkepäevade ja pühade eelpäevadel kohuslik. [7]

§ 14. Tühistatud.

---

[5] Vt. Eesti NSV RKN-i 20. oktoobri 1944. a. määrus nr. 202 „Tööliste ja teenistujate tööleasumise ja töölt lahkumise kohta" (lk. 128 ja 129).

[6] Vt. NSVL RKN-i 27. juuni 1940. a. määruse § 3 (lk. 171).

[7] Vt. NSVL RKN-i 27. juuni 1940. a. määruse § 4 (lk. 171).

§ 15. Ajutised töölised ja teenistujad, kes kutsutakse tegelikku sõjaväeteenistusse või muudel juhtudel TT Punaarmee ridadesse (väeteenistuseelne ettevalmistus, õppused ja kogunemine territoriaalosadesse [8] jne.), saavad tööandjalt ühekordse toetuse või säilitavad ameti ja palga alustel, mis on ette nähtud TT Punaarmees teenijate ning sõjaväeteenistuskohuslaste ja nende perekondade soodustuste koodeksis. [23. aprillil 1930 (LSKK nr. 23, art. 252).] [9]

§ 16. Tööandja ei ole kohustatud maksma palka aja eest, millal töötaja puudus töölt, võttes osa esindajana ametiühinguliste ja kooperatiivsete organisatsioonide poolt kokkukutsutud kongressidest, konverentsidest ja volinike koosolekuist.

§ 17. Ajutiste tööliste ja teenistujate üleviimisel tööandja korraldusel ühest töökohast teise tasutakse töötajale sõidukulud. Teised tasud, samuti ka palk sõiduaja eest määratakse poolte kokkuleppel.

§ 18. Tasu töötajale kuuluvate tööriistade kulumise eest võidakse poolte kokkuleppel arvata palga hulka.

§ 19. Ajutistel töölistel ja teenistujatel ei ole õigust puhkusele ega puhkust asendavale kompensatsioonile.

§ 20. Ajutistele töölistele ja teenistujaile antakse erirõivastis (kindad, põlled jms.) ja vajalikud kaitsevahendid kaitseks tootmise kahjustavuse või ohtlikkuse vastu (respiraatorid, prillid jms.) vastavalt NSVL Töö RK erijuhendile.

§ 21. Ajutiste tööliste ja teenistujate sotsiaalkindlustus korraldatakse Töö ja Kaitse Nõukogu erimäärusega.

§ 22. Käesolevat määrust ei kohaldata juhtudel:

a) kui ajutine tööline või teenistuja töötas vastavalt üle § 1 p. a ja b ettenähtud tähtaegade töövahekorra pikendamise tõttu;

b) kui vallandatud ajutine tööline või teenistuja võetakse peale ühte nädalat mitte ületavat vaheaega uuesti tööle samasse ettevõttesse, asutisse või majandisse, kui seejuures tema töö kestus enne ja pärast vaheaega kogusummas ületab vastavalt 2 või 4 kuud.

Kummalgi ülaltähendatud juhul ei loeta töölist või teenistujat ajutiseks, arvates esialgse tema ja tööandja vahelise töövahe-

---

[8] 1. septembri 1939. a. üldise sõjaväekohustuse seadus ei näe ette territoriaalosasid.

[9] Vt. 1. septembri 1939. a. üldise sõjaväekohustuse seaduse § 47 ja 48 (lk. 150).

korra tekkimise päevast. Kuid ajutise töölise või teenistuja üleviimisel alatisele tööle üleviimisele eelneva aja eest tasutud sotsiaalkindlustuse maksude ümberarvestamist ei toimetata.

§ 23. Hooajatöödel töötavaile ajutistele töölistele ja teenistujaile kohaldatakse, peale käesoleva määruse § 1—22, järgnevaid eeskirju:

a) tööaja kestus, palga suurus ja maksmise kord võidakse poolte kokkuleppel määrata samadel alustel, mis kehtivad samadel hooajatöödel töötavate vastava liigi teiste töötajate kohta;

b) ületunnitööde lubamine toimub samas korras, nagu vastava liigi teiste töötajate suhtes, kes tegutsevad neil hooajatöödel;

c) ajutise töölise või teenistuja vallandamisel hooajatööde lõppemise tõttu ei nõuta etteteatamist ega vallandustoetuse maksmist.

§ 24. Käesolev määrus jõustub avaldamisega. Liiduvabariikide KTK-dele pannakse ette võtta käesolev määrus täielikult liiduvabariikide tööseaduste koodeksitesse.

Lisa 3 (§ 1 märkus 4 juurde).

METSATÖÖSTUSES JA METSAMAJANDUSES TÖÖTAVATE TÖÖLISTE JA TEENISTUJATE TÖÖTINGIMUSTEST.

NSVL KTK ja RKN-i 7. märtsi 1933. a. määrus.
(LSKK 1933. a., nr. 18, art. 100.)

NSV Liidu rahvamajanduse kasvav nõudmine metsatööstuse toodangu järgi nõuab mehhaniseerimise juurdumist ja kiiret omandamist kõigis metsatööstuse harudes, sotsialistlike töövormide juurdumist, hooajalisuse kõrvaldamist ja alaliste tööliste kaadrite loomist metsatööstuses ja metsamajanduses.

Töötingimuste korraldamiseks metsatööstuses ja metsamajanduses ning alaliste tööliste kaadrite moodustamiseks parimate tingimuste kindlustamiseks NSVL KTK ja RKN määravad:

I. Üldeeskirjad.

§ 1. Metsatööstuses ja metsamajanduses töötavate tööliste ja teenistujate töötingimused korraldatakse üldise tööseadusandlusega käesolevas määruses ettenähtud täienduste ja eranditega.

Metsatööstuse ja metsamajanduse alla kuuluvad: metsa raietööd, väljavedu ja parvetamine, metsakorraldus, metsakasvata-

mine, metsamelioratsioon ja agrometsamelioratsioon, metsakaitse, puidu esialgne töötlemine ja ümbertöötamine (söepõletamine, vaigu võtmine, tõrvaajamine, niinekoore, niine ja koore tootmine jne.) ja samuti igasugused abi- ja teenindamistööd.

Käesolevat määrust ei kohaldata töölistele ja teenistujaile alaliselt töötavates tööstusettevõtetes puidu töötlemise alal (saeveskid, puuümbertöötamis-, tselluloosi-, parkimis-, puidukeemilised jm. ettevõtted). Nende tööliste ja teenistujate töötingimused korraldatakse täielikult üldise tööseadusandlusega.

Märkus. Käesolevat määrust kohaldatakse väljaspool alaliselt töötavate tööstusettevõtete maa-ala asuvate liiprite lõikamise ja metsamasina-jaamade töötajaile.

§ 2. Metsatööstuses töötavad töölised jagunevad alalisteks ja hooajalisteks.

Alalisteks töölisteks loetakse:

a) ühes ja samas metsatööstuslikus, metsa- ja metsaveo majapidamises, parvetuskontoris, metsamelioratsiooni jaoskonnas jne. vähemalt 8 kuud töötanud töölised;

b) kvalifitseeritud töölised igasuguste mehaaniliste seadeldiste (metsa ülestöötamise, sortimentidesse jaotamise, peale- ja mahalaadimistööd jne.) ja mehhaniseeritud transpordi teenindamisel, inventari valmistamise ja remondi alal ning mehaaniliste seadeldiste ja mehhaniseeritud transpordi sisseseadmise alal, kui need töölised sõlmisid lepingu alalise töö kohta vähemalt üheks aastaks;

c) vedajad ettevõtte veovahenditel ja brigadiirid, kes on töötanud mitte alla ühte kuud ja kes on sõlminud lepingu alalise töö kohta vähemalt üheks aastaks.

Kõik teised töölised loetakse hooajalisteks.

§ 3. Kõik alalisele tööle võetud teenistujad metsatööstuslikus, metsa-, metsaveomajapidamistes, parvetuskontorites, melioratsiooni jaoskondades jne. loetakse tööseadusandlusega määratud katse aja möödumisel alalisteks.

§ 4. Metsatööstuses ja metsamajanduses töötavaile ajutistele töölistele ja teenistujaile kohaldatakse ajutiste tööliste ja teenistujate kohta käivat üldseadusandlust.[1]

---

[1] Vt. lk. 66.

II. Alaliste tööliste ja teenistujate kui ka hooajatööliste kohta kehtivad töötingimused.

§ 5. Tööaja kestus metsatööstuses ja metsamajanduses on täiskasvanud töötajaile määratud 8 tunnile.

NSV Liidu Töö RK, kokkuleppel asjaomaste rahvakomissariaatidega ning metsa- ja parvetustööliste ametiühingu keskkomiteega määrab, millistel juhtudel ja millises korras on lubatud ületunnitööd teha ja kuidas see tasutakse.

§ 6. Palk makstakse igale töötajale eraldi, tehes märkme tema palgaraamatusse.

§ 7. Töölistele kuuluvate tööriistade kulumise eest makstava tasu (hüvituse) suurus ja maksmise kord määratakse kollektiiv- või töölepinguga.

§ 8. Rasedaile ja rinnalapsi omavaile naistele ning alaealistele 14—16 aasta vanuses on lubatud ainult kergemad tööd. Nende tööde loetelu koostab NSV Liidu Töö RK, kokkuleppel vastavate rahvakomissariaatidega ning metsa- ja parvetustööliste ametiühingu keskkomiteega.

§ 9. Administratsioon on kohustatud võimaldama eluruume kõigile alalistele töölistele ja nende perekondadele, samuti ka väljastpoolt saabunud hooajatöölistele. Seejuures tuleb jala töölkäivaile töölistele elamu võimaldada töökohast mitte kaugemal kui 6 kilomeetrit.

Administratsioon on kohustatud võimaldama töölistele sauna kasutamise.

ÜAÜKN, kokkuleppel asjaomaste majanduslike rahvakomissariaatidega, määrab tingimused, millele peavad vastama töölistele ja nende perekondadele võimaldatavad eluruumid.

§ 10. Administratsioon on kohustatud kindlustama töölistele, tsentraliseeritud varustusfondide abil kui ka oma toiduainetemajanduse korraldamise teel, toiduainete ja tööstuskaupade varustamise, ühiskondliku toitmise sööklais ja toitmise katlast töökohal.

§ 11. Kõik metsatööstusliku, metsa-, metsaveomajanduste, parvetuskontorite, metsamelioratsiooni jaoskondade jne. teenistujad võrrutatakse elamu võimaldamise ning kõigi toiduainete ja tööstuskaupadega varustamise suhtes alaliste töölistega.

§ 12. Administratsioon on kohustatud, koos vastavate ametkondadega ja organisatsioonidega, kindlustama töötajaile kultuurharidusliku ja arstliku teenindamise.

§ 13. Kõigil töökohtadel peavad olema koduapteegid esmaabi andmiseks töötajaile.

Raske haigestumise või õnnetusjuhtumi korral töö juures on administratsioon kohustatud töötaja viima haiglasse.

III. Ainult alaliste tööliste ja teenistujate kohta kehtivad töötingimused.

§ 14. Alaliste tööliste tööle võtmisel tuleb näidata lepinguis iga töölise poolt aasta kestel tehtavate tööde loetelu.

§ 15. Alaliste tööliste ja teenistujate üleviimisel tootmisest olenevail põhjustel ühe metsatööstusliku, metsa-, metsaveomajanduse, parvetuskontori, metsamelioratsiooni jaoskonna jne. piirides kuni 3 kuuks maksab administratsioon töötajaile nende keskmise palga teeloleku aja eest ning tasub töötaja sõidu- ja tema varanduse veokulud.

Administratsioon tasub sõidukulud sel juhul, kui ta ei võimalda veovahendeid natuuras.

Muudel üleviimise juhtudel maksab administratsioon alalistele töölistele ja teenistujaile kõik tasud üldise tööseadusandluse järgi.

Käesolevat paragrahvi ei kohaldata puidu parvetamisel esialgse ja transiitparvetamise jõgedel töötavaile töölistele. Neile töölistele makstakse nende tegelik palk.

§ 16. Alalistele töölistele ja teenistujaile võimaldatakse pärast 11 töökuu möödumist järjekordne ühe kuu kestusega puhkus.

Pärast iga kolme tööaastat võimaldatakse alalistele töölistele ja teenistujatele lisaks järjekordsele puhkusele ühe kuu kestusega lisapuhkus.

Nende tööliste ja teenistujate sõidukulud puhkuse kasutamise kohale ühel korral kolme aasta kestel võib poolte kokkuleppel tasuda administratsioon.

Märkus. Ametite nimestiku, mille kohta kehtib käesolev paragrahv, koostab NSV Liidu Töö RK koos asjaomaste rahvakomissariaatidega ning metsa- ja parvetustööliste ametiühingu keskkomiteega.

§ 17. Alalistele töölistele ja teenistujaile antakse järgmised soodustused:

a) nende perekondade liikmed võetakse tööle võimalust mööda samasse ettevõttesse;

b) nendega koos elutsevaile perekonnaliikmeile kindlustatakse

metsatööstuse ja metsa tarvitajate kooperatiivide käsutuses olevatest üldistest fondidest toiduainete ja tööstuskaupade saamine võrdsel alusel tööstustööliste perekondadega;

c) nende lastel on eesõigus vastuvõtmisel tööõpilastekoolidesse ja teistesse metsatööstuse ja metsamajanduse töötajate ettevalmistamiseks loodud õppeasutistesse;

d) administratsioon tasub kord aastas nende laste, kes õpivad teise astme koolides [2], tehnikumides ja kõrgemais õppeasutistes, sõidukulud töölise ja teenistuja elukohast õppeasutise asukohani ja tagasi;

e) töölistele ja teenistujaile antakse metsaraie kohtadel metsaülestöötamise jäänused ja roisupuud eluruumide küttepuude valmistamiseks tasuta ja küttepuid omahinnaga.

IV. Hooajatööliste kohta kehtivad töötingimused.

§ 18. Töölepinguid hooajatöölistega võidakse sõlmida:

a) määratud ajaks;

b) mingi töö tegemise ajaks;

c) määramata ajaks.

§ 19. Tööleping hooajatöölistega tähtajaga üle 15 päeva tuleb kanda palgaraamatusse.[3]

Palgaraamatus tuleb näidata:

a) missugusele töölé ja millisele erialale on tööline võetud;

b) tööde tähtaeg (või ulatus);

c) tööde tegemise kord;

d) palga suurus ja maksmise viis (tükipalk, ajapalk);

e) töö äraandmise ja vastuvõtmise ning arvetegemise kord ja tähtajad.

§ 20. Administratsioonil on õigus tootmisest tingitud tarviduse korral üle viia töölisi teisele tööle samas metsatööstuslikus, metsa- ja metsaveomajapidamises, parvetuskontoris, metsamelioratsiooni jaoskonnas jne.

§ 21. Hooajatöölistega määramata ajaks sõlmitud töölepingut, samuti ka määratud ajaks sõlmitud lepingut enne selle tähtaja möödumist võidakse lõpetada administratsiooni nõudmisel järgmistel juhtudel:

---

[2] Praegu mittetäielikes keskkoolides ja keskkoolides.

[3] Vt. NSVL RKN-i poolt kinnitatud Töö sisekorra tüüpeeskirjade § 5 (lk. 132).

a) kui tööline osutus tööle kõlbmatuks;

b) kui tööline ilma mõjuvate põhjusteta süstemaatiliselt ei täida temale lepinguga või sisekorra-eeskirjadega pandud kohustusi;[4]

c) kui tööline ei ilmu tööle rohkem kui 15 päeva jooksul ajutise töövõimetuse tõttu ja teistel mõjuvatel põhjustel;

d) kui tööline on võetud kriminaalvastutusele teo eest, mis on seoses tema tööga, või viibib vahi all üle 10 päeva.

Vallandamine mõjuvate põhjusteta töölt puudumise eest toimub NSV Liidu KTK ja RKN-i määruse 15. novembrist 1932 (LSKK 1932. a., nr. 78, art. 475) kohaselt.[5]

§ 22. Hooajatöölise üleviimisel ühest töökohast teise tasub administratsioon talle sõidukulud. Teiste tasude suurus ja tasu sõiduaja eest määratakse kollektiiv- või töölepinguga.

§ 23. Hooajatöölistele ei anta puhkust ega kompensatsiooni selle arvel.

§ 24. Hooajatöölistega sõlmitud kollektiiv- ja töölepinguis võidakse ette näha poolte vastutus lepingu või selle üksikute osade mittetäitmise eest. Seejuures ei või töölise vastutuse suurus ületada ühte kolmandikku tema kuupalgast.

§ 25. NSVL Töö RK juures asuv Liidu Sotsiaalkindlustuse Nõukogu määrab hooajatöölistele antava sotsiaalkindlustuse liigid.

Lisa 4. (§ 1 märkus 5 juurde).

TÖÖTINGIMUSTEST EHITUSTÖÖDEL.

NSVL KTK ja RKN-i 4. aprilli 1928. a. määrus.
(LSKK 1928. a., nr. 21, art. 187.)

§ 1. Tööliste ja teenistujate töötingimused ehitustöödel (tööstuste, elamute, transpordi ja teistel ehitusaladel), kaasa arvatud kapitaal-, keskmise ja jooksva remondi töödel ning ehitustöödega otseselt seotud abitöödel, korraldatakse tööseadusandlusega, käesolevas määruses ettenähtud eranditega.

Märkus 1. NSVL KTK ja RKN-i määrust 4. juunist 1926. a. «Töötingimuste kohta hooajatöödel» (LSKK nr. 40, art. 290 ja

---

[4] Vt. NSVL Ülemkohtu pleenumi 25. detsembri 1941. a. määrus.

[5] Vt. Eesti NSV RKN-i 20. oktoobri 1944. a. määrus nr. 202 „Tööliste ja teenistujate tööle asumise ja töölt lahkumise kohta" (lk. 128 ja 129).

1927. a., nr. 9, art. 81) ei kohaldata ehitustöödele, välja arvatud tööd, mis on abitöödeks mõne NSVL KTK ja RKN-i 4. juuni 1926. a. määrusele alluva põhilise mitteehitustöö suhtes.

Märkus 2. NSVL KTK ja RKN-i määrust 14. jaanuarist 1927. a. «Ajutiste tööliste ja teenistujate töötingimuste kohta» (LSKK 1927. a., nr. 9, art. 80) [1] kohaldatakse ainult väikestele jooksva remondi töödele, mis ei ole seotud põhilise ehitustööga. Sel korral käesolevat määrust ei kohaldata.

§ 2. Tootmisest tingitud tarviduse korral võib administratsioon üle viia töötajat kuni 1 kuuks teisele tööle samas paigas. Seejuures töötajale tagatakse palk, mis ei ole vähem tema endise töö liigi tariifikohasest ajatöö palgamäärast.

§ 3. Ületunnitöö on lubatud tööandja kokkuleppel ametiühinguga juhul, kui on tarvilik täita tähtajalisi töid või kui puuduvad vastava kvalifikatsiooniga tööjõud. Tähendatud ületunnitöid võib teha suuremal määral, kui liiduvabariikide tööseaduste koodeksites on määratud. Lisatasu ületunnitööde eest makstakse 25% tariifikohasest palgamäärast esimese kahe tunni eest ja 50% tariifikohasest palgamäärast järgnevate tundide eest.

§ 4. Tühistatud.

§ 5. Isikud, kes kutsutakse tegelikku sõjaväeteenistusse või muudel juhtudel TT Punaarmee ridadesse (väeteenistuseelne ettevalmistus, õppused ja kogunemine territoriaalosadesse [2] jne.) saavad tööandjalt ühekordse toetuse või säilitavad ametikoha ja töötasu TT Punaarmees teenijate ning sõjaväeteenistuskohuslaste ja nende perekondade soodustuste koodeksis ettenähtud alustel. [23. aprillil 1930 (LSKK nr. 23, art. 252).] [3]

§ 6. Töötaja üleviimisel ühest asukohast teise tasutakse töötajale sõidukulud ja makstakse sõiduaja eest palka tööandja poolt kokkuleppel ametiühinguga kindlaksmääratud suuruses, kuid mitte vähem selle töötaja tariifikohasest palgamäärast.

§ 7. Isikutele, kes tööandja poolt vallandatakse asutise, ettevõtte või majandi likvideerimise, tööde vähenemise või üle ühe kuu kestva tööseisaku tõttu, samuti töötaja keeldumisel üleviimisest tema kvalifikatsioonile vastavale tööle teises paigas, välja arvatud käesoleva paragrahvi kolmandas lõikes näidatud juhud,

---

[1] Vt. lk. 57.

[2] 1. septembri 1939. a. üldise sõjaväeteenistuse seadus ei näe ette territoriaalosasid.

[3] Vt. üldise sõjaväeteenistuse seaduse § 47 ja 48 (lk. 150).

tuleb ette teatada eelnevast vallandamisest: kui nad on töötanud tööandja juures mitte üle ühe kuu — 24 tundi, kui nad on töötanud üle ühe kuu, kuid vähem kui kuus kuud — üks nädal, ja kui nad on töötanud kuus ja rohkem kuud — kaks nädalat enne vallandamist.

Tähendatud etteteatamise puudumisel makstakse tööandja juures üle ühe kuu töötanud töötajale vallandustoetust 1/25 suuruses kogu temale makstud palgast, kuid mitte üle kahe nädala keskmise palga.

Vallandamisest ei teatata ette ja vallandustoetust ei maksta peale liiduvabariikide tööseaduste koodeksites ettenähtud juhtude ka veel töötaja vallandamisel, kui ta on osutunud tööle kõlbmatuks, keeldunud üleviimisest teisele, kvalifikatsioonilt lähedasele tööle või on keeldunud üleviimisest tema kvalifikatsioonile vastavale tööle teises paigas [4] mitte üle 200 kilomeetri kaugusel, sama kubermangu, ringkonna või kubermangudesse või ringkondadesse jaotamata vabariigi piires aga — vaatamata kaugusele.

Märkus. Käesolevat paragrahvi ei kohaldata aasta ümberringi ehitustöödel töötavaile töölistele ja teenistujaile.

§ 8. Isikud, kes töötavad sama tööandja juures alaliselt (aasta ümberringi), saavad järjekordse puhkuse või kompensatsiooni üldistel, liiduvabariikide tööseaduste koodeksites ettenähtud alustel, kusjuures puhkus antakse enne või pärast ehitushooaega.

Teistele töötajatele antakse puhkuse asemel kompensatsioon 1/25 suuruses palgast, mis neile makstud sama tööandja poolt aja eest, millal töötaja puhkust ei saanud, kuid mitte üle 2 nädala keskmise palga, mis arvutatud 11½ kuu töö eest.

Märkus. Alla ühe kuu töötanuile puhkuse arvel kompensatsiooni ei maksta.

§ 9. Palka ehitustöölistele, ka artellis või brigaadis töötamisel, makstakse igale eraldi, mitte aga artelli või brigaadi vanema kaudu. Erandid on lubatud ainult järgides NSVL RKN-i määrust 15. oktoobrist 1927. «Tööandja vastutuse kohta ehitusartellide töölistele palga õigeaegse väljamaksmise eest» (LSKK 1927. a., nr. 59, art. 593).

§ 10. Juhendeid käesoleva määruse kohaldamiseks annab NSVL Töö RK kokkuleppel ÜAÜKN-iga ja asjaomaste asutistega.

---

[4] Vt. NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi 19. oktoobri 1940. a. seadlus (lk. 123).

TÄIENDAVAID MATERJALE TÖÖSEADUSTE KOODEKSI JUURDE.

§ 1 juurde (1).

NSV LIIDU TÖÖ RAHVAKOMISSARIAADI LIITMISEST ÜLELIIDULISE AMETIÜHINGUTE KESKNÕUKOGUGA.

NSVL KTK, NSVL RKN-i ja ÜAÜKN-i määrus 23. juunist 1933. a. (LSKK 1933. a., nr. 40, art. 238.)

(Väljavõte.)

Vastu tulles ametiühinguliste tööliste organisatsioonide ettepanekuile ja NSVL Töö RK peale pandud kohustuste parema täitmise sihiga NSVL KTK, NSVL RKN ja ÜAÜKN määravad:

§ 1. Liita NSV Liidu Töö RK kõigi tema kohalike organitega, kaasa arvatud ka sotsiaalkindlustuse organid, ÜAÜKN-i kesk- ja kohaliku aparaadiga, pannes ÜAÜKN-ile Töö RK ja tema organite kohustuste täitmise.

§ 1 juurde (2).

EESTI NSV TÖÖ RAHVAKOMISSARIAADI LIKVIDEERIMISEST.

Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi 19. juuli 1945. a. seadlus.

(Eesti NSV Teataja 1945, 28, 413.)

Arvestades seda, et Eesti NSV ametiühingulised organisatsioonid on lõplikult välja kujundatud ja on võimelised võtma endi peale Eesti NSV Töö Rahvakomissariaadi ülesanded tööseadusandluse elluviimise alal, Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidium otsustab:

1. Likvideerida Eesti NSV Töö Rahvakomissariaat.
2. Panna Töö Rahvakomissariaadi likvideerimise läbiviimine Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogule.

§ 1 juurde (3).

TÖÖSEADUSANDLUSE KOHALDAMISE KOHTA KÄIVATE JUHENDITE, EESKIRJADE JA SELETUSTE ANDMISE KORRAST.

NSVL RKN-i määrus 21. augustist 1934. a.
(LSKK 1934. a., nr. 43, art. 342.)

Määrata, et kehtiva tööseadusandluse kohaldamise kohta annab juhendeid, eeskirju ja seletusi ÜAÜKN NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu kinnitamisel või eelkäiva sanktsiooniga.

§ 1 juurde (4).

SEADUS NSVL RAHVAMAJANDUSE TAASTAMISE JA ARENDAMISE VIIE AASTA PLAANIST 1946—1950.

NSVL Ülemnõukogu 18. märtsi 1946. a. seadus.
(«NSVL Ülemnõukogu Teataja», 1946. a., nr. 11.)

(Väljavõte.)

III

Rahva materiaalse ja kultuurilise elutaseme tõstmise plaan.

2. Töö ja kaadrite ettevalmistamise alal määrata tööliste ja teenistujate arv NSV Liidu rahvamajanduses 1950. a. 33 500 000 inimesele ning tööliste ja teenistujate palgafond rahvamajanduse alal 252 300 000 000 rublale. Kindlustada järjekindel hindade alandamine kõigilt kaupadelt ning töörahva korteriolude ja kultuurilis-elutarbelise teenindamise parandamine. Ühes tööjõudluse tõusuga suurendada tööliste ja teenistujate keskmist aastapalka NSV Liidu rahvamajanduse alal 1950. a. kuni 6000 rublani, mis ületab tunduvalt 1940. a. taseme.

Tööjõu juurdetõmbamise otstarbel tähtsamatesse tootmisharudesse ja alaliste tööliskaadrite loomiseks kindlustada tööliste ning insener-tehniliste töötajate kõrgem palgatase rasketööstuse harudes (söetööstus, metallurgia, naftatööstus).

Täiustada tööliste progressiivse tükipalga süsteemi ning insener-tehniliste töötajate premeerimise süsteemi tootmisplaanide täitmise ja ületamise eest, tõstes süstemaatiliselt preemiate tähtsust palgas.

Laiendada tehniliselt põhjendatud normide kasutamist tööstuses, võttes sealjuures arvesse eesrindlikku tehnoloogiat ja töö

tehniliste seadmetega varustamise tõusu. Kindlustada töö normeerimine inseneride ja tehnikute vilunud kaadrite poolt. Tarvitusele võtta abinõusid töötingimuste parandamiseks tootmises (ohutustehnika, ventilatsioon, valgustus, sanitaar-elutarbelised ruumid).

Tähtsamate rahvamajandusharude kindlustamiseks kvalifitseeritud tööjõuga ning tootmiskaadrite tehnilise ettevalmistuse kvaliteedi tõstmiseks suurendada 1950. aastaks noorte kvalifitseeritud tööliste väljaõpetamist vabrikukoolides ja tööstus- ning raudteekoolides 1 200 000 inimeseni aastas. Valmistada viie aasta jooksul riiklike tööjõureservide süsteemis ette 4 500 000 noort kvalifitseeritud töölist.

Arendada massiliste tootmiskutsete kvalifitseeritud kaadrite laialdast ettevalmistust tootmises individuaalse õpetuse, brigaadides ja kursustel õpetamise teel, kindlustades viie aasta jooksul 7 700 000 uue töölise tehnilise väljaõpetamise ja 13 900 000 inimese kvalifikatsiooni tõstmise.

Suurendada naturaal- ja rahalise tasu andmist kolhoosnikele tööpäeva eest tööviljakuse tõusu alusel kolhoosides, põllumajanduslike kultuuride viljakuse tõstmise ja loomakasvatuse produktiivsuse suurendamise alusel, võrreldes 1940. aastaga.

Tööjõu värbamise otstarbel tööstusse, ehitustööle ja transpordi alale taastada tööjõu organiseeritud värbamise süsteem majandusorganisatsioonide lepingute alusel kolhoosnikega.

Lugeda esmajärguliseks ülesandeks ettevõtete kindlustamine kvalifitseeritud ja alaliste tööliste kaadritega tootmise edasise mehhaniseerimise, töö organiseerimise, tööliste varustamise ja korteritingimuste süstemaatilise parandamise alusel.

§ 1 juurde (5).

ABINÕUDEST TÖÖDISTSIPLIINI KORRALDAMISEKS, RIIKLIKU SOTSIAALKINDLUSTUSE PRAKTIKA PARENDAMISEKS JA SEL ALAL KURITARVITUSTE VASTU VÕITLEMISEKS.

NSVL RKN-i, ÜK(b)P KK ja ÜAÜKN-i määrus 28. dets. 1938. a. (LMKK 1939. a., nr. 1, art. 1.)

Nõukogude Liidus töötajad ei tööta kapitalistidele, vaid iseendale, oma sotsialistlikule riigile, kogu rahva hüvanguks. Tööliste ja teenistujate rõhuv enamik töötab ausalt ja kohusetruult ettevõtteis, transpordis, asutistes, ilmutades teadlikku suhtumist

töösse, andes lööktöö ja töösangarlikkuse eeskuju, kõvendades kodumaa tugevust ja kaitsevõimet.

Kuid ausate ja kohusetruude töötajate kõrval leidub veel üksikuid mitteteadlikke, mahajäänud või kohusetundetuid inimesi: jooksikuid, logelejaid, töölt puudujaid ja ahnitsejaid.

Need inimesed oma lohaka tööga, töölt puudumisega, tööle hilinemisega, sihitu ümberlonkimisega mööda ettevõtet töö ajal ja teiste töö sisekorra-eeskirjade rikkumistega, samuti sagedaste omavoliliste üleminekutega ühest ettevõttest teise laostavad töödistsipliini, teevad suurt kahju tööstusele, transpordile ja kogu rahvamajandusele.

Nad püüavad anda riigile vähem tööd, endale aga kiskuda rohkem raha. Nad tarvitavad nõukogude tööseadusi ja -eeskirju kurjasti, kasutades neid omakasupüüdlikes huvides. Nad ei tööta täielikult isegi ettenähtud arvu töötunde päevas, vaid töötavad sageli ainult 4 või 5 tundi tööpäevas, raisates ülejäänud 2—3 tundi tööajast kasutult. Sellega rahvas ja riik kaotab iga aasta miljoneid tööpäevi ja miljardeid rublasid.

Kui jooksikuid ja logelejaid vallandatakse, siis hakkavad nad protsessima ja saavutavad ilma töötamata tasu just kui peale-sunnitud puudumise tõttu töölt. Ettevõttest vallandamine töödistsipliini rikkumise pärast ei ole üldreeglina töölt puudujaile küllalt mõjuvaks karistuseks, sest et enamikul juhtudel nad leiavad viivitamata tööd teistes ettevõtetes.

Kasutades praegu kehtivaid eeskirju puhkuse lubamise korra kohta, mille järgi õigus puhkusele minekuks antakse 5½-kuise töö järgi ettevõttes või asutises, jooksikud ja logelejad, joostes ettevõttest teise, oskavad saada aasta jooksul kaks puhkust, olles seega soodustatud seisukorras kohusetruude tööliste ja teenistujatega võrreldes.

Tehaste ja vabrikute poolt oma tööliste ja teenistujate jaoks ehitatud majades on korterid tihti isikute käes, kes omavoliliselt on lahkunud nendest ettevõtetest töölt või kes on vallandatud töödistsipliini rikkumise pärast, ning seetõttu tööliste ja teenistujail, kes kestvalt ja ausalt on töötanud ühes ettevõttes, puudub väga sageli vajalik elamispind.

Tuusikute jagamisel sõiduks puhkekodudesse ja sanatooriumidesse kasutavad jooksikud ja töölt puudujad samu õigusi, mis ausalt töötavad töölised ja teenistujad. Samuti kindlustustoetuste väljamaksmisel ajutise töövõimetuse puhul kui ka pensionide

määramisel ei tõmmata vajalist teravat vahet antud ettevõtte või asutise suure katkestamata tööstaažiga kohusetruude tööliste ja ühest ettevõttest ja asutisest teise kargavate töödistsipliini rikkujate ja jooksikute vahel.

Mõned ametiühingulised, majanduslikud, samuti kohtuorganid ilmutavad lubamatut rahvavastast sallivust töödistsipliini rikkujate vastu ja isegi soodustavad neid, vastuolus rahva ja riigi huvidega, otsustades sageli küsimusi tööle taastamise, ajutise töövõimetuse toetuste väljamaksmise, tehase korterist väljatõstmise jne. asjus jooksikute ja töölt puudujate kasuks.

Kõik see loob niisuguse olukorra, et kohusetundetud töötajad, vähe töötades võivad elada riigi kulul, rahva kulul, mis kutsub esile tööliste ja teenistujate enamiku poolt õigustatud proteste ja nõuab mõnesuguste muudatuste tegemist kehtivais töö sisekorra-eeskirjades ja sotsiaalkindlustuse normides sihiga, et edaspidi ei oleks lubatav ühesugune suhtumine kohusetruisse töötajaisse ja logelejaisse ja jooksikuisse, et soodustataks ainult ausalt töötavaid töölisi ja teenistujaid, mitte aga neid, kes õõnestavad töödistsipliini ja kergesti jooksevad ühest ettevõttest teise.

Suured kuritarvitused tulevad ette ka rasedus- ja sünnituspuhkuste kasutamise praktikas. Ei ole haruldased tõsiasjad, et mõned naised, kes püüavad pettuse teel elatuda riigi arvel, astuvad veidi aega enne sünnitust töösse ettevõtteisse ja asutistesse ainult selleks, et kätte saada 4-kuulist puhkust riigi arvel ning pärast seda mitte enam tööle tagasi pöörduda. Riigi huvid nõuavad, et nendele kuritarvitustele tehtaks viivitamata lõpp.

NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu, Üleliidulise Kommunistliku (bolševike) Partei Keskkomitee ja Üleliiduline Ametiühingute Kesknõukogu otsustavad:

1. Kohustada ettevõtete ja asutiste administratsiooni koos ametiühinguliste organitega algama otsustavat võitlust kõigi töödistsipliini ja töö sisekorra-eeskirjade rikkujate, töölt puudujate, logelejate, ahnitsejate, kõigi vastu, kes ebaausalt suhtuvad töökohustustesse, olgu nad teenistujad või töölised.

Seadus nõuab töölise või teenistuja vallandamist, kui ta on endale lubanud töölt puudumist õigustamatul põhjusel.[1] See abi-

[1] Ühenduses NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi 26. juuni 1940. a. seadluse kehtestamisega on sunduslik vallandamine distsiplinaarkaristusena ära jäänud.

nõu on sihitud söödikute vastu, kes ei taha töötada, vaid püüavad elada riigi kulul ja rahva arvel. Seaduse nõuet töölt puudujate vallandamise kohta tuleb täita kõrvalekaldumata.

Seadusega on kindlaks määratud ja töölisklassi poolt vastu võetud kaheksatunniline tööpäev, seitsmetunniline tööpäev, kuuetunniline tööpäev mitmesuguste ettevõtete ja asutiste jaoks, olenevalt töötingimustest. Seejuures tööliste rõhuval enamikul on seitsmetunniline tööpäev. Riik nõuab ja töölisklass toetab seda nõudmist, et seadusega seatud tööpäeva pikkusest peetakse kinni täpselt ilma kõrvalekaldumiseta, et seal, kus on seatud kaheksa-, seitsme- või kuuetunniline tööpäev, töö kestaks, seadusega kooskõlas, kaheksa, seitse või kuus tervet tundi. Hilinemine tööle, enneaegne äraminek lõunale, hilinenud tagasitulek lõunalt, enneaegne äraminek ettevõttest, samuti ka logelemine töö ajal, — kõik see on jämedakujuline töödistsipliini rikkumine, seaduse rikkumine, mis toob endaga kaasa maa majandusliku jõu ja kaitsevõime ja rahva jõukuse õõnestamise.

Töölist või teenistujat, kes on lubanud endale hilinemise tööle ilma mõjuvate põhjusteta või enneaegselt läinud lõunale või viibinud lõunalt tagasitulekuga või enneaegselt lahkunud ettevõttest või asutisest või logelnud töö ajal, karistatakse administratsiooni poolt: märkuse või noomitusega ühes vallandamise hoiatusega; üleviimisega teisele vähemtasuvale tööle tähtajaliselt kuni 3 kuuni või määramisega madalamale kohale.[2]

Tööline või teenistuja, kes on lubanud endale kolm säärast üleastumist ühe kuu jooksul või neli üleastumist kahe kuu jooksul järgemööda, kuulub vallandamisele kui töölt puuduja, kui tööseaduse ja töödistsipliini rikkuja.[3]

2. Määrata, et töödistsipliini kindlustamise abinõude läbiviimisest kõrvalekaldumise ja töölt puudujate, jooksikute ning logardite vastu abinõude tarvitusele võtmata jätmise pärast, kooskõlas käesoleva määrusega ja Kesktäidesaatva Komitee ning NSV

---

[2] Vt. NSVL RKN-i 18. jaanuari 1941. a. määrus „Riiklike, kooperatiivsete ja ühiskondlike ettevõtete ning asutiste tööliste ja teenistujate töö sisekorra tüüpeeskirjade kinnitamisest" § 20 ja 21 (lk. 132).

[3] Vt. NSVL RKN-i 18. jaanuari 1941. a. määrus „Riiklike, kooperatiivsete ja ühiskondlike ettevõtete ning asutiste tööliste ja teenistujate töö sisekorra tüüpeeskirjade kinnitamisest" § 20 ja 21 (lk. 132).

Liidu Rahvakomissaride Nõukogu otsusega 15. novembrist 1932. a. «Vallandamisest ilma mõjuvate põhjusteta töölt puudumise eest» (LSKK 1932. a., nr. 78, art. 475) ettevõtete, asutiste, jaoskondade ja osakondade juhatajaid karistatakse kõrgemalseisvate organite poolt kuni töölt kõrvaldamiseni ja kohtu alla andmiseni.[4]

3. Töölised ja teenistujad on kohustatud vallandamise korral nende omal soovil sellest ettevõtte või asutise administratsioonile üks kuu aega ette teatama.[5]

4. Kui tööline või teenistuja vallandatakse ilma küllaldase aluseta, siis tasutakse sunnitud töölt puudumise aja eest keskmise palga suurus, kuid mitte rohkem kui 20 päeva eest, kusjuures asutiste ja ettevõtete administratsioon, käitiskomiteed ja hinde-vaidekomisjonid on kohustatud kaebused ebaõige vallandamise pärast läbi vaatama 3 päeva jooksul, arvates kaebuse esitamise päevast, kohtuorganid aga 5 päeva jooksul.

5. Töölistele ja teenistujaile, kes on ametiühingu liikmed, makstakse toetust ajutise töövõimetuse puhul (välja arvatud raseduse ja sünnituse puhul) järgmisel määral — sõltuvuses pidevast tööstaažist selles ettevõttes või asutises:

a. Pideva tööstaaži juures samas ettevõttes või asutises	üle 6 aasta	— 100% palgast
b. „	3 kuni 6 aastat	— 80% „
c. „	2 kuni 3 aastat	— 60% „
d. „	kuni 2 aastani	— 50% „

6. Alaealistele alla 18 a., kes on ametiühingu liikmed, makstakse § 5 näidatud toetust sõltuvalt pidevast tööstaažist antud ettevõttes või asutises — järgmisel määral: kui pidev tööstaaž on üle 2 aasta — 80% palgast, kuni 2 aastani — 60% palgast. Seejuures loetakse pideva tööstaaži hulka selles ettevõttes ka õppimisaeg vabrikukoolis.

---

[4] Märgitud otsus on ühenduses NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi 26. juuni 1940. a. seadluse kehtestamisega oma jõu kaotanud.

[5] Vt. Eesti NSV RKN-i 20. oktoobri 1944. a. määrus nr. 202 „Tööliste ja teenistujate tööle asumise ja töölt lahkumise kohta" (ENSV Teataja 1944, 6, 59). Vt. lk. 128 ja 129.

7. Söetööstuse maa-aluseile töötajaile — ametiühingu liikmeile, kes töötavad söetootmisel või ettevalmistustöödel šahtis, makstakse § 5 näidatud toetust sõltuvuses pidevast tööstaažist antud šahtis — järgmisel määral: kui pidev tööstaaž on üle 2 aasta — 100% palgast, kuni 2 aastani — 60% palgast.

8. Vabrikuis ja tehaseis, mis alustasid tegutsemist pärast 1. jaanuari 1933. a., makstakse töölistele ja teenistujaile — ametiühingu liikmeile, kes on neisse ettevõtteisse asunud hiljemalt 1. jaanuaril 1936. aastal ja on töötanud seal vahetpidamata, toetust ajutise töövõimetuse korral (välja arvatud toetus raseduse ja sünnituse puhul) — sõltuvuses pidevast tööstaažist selles ettevõttes järgmisel määral: pideva tööstaaži puhul üle 5 aasta — 100% palgast, 3 kuni 5 aastani — 80% palgast. Nende ettevõtete tööliste ja teenistujate suhtes, kel on pidev tööstaaž alla 3 aasta, rakendatakse ajutise töövõimetuse toetuse andmise kord, mis seatud käesoleva määruse § 5.

9. Töölistele ja teenistujaile, kes ei ole ametiühingu liikmed, makstakse toetust töövõimetuse puhul (välja arvatud raseduse ja sünnituse puhul) pooles suuruses võrreldes normidega, mis on ette nähtud ametiühingu liikmete jaoks.

10. Ajutise töövõimetuse toetuse määramisel loetakse tööstaaž pidevaks ka sel juhul, kui tööline või teenistuja läks ühest ettevõttest või asutisest teise majandusliku organi või asutise administratsiooni korralduse põhjal.

11. Töölistel ja teenistujail, kes on vallandatud töödistsipliini rikkumise või kuritegude sooritamise pärast, samuti neil, kes on töölt lahkunud omal soovil, on õigus toetuse saamiseks ajutise töövõimetuse puhul pärast seda, kui nad on töötanud vähemalt 6 kuud uues töökohas. Seda eeskirja ei rakendata tööliste ja teenistujate suhtes, kes on vallandatud või omavoliliselt lahkunud töölt enne käesoleva määruse avaldamist.[6]

12. NSVL KTK ja RKN-i 17. oktoobri 1937. a. määruse «Elamute fondi säilitamisest ja elamumajanduse parendamisest linna-

---

[6] Vt. NSVL RKN-i poolt 17. septembril 1940. a. kinnitatud ÜAÜKN-i määrus „Pidevast tööstaažist ja ajutise töövõimetuse toetuste kaotamisest isikutele, kes on mõistetud töölt puudumise eest paranduslikele töödele“ (LMKK 1940. a., nr. 24, art. 589).

des» (LSKK 1937. a., nr. 69, art. 314) § 31 põhjal määratakse, et töölised ja teenistujad, kellele seoses nende tööga selles ettevõttes on antud elamispind riigi ettevõtte, asutise või ühiskondliku organisatsiooni majas (või nende ettevõtete või asutiste poolt üüritud majas), ettevõttest või asutisest lahkumisel pärast käesoleva määruse avaldamist, olgu nad lahkunud omal soovil, vallandatud töödistsipliini rikkumise või kuriteo sooritamise pärast — kuuluvad sundväljatõstmisele administratiivkorras kümne päeva jooksul ilma elamispinna andmiseta.

13. Õigus järjekordse puhkuse saamiseks antakse töölistele ja teenistujaile pärast 11-kuulist katkestamata töötamist samas ettevõttes või asutises.

14. Peale iga-aastase kindlaksmääratud puhkuse antakse naistöölistele ja teenistujaile raseduse ja sünnituse puhul puhkust 35 kalendripäeva enne ja 28 kalendripäeva peale sünnitust, makstes selle aja eest riiklikku toetust varem kindlaksmääratud normide kohaselt. Nimetatud puhkust ning toetust raseduse ja sünnituse puhul makstakse neile, kes on pidevalt töötanud samas ettevõttes või asutises mitte vähem kui 7 kuud.[7]

15. Eesõigus tuusikute saamisel puhkekodudesse antakse neile töölistele ja teenistujaile, kes on töötanud samas ettevõttes või asutises katkestamata üle 2 aasta.[8]

17. Tööliste ja teenistujate suhtes, kes töötavad eratööandjate juures (naismajateenijad, kontsessioon-ettevõtete töölised ja teenistujad), need küsimused, mis on ette nähtud käesolevas määruses, korraldatakse eri-eeskirjadega, mis antakse ÜAÜKN-i poolt NSVL RKN-i kinnitusel.

18. I ja II grupi tööinvaliididele (üldiste haiguste tagajärjel) antakse järgmised lisandid pideva tööstaaži korral enne pensioni taotlemist ühes ettevõttes või asutises:

---

[7] NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi 8. juuli 1944. a. seadlus (lk. 201) ja NSVL RKN-i 18. augusti 1944. a. määrus (lk. 202) näevad ette raseduspuhkuse kestuseks 35 päeva ja sünnituspuhkuseks 42 päeva kõigile naistöötajaile, kellel on vähemalt 3-kuuline pidev tööstaaž antud ettevõttes või asutises.

[8] Ära on jäetud § 16, 21 ja 25 kui ajutist iseloomu omavad.

Kategooriad		Pidev staaž	Pensionile antav lisand protsentides
I kategooria —	töölised ja teenistujad, kes töötavad maa-aluseil ja ebatervislikel töödel	3—5 aastani 5—10 aastani üle 10 aasta	10% 20% 25%
II kategooria —	töölised ja teenistujad metallurgia-, masinaehituse-, elektrotehnika-, söe-, mäemaagi-, nafta-, keemia- ja kummipõhitööstuses, raud- tee- ja veetranspordi ning side tootmisettevõtete alal	4—8 aastani 8—12 aastani üle 12 aasta	10% 15% 20%
III kategooria —	ülejäänud töölised ja teenistujad	5—10 aastani 10—15 aastani üle 15 aasta	10% 15% 20%

Pensionäridele, kellel on enne pensioni taotlemist pidev töö-staaž ühes ettevõttes või asutises üle 5 aasta, antakse eesõigus pensionäride jaoks eraldatud sanatooriumi-kuurordi tuusikute saamiseks.

19. Pensionid töölistele ja teenistujaile invaliidsuse puhul määratakse järgmise staaži olemasolu korral:

Vanus	Staaž		Töötajad maa-aluseil ja ebatervislikel töödel
	Mehed	Naised	
20—22 aastani	3	2	2
22—25 »	4	3	3
25—30 »	6	4	4
30—35 »	8	5	5
35—40 »	10	7	6
40—45 »	12	9	7
45—50 »	14	11	8
50—55 »	16	13	10
55—60 »	18	14	12
üle 60 aasta	20	15	14

Juhul, kui invaliidsus on tekkinud enne 20-aastaseks saamist, samuti invaliidsuse tekkimisel töövigastusest või kutsehaigusest, määratakse pension sõltumata staaži kestusest.

20. Pensionäridele, kes jätkavad tööd pärast neile vanaduspensioni määramist, makstakse need pensionid välja sõltumata teenistusest.

Ei arvestata ka kuni 100 rbl. suurust teenistust kuus, mida saavad I ja II grupi invaliidid invaliidide kooperatsiooni artellide poolt antud koduse töö eest; juhtudel, kui nende invaliidide teenistus ületab 100 rbl. kuus, vähendatakse pensioni vastavalt, kuid seejuures peab invaliidile jääma vähemalt 50% pensionist.[9]

21. Seoses lisandite andmisega pideva staaži korral ja soodustustega pensionäridele töötasude arvessevõtmisel (käesoleva määruse § 18 ja 20) — tühistatakse iga liiki pensionide ja kõigi invaliidsusrühmade suhtes lisandid ja ümberarvutused, mis on seotud Liidu Sotsiaalkindlustuse Nõukogu 29. veebruari 1932. a. otsuse nr. 47 paragrahvidega 4, 6, 8, 19 ja 20.

Varem juurdearvatud lisandid jäävad kehtima endistes määrades.

22. Pensionärid, kes varjavad sotsiaalkindlustusorganite eest oma palka või teisi tulusid, mida arvestatakse pensionide maksmisel, kaotavad pensioni 6 kuuks.

23. Seoses sellega, et üldise pensionikindlustuse kõrge taseme juures NSV Liidus leidub pensionäre, kes läksid pensionile mitu aastat tagasi, kui palganormid ja palgatase olid märksa madalamad kui praegu, määratakse, et pensionid riikliku sotsiaalkindlustuse alal sõltumata nende määramise ajast, ei või olla väiksemad järgmistest määradest kuus (kaasa arvatud kõik lisandid):

Pensionäride liigid	Kui ei ole töövõimetuid perekonnaliikmeid	Kui on üks töövõimetu perekonna liige	Kui on kaks või rohkem töövõimetut perekonnaliiget
Pensionärid, kes saavad pensioni vanaduse või väljateenitud aastate tõttu, ja I grupi invaliidid . .	50 rbl.	60 rbl.	75 rbl.
II grupi invaliidid	40 rbl.	50 rbl.	60 rbl.
Perekonnad, kes on kaotanud toitja	—	30 rbl.	40 rbl.

[9] Vastavalt NSVL RKN-i 28. juuli 1941. a. ja 18. novembri 1945. a. määrustele säilitatakse pensionäridele, kes töötavad ettevõtteis või asutistes, pension sõltumatult nende palga suurusest.

III grupi invaliidide pensionid riikliku sotsiaalkindlustuse alal ei või olla väiksemad kui 25 rbl. kuus.

24. Kulud pensionide ja toetuste väljamaksmisel pensionäridele, kes ei tööta ettevõttes või asutises ja kes saavad pensioni riikliku sotsiaalkindlustuse korras, samuti ka nende pensionäride sanatooriumi- või kuurordikulud kaetakse sotsiaalkindlustusorganite poolt riikliku sotsiaalkindlustuse summade arvel.

§ 1 juurde (6).

EVAKUEERUNUD TÖÖTAJATE TÖÖSTAAŽIST.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu 31. märtsi 1945. a. määrus nr. 269.
(Eesti NSV Teataja 1945, 14, 207.)

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

NSV Liidu tagalasse evakueerunud Eesti NSV töötajaile, kes töötasid evakuatsiooni ajal valitsusasutiste korraldusel või näpunäiteil teisel tööalal või kolhoosides, säilitada pidev tööstaaž ja lugeda evakuatsiooni aeg pideva tööstaaži hulka.

§ 1 juurde (7).

PÕLLUMAJANDUSES PALGALISE TÖÖJÕU KASUTAMISE AJUTISTE EESKIRJADE KINNITAMISEST

Eesti NSV Ministrite Nõukogu 26. septembri 1946. a. määrus nr. 767.
(Eesti NSV Teataja 1946, 62, 497.)

Eesti NSV Ministrite Nõukogu määrab:

Kinnitada Põllumajanduses palgalise tööjõu kasutamise ajutised eeskirjad vastavalt lisale.

Lisa
Eesti NSV Ministrite Nõukogu 26. sept. 1946 määruse nr. 767 juurde.

Põllumajanduses palgalise tööjõu kasutamise ajutised eeskirjad.

1. Käesolevad ajutised eeskirjad kehtivad talumajandeis, kus palgaline töö on abitöö.

2. Tööandja on kohustatud palkamisel sõlmima töölisega kirjaliku töölepingu.

3. Kirjalikus töölepingus peab olema tähendatud:
a) põhitöö, milleks tööline palgatakse;
b) palkamise aeg;
c) töö aeg;
d) töötasu suurus, selle maksmise viis ja tähtajad;
e) täiendavad tingimused, mis poolte poolt kindlaks määratakse.

4. Tööleping ei või kehtetuks muutumise ähvardusel sisaldada tingimusi, mis halvendavad töölise olukorda võrreldes käesolevate eeskirjadega. Lepingulised tingimused, mis parendavad töölise olukorda võrreldes käesolevate eeskirjadega, on seaduslikud.

5. Kirjalik tööleping kuulub kohustuslikule tasuta registreerimisele külanõukogus hiljemalt kahe nädala jooksul, arvates palkamise päevast. Registreeritud kirjalik leping on kehtiv alates palkamise päevast.

6. Kui tööleping sisaldab tingimusi, mis halvendavad töölise olukorda võrreldes käesoleva määruse eeskirjadega, on külanõukogu kohustatud tegema tööandjale ja töölisele ettepaneku teha määratud tähtajal lepingus vastavad muudatused.

Kui selleks määratud tähtaja jooksul lepingus muudatusi ei tehta, peab külanõukogu keelduma lepingu registreerimisest ja teatama sellest vastavaile organeile tööandja vastutusele võtmiseks.

7. Keelatud on sõlmida töölepingut pikemaks tähtajaks kui üks aasta, samuti lepingut, mille täitmine peab algama mitte varem kui aasta pärast selle sõlmimist.

8. Keelatud on kasutada alaealiste ja rasedate naiste (alates neljandast raseduskuust) tööjõudu ülejõukäivail ja tervist kahjustavail töil.

Alla 12-aastaste alaealiste tööjõu kasutamine põllumajanduslikel töödel on keelatud. Noori 12—14 aastani on lubatud kasutada ainult karjastena ja 14—16 aastani kergemail põllumajanduslikel töödel alljärgneva loetelu kohaselt:

a) sõnnikuveol hobuse juhtimine;
b) libistamine;
c) äestamine;
d) rullimine;
e) viljapeade noppimine;
f) heina riisumine;
g) heina kaarutamine;

h) heina riisumine käsitsi saadudesse paneku järel;
i) lina laotamine ja pööramine;
j) lina istutamine (kükitamine);
k) kartuli mahapanek;
l) pealsete mulla alt vabastamine;
m) kartuli võtmine adra järelt;
n) taimede istutamine, harvendamine ja umbrohu kitkumine;
o) aedvilja koristamine;
p) kergemad aiatööd;
r) muud käesolevale loetelule vastavad kergemad põllumajanduslikud tööd.

Noortöölised võivad tõsta mitte üle 20 kg raskusi.

14—16 aastani noortel (välja arvatud karjased) määrata tööpäeva pikkus põllumajanduses maksimaalselt 6 tunnile.

Töönormid alaealistele, kes töötavad lühendatud tööpäevaga, määratakse suhteliselt alaealiste tööpäeva pikkusele, lähtudes täisealiste töönormidest.

9. Pikendatud tööpäev, s. o. tööpäev kestusega üle 8 tunni, on lubatud pooltevahelisel kokkuleppel eriti pingeliste põllutööde hooajal. Pikendatud tööpäev ei või ületada 10 tundi päevas antud põllutöö hooajal (künd ja külv, viljakoristamine, peksmine, heinatöö jne.).

Üle 8 tunni ulatuva töö eest makstakse tasu esimese kahe tunni eest poolteisekordselt ja üle selle ulatuva aja eest kahekordselt. Keelatud on alla 16-aastaste noorte kasutamine ületunni- ja öötöödel.

10. Tööandja on kohustatud andma töölisele ühe päeva nädalas puhkuseks (peamiselt pühapäeva) ja vabastama teda töödelt ka kõigil muil seaduses määratud pühadel.

Tööst vabul päevil, samuti ka tööpäevadel tööst vabal ajal on töölisel õigus lahkuda majandist ja kasutada vaba aega oma äranägemisel.

Töötamine pühadel on lubatud ainult eriti pingeliste põllutööde puhul äärmise vajaduse korral ja ainult tööandja ja töölise vahelisel kokkuleppel.

Pooltevahelisel kokkuleppel antakse töötamise eest neil päevil tasu kas teiste vabade päevade andmisega või maksetakse erilist rahalist tasu mitte vähem kui põllutööministri poolt kooskõlas Maatööliste Ametiühingu Vabariikliku Komiteega määratud normide järgi.

11. Tööandja on kohustatud andma korralist puhkust ühes töötasu, korteri ja toidu säilitamisega:

a) täisealisele töölisele 12 tööpäeva ulatuses, kui tööline on töötanud tööandja juures vähemalt 11 kuud;

b) 14—16-aastastele noortöölistele 12 tööpäeva, kui noortööline on töötanud tööandja juures 6 kuud, ja 24 tööpäeva, kui noortööline on töötanud tööandja juures vähemalt 11 kuud.

Täisealisele töölisele võib tööandja ja töölise töölepingulise kokkuleppe kohaselt korralise puhkuse asendada rahalise tasuga kehtivate eeskirjade kohaselt.

Korralise puhkuse asendamine noortöölistele (14—16 a.) rahalise tasuga on keelatud. Samuti on keelatud korralist puhkust asendada täisealisele töölisele rahalise tasuga 2 aastat järgemööda.

12. Töötasu suurus, väljamaksu tähtajad ja viis, samuti töönormid määratakse tööandja ja töölise vahelisel kokkuleppel mitte alla, töönormid aga mitte üle vastavate normide, mis on määratud põllutööministri poolt kooskõlas Maatööliste Ametiühingu Vabariikliku Komiteega.

13. Tööandja on kohustatud täitma kõik temasse puutuvad töölepingu tingimused, eriti andma töölisele elamiskõlbliku ruumi ja samaväärtuslikku toitu, mida tarvitatakse tööandja perekonnas.

14. Tööandjal ei ole õigust omavoliliselt teostada kinnipidamisi töölise töötasust. Kõik töötülid lahendatakse rahvakohtu poolt.

15. Tööliste sotsiaalkindlustuse suhtes kohaldatakse Vene NFSV Töökoodeksi § 175—180 eeskirju.

Peale selle säilitavad töölised ajutise töövõimetuse juhtudel kuni kahe kuuni, naistöölised raseduse ja sünnituse korral 35 kalendripäeva enne sünnitust ja 42—56 kalendripäeva, olenevalt sünnituse iseloomust, pärast sünnitust õiguse tasuta kasutada neile tööandja poolt käesolevate eeskirjade punkti 13 põhjal antud elamisruumi. Sama aja jooksul on neil õigus saada tööandjalt toitu hinnaga, mis töölepingus on ette nähtud.

Raske haiguse või õnnetusjuhu puhul, samuti sünnituse puhul on tööandja kohustatud viima töölise haiglasse või arstiabipunkti või tagama temale arstiabi.

16. Alaealine tööline vabastatakse tööst töötasu säilitamisega õppetöö ajal kohustuslikuks kooliskäimiseks.

Alaealiste tööliste vabastamise kord õppimiseks määratakse kindlaks põllutööministri poolt kooskõlas haridusministriga.

17. Ühiskondlike kohustuste täitmine töölise poolt toimub üldreeglina tööst vabal ajal. Kuid tööline vabastatakse tööandja poolt ühes töötasu säilitamisega ajaks, mis on vajalik osavõtuks nõukogudesse valimistest, samuti osavõtuks rahvakohtu istungeist rahvakaasistujana.

Tööline vabastatakse tööst töötasu säilitamisega ajaks, mis on vajalik osavõtuks poliitiliste, ametiühinguliste, kooperatiivsete ja muude ühiskondlike organisatsioonide kongressidest ja konverentsidest.

18. Tööandja võib töölise vallandada enne palkamise tähtaja möödumist ainult mõjuvail põhjustel ja seejuures kohustusliku kahenädalase etteütlemisega või ilma etteütlemiseta, maksates talle töötasu 12 tööpäeva eest ette.

Tööline, lahkudes tööandja juurest enne palkamistähtaja möödumist, on kohustatud tööandjale oma lahkumisest ette ütlema üks nädal.

19. Järelevalvet käesolevate eeskirjade täitmise üle teostavad valla täitevkomiteed ja külanõukogud.

20. Käesolevad eeskirjad peavad olema nähtaval kohal välja pandud kõigis valla täitevkomiteedes ja külanõukogudes.

III ptk. juurde (1).

TÖÖJÕURESERVIDE PEAVALITSUSE JA TÖÖJÕU ARVESTAMISE JA JAOTAMISE KOMITEE ÜMBERKORRALDAMISEST TÖÖJÕURESERVIDE MINISTEERIUMIKS.

NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi 15. mai 1946. a.

seadlus.

1. Kujundada ümber Tööjõureservide Peavalitsus ja Tööjõu Arvestamise ja Jaotamise Komitee Tööjõureservide Ministeeriumiks.

2. Anda Tööjõureservide Ministeeriumi vahetusse alluvusse tööstuskoolid, raudteekoolid ja vabrikukoolid.

3. Panna Tööjõureservide Ministeeriumile NSV Liidu tööjõureservide arvestamise, ettevalmistamise ja jaotamise juhtimine.

III ptk. juurde (2).

LOODUSLIKE HÄDADE KORRAL ELANIKKONNA TÖÖ- JA KÜÜDIKOHUSTUSSE RAKENDAMISE KORRAST.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu 19. augusti 1944. a.

määrus nr. 123.

(Eesti NSV Teataja 1944, 11, 117.)

1. Looduslike hädade tõrjumiseks (uputused, lumetuisud, kahjutuled jne.) kuuluvad kõik Eesti NSV kodanikud töö- ja küüdikohustusele käesolevas määruses avaldatud korras.

2. Töö- ja küüdikohustusele kuuluvad mehed 16 kuni 55 ja naised 16 kuni 45 a. vanuseni.

3. Töö- ja küüdikohustusest vabastatakse:

a) ajutiselt töövõimetud kuni nende tervenemiseni;

b) rasedad naised alates viiendast raseduse kuust ja naised, kelledel on rinnalapsi;

c) naised, kelledel on alla kaheksa aasta vanuseid lapsi, kui nende laste eest hoolitsemiseks puuduvad teised isikud;

d) I ja II grupi invaliidid;

e) töö- ja küüdikohustuse kehtestanud organite otsusel ka teised kodanike liigid muudel asjaoludel (nagu tööde iseloom, töö- ja küüdikohustusele alluvate kodanike töökoht, perekondlik olukord, eluolustikulised tingimused jne.).

4. Töö- ja küüdikohustusele alluvaid kodanikke võidakse rakendada tööle nende alalises elukohas või väljaspool seda ja koos tööks hädavajalike oma töövahenditega, veokite ja veoloomadega.

5. Kodanikke rakendada töö- ja küüdikohustusele võidakse juhtudel, mil looduslikud hädad ei ole tõrjutavad ühiskondliku kaitse tavaliste vahenditega, või juhtudel, mil looduslike hädade tõrje ei ole teostatav vabapalgalise töö- ja veojõuga ja tingimusel, kui nende tööde edasilükkamine võib tuua katastroofilisi tagajärgi.

6. Õigus töö- ja küüdikohustust kehtestada looduslike hädade tõrjumiseks on maakonna, linna ja valla täitevkomiteedel. Nad on kohustatud seda tegema ametiisikute nõudel, keda määrab kindlaks Vabariiklik Tööjõu Arvestamise ja Jaotamise Büroo.

7. Töö- ja küüdikohustuse kehtestamisest teatab vastav täitevkomitee viivitamatult Eesti NSV Vabariiklikule Tööjõu Arvestamise ja Jaotamise Büroole, Siseasjade Rahvakomissariaadile ja järgnevale vahetult kõrgemale Nõukogude täitvale organile.

Töö- ja küüdikohustuse kehtestanud või töö- ja küüdikohustuse kehtestamist nõudnud ametiisikud vastutavad isiklikult töö- ja küüdikohustuse tõelise vajaduse eest.

8. Töö- ja küüdikohustuse teostamine lasub täitevkomiteedel. Tööde juhtimine lasub töö- ja küüdikohustuse korras tehtavaist töist vahetult huvitatud ettevõtetel ja asutistel.

9. Kiireltlevivate loodusõnnetuste ja hädade puhul (nagu metsa- ja asulate kahjutuled jne.) lasub antud administratiivüksuse kõigil 16-aastastel ja vanemail töövõimelisil kodanikel kohustus ilmuda vastavate tuletõrjevahenditega oma elukoha järgi viivitamatult tõrjetöile kohaliku täitevkomitee poolt kinnitatud tegevuskava kohaselt või TT Miilitsa või teiste tegevuskavas ettenähtud isikute nõudel, ootamata töö- ja küüdikohustuse väljakuulutamist.

10. Töö- ja küüdikohustuse või punkti 9 korras tehtava töö eest maksab töötasu ja tasu veokite, veoloomade ja inventari kasutamise eest asutis või ettevõte, kelle huvides töö tehakse.

Eelmises lõikes tähendatud tasumäärad ja maksmise korra kehtestab Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu.

11. Juhtudel, kui ähvardava või juba puhkenud loodusliku häda tõrjest on vahetult huvitatud kõik need kodanikud, kes rakendatakse töö- ja küüdikohustuse korras tööle (kodanike isiklikuks ja varanduslikuks kaitseks), Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogul on õigus nõuda kodanikelt tasuta tööd ja küüti.

Samuti ei maksta eelmises (10) punktis tähendatud tasu maalasuvate elamute ja hoonete tuletõrjetööde eest.

12. Töö- ja küüdikohustuse täitmisele rakendatud töötajaile säilitatakse nende alaline töökoht ühes sellega kaasnevate soodustustega ja korter.

13. Töö- ja küüdikohustuslike tööde tegemise ajal või tagajärjel tekkinud materiaalsed kahjud kodanikele tööloomade, veokite ja töövahendite hävimisest või vigastusest tasutakse nende valdajaile turuhindade järgi või parandatakse selle ettevõtte või asutise poolt, kelle vahetus huvides tehti töö, ettevõtte või asutise enda või selleks eriliselt määratud vahendeist.

14. Töö- või küüdikohustuse täitmise tagajärjel töövõime kaotanud või surnud kodanike perekonnaliikmed kuuluvad sotsiaalkindlustuse organite poolt hooldamisele ja kindlustamisele.

15. Sõjaväeosade ja sõjaväe veovahendite ja veojõu rakendamine töö- ja küüdikohustuse korras korraldatakse erieeskirjadega.

16. Isikud, kes hoiduvad kõrvale töö- ja küüdikohustuse täitmisest, võetakse kriminaalvastutusele Vene NFSV KrK § 61 põhjal.

III ptk. juurde (3).

METSATULIKAHJUDE VASTU VÕITLEMISEST.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu 21. juuni 1945. a. määrus nr. 550.

(Eesti NSV Teataja 1945, 25, 380.)

(Väljavõte.)

Lisa
Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu 21. juuni 1945 määruse nr. 550 juurde.

Metsatulikahjude vastu võitlemise eeskirjad.

12. Maakondade täitevkomiteed on kohustatud kinnistama metsa- ja turbatööstuse piirkonnad lähemas ümbruses asuvatele asulatele ja kohustama nende elanikkonda ja organisatsioone ilmuma metsa või turbaraba põlemisel tulekustutustöödele oma tuletõrjeriistade ja tarbe korral ka oma veokitega.

13. Tasumaksmine kahjutulede tõrjumistöödest osavõtnuile toimub nende asutiste ja organisatsioonide poolt, kelle valdusse kuulub mets või maa-ala, millel kustutamist teostati, arvestades 8-tunnise tööpäeva eest 7 rbl. 20 kop. ning tõrjumistöödele rakendatud transpordiabinõude kasutamisel 8-tunnise tööpäeva eest ühehobuseveoki pealt 8 rubla, kahehobuseveoki pealt 16 rubla ja moto-mehhaniseeritud transpordiabinõude (autod jne.) pealt vastavalt kohapeal kehtivatele tariifidele.

Riiklike, kooperatiivsete ja ühiskondlike ettevõtete ja asutiste töötajaile, kes vabatahtliku tuletõrje liikmena võtavad osa metsa kahjutulede tõrjumisest töö ajal, säilitatakse keskmine palk töökoha järgi.

16. Süüdlasi käesolevate eeskirjade rikkumises karistatakse tuletõrje järelevalveorganite poolt NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu määruse nr. 1364 — 13. augustist 1942 alusel, välja arvatud juhud, mis kuuluvad jälitamisele kriminaalkorras.

Metsatulikahjude kustutustöödest kõrvalehoidjaid võetakse kriminaalvastutusele KrK § 61 alusel.

III ptk. juurde (4).

MAAELANIKE TÖÖGA OSAVÕTUST KUNST- JA KRUUSATEEDE EHITAMISEL JA PARANDAMISEL.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu 19. mai 1945. a. määrus nr. 451.

(Eesti NSV Teataja 1945, 20, 295.)

Vastavalt NSV Liidu KTK ja NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu määrusele 3. märtsist 1936. a. Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

Kehtestada 1945. aastast «Määrustik maaelanike tööga osavõtu kohta kunst- ja kruusateede ehitamisest ja parandamisest Eesti NSV territooriumil» käesolevale määrusele lisandatud kujul.

Lisa
Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu
19. mai 1945. määruse nr. 451 juurde.

Määrustik

maaelanike tööga osavõtu kohta kunst- ja kruusateede ehitamisest ja parandamisest Eesti NSV territooriumil.

1. Kunst- ja kruusateede parandus- ja ehitustööde plaanid koostatakse Eesti NSV Siseasjade Rahvakomissariaadi Maanteede Valitsuse vabariiklike ja kohalike teede osakonnas maakonna teedeosakondade poolt esitatud plaanide alusel ning esitatakse kinnitamiseks Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogule.

2. Maaelanikud, välja arvatud maal elavad riiklike ja kooperatiivsete asutiste ning ettevõtete töölised ja teenistujad, võtavad teetöödest osa tasuta isikliku tööga kuue päeva jooksul aastas ning samaks ajaks annavad tasuta teede-organite käsutusse veoloomi ja -vahendeid ning tööriistu ja inventari.

Teetöödele rakendatakse maaelanikest mehed 18—45 aasta ja naised 18—40 aasta vanuses.

3. Maaelanike teetöödele rakendamise plaanide koostamisel tuleb teede-organitel lähtuda järgnevast: suurem osa maaelanike osavõtul tehtavatest teetöödest tuleb teostada põllumajandustöödest vabal ajal. Iga tööle rakendatu peab korraga täitma kogu käesoleva määrustiku p. 2 ettenähtud tähtaja. Tarvitada teeosade kinnistamist üksikutele majapidamistele.

4. Teetöödele rakendatakse maaelanikud 15 km ning veoloomad 30 km ulatuses vastavate teede ümbrusest. Teetöödest kõrvalehoidumise eest nõuavad maakonna teedeosakonnad kõrvalehoidujailt sisse täitmata jäetud töö väärtuse kahekordses suuruses.

IV peatüki juurde.

KOLLEKTIIVLEPINGUTE SÕLMIMISEST 1947. A.

Üleliidulise Ametiühingute Kesknõukogu Presiidiumi 18. veebruari 1947. a. määrus.

Möödunud aastate eeskujul kiitis NSVL Ministrite Nõukogu heaks ÜAÜKN-i ettepaneku kollektiivlepingute sõlmimise kohta 1947. a. tööstus-, transpordi- ning ehitusettevõtete administratsioonide ja käitiskomiteede vahel.

Kollektiivlepingute sõlmimine on tähtsam üritus, mille eesmärgiks on tootmisplaanide täitmise ja ületamise ning edasise tööviljakuse tõstmise kindlustamine, töö organiseerimise parendamine, samuti ka majandus- ja ametiühingu organisatsioonide vastutuse tõstmine tööliste, teenistujate ja insener-tehnilise personaali ainelise heaolu tingimuste ja kultuurilise teenindamise parendamise eest.

Möödunud aasta kestel on põhjalikult lõpetatud sõjajärgse tööstuse ümberkorraldamine. Võrreldes 1945. aastaga on tsiviiltoodangu üldmaht kogu tööstuses tõusnud 20% võrra.

1947. a. tuleb astuda suur samm edasi kõigi tööstuse, transpordi ja põllumajanduse harude edasisel arendamisel.

Meil on olemas kõik võimalused partei, valitsuse ja isiklikult seltsimees Stalini poolt ülesseatud ülesannete täitmiseks ja ületamiseks.

Üle kogu maa on uue jõuga arenemas üleliiduline sotsialistlik võistlus 1947. a. — stalinliku viisaastaku teise aastaplaani ennetähtaegse täitmise eest.

Kollektiivlepingute sõlmimine ja nende täitmise kontroll peavad soodustama tööliste, inseneride, tehnikute ja teenistujate laiade masside veel aktiivsemat osavõttu ettevõtete tootmistegevusest, võitlusest tootmisplaanide täitmise ja ületamise, tööviljakuse tõstmise ja ettevõtete sisemiste ressursside kasutamise eest.

Regulaarne massiline kontroll kollektiivlepingutesse võetud kohustuste täitmise üle ettevõtetes peab tõstma tootmise organiseerimise, töö ja palga, tööliste ja teenistujate olustikulise ja kultuurilise teenindamise puuduste asjalikku kriitikat ning aitama sellega kiiremini kõrvaldada puudusi majandus- ja ametiühingu organisatsioonide töös.

Üleliiduline Ametiühingute Kesknõukogu Presiidium määrab:

1. Pidades kollektiivlepingute sõlmimist ettevõtete administratsioonide ja tööliskollektiivide vahel tähtsaimaks ürituseks tööliste, insener-tehniliste töötajate ja teenistujate pingutuste organiseerimisel riiklike plaanide täitmiseks ja ületamiseks ning töötajate elutaseme edasiseks tõstmiseks, kohustada ametiühingu organisatsioone sõlmima 1947. a. märtsi-aprillikuu jooksul kollektiivlepingud kõigis tööstus-, transpordi- ja ehitusettevõtetes.

2. Kohustada ametiühingute keskkomiteesid koos ministeeriumidega ühe nädala jooksul välja töötama antud tööstusharu ühe juhtiva ettevõtte eeskujul kollektiivlepingu ja direktiivkirja tüüpprojektid ning esitama need ÜAÜKN-ile kinnitamiseks.

3. Ametiühingute keskkomiteed ja ministeeriumid peavad direktiivkirjades nägema ette:

a) ettevõtetele 1947. a. riikliku plaani alusel kinnitatud näitajad toodangu kohta absoluutsetes arvudes ehk protsentides, võrreldes eelmise aasta vastavate näitajatega, samuti tööviljakuse, töötasu, toodangu omahinna ja assigneeringute kohta elamute ja heaoluliste ning kultuuriliste hoonete ehitamiseks ja töökaitseks;

b) näitajad uute kaadrite ettevalmistamise ja tööliste ning teenistujate kvalifikatsiooni tõstmise kohta;

c) ettevõtetele kinnitatud plaanilised näitajad abimajandite töö kohta, sealhulgas looma- ja linnukasvatuse arendamise kohta;

d) näitajad individuaalelamute ehitamise kohta, samuti individuaalehitajatele antava abi ulatuse ja vormid.

Nendes tööstusharudes, mille ettevõtted alluvad trustidele, antakse ülaltähendatud näitajad trustide kaupa, viimased määravad need ettevõtetele;

e) juhised ametiühingute käitiskomiteedele sotsialistliku võistluse arendamiseks, tööliste, insener-tehniliste töötajate ja teenistujate abistamiseks kvalifikatsiooni tõstmisel, tööseadusandluse täitmise ja kinnitatud palgasüsteemide õige elluviimise kontrollimiseks, töödistsipliini tugevdamiseks ja tööseisakute ning praagi vastu võitlemiseks.

4. Kindlaks määrata, et kollektiivlepingud käitistes töötataks välja käitiste direktorite ja käitiskomiteede poolt tüüpkollektiivlepingute ja direktiivkirjade alusel.

Ametiühingute kesk-, oblasti- ja käitiskomiteed peavad kindlustama, et vastastikused kohustused kollektiivlepingutes oleksid suunatud rahvamajandusele partei ja valitsuse poolt 1947. aastaks ülesseatud ülesannete täitmisele.

Tööviljakuse alal

5. Ametiühingu organisatsioonid peavad võtma kohustuse kõikide tööliste, insener-tehniliste töötajate ja teenistujate hõlmamiseks sotsialistlikku võistlusse; regulaarselt kontrollima sotsialistlike lepingute täitmist ja aitama mahajäänud töölisi nende kvalifikatsiooni tõstmisel ja töönormide täitmisel; töötama koos administratsiooniga välja osakondade plaanid stahhaanovlike töömeetodite rakendamise kohta.

Ettevõtete majandusjuhatajad võtavad kollektiivlepingutesse sisse organisatsiooniliste ja tehniliste ürituste plaani, mille eesmärgiks on tööviljakuse edasine tõus, uue tehnika ja uute täiuslikumate tehnoloogiliste protsesside rakendamine, palju tööd nõudvate protsesside mehhaniseerimine, konveierite sisseseadmine ja sisseseadete täielikum ärakasutamine.

Käitiskomiteed on kohustatud abistama administratsiooni organisatsioonilis-tehniliste ürituste plaani koostamisel ning regulaarselt kokku kutsuma tootmisnõupidamisi ja konverentse nende plaanide täitmise arutamiseks.

Administratsioon ja käitiskomiteed võtavad kollektiivlepingutesse sisse kohustused leiutamise ja ratsionaliseerimistöö arendamiseks, ratsionaliseerimisettepanekute kiireimaks ellurakendamiseks, ratsionaliseerijate ja leiutajate abistamiseks. Majandus-

juhatajad on kohustatud andma leiutajatele ja ratsionaliseerijatele ruume, materjale ja tööriistu katsete sooritamiseks ning mudelite ja prooviseadmete valmistamiseks.

Palga ja töö normeerimise alal.

6. Kollektiivlepingud peavad sisaldama valitsuse poolt kinnitatud tükitöö, progressiivse tükitöö ja premiaaltasude palgamäärad. Kollektiivlepingu sõlmimise ettevalmistamise käigus peavad administratsioon ja käitiskomiteed kontrollima kõiki ajatöid ja kindlaks määrama, milliseid neist on võimalik üle viia tükitöö palgale. Kollektiivlepingutesse tuleb sisse võtta konkreetsed ülesanded 1947. aastal tehniliste normide rakendamiseks vananenud kogemuslik-statistiliste normide asemel.

Ametiühingu organisatsioonid peavad vähemalt kord kuus kontrollima töökäskude väljaandmise õigeaegsust töölistele, palga arvelduse ja palgast kinnipidamiste õigsust.

Kollektiivlepingus tuleb ära näidata administratsiooni kohustused töölistele ja teenistujatele palga väljamaksmise tähtaegade kohta.

Ametiühingu organisatsioonid peavad jälgima, et kollektiivlepingutesse ei võetaks sisse selliseid tööliste, insener-tehniliste töötajate ja teenistujate palgasüsteeme, mis ei ole kinnitatud valitsuse poolt, ega lubataks kõrvalekaldumist tariifi-kvalifikatsiooniteatmikest, tariifivõrkudest ja palgamäära tariifidest.

Tööliste ja insener-tehniliste töötajate kaadrite ettevalmistamise alal.

7. Ettevõtete majandusjuhid võtavad endile konkreetsed kohustused tööliste, insener-tehniliste töötajate ja teenistujate ettevalmistamise ja kvalifikatsiooni tõstmise kohta.

Administratsioon on kohustatud täiendama käitise raamatukogu tehnilise kirjandusega ja looma insener-tehnilisele personaalile tingimused kvalifikatsiooni tõstmiseks, teiste ettevõtete eesrindlike töökogemuste tundmaõppimiseks ja ellurakendamiseks oma käitises.

Käitiskomiteedel tuleb regulaarselt korraldada käitise osakondades ja klubides loenguid, vestlusi, ettekandeid ja konsultatsioone tootmise teooria ja praktika kohta, tõmmates sellele tööle kaasa teadlasi, kvalifitseeritud insenere ja stahhaanovlasi.

Töödistsipliini tugevdamise alal.

8. Kollektiivlepingutesse tuleb sisse võtta administratsiooni kohustus tutvustada iga töölist ja teenistujat käitise sisekorraeeskirjadega, mis on kooskõlastatud ametiühinguga.

Käitiskomiteed peavad korraldama süstemaatilist selgitustööd tööliste ja teenistujate seas töödistsipliini tugevdamiseks, kasvatades neis kõrget vastutustunnet neile usaldatud töö eest, ning abistama administratsiooni vajalike ürituste läbiviimisel tööpäeva täielikuks ärakasutamiseks.

Töökaitse ja ohutustehnika alal.

9. Töökaitse ja ohutustehnika osas tuleb kollektiivlepingusse sisse võtta administratsiooni kohustused töötingimuste tervishoidliku parendamise ja selleks otstarbeks määratud summade täieliku ärakasutamise alal.

Töökaitse ja ohutustehnika alal tuleb ette näha tähtsamate ürituste hulgas järgmised:

mehhanismide kaitsete ja ventilatsiooniseadmete ning duširuumide ja teiste sanitaar-olustikuliste seadmete kordaseadmine ja korrashoid; osakondade riietusruumide sisseseadmine; õigeaegne tööliste varustamine kaitseabinõude, eririõivastise, -jalatsite ja seebiga kinnitatud normide alusel; eririõivastise pesemise ja parandamise organiseerimine; erijalatsite parandamine; pidev varustamine eritoiduga;

tööliste süstemaatiline instrueerimine töökaitse kohta (vahetult töökohal); töökohtade ja kardetavate tsoonide varustamine hoiatusmärkide ja ohutustehnika plakatitega; vestluste ja konsultatsioonide korraldamine töökaitse ja ohutustehnika kohta.

Ametiühingu organisatsioonid võtavad endile kohustused tugevdada kontrolli tööseadusandluse täitmise üle puhkuse, tööaja, puhkepäevade võimaldamise, alaealiste, rasedate ja imetavate naiste töökaitse kohta.

Elamute ja heaolutingimuste parendamise alal.

10. Kollekiivlepingutes näidatakse assigneeringud ehitusele ja remondile, elamu- ja kommunaalehituste ning elamute kapitaal- ja jooksva remondi objektide konkreetne loetelu ning tööde teostamise tähtajad; individuaalehitajate abistamine materjalide ja transpordiga. Uurali, Siberi ning Kaug-Ida ettevõtetes tuleb

kollektiivlepingutes ette näha käitiste administratsiooni konkreetsed kohustused NSVL Ministrite Nõukogu 25. augusti 1946. a. määruse täitmiseks soodustuste kohta töötajatele elamuehituse, isikliku majapidamise soetamiseks laenude andmise ja tööliste ning nende perekonnaliikmete tööstuskaupadega varustamise alal.

Kindlaks määrata, et käitise administratsioon peab jaotama elamispinda käitise majades kooskõlastatult käitiskomiteega.

Tööliste varustuse ja ühiskondliku toitlustamise alal.

11. Tööliste varustuse ja ühiskondliku toitlustamise edasise parendamise eesmärgil käitistes tuleb käitise administratsioonil kollektiivlepingusse võtta konkreetsed üritused abimajapidamiste töö parendamiseks, sööklate, kaupluste, kioskite ja einelaudade ehitamiseks, remondiks ja sisustamiseks, ühiskondliku toitlustamise kvaliteedi parendamiseks ja hindade alandamiseks ning ühtlasi looma- ja linnukasvatuse arendamiseks tööliste ja teenistujate hulgas.

Kollektiivlepingus tuleb ära näidata abimajandite saaduste hulk, mis läheb 1947. aastal tööliste ja teenistujate toitlustamiseks.

Käitiskomiteed võtavad kohustusi individuaal- ja kollektiivaiamaapidamise edasiseks arendamiseks, ühiskondliku kontrolli tugevdamiseks ühiskondlikes toitlustamisettevõtteis, kaubanduses ja abimajapidamistes.

Kultuurilis-olustikulise teenindamise alal.

12. Kollektiivlepingutesse tuleb võtta administratsiooni konkreetsed kohustused:

klubide, punaste nurkade, lasteaedade, pioneerilaagrite ja lastekodude, staadionide ning teiste kultuuri- ja spordiasutiste ehitamise, remondi ja sisustamise plaanide täitmise alal (assigneeritud summade piirides);

käitiste tervishoiu-profülaktiliste asutiste võrgu (ravipunktid, ambulatooriumid, polikliinikud, haiglad, sünnitusmajad, sanatooriumid, profülaktooriumid, puhkekodud) plaanis ettenähtud ehitamise ja remondi, samuti sisustamise ja majandusliku teenindamise alal;

kultuuri- ja lasteasutiste majandusliku teenindamise ja nende küttega varustamise alal.

Käitiskomiteed näitavad kollektiivlepingutes oma konkreetsed kohustused abistamise alal inventari muretsemisel kultuuriasutistele; assigneeringute ulatuse inventari muretsemiseks ja massiliseks kultuuritööks.

Käitiskomiteed võtavad kohustuse poliitilis-kasvatusliku ja massilise kultuuritöö parendamiseks ning tööliste, teenistujate ja nende perekonnaliikmete puhkuse organiseerimiseks.

13. Käitiskomiteed peavad kindlustama kollektiivlepingu projekti laialdast arutamist tööliste ja teenistujate üldkoosolekuil jaoskondades ja vahetustes.

On tingimata vajalik tähelepanelikult läbi vaadata tööliste ja teenistujate iga märkus ja ettepanek kollektiivlepingu projekti kohta.

Käitiskomitee ja administratsioon on kohustatud andma üksikasjalisi selgitusi neil juhtudel, kui üksikud ettepanekud on vastuvõtmatud seepärast, et nad on vastuolus plaanis ettenähtud näitajate, rahaliste assigneeringute ja kinnitatud palgasüsteemidega.

Pärast kollektiivlepingu projekti arutamist jaoskondade koosolekuil kantakse kollektiivlepingu projekti administratsiooniga kooskõlastatud parandusi ja täiendusi ning esitatakse kollektiivlepingu projekt tööliste ja teenistujate üldkoosolekule, suuremates käitistes aga konverentsile arutamiseks.

Üldkoosoleku või konverentsi otsuse põhjal kannavad käitiskomitee ja administratsioon parandused kollektiivlepingutesse, kinnitavad ja kirjutavad alla kollektiivlepingu lõpliku teksti ning esitavad selle siis ametiühingu keskkomiteele ja ministeeriumile registreerimiseks.

14. ÜAÜKN-i Presiidium kohustab ametiühigute kesk-, oblasti- ja käitiskomiteesid piinliku hoolega ette valmistuma kollektiivlepingute sõlmimisele ja läbi viima neid minimaalselt lühikese ajaga.

Käitiskomiteede abistamiseks kollektiivlepingute sõlmimisel tuleb keskkomiteedel komandeerida ettevõtetesse presiidiumi liikmeid, osakonnajuhatajaid ja instruktoreid.

Kõik lahkhelid, mis tekivad kollektiivlepingute sõlmimisel käitise administratsiooni ja käitiskomiteede vahel, tuleb lahendada kohapeal kõrgemaastmeliste ametiühingu ja majandusorganisatsioonide poolt 3 päeva jooksul. Kooskõlastamata küsimused antakse viivitamatult üle lahendamiseks ÜAÜKN-ile koos vastava ministeeriumiga.

15. Kindlaks määrata, et registreeritud kollektiivleping astub jõusse kollektiivlepingu allakirjutamise päevast või lepingus ettenähtud tähtajal.

Kinnitada instruktsioon kollektiivlepingute registreerimise kohta (vt. lisa).

16. Käitiste juhatajad on kohustatud trükkima kollektiivlepinguid vajalikus tiraažis töölistele ja teenistujatele kätteandmiseks ning välja panema kollektiivlepingud jaoskondades, punastes nurkades, klubides ja ühiselamutes.

17. Käitiskomiteed on kohustatud iga kolme kuu tagant korraldama kollektiivlepingutes võetud kohustuste täitmise kontrolli ning kontrolli tulemusi arutama tööliste ja teenistujate koosolekuil.

Ametiühingu organisatsioonid peavad teostama alalist kontrolli kollektiivlepingute täitmise üle ja võtma süüdlasi kollektiivlepingus vastuvõetud kohustuste mittetäitmises vastutusele kehtiva seadusandluse alusel.

18. Teha ametiühingute nõukogudele ja ÜAÜKN-i volinikele ettepanek osutada praktilist abi ametiühingu organisatsioonidele kollektiivlepingute sõlmimisel ja nende täitmise kontrollimisel.

19. Kohustada ametiühingute keskkomiteid, ametiühingute nõukogusid ja ÜAÜKN-i volinikke informeerima ÜAÜKN-i kollektiivlepingute sõlmimisest.

Kinnitada informatsiooni esitamise kord ja tähtajad (vt. lisa).

20. Kohustada ametiühingu organisatsioone laialdaselt kasutama seinalehti, käitiste ajalehti, raadiot ja klubisid massilise selgitustöö tegemiseks seoses kollektiivlepingute sõlmimisega 1947. aastaks.

Teha ajalehele «Trud», ajakirjadele «V pomoštš FZMK» (sm. Tihhomirov) ja «Professionalnõje Sojuzõ» (sm. Topor) toimetustele ettepanek laialdaselt valgustada kollektiivlepingute sõlmimise ja nende täitmise käiku.

ÜAÜKN-i Presiidium avaldab veendumust, et ametiühingu ja majandusorganisatsioonid viivad edukalt läbi kollektiivlepingute sõlmimise ja võtavad kõik abinõud tarvitusele selleks, et kollektiivleping muutuks tegelikult tähtsaimaks ürituseks, mille eesmärgiks on 1947. a. — sõjajärgse stalinliku viisaastaku teise aasta — plaani ennetähtaegne täitmine.

Lisa.

ÜLELIIDULISE AMETIÜHINGUTE KESKNÕUKOGU INSTRUKTSIOON KOLLEKTIIVLEPINGUTE REGISTREERIMISE KOHTA.

Üldised alused.

1. Kollektiivlepingud, mis sõlmitakse üleliidulistele, liiduvabariikidele ja vabariiklikele ministeeriumidele alluvates käitistes, kuuluvad sunduslikule registreerimisele ametiühingute keskkomiteedes ja vastavates ministeeriumides.

Töörahva saadikute nõukogude täitevkomiteedele alluvate käitiste kollektiivlepingud, mis ei kuulu vabariiklike ministeeriumide süsteemi, registreeritakse ametühingu keskkomitees ja oblasti töörahva saadikute nõukogu täitevkomitees.

2. Vajaduse korral võivad ametiühingute keskkomiteed ja ministeeriumid (asutised) kollektiivlepingute registreerimiseks kohtadele lähetada oma volinikke. Ametiühigute keskkomiteed ja ministeeriumid määravad volinike asukoha kindlaks ja teatavad käitistele, kuhu nad peavad esitama kollektiivlepingu registreerimiseks.

3. Kollektiivlepingud tuleb esitada registreerimiseks koos lepingus mainitud lisadega kuues eksemplaris hiljemalt 3 päeva jooksul lepingu allakirjutamise päevast.

4. Trustidele või oblasti TSN täitevkomiteedele alluvad käitised esitavad koos registreerimisele saadetud kollektiivlepinguga trusti või oblasti TSN täitevkomitee tõendi käitistele kinnitatud plaaniliste näitajate ja eriotstarvete järgi jaotatud assigneeringute kohta ning samuti tõendi kehtiva palgasüsteemi kohta.

Kollektiivlepingute registreerimine.

5. Kollektiivlepingud registreeritakse ametiühingu keskkomitee ja ministeeriumi (asutise) esindaja poolt üheaegselt. Registreerimise juures tehakse iga eksemplari viimasele leheküljele järgmine pealkiri:

«Käesolev kollektiivleping on registreeritud . . . . . Ametiühingu Keskkomitee poolt ja . . . . . Ministeeriumi (asutise) poolt . . . kuupäeval . . . kuul . . aastal. Nr. . . . .

Ametiühingu Keskkomitee (allkiri)
Ministeerium (asutis) (allkiri)»

Kollektiivlepinguid tuleb registreerida seitsme päeva jooksul, arvates nende saabumise päevast.

6. Kollektiivlepingud tuleb tingimata sisse kanda «kollektiivlepingute registreerimise toimikusse». Toimikus tuleb näidata järgmised andmed: lepingu järjekorranumber, saabumise tähtpäev, käitise ja ministeeriumi nimetus ning käitise aadress, töötajate arv, lepingu registreerimise tähtpäev ja lepingule allakirjutanud isikute nimed.

7. Pärast registreerimist saadetakse kaks eksemplari kollektiivlepingust tagasi käitisesse (administratsioonile ja käitiskomiteele), kaks eksemplari esitatakse ministeeriumile, üks eksemplar jääb ametiühingu keskkomiteesse ja üks saadetakse ÜAÜKN-ile.

Registreerimise toimikut peetakse kahes eksemplaris, üht ametiühingu keskkomitees, teist ministeeriumis.

Igal kollektiivlepingul on ühine registreerimisnumber mõlemas toimikus.

8. Kollektiivlepingud, mis sisaldavad kehtivale tööseadusandlusele vastukäivaid ja plaaninäitajatele mittevastavaid tingimusi, registreeritakse ametiühingu keskkomitee ja ministeeriumi volinike poolt vastavate parandustega.

9. Kõik erandid, muudatused ja täiendused, mis tehakse kollektiivlepingu kehtimise ajal, tuleb sellistena kollektiivlepingus ära märkida ning tõendada käitise administratsiooni ja käitiskomitee allkirjadega, ja kuuluvad täiendavale registreerimisele selle juhendiga kindlaksmääratud korras.

Informatsiooni esitamise kord kollektiivlepingute sõlmimisest ja nende täitmisest.

Käitiskomiteed on kohustatud esitama vastava ametiühingu oblasti- või keskkomiteele iga nädal, alates 10. märtsist 1947. a. kuni lepingu registreerimiseks ärasaatmiseni, ametiühingu keskkomiteele või ministeeriumile informatsioonilise aruande kollektiivlepingu sõlmimise käigu kohta.

Käitiskomitee täielik aruanne kollektiivlepingu sõlmimisel tehtud töö kohta esitatakse 5 päeva pärast selle töö lõpetamist ettevõttes.

Informatsioonis tuleb ära näidata järgmised põhilised küsimused:

a) peetud tööliste ja teenistujate koosolekute arv (rühmades, vahetustes, osakondades käitistes), koosolekust osavõtnute arv, sõnavõtnute arv, sõnavõttude iseloom, kollektiivlepingute üksikute osade esitatud ettepanekute iseloom;

b) kollektiivlepingu sõlmimisel tekkinud lahkhelid administratsiooni ja käitiskomitee vahel ja nende iseloom;

c) mitmes ja millistes küsimustes ei ole saavutatud kokkulepet kohapeal, vaid küsimus on esitatud lahendamiseks ametiühingu keskkomiteele ja ministeeriumile.

Ametiühingu keskkomitee informatsioon peab sisaldama andmed järgmise vormi järgi:

(Näidis.)

. . . . . Andmed kollektiivlepingute sõlmimise kohta, alates 1. märtsist kuni . . . . . 1947. a.

1. Kollektiivlepinguid sõlmivate käitiste üldarv . . . . . .
2. Registreerimiseks on saabunud . . . . . kollektiivlepingut.
3. On registreeritud . . . . . kollektiivlepingut.
4. Registreeritud kollektiivlepingutega on hõlmatud . . . . . töölist.
5. Peetud tööliste ja teenistujate koosolekute (rühmades, vahetustes, osakondades käitises) arv . . . . . .
6. Koosolekutest osavõtnute arv . . . . . .
7. Koosolekutel on sõna võtnud . . . . . töötajat.
8. Kollektiivlepingute arv, kus on registreerimisel arvestatud direktiividele vastukäivaid punkte . . . . . .
9. Mitu kollektiivlepingu punkti on registreerimise juures kõrvaldatud kollektiivlepingust:
nendest:
a) palga alal . . . . . .
b) töökaitse alal . . . . . .
c) tööliste varustuse alal . . . . . .
d) elamu- ja kultuurilis-olustikulise ehituse alal . . . . . .
10. Ametiühingu keskkomiteele ja ministeeriumile lahkhelide lahendamiseks saadetud kollektiivlepingute arv . . . . . .
11. Kollektiivlepingute arv, mille sõlmimisel tekkinud lahkhelid on lahendatud ametiühingu keskkomitee või ministeeriumi poolt . . . .
12. Ametiühingu keskkomitee ja ministeeriumi poolt lahendatud vaidluse all olnud küsimuste arv . . . . . .
nendest:
a) palga alal . . . . . .
b) töökaitse alal . . . . . .
c) tööliste varustuse alal . . . . . .
d) elamu- ja kultuurilis-olustikulise ehituse alal . . . . . .
13. Üleliidulisse Ametiühingute Kesknõukokku ja ministeeriumi lahkhelide lahendamiseks saadetud kollektiivlepingute arv . . . . .

Informatsioon kollektiivlepingute sõlmimise käigu kohta saadetakse ÜAÜKN-ile ametiühingute keskkomiteede poolt 10., 20. ja 30. märtsil ning edaspidi iga nädal kuni kollektiivlepingute sõlmimise lõpetamiseni.

Täielik aruanne tehtud töö kokkuvõtete kohta esitatakse ÜAÜKN-ile hiljemalt 10. maiks 1947. a.

Igas kvartaalis on käitiskomiteed kohustatud esitama oblasti- või ametiühingu keskkomiteele aruande kollektiivlepingu täitmise kontrolli kohta, näidates aruandes mittetäidetud kollektiivlepingu täitmiseks tarvituselevõetud abinõud.

V ptk. juurde (1).
KOHAKAASLUSE KORRAPÄRASTAMISEST.

NSVL RKN-i 11. märtsi 1933. a. määrus nr. 447.
(LSKK 1933. a., nr. 19, art. 110.)

Teenistujate kohakaasluse (kõrvalteenistuse) korrapärastamiseks ühiskonnastatud sektori asutistes ja ettevõtteis NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

§ 1. Kohakaaslus (ka väljaspool normaaltööaega) on lubatud ainult kummagi asjaomase asutise või ettevõtte, selle, kus töötaja on põhitööl, ja selle, kus ta töötab kohakaasluse alusel, juhataja kirjaliku loaga.

§ 2. Kohakaaslus on üldreeglina lubatud ainult ühes asutises või ettevõttes.

Meditsiinilistele töötajaile ja töötajaile kaugetes maakohtades on täielik kohakaaslus lubatud kahes ettevõttes või asutises, ja osaline kohakaaslus (2—3 tundi päevas või mitte igal päeval) — ka kolmes ettevõttes või asutises.

Märkus. Veterinaarala töötajad võrdsustatakse kohakaasluse pidamise suhtes meditsiiniliste töötajatega.

§ 3. On keelatud üheaegne töötamine kahes asutises või ettevõttes, kui üks neist allub teisele.

Kui üks kahest asutisest või ettevõttest mingis suhtes kuulub teise kontrolli või järelevalve alla, siis ei ole lubatud üheaegne töötamine nendes asutistes või ettevõtetes sellel tööalal, milles on sisse seatud säärane kuuluvus kontrolli või järelevalve alla.

§ 4. Palka kohakaasluse eest makstakse nende ametite jaoks määratud palkade alusel sõltuvalt töö hulgast ja kvaliteedist, kusjuures palk kohakaasluse eest ei või ületada töötaja palka, mida ta saab põhiameti järgi.

Märkus. Kui kohakaasluse alusel töötaja teeb tüki- või premeeritud ajatööd, makstakse tasu tegeliku tootmise järgi.

§ 5. Kui töötajail ei ole põhitööl täit koormatust selle tõttu, et nad töötavad ka kohakaasluse alusel, määratakse põhitöö palgad mitte täies suuruses, vaid proportsionaalselt nende tegelikule koormatusele.

§ 6. Personaalpalgad tuleb määrata sama staaži ja kvalifikatsiooni juures kõrgemad neile töötajaile, kes ei tee kõrvaltööd.

§ 7. Tühistatud.

§ 8. Isikud, kes töötavad kohakaasluse alusel, võivad ühe või teise asutise või ettevõtte töötajaile määratud soodustusi (prii sõit, soodustatud varustamine jne.) kasutada ainult ühe töökoha järgi omal valikul.

§ 9. Vaidluse küsimuse üle, millist töötaja tööd lugeda põhitööks ja millist kõrvaltööks, otsustab kohalik tööorgan.

§ 10. Tööorganid on kohustatud kõvendama kontrolli kehtivate eeskirjade täitmise üle:

a) keelu suhtes maksta tasu kahe ameti eest ühes ja samas asutises või ettevõttes, välja arvatud juhud, kus see on lubatud NSV Liidu Töö Rahvakomissariaadi poolt kokkuleppel ÜAÜKN-iga antud määrustega (arstidele ja keskmisele meditsiinilisele personaalile, professoreile ja õpetajaile, kes täidavad administratiiv-majanduslikke ameteid õppeasutises jne.);

b) keelu suhtes maksta eritasu tööde täitmise eest, mis kuuluvad selle töötaja kohustuste hulka (projektide ja ettekannete koostamine, esindamine istungitel jms.);

c) keelu suhtes anda projektide koostamistöid asutise või ettevõtte teenistuses mitteseisvatele üksikutele isikutele, välja arvatud tööde andmine võistluse korras või vahetult leiduritele.

§ 11. NSV Liidu Töö Rahvakomissariaadile tehakse ülesandeks määrata kokkuleppel ÜAÜKN-iga, milliseid töö liike ja millistes piires ei loeta kõrvaltöödeks.[1]

§ 12. Erandid käesolevast määrusest on lubatavad vastavalt kas NSV Liidu Töö Rahvakomissariaadi või liiduvabariigi töö rahvakomissariaadi poolt kokkuleppel ametiühinguliste organisatsioonidega antud loal ainult üksikuil erandlikel juhtudel (spetsialisti eriti kõrge või haruldase kvalifikatsiooni puhul, kaugemates maakohtades jne.).

---

[1] Seda loendit ei ole välja antud.

§ 13. Käesolevat määrust kohaldatakse samuti isikuile, kes on astunud tööle kohakaasluse alusel enne selle määruse jõustumist.

Nende töötajate kõrvaltöö tuleb poolteise kuu jooksul kas korraldada kooskõlas käesoleva määrusega või lõpetada. Viimasel juhul toimub vallandamine (töötaja enda avaldusel või administratsiooni algatusel) 15-päevase etteütlemisega. Seejuures vallandustoetust ei maksta.

§ 14. Käesoleva määruse rikkumist jälitatakse kriminaalkorras liiduvabariikide seadusandluse järgi või administratiivkorras tööorgani poolt trahvide määramisega.

Seejuures võetakse vastutusele nii asutiste ja ettevõtete administratsioon kui ka töötajad ise, kes rikuvad käesolevat määrust.

§ 15. Liiduvabariikide valitsustele tehakse ülesandeks ühe kuu jooksul kooskõlastada nende poolt antud määrused käesoleva määrusega.

§ 16. Käesolev määrus ei tühista erilisi kõrvaltöö kitsendusi, mis määratud kehtivate seadustega üksikutele töötajate liikidele (töölis-talupoegade miilitsa töötajad, töölis-talupoegade inspektsiooni töötajad, prokuratuuri ja maksuala töötajad jm.).[1]

V ptk. juurde (2).

NOORTE ERITEADLASTE RAKENDAMISE PARENDAMISEST.

NSVL KTK ja RKN-i määrus 15. septembrist 1933. a.
(LSKK 1933. a., nr. 59, art. 3561.)

(Väljavõtted.)

§ 1. Kõik noored eriteadlased, kes on lõpetanud kõrgemad õppeasutised ja tehnikumid, on kohustatud, kui riigi arvel õppijad, töötama viis[2] aastat tootluses rahvakomissariaatide poolt, kellele alluvad vastavad õppeasutised, määratud kohtades.

Rahvakomissariaatidel ja asutistel, kellele alluvad kõrgemad õppeasutised, on keelatud jätta tööle ülaltoodud tähtaja jooksul administratiivvaparaati õpingud lõpetanud noori eriteadlasi.

---

[1] Keelu kohta raudteetranspordi töötajail teha kõrvaltööd nõukogude ja majanduslikes organisatsioones vt. NSVL RKN-i määrus 20. aprillist 1934, § 2 (LSKK 1934. a., nr. 21, art. 172).

[2] NSVL RKN-i ja ÜK(b)P KK 23. juuni 1936. a. määrus sätib kõrgemate õppeasutiste lõpetajatele rahvakomissariaadi poolt määratud töö tähtaja kolmele aastale.

§ 2. Kõik noored eriteadlased, kes on lõpetanud kõrgemad ja keskmised õppeasutised, on kohustatud läbi tegema alama administratiiv-tehnilise personaali kooli (meister, allmeister, vahetuse insener jms.). Sellel otstarbel tuleb neid saata tööle oma eriala järgi vahetult tootlusse, jaoskondadesse, osakondadesse, depoodesse, jaamadesse, sovhoosidesse, kolhoosidesse, arstiabi punktidesse jms. eriteadlaste-reameestena.

Kategooriliselt on keelatud kasutada noori eriteadlasi mitte vastavalt erialale, milleks nad valmistusid õppeasutises.

§ 3. Igasugusele omavolilisele tööle astumisele pärast õppeasutise lõpetamist ja vastavalt ametkonna poolt väljaantud käsule töökohale mitteilmumisele tuleb vaadata kui seaduse rikkumisele,

. . .

§ 4. Kõigi noorte eriteadlaste jaotamine, kes on lõpetanud õppeasutised, toimub rahvakomissariaatide poolt, kelle juhtimisel ja alluvuses on vastavad õppeasutised.

§ 5. Keelata võtta vastu kõrgemaisse õppeasutistesse tehnikumide lõpetajaid, kellel puudub kolmeaastane tööstaaž tootluses. Lubada erandina võtta vastu võistluskatsete korras suutlikumaid õpilasi mitte üle 5% iga tehnikumi lennust.

§ 8. Kohustada rahvakomissariaate eriteadlaste, kes töötavad administratiivaparaatides ja aspirantuuris, üleviimisel ettevõtteisse kindlustama tähelepaneliku suhtumise igaühele neist eraldi ja looma maksimaalselt soodsad tingimused nende edasiseks arenguks tootluses.

Kohustada ettevõtete direktoreid kindlustama noortele eriteadlastele soodsad töötingimused ettevõttes, organiseerides nende abistamist vabade eriteadlaste poolt tootmisprotsessi omandamiseks, varustades neid tehnilise kirjandusega, asutades raamatukogusid, organiseerides konsultatsioone jms.

§ 10. Ettevalmistatuimate, kogenuimate ja andekaimate inseneride, tehnikute ja administraatorite edutamiseks erinevate tootmisalade juhtivaile tehnilistele ametikohtadele (meister, jaoskonna ülem, jaoskonna ülema abi, šahti juhataja jne.) määrata, et nimetamine igale säärasele vakantsele ametikohale toimub vastavate kandidaatide eelkontrolli järgi, mida teostab eriline atestatsiooni-katse komisjon, mis asutatakse igas ettevõttes direktori vahetul juhtimisel.

§ 29 juurde (1).

TÖÖRAAMATUTE SISSESEADMISEST.

NSVL RKN-i 20. detsembri 1938. a. määrus.
(LMKK 1938. a., nr. 58, art. 329.)

Tööliste ja teenistujate arvelevõtu korraldamiseks ettevõtteis ja asutistes NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

1. Võtta tarvitusele alates 15. jaanuarist 1939. aastast töölistele ja teenistujaile kõigis riiklikes ja kooperatiivseis ettevõtteis ning asutistes tööraamatud, mis antakse välja ettevõtte (asutise) administratsiooni poolt.

2. Tööraamatusse sisse kanda järgmised andmed tööraamatu omaniku kohta: perekonnanimi, eesnimi ja isanimi, vanus, haridus, ametiala ja teated tema töö kohta, tema üleminek ühest ettevõttest (asutisest) teise, selle ülemineku põhjused, samuti tema poolt saadud virgutused ja autasud.

3. Kinnitada tööraamatu vorm.

4. Tööraamatud valmistatakse ühtse eeskuju järgi kogu NSV Liidu tarvis. Tööraamatute tekst trükitakse vene keeles ja vastava liidu- või autonoomse vabariigi keeles.

5. Tööraamat täidetakse selles keeles, milles toimub asjaajamine antud ettevõttes (asutises). Juhul, kui asjaajamine toimub liidu- või autonoomse vabariigi keeles, täidetakse tööraamat üheaegselt ka vene keeles.

6. Töölised ja teenistujad, kes astuvad tööle, on kohustatud esitama tööraamatu ettevõtte (asutise) administratsioonile. Administratsioon võib töölisi ja teenistujaid tööle võtta ainult tööraamatu ettenäitamisel.

Isikud, kes esimest korda tööle astuvad, on kohustatud administratsioonile esitama majavalitsuse või külanõukogu poolt väljaantud tõendi oma viimase tegevuse kohta.

7. Ettevõtete ja asutiste administratsioonid on kohustatud viima lõpule tööraamatute väljaandmise töölistele ja teenistujaile 15. jaanuariks 1939.

Isikuile, kes edaspidi esmakordselt astuvad tööle, tuleb tööraamat välja anda hiljemalt 5. päeval pärast tööle võtmist.

8. Tööraamatuid peetakse kõigi tööliste ja teenistujate kohta, kes töötavad ettevõttes (asutises) üle 5 päeva — nende hulgas ka hooaja- ja ajutised töölised.

Kohakaasluse alusel töötajaile peetakse tööraamatut ainult põhitöökoha järgi.

9. Tööraamat hoitakse ettevõtte (asutise) administratsiooni juures, kuid töölise või teenistuja vallandamisel antakse see talle kätte.

10. Tööraamatud täidetakse ettevõtte administratsiooni poolt, silmas pidades järgmisi juhiseid:

a) sünniaasta, kesk- ja kõrgem haridus näidatakse ainult dokumentide põhjal. Algharidus võib olla näidatud töölise või teenistuja ütluse järgi;

b) lahtris «Ametiala» näidatakse põhi-ametiala — vastavalt töölise või teenistuja enda avaldusele;

c) jaotuses «Teated tööst» tehakse kõigepealt lahtrisse 3 järgmine sissekanne: «Üldine tööstaaž palgalisel tööl kuni tööraamatut väljaandvasse ettevõttesse (asutisse) astumiseni moodustab nii ja nii palju aastaid». Lahtrisse 4 kirjutatakse vastavalt: «Dokumentidega tõendatud staaž nii ja nii palju aastaid ja ütluse järgi nii ja nii palju aastaid»;

d) edasi kirjutatakse — pealkirjana — ettevõtte (asutise) nimetus, kes annab välja tööraamatu.

Selle pealkirja all tehakse sissekanne tööle võtmise ajast antud ettevõttesse (asutisse) ja ümberpaigutamistest töö alal, mis on toimunud enne tööraamatu täitmist.

Sissekanded jaotuses «Teated tööst» tehakse järgmiselt: lahtris 2 näidatakse töölevõtmise, ümberpaigutamise või vallandamise aeg; lahtrisse 3 kirjutatakse: «Vastu võetud nii- ja niisugusesse jaoskonda (osakonda) nii ja niisugusesse ametisse», või «üle viidud nii- ja niisugusesse jaoskonda (osakonda), nii- ja niisugusesse ametisse», või «vallandatud sel ja sel põhjusel»; vallandamise põhjus peab olema näidatud täpselt vastavalt Tööseaduste koodeksi formulatsioonile või viitena selle koodeksi paragrahvile (punktile); lahtris 4 näidatakse käskkiri või korraldus töölevõtmise, üleviimise või vallandamise kohta.

Kõik sissekanded pärast tööraamatu väljaandmist tuleb administratsioonil teha viibimata pärast käskkirja või korralduse ilmumist.

Samaselt tehakse sissekanded ka järgmistes töökohtades.

Karistusi tööraamatusse ei kanta.

e) virgutused ja autasud kirjutatakse sisse tööraamatut väljaandva ettevõtte (asutise) teenistusse astumise päevast arvates. Sealjuures kirjutatakse sisse ainult ühekordsed individuaalsed virgutused ja autasud, mis on seotud tööga ettevõttes (asutises). Preemiaid, mis on ette nähtud palgasüsteemiga, sisse ei kirjutata; [1]

f) vallandamise puhul kõik teated töö, virgutuste ja autasude kohta, mis on sisse kantud ettevõttes (asutises) töötatud aja eest, kinnitatakse ettevõtte (asutise) juhataja (või tema poolt eriliselt volitatud isiku) allkirjaga ja ettevõtte (asutise) pitseriga;

g) kõik sissekanded tööraamatusse tehakse tindiga.

11. Tööraamatu väljaandmise eest võtab ettevõtte (asutise) administratsioon tööraamatu omanikult tasu 50 kopikat.

12. Tööraamatu kaotsimineku puhul selle hooletu hoidmise tagajärjel karistatakse tööraamatu omanikku ettevõtte (asutise) administratsiooni poolt administratiivkorras 25 rubla suuruse trahviga.

Isik, kes on kaotanud tööraamatu, peab sellest viivitamatult teatama administratsioonile (viimase töökoha järgi). Hiljemalt 15 päeva jooksul pärast avalduse esitamist administratsioon annab välja uue tööraamatu pealkirjaga: «Duplikaat».

13. Kõik sissetulnud summad, nii tööraamatute väljaandmise eest võetud tasud kui ka tööraamatute kaotamise eest võetud trahvid, lähevad riigi tuludesse.

14. Tööraamatute ebaseadusliku kasutamise, nende edasiandmise eest teistele isikutele, nende järeletegemise ja ümbertegemise eest karistatakse kriminaalkorras.

15. Tööraamatuid ettevõtted ja asutised saavad vastavaist rahvakomissariaatidest ja asutistest.

16. NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu määrus 21. septembrist 1926 «Töönimekirjade kohta» (LSKK 1926. a., nr. 66, art. 502; 1929. a., nr. 35, art. 315) tühistatakse.

---

[1] NSVL RKN-i 5. märtsi 1941. a. määrusega nr. 448 (LMKK 1941. a., nr. 9, art. 50) kinnitatud „Leiutiste ja tehniliste täiustuste põhimääruse" § 71. Kõigi realiseeritud leiutiste ja tehniliste täiustuste ning nende eest makstud hüvitiste kohta tehakse märkus leiutaja või isiku, kes tegi ettepaneku tehniliseks täiustamiseks, tööraamatusse.

§ 29 juurde (2).

TÖÖRAAMATU TÄIENDUSLEHEST.

NSVL RKN-i juures asuva Majandusnõukogu 28. mai 1940. a. määrus.

(LMKK 1940. a., nr. 16, art. 407.)

NSV Liidu RKN-i juures asuv Majandusnõukogu määrab:

1. Juhtudel, kui tööliste ja teenistujate tööraamatuis kõik leheküljed osas «Teated tööst» või osas «Teated virgutustest ja autasudest» on täidetud, täiendatakse tööraamatud «Tööraamatu täiendusleheg a».

2. «Tööraamatu täiendusleht» õmmeldakse raamatusse töölise või teenistuja töökoha ettevõtte või asutise juhatuse poolt.

3. Kinnitada «Tööraamatu täiendusleh e» vorm (vastavalt lisale).

4. «Tööraamatu täiendusleh ed» valmistatakse kogu NSV Liidule ühtse mustri järgi ja trükitakse vene keeles ning antud liidu- või autonoomse vabariigi keeles.

5. «Tööraamatu täiendusleh e» trükkimine teha ülesandeks NSV Liidu RKN-i Asjadevalitsusele ja Valge-Vene, Ukraina, Gruusia, Uzbeki ja Kazahhi NSV Rahvakomissaride Nõukogudele. Ettevõtted ja asutised saavad «Tööraamatu täiendusleht i» vastavaist rahvakomissariaatidest ja ametkondadest.

6. Rahvakomissariaatide ja ametkondade varustamine «Tööraamatu täiendusleht edega» teha ülesandeks NSV Liidu RKN-i juures asuva Majandusnõukogu tööraamatute arvestamise ja väljaandmise osakonnale.

L i s a

NSV Liidu RKN-i juures asuva Majandusnõukogu 28. mai 1940. a. määruse nr. 733 juurde.

T ö ö r a a m a t u t ä i e n d u s l e h t.

Perekonnanimi . . . . . .
Nimi . . . . . .
Isanimi . . . . . .
Sünniaasta . . . . . .
Täiendusleh e omaniku allkiri . . . . . .

Täiendusleh e täitmise aeg „ “. . . . . 19 . . a.
Pitseri koht
Tööraamatute väljaandmise ala vastutava isiku allkiri . . . . . .

(Loetavalt)

Teated tööst.

Sissekande nr.	Aeg			Andmed töölevõtmisest, ümberpaigutamisest töö alal ja vallandamisest (ühes põhjuste näitamisega)	Mis alusel sissekanne tehtud (dokument, selle väljaandmise aeg ja number)
	aasta	kuu	päev		
1		2		3	4

Teated virgutustest ja autasudest.

Sissekande nr.	Aeg			Virgutused ja autasud	Mis alusel sissekanne tehtud (dokument, selle väljaandmise aeg ja number)
	aasta	kuu	päev		
1		2		3	4

§ 29 juurde (3).

TÄIENDUSEST NSV LIIDU RKN-i JUURES ASUVA MAJANDUSNÕUKOGU 28. MAI 1940. A. MÄÄRUSELE NR. 733 «TÖÖRAAMATU TÄIENDUSLEHEST».

NSVL RKN-i juures asuva Majandusnõukogu 2. juuli 1940. a. määrus.

(LMKK 1940. a., nr. 18, art. 460.)

Täienduseks NSV Liidu RKN-i juures asuva Majandusnõukogu 28. mai s. a. määrusele nr. 733 «Tööraamatu täienduslehest» (LMKK 1940. a., nr. 16, art. 407) NSV Liidu RKN-i juures asuv Majandusnõukogu m ä ä r a b:

1. Panna kehtima kord, et tööraamatu täienduslehe täitmisel võetakse ettevõtte (asutise) juhatuse poolt tööraamatu omanikult rahalist tasu kolmekümne kopika suuruses.

2. Tööraamatute täienduslehtede eest saadud summad kantakse ettevõtte (asutise) juhatuse poolt liidu eelarvesse NSVL rahanduse rahvakomissari poolt tööraamatute eest saadud summade ülekandmiseks kindlaksmääratud korra kohaselt.

§ 29 juurde (4).

TÖÖRAAMATUTE VÄLJAANDMISE ARUANNETE ESITAMISE TÄHTAEGADE MUUTMISEST.

NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu 11. märtsi 1941. a. määrus nr. 502.

(LMKK 1941. a., nr. 9, art. 153.)

NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

1. Kohustada rahvakomissare, keskasutiste juhatajaid ja liiduvabariikide rahvakomissaride nõukogude esimehi, alates 1941. a. I kvartaalist, esitama Majandusnõukogule NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu juures igal kvartaalil aruande tööraamatute ja nende juurde kuuluvate täienduslehtede väljaandmise kohta, lisandatud vorm nr. 1 järgi — aruandekvartaalile järgneva kuu 25. päevaks.

2. Määrata, et ettevõtte ja asutise juhatajad on kohustatud, alates 1941. a. I kvartaalist, esitama NSV Liidu ja liiduvabariikide vastavaile rahvakomissariaatidele ja keskasutistele igal kvartaalil aruande tööraamatute ja nende juurde kuuluvate täienduslehtede väljaandmise kohta lisandatud vorm nr. 2 järgi — aruandekvartaalile järgneva kuu 15. päevaks.

3. Seoses käesoleva määrusega lugeda kehtetuks NSVL Rahvakomissaride Nõukogu määrus 28. juunist 1939 «Aruandmisest tööraamatute väljaandmise kohta» (LMKK 1939. a., nr. 43, art. 322).

Lisa nr. 1

NSVL Rahvakomissaride Nõukogu 11. märtsi 1941. a. määruse nr. 502 juurde.

Vorm nr. 1.

Aruanne tööraamatute väljaandmise kohta.

194..a....kvartaali eest.

.....

(rahvakomissariaadi, keskasutise või liiduvabariigi rahvakomissaride nõukogu nimetus.)

Järjek. nr.	Keele nimetus, milles tööraamatud on trükitud	NSVL Rahvakomissaride Nõukogu Asjadevalitsuselt arvuliselt saadud		Välja antud (täidetud) arvuliselt		Rikutud arvuliselt		Alalolev jääk	
		tööraamatuid	täiendus-lehti nende juurde	tööraamatuid	täiendus-lehti nende juurde	tööraamatuid	täiendus-lehti nende juurde	tööraamatuid	täiendus-lehti nende juurde
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	Kokku								

Tööliste ja teenistujate arv aruande-veerandaasta viimasel kuupäeval ..... inimest, nende hulgas kohakaaslusega töötajaid ..... inimest.

Tööraamatuid omavate tööliste ja teenistujate arv aruande-veerandaasta viimasel kuupäeval ..... inimest.

Märkus. Andmed antakse tööraamatute sisseseadmise algusest kasvava koguarvuna.

Rahvakomissariaadi, keskasutise või liiduvabariigi rahvakomissaride nõukogu juhataja .....

(allkiri)

..... 194...a.

Lisa nr. 2

NSVL Rahvakomissaride Nõukogu 11. märtsi 1941. a. määruse nr. 502 juurde.

Vorm nr. 2.

ARUANNE TÖÖRAAMATUTE VÄLJAANDMISE KOHTA.

194... a. . . . . kvartaali eest.

.....

(ettevõtte või asutise nimetus)

Jrk. nr.	Keele nimetus, milles tööraamatud on trükitud	Rahvakomissariaadilt, keskasutiselt või liiduvabariigi rahvakomissaride nõukogult arvuliselt saadud		Välja antud (täidetud) arvuliselt		Rikutud arvuliselt		Alalolev jääk	
		tööraamatuid	täiendus-lehti nende juurde	tööraamatuid	täiendus-lehti nende juurde	tööraamatuid	täiendus-lehti nende juurde	tööraamatuid	täiendus-lehti nende juurde
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	Kokku								

Tööliste ja teenistujate arv aruande-veerandaasta viimasel kuupäeval . . . . . inimest, nende hulgas kohakaaslusega töötajaid . . . . . inimest.

Tööraamatuid omavate tööliste ja teenistujate arv aruande-veerandaasta viimasel kuupäeval . . . . . inimest.

Märkus. Andmed antakse tööraamatute sisseseadmise algusest kasvava koguarvuna.

Ettevõtte või asutise juhataja . . . . . .

(allkiri)

. . . . . 194... a.

§ 29 juurde (5).

TÖÖRAAMATUTE SISSESEADMISE JUHENDI KINNITAMISEST.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu 18. aprilli 1941. a. määrus nr. 722.

(Eesti NSV Teataja 1941, 45, 696.)

Kinnitada töö rahvakomissari juhend tööraamatute sisseseadmise kohta.

Lisa

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu 18. aprilli 1941. a. määruse nr. 722 juurde.

Töö rahvakomissari juhend tööraamatute sisseseadmise kohta.

1. Ettevõtete ja asutiste juhatajatel tuleb enne tööraamatute väljaandmist juhtida tööliste ja teenistujate tähelepanu sellele, et nad hangiksid endale tööstaaži kindlaksmääramiseks õiendused töötamise kohta palgalisena.

2. Tööraamatu esmakordsel täitmisel tuleb see töötajale välja anda kontrollimiseks, kas raamat on õieti täidetud. Töötajad peavad raamatu administratsioonile tagasi andma 2 päeva jooksul ja sama aja jooksul esitama ka oma märkused tehtud sissekannete suhtes, kui nad leiavad sissekannetes puudusi.

3. Üldise tööstaaži all palgalisel tööl kuni tööraamatut väljaandvasse ettevõttesse või asutisse astumiseni tuleb arvata peale alalise ka hooajaline palgaline töö, samuti ka dokumentidega tõestatud revolutsioonilise tegevuse eest endiste valitsuste ajal vangistuses viibimise aeg.

4. Ei arvata tööstaaži hulka teenistust ameteis, mis loeteldud § 2 ja 3 Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määruses riikliku sotsiaalkindlustuse pensioni saamist õigustava töötamise staaži kohta (Eesti NSV Teataja 1941, 2, 11).

5. Sõjaväes teenitud sundaega tööstaaži ei arvata, TT Punaväes teenitud aeg märgitakse eraldi reana: «Teeninud TT Punaväes niipalju aastat». Samuti märgitakse endises Eesti sõjaväes teenitud aeg «Teeninud Eesti sõjaväes niipalju aastat».[1]

---

[1] Vt. Eesti NSV RKN-i 20. juuni 1945. a. määrus § 1 (lk. 113).

6. Tunnistused, mis on välja antud endistelt eratööandjatelt töötaja nende teenistuses seismise kohta, samuti ka väljakirjutised eratööandjate raamatutest samus asjus tuleb staaži määramisel võtta dokumentidena.

7. Endise keskkooli (9 õppeaastat) lõpetajatel märgitakse vastavasse kohta «keskharidus», samuti ka neile, kes on lõpetanud ettevalmistamise kursused sisseastumiseks kõrgemasse õppeasutisse ja ka neile, kes on lõpetanud töölisfakulteedi (rabfak). Isikutel, kes on õppinud kõrgemas õppeasutises, kuid ei ole seda lõpetanud, märgitakse «mittetäielik kõrgem haridus».

§ 29 juurde (6).

TÖÖRAAMATUSSE TÖÖSTAAŽI MÄRKIMISE EESKIRJADE KINNITAMISEST.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu 20. juuni 1945. a. määrus nr. 547.

(Eesti NSV Teataja 1945, 25, 386.)

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

Kinnitada lisandatud eeskirjad tööstaaži märkimise kohta tööraamatusse.

Lisa

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu 20. juuni 1945. määruse nr. 574 juurde.

Eeskirjad tööstaaži märkimise kohta tööraamatusse.

1. Kodanliku Eesti sõjaväes teenitud aeg märgitakse tööraamatusse ja arvatakse tööstaaži hulka ainult palgalistel kohtadel teenistujatel, kuna sundajateenistust tööraamatusse ei märgita ja tööstaaži hulka ei arvata.

2. Teenistust Isamaasõja kestel okupeeritud Eesti NSV territooriumil tööraamatusse ei märgita ja tööstaaži hulka ei arvata.

3. Kui töötajal temast mitteolenevatel põhjustel ei ole võimalik endiselt töökohalt hankida tõendeid tööstaaži kohta, siis võivad nõukogude asutised (kaadrite osakonnad) kahe tunnistaja poolt allakirjutatud kirjaliku tõendi põhjal teha sissekandeid tööraamatusse.

Kui tegemist on endiste kodanlike ettevõtetega või asutistega, või säärase ettevõttega või asutisega, mis on likvideeritud, liidetud jne., siis nõukogude asutis või ettevõte, kellele on eelnimetatud asjaajamine, arhiivid jne. üle antud või üle läinud, võib välja anda vastavad dokumendid tööstaaži kohta.

§ 29 juurde (7).

TÖÖRAAMATUTE ARVESTAMISE, VÄLJAANDMISE JA HOIDMISE TÖÖ KORRASTAMISEST.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu 11. oktoobri 1945. a. määrus nr. 898.

(Eesti NSV Teataja 1945, 35, 550.)

Tööraamatute arvestamise, tööraamatute alase aruandluse, nende täitmise, tööraamatute alase finantseerimise, hoidmise ja teiste tööraamatutega seoses olevate tööde korrastamise otstarbel Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

1. Kohustada Eesti NSV rahvakomissare, Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu juures asuvate valitsuste ja komiteede juhatajaid, linnade ja maakondade täitevkomiteede esimehi:

a) kontrollima oma aparaadis ning alluvates asutistes ja organisatsioonides NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu 20. detsembri 1938 määruse nr. 1320 «Tööraamatute sisseseadmise kohta» täitmist ning võtma tarvitusele abinõud selle ala korrastamiseks;

b) kontrollima seisuga 20. oktoobriks 1945 kõigis alluvates asutistes ja organisatsioonides enne sõda saadud tööraamatute täitmata plankide olemasolu, kindlaks määrama nende hulga vastava aktiga ning selle ära andma Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogule;

c) arvestama töötajate hulka, kes ei oma tööraamatuid, ning kindlaks määrama täitmata plankide vajaduse;

d) selgitama isikud, kellel on tööraamatud käes, ja kohustama need tööraamatud ära andma oma administratsioonile.

Kontrollimise tulemused esitada Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogule hiljemalt 1. novembriks 1945.

2. Kohustada rahvakomissare ja asutiste ning ettevõtete juhatajaid tööliste ja teenistujate tööle võtmisel ja vallandamisel rangelt kinni pidama NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu 20. detsembri 1938 määruses nr. 1320 p. 6 (Eesti NSV Teataja 1941, 35, 525), mitte lubades ilma tööraamatuta töölevõtmise juhtumeid.

3. Kohustada Eesti NSV rahanduse rahvakomissari (sm. Keerdo) kindlaks määrama kord ja tähtajad ettevõtete ja asutiste poolt summade sissemaksmiseks, mis laekuvad tööraamatute väljaandmise tasudest ja tööraamatute kaotamise trahvidest.

4. Rahvakomissaridel ja keskasutiste juhatajail asutistes ja ettevõtetes määrata käskkirjaga vastutavad isikud, kellele panna tööd tööraamatute arvestamise ja väljaandmise alal vastavalt NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu 20. detsembri 1938 määrusele nr. 1320.

5. Keelata Eesti NSV Riikliku Kirjastuskeskuse juhatajal (sm. Jürna) vastu võtta rahvakomissariaatidelt ja teistelt asutistelt tellimisi tööraamatute plankide trükkimiseks. Tellimisi tööraamatute trükkimiseks võib anda ainult Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu Asjadevalitsus NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu erilisel loal.

6. Määrata tööraamatute täitmata plankide saamiseks järgmine kord: liidulise tähtsusega rahvakomissariaadid ja asutised saavad plangid oma kõrgematelt organisatsioonidelt, Eesti NSV rahvakomissariaadid ning Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu juures asuvad valitsused ja komiteed ning maakondade ja linnade täitevkomiteed saavad oma asutistele ja ettevõtetele tööraamatud Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu Asjadevalitsuselt.

7. Teha ülesandeks Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu Asjadevalitsusele (sm. Borkman) koostada juhised tööraamatute väljaandmise ja täitmise alal ning kindlustada juhistega rahvakomissariaadid, peavalitsused ning linnade ja maakondade täitevkomiteed hiljemalt 15. oktoobriks 1945. a.

8. Käesoleva määruse teostamise järelevalve panna Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu Asjadevalitsusele.

§ 29 juurde (8).

NSV Liidu Riikliku Plaanikomisjoni Kesk-Statistikavalitsuse poolt kinnitatud

JUHEND

TÖÖRAAMATUTE JA NENDE JUURDE KUULUVATE TÄIENDUSLEHTEDE ARVESTAMISE JA VÄLJAANDMISE ARUANDE-VORMIDE TÄITMISE KORRAST.

I. Vorm nr. 2.

(Lisa nr. 2 NSVL Rahvakomissaride Nõukogu määruse juurde 11. märtsist 1941, nr. 502.)

1. Käesoleva vormi täidavad kõik ettevõtted ja asutised ja saadavad järgmisel päeval pärast aruande-kvartaali alluvuse korras edasi kõrgemalseisvale organisatsioonile.

2. Lahtris 2 näidatakse ära keel, milles antud ettevõtte (asutise) poolt töölistele ja teenistujaile väljaandmiseks saadavad tööraamatud on trükitud.

3. Lahtrites 3 ja 4 märgitakse tööraamatute plankide ja nende juurde kuuluvate täienduslehtede arv, mis antud ettevõtte (asutise) poolt üldse on saadud nende sisseseadmise algusest kuni aruande-kvartaali lõpuni.

4. Lahtrites 5 ja 6 märgitakse tööraamatute ja nende juurde kuuluvate täienduslehtede arv, mis on töölistele ja teenistujatele välja antud (täidetud) nende sisseseadmise algusest kuni aruande-kvartaali lõpuni.

5. Lahtritesse 7 ja 8 märgitakse rikutud tööraamatute plankide ja nende juurde kuuluvate täienduslehtede arv, mis on aktidega õigeks tunnistatud ja mis kõrgemalseisva organisatsiooni poolt pole arvelt kustutatud.

6. Lahtritesse 9 ja 10 märgitakse ettevõttes (asutises) alalolevate täitmata tööraamatute plankide ja nende juurde kuuluvate täienduslehtede arv.

7. Ettevõtteilt ja asutistelt saadud aruannete põhjal koostavad oblastitevalitsused, peavalitsused, trustid jt. sama vormi järgi koond-aruanded ja esitavad need oma kõrgemalseisvale organisatsioonile.

8. Koond-aruandes näidatakse mitmesugustes keeltes trükitud tööraamatute ja nende juurde kuuluvate täienduslehtede arv lahtreis 3—10 eriridadega 2. lahtris näidatud vastava keele nimetuse vastas.

9. Koond-aruande 3. ja 4. lahtrisse märgitakse vastava organisatsiooni (peavalitsuse, trusti, oblasti organisatsiooni) poolt oma kõrgemalseisvalt organisatsioonilt saadud tööraamatute plankide ja nende juurde kuuluvate täienduslehtede arv.

10. Koond-aruande 9. ja 10. lahtris märgitakse ettevõtteis, asutistes ja samuti ka koond-aruannet esitavas organisatsioonis alalolevate tööraamatute plankide ja nende juurde kuuluvate täienduslehtede arv.

11. Koond-aruannetele lisandatakse ettevõtteis ja asutistes koostatud aktide originaalid koond-aruandes näidatud rikutud tööraamatute plankide ja nende juurde kuuluvate täienduslehtede täieliku arvu kohta.

12. Eraldi ridadega näidatakse:

a) «Tööliste ja teenistujate arv aruande-veerandaasta viimasel kuupäeval», s. o. aruande-veerandaasta viimasel kuupäeval ettevõttes (asutises) loendatavate tööliste ja teenistujate arv ja eraldi: nende hulgas kohakaaslusega töötajaid;

b) «Tööraamatuid omavate tööliste ja teenistujate arv aruande-veerandaasta viimasel kuupäeval», s. o. kõik teistest ettevõtteist (asutistest) tööraamatutega saabunud alalolevad töölised ja teenistujad, kelle kohta tööraamatud täideti antud ettevõttes (asutises), ja kõik alalolevad töölised ja teenistujad.

II. Vorm nr. 1.

(Lisa nr. 1 NSVL Rahvakomissaride Nõukogu määruse juurde 11. märtsist 1941, nr. 502.)

1. Vorm nr. 1 koostatakse rahvakomissariaatide, keskasutiste ja liiduvabariikide rahvakomissaride nõukogu poolt ettevõtteilt, asutistelt, oblastite organisatsioonelt, peavalitsustelt, trustidelt jt. vorm nr. 2 kohaselt esitatud aruannete alusel ja esitatakse NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu Asjadevalitsusele aruande-kvartaalile järgneva kuu 25. päevaks.

2. Mitmesugustes keeltes trükitud tööraamatute ja nende juurde kuuluvate täienduslehtede arv näidatakse lahtrites 3—10 ära eriridadega 2. lahtris näidatud vastava keele nimetuse vastas.

3. Vormi 9. ja 10. lahtris näidatakse üldarvuna ära tööraamatute ja nende juurde kuuluvate täienduslehtede jääk, nii neist, mis on olemas aruandealuseis ettevõtteis ja organisatsioones, kui ka rahvakomissariaadis, keskorganisatsioonis või liiduvabariigi RKN-is.

§ 29 juurde (9).

ETTEVÕTETE JA ASUTISTE POOLT TÖÖRAAMATUTE VÄLJAANDMISE JA TÖÖRAAMATUTE KAOTAMISE PUHUL TRAHVIDEST SAADAVATE SUMMADE SISSEMAKSMISE KORRAST JA TÄHTAEGADEST.

NSVL Rahanduse Rahvakomissariaadi 29. detsembri 1938. a. ringkiri nr. 721 (243).

(«Finants-majanduslik Bülletään» 1939. a., nr. 1—2.)
(Väljavõte.)

NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu juures asuva Majandusnõukogu 25. detsembri 1938. a. määrusega nr. 881 «Tööraamatute laialisaatmise korrast» tehti NSV Liidu Rahanduse Rahvakomissariaadile ülesandeks määrata kindlaks ettevõtete ja asutiste poolt tööraamatute väljaandmisel võetava tasu ja tööraamatute kaotamise eest trahvide sissemaksmise kord.

Kooskõlas sellega NSV Liidu Rahanduse Rahvakomissariaat määrab tähendatud summade sissemaksmiseks riigituludesse järgmise korra:

1. Asutised ja ettevõtted varustatakse tööraamatutega tasuta NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu juures asuva Majandusnõukogu 25. detsembri 1938. a. määruses nr. 881 ettenähtud korras, saadud raamatud peavad olema kõigis ettevõtteis ja asutistes täpselt arvestatud.

2. Tööraamatu hind (50 kop.) võetakse tema omanikult raamatu väljaandmisel.

3. Tööraamatute eest töölistelt ja teenistujailt saadavad summad peavad kõik liidulise, vabariikliku ja kohaliku tähtsusega ettevõtted ja asutised sisse maksma Riigipanka Liidu eelarve tulu-

desse osa 12, § 25 järgi («Mitmesugused vähemad ja juhuslikud sissetulekud»).

Edaspidi uuesti tööle asuvatelt töölistelt ja teenistujatelt tööraamatute eest võetavad summad peab ettevõtte ja asutise administratsioon iga kuu kandma Riigipanka Liidu tulude eelarve arvele sama osa 12, § 25 alla.

4. NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu 20. detsembri 1938. a. määruse (avaldatud «Töörahva Saadikute Nõukogude Teadetes» 21. detsembril 1938) § 12 korras tööraamatute kaotamise eest sissenõutavad trahvid tuleb kanda Liidu eelarvesse osa 12, § 2, art. 4 alla («muud trahvid»).

§ 29 juurde (10).

PASSIREŽIIMI KINDLUSTAMISEST.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu 31. mai 1945. a. määrus nr. 477.

(Eesti NSV Teataja 1945, 22, 321.)

Passirežiimi kindlustamiseks Eesti NSV ettevõtetes, asutistes ja organisatsioonides vastavalt NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu määrusele 10. septembrist 1940, nr. 1667 Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

1. Kohustada ettevõtete, asutiste, õppeasutiste, tööndusartellide, MTJ-de, sovhooside ja teiste Eesti NSV territooriumil asuvate organisatsioonide juhatajaid mitte võtma tööle töölisi ja teenistujaid, kui neil puudub pass või kui see on aegunud või kui nad pole registreeritud miilitsaorganites elukoha järgi. [1]

2. Ettevõtete, asutiste ja organisatsioonide kaadrite osakondadel ja isikulise koosseisu laudadel tuleb:

a) tööliste ja teenistujate arvestusmaterjalidesse (isiklikud arvestuskaardid, arvestusankeedid, nimekirjad jt.) sisse kanda passi andmed, ära näidates passi seeria ja numbri, väljaandmise aja, missuguse miilitsaorgani poolt on pass välja antud ja millise tähtajani;

b) jälgida passide aegumise tähtaegu; 10 päeva enne passi aegumist meelde tuletada igale töölisele ja teenistujale tema ilmu-

[1] Määruse § 1 ja 4 on Eesti NSV Ministrite Nõukogu 4. mai 1946. a. määruse nr. 338 Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määruse „Passirežiimi kindlustamise kohta" p. 1 ja 4 muutmise kohta — redaktsioonis.

mise kohustust elukoha järgi miilitsaorganisse uue passi saamiseks või vana passi tähtaja pikendamiseks.

Väljaantud uued passid võtta viivitamatult arvele, sisse kandes märkme töölevõtmise aja kohta.

3. Kõik ettevõtete, asutiste ja organisatsioonide juhatajad on kohustatud enne 15. juunit 1945 muretsema juurdelisatud näidise järgi (lisa) eri templid ja tegema ettevõtetes, asutistes jne. töötavate tööliste ja teenistujate passidele märkmed töölevõtmise ja vabastamise aja kohta.

Töölevõtmise või töölt vabastamise märge tehakse passile ajal, mil toimub töölise või teenistuja töölevõtmise või tööltvabastamise vormistamine.

Töölevõtmise ja vabastamise märkme tegemine passile käega (ilma templita) on keelatud.

4. Asutiste, ettevõtete ja organisatsioonide ametiisikuid karistatakse administratiivkorras trahviga kuni 100 rublani passideta ja registreerimata passidega kodanike ametisse võtmise, passide ebaseadusliku äravõtmise ja nende hoidmise eest tagatisdokumendina ning tööliste ja teenistujate passidesse tööle võtmise ja vallandamise märgete mittesissekandmise eest.

Korduvail juhtudel passideta või aegunud passidega töölevõtmise eest võetakse süüdiolevad ametiisikud vastutusele kriminaalkorras.[1]

5. Käesoleva määruse täitmise kontroll pannakse Eesti NSV Siseasjade Rahvakomissariaadi miilitsaorganitele.

Lisa
Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu
31. mai 1945 määruse nr. 477 juurde.

Templi näidis töölevõtmise märkme tegemiseks passile.

Ettevõtte, asutise nimetus

.....

Tööle võetud „.....“ ..... 194..... a.

Vastutava isiku allkiri

Pitser

Templi suurus 40 × 26 mm.

[1] Vt. viidet eelneval leheküljel.

Templi näidis töölt vabastamise märkme tegemiseks passile.

Ettevõtte, asutise nimetus

.....

Töölt vabastatud „.....“ .....194.... a.

Vastutava isiku allkiri

Pitser

Templi suurus 40 × 26 mm.

§ 31 juurde.

VENE NFSV TSIVIILKOODEKSI § 9.

§ 9. Alaealised, kes on saanud neljateistkümne-aastaseks, võivad teostada toiminguid oma seaduslikkude esindajate (vanemate, lapsendajate, eestkostjate või hooldajate) nõusolekul. Nemad võivad iseseisvalt käsutada nende poolt saadavat töötasu ja vastutavad kahjude eest, mis nad on tekitanud oma tegudega teistele isikutele.

§ 36 juurde.

AJUTISE TÖÖVÕIMETUSTOETUSE PÕHIMÄÄRUS.

(Väljavõtted.)

§ 15. Kui tööline või teenistuja haigestumise tagajärjel ei saa teha oma harilikku tööd, kuid võib ilma tööd kahjustamata ja normaalset ravikäiku rikkumata teha teistsugust tööd, siis viiakse ta üle sellele tööle.

§ 16. Teisele tööle üleviimise vajaduse, töö iseloomu ja teisel tööl viibimise kestuse määrab raviv arst, aga kui üleviimine sünnib kauemaks kui üks kuu, siis arstlik töö-ekspertiisikomisjon (ATEK). Üleviimine teostatakse ettevõtte või asutise administratsiooni poolt kokkuleppel käitiskomiteega.

Kui tööline või teenistuja ei nõustu raviva arsti otsusega tema üleviimise kohta teisele tööle, siis võib ta selle otsuse peale kaevata arstlikule töö-ekspertiisikomisjonile. Kui arstlik töö-

ekspertiisikomisjon leiab tema kaebuse olevat põhjendamatu, siis töölt puudutud päevade eest toetust ei maksta.

Kaebused, mis on tööliste poolt antud arstlikule töö-ekspertiisikomisjonile, tuleb läbi vaadata 2—3 päeva jooksul.

§ 17. Kui haiguslehes näidatud tähtaja jooksul tööd ei saa anda, siis selletõttu vahelejäänud tööpäevade eest antakse toetust üldisil aluseil.

§ 57. Toetust ajutise töövõimetuse tõttu teisele tööle üleviimise korral (§ 15) arvutatakse üldisil aluseil, kuid määral, mis koos uue koha palgaga ei ületaks täielikku palka endisel tööl (mis on arvutatud toetuse suuruse määramiseks).

§ 36—37[1] juurde (1).

NSVL KTK JA RKN-i 3. JUUNI 1931. a. «MÄÄRUS MÕNEDEST TÖÖSEADUSANDLUSE MUUDATUSTEST» § 6 KOHALDAMISEST.

NSV Liidu Töö RK 18. juuni 1931. a. määrus, nr. 154.

NSVL KTK ja RKN-i 3. juuni 1931. a. «Määruse mõnedest tööseadusandluse muudatustest» (LSKK 1931. a., nr. 35, art 257, «NSVL Töö RK Teataja» 1931. a., nr. 16—17) § 6 alusel NSVL Töö RK kooskõlastatult ÜAÜKN-iga määrab:

Kehtestada eraettevõtetele ja majanditele järgmised eeskirjad:

1. Tööandja võib tööliselt nõuda ainult niisuguse töö täitmist, milleks see töötaja oli palgatud.

Kui ettevõttes ajutiselt (tähtajaga mitte üle ühe kuu) ei ole tööd, milleks tööline oli kutsutud, siis tööandja võib teda üle viia teisele tööle, mis vastab tema kvalifikatsioonile. Seesuguse töö puudumise või töötaja keeldumise puhul seda tegemast võib töötajat vallandada vallandustoetusega 12 tööpäeva eest.

Kogu üleviimise aja eest toimetatakse maksmist kõigil juhtudel tehtava töö alusel, kuid see ei või olla madalam endise töö faktilisest palgast.

2. Ettevõtetes, mis on viidud seitsmetunnilisele tööpäevale vahetusliku töö juures, iga seitsme öösise töötunni eest makstakse lisaks üks seitsmendik vastava liigi tunni palgamäärast, kuhu töötaja on arvatud.

3. Palk makstakse välja töö ajal.

4. Kui on kindlaks tehtud, et töötaja oma süü läbi kaotas või rikkus materjali, poolvabrikaate, tooteid, erirõivastist või muud temale tööandja poolt tarvitamiseks antud varandust, siis kohtuotsuse põhjal on töötaja kohustatud tasuma tekitatud kahju, kuid mitte rohkem kui ühe neljandiku oma tariifikohasest kuupalgamäärast.

Kui töötaja peale tarvitamistähtaja lõppemist või vallandamisel ei anna tagasi erirõivastist või muud temale tarvitamiseks antud tööandja varandust ega tõesta kaotamise fakti, siis on töötaja kohtuotsusel kohustatud tasuma tekitatud kahju.

Varanduse väärtus määratakse igal juhul riiklike varumishindade alusel, kusjuures erirõivastise ja muu tööandja poolt tarvitamiseks antud varanduse puhul peab arvesse võtma faktilist kulumist.

Summad, mis peab töötajalt kohtuotsusel sisse nõutama, peetakse täitelehe järgi kinni ainult palgast (arvesse võttes liiduvabariikide tsiviilprotsessi koodekseid). Kinnipidamine vallandustoetusest, puhkuskompensatsioonist ja teistest kompensatsioonisummadest ei ole lubatud. (10. septembri 1932. a. redaktsioonis, «NSVL Töö RK Teataja» 1932. a., nr. 30, art. 375.)

§ 36—37[1] juurde (2).

INSENERIDE, TEHNIKUTE, MEISTRITE, TEENISTUJATE JA KVALIFITSEERITUD TÖÖLISTE KOHUSLIKU ÜLEVIIMISE KORRAST ÜHEST ETTEVÕTTEST JA ASUTISEST TEISE.

NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi 19. oktoobri 1940. a. seadlus.

(«NSVL Ülemnõukogu Teataja» 1940. a., nr. 42.)

Uute tehaste, vabrikute, šahtide, kaevanduste, ehituste, transpordi, samuti ka uute toodanguliikide tootmisele siirduvate ettevõtete kvalifitseeritud kaadritega kindlustamise ülesanne nõuab inseneride, tehnikute, meistrite, teenistujate ja kvalifitseeritud tööliste õiget jaotamist eri ettevõtete vahel ja tööstuses töötajate üleviimist ühtedest ettevõtteist, kus on kvalifitseeritud kaadreid, teistesse ettevõtteisse, mis tunnevad neist puudust.

Praegune seisukord, kus rahvakomissariaatidel ei ole õigust suunata insenere, teenistujaid ja kvalifitseeritud töölisi kohus-

likus korras ühest ettevõttest teise — on takistuseks rahvamajanduse arenemisele.

NSVL Ülemnõukogu Presiidium m ä ä r a b:

1. Anda NSV Liidu rahvakomissaridele õigus üle viia kohuslikus korras insenere, konstruktoreid, tehnikuid, meistreid, joonestajaid, raamatupidajaid, ökonomiste, arvestus-rahanduse ja plaanitöötajaid, samuti ka kvalifitseeritud töölisi, alates kuuendast liigist ja kõrgemale, ühtedest ettevõtteist või asutistest teistesse, sõltumata ettevõtete või asutiste territoriaalsest asukohast.

2. Inseneride, teenistujate ja kvalifitseeritud tööliste üleviimine tööle teistesse asukohtadesse käesoleva seadluse korras ei tohi tekitada mingit ainelist kahju üleviidavale töötajale, millega seoses määrata, et rahvakomissariaat on kohustatud maksma üleviidavale töötajale: a) töötaja enda ja tema perekonnaliikmete sõidukulu uue töökohani, b) varanduse veokulu, c) päevaraha teel-oldud aja eest, d) palka teel-oldud aja eest ja veel täiendavalt kuue päeva eest, e) ühekordset toetust elu korraldamiseks uues kohas — üleviidava töötaja kolme kuni nelja kuu palga suuruses (olenevalt rajoonist) vana töökoha järgi ja üleviidava töötaja ¼ kuupalga suuruses iga kaasasõitva perekonnaliikme kohta.

3. Määrata, et sama maakoha piirides ühest ettevõttest teise üleviidavaile inseneridele, teenistujaile ja kvalifitseeritud töölistele säilitatakse ettevõttes tööstaaži pidevus, kuna aga teistesse maakondadesse üleviidavaile lisandatakse täiendavalt üks aasta tööstaaži.

4. Määrata, et ettevõtete direktorid ja asutiste ülemad on kohustatud vastavalt käesolevale seadlusele teise maakohta üleviidavate inseneride, teenistujate ja kvalifitseeritud tööliste naistele luba andma ettevõtteist või asutistest lahkumiseks.

5. Isikud, kes on süüdi rahvakomissari käskkirja mittetäitmises teise ettevõttesse või asutisse kohusliku üleviimise kohta, loetakse ettevõttest või asutisest omavoliliselt lahkunuks ja nad antakse kohtu alla NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi 26. juuni 1940. a. «Tööliste ja teenistujate ettevõtteist ja asutistest omavolilise lahkumise keelu» seadluse § 5 alusel.

6. Tühistada 20. oktoobrist 1940. a. tähtajalised töölepingud, mis on sõlmitud rahvakomissariaatide ja ettevõtete poolt käesoleva seadluse § 1 loetletud inseneride, teenistujate ja kvalifitseeritud töölistega ja lubada NSV Liidu rahvakomissaridele jätta mainitud insenerid, teenistujad ja kvalifitseeritud töölised neisse ettevõtteisse, kus nad töötavad lepingu järgi.

NSVL ÜLEMNÕUKOGU PRESIIDIUMI 19. OKTOOBRI 1940. A. SEADLUSE «INSENERIDE, TEHNIKUTE, MEISTRITE, TEENISTUJATE JA KVALIFITSEERITUD TÖÖLISTE KOHUSLIKU ÜLEVIIMISE KORRAST ÜHEST ETTEVÕTTEST JA ASUTISEST TEISE» KOHALDAMISE

JUHEND.

Kinnitatud NSVL RKN-i 16. jaanuari 1941. a. määrusega. (LMKK 1941. a., nr. 4, art. 61.)

1. Ühekordset toetust 4 kuu palga suuruses makstakse üleviimise puhul Kaug-Põhja piirkonna rajoonidesse ja teistesse NSV Liidu I vööndisse loetud kaugetesse kohtadesse. Ülejäänud juhtudel makstakse ühekordset toetust 3 kuu palga ulatuses, arvesse võttes endise töökoha viimase 3 kuu keskmist palka.

Isikuile, kes teisele kohale viiakse üle ametikoha alandamisega distsiplinaarkaristuse korras, makstakse ühekordset toetust poole ulatuses.

2. NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi 19. oktoobri 1940. a. seadluse § 2 ettenähtud üleviidava töötaja perekonnaliikmete pealt makstakse ühekordset toetust tingimusel, et ümberkolimine toimuks hiljemalt kolmekuulise tähtaja jooksul, Kaug-Ida ja Kaug-Põhja piirkondadesse üleviidavate suhtes aga 6 kuu jooksul.

3. 19. oktoobril 1940. a. seadluses ettenähtud kompensatsiooni makstakse töötajaile rahvakomissariaadi poolt selle ettevõtte või asutise arvel, kuhu ta üle viiakse.

Kompensatsiooni väljamaksmist toimetatakse enne töötaja ärasõitu. Kompensatsiooni perekonnaliikmeile makstakse enne nende tegelikku ärasõitu uuele elukohale.

4. Naistöölistele ja -teenistujaile, kes asuvad ümber nende abikaasade üleviimisega uuele töökohale, säilitatakse katkestamata tööstaaž, kui nende töökatkestus ei ületa 3 kuud.

5. 19. oktoobri 1940. a. seadluse alusel teisele kohale üleviidava töötaja tööstaaži pikendamine 1 aasta võrra ei arvata töö kestuse hulka, mis annab õiguse puhkuse saamiseks.

6. Isikuile, kes teisele kohale tööle üle viiakse distsiplinaarkaristuse korras, ei rakendata 1-aastast tööstaaži pikendust.

§ 44 ja 46 juurde (1).

SÕJATÖÖSTUSTE ETTEVÕTETE TÖÖLISTE JA TEENISTUJATE VASTUTUSEST ETTEVÕTTEIST OMAVOLILISE LAHKUMISE EEST.

NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi 26. detsembri 1941. a. seadlus.

(«NSVL Ülemnõukogu Teataja» 1942. a., nr. 2.)

Sõjatööstuse ettevõtete toodangu suurendamise ja Punaarmee kõigi relvaliikide varustamise edasise tugevdamise ülesanne nõuab tööliste ja teenistujate tingimusteta kinnistamist sõjatööstuse ettevõtete juurde.

Sõjatööstuse alaliste tööjõukaadritega kindlustamisel on eriline tähtsus riigi idarajoonidesse evakueeritud sõjatehaste täisvõimsuse kiireks taastamiseks.

Et tööliste ja teenistujate seas ikka veel esinevaid sõjatööstuse ettevõtteist omavolilisi lahkumisi täielikult likvideerida ja sõjatehastes töötavate tööliste ja teenistujate vastutust kõvendada, NSVL Ülemnõukogu Presiidium m ä ä r a b:

1. Kõik mees- ja naissoost töölised ja teenistujad, kes töötavad sõjatööstuse (lennuki ja tankiehituse, relvastuse, laskemoona, sõjalaevaehituse ja sõjakeemia) ettevõtteis, sealhulgas ka evakueeritud ettevõtteis ja samuti teiste tööstusharude ettevõtteis, mis kooperatsiooni põhimõtte alusel teenindavad sõjatööstust — lugeda sõjaajaks mobiliseerituks ja kinnistada alaliseks töötamiseks nende ettevõtete juurde, kus nad töötavad.

2. Tööliste ja teenistujate omavolilist lahkumist nimetatud tööstusharude ettevõtteist, sealhulgas ka evakueeritud ettevõtteist, pidada deserteerimiseks ja isikuid, kes on süüdi omavolilises lahkumises (deserteerimises), karistada kinnipidamisega türmis 5 kuni 8 aastani.

3. Määrata, et isikute kohtuasju, kes on süüdi omavolilises lahkumises (deserteerimises) nimetatud tööstusharude ettevõtteist, arutavad sõjatribunalid.

§ 44 ja 46 juurde (2).

SÕJASEISUKORRA KEHTESTAMISEST KÕIKIDEL RAUDTEEDEL.

NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi 15. aprilli 1943. a. seadlus.
(«NSVL Ülemnõukogu Teataja» 1943. a., nr. 15.)

Sõjaaja tingimustes on Valitsuse ülesannete täpsel ja õigeaegsel täitmisel raudteetranspordi poolt vedude alal eriti suur sõjaline ja rahvamajanduslik tähtsus.

Raudteetranspordi tööliste ja teenistujate rõhuv enamik täidab ausalt ja püüdlikult oma kohust kodumaa vastu.

Selle kõrval mõningane osa raudteetranspordi töölisi ja teenistujaid, kes moodustab transporditöötajate tähtsusetu vähemiku, ilmutab distsiplineerimatust, vastutustundetut suhtumist asjasse ja seega desorganiseerib raudteetranspordi tööd.

Ei või lubada, et raudteetranspordi tööliste ja teenistujate distsiplineerimata vähemik ajaks nurja rinde pideva varustamise ja takistaks ausaid transporditöötajaid täitmast oma kohust kodumaa vastu.

Seepärast on kõikidel raudteedel vaja sisse seada sõjaväeline distsipliin, mis igalt raudteelaselt nõuab oma kohuste püüdlikku ja täpset täitmist rahva vastu, et raudteelaste lodev ja distsiplineerimatu osa ei harjuks õõnestama transporti ja määrima raudteelaste au.

Range korra sisseseadmiseks raudteetranspordis ja distsiplineerimatute ohjeldamiseks NSVL Ülemnõukogu Presiidium määrab:

1. Kuulutada kõik raudteed sõjaseisukorda.

2. Lugeda kõik raudteetranspordi töölised ja teenistujad sõjaajaks mobiliseerituks ja kinnistada nad tööle raudteetranspordil.

3. Seada raudteetranspordi töötajaile ametialaste kuritegude eest võrdne vastutus Punaarmee sõjaväelastega.

4. Kõik raudteetranspordil toimepandud kuriteod arutada raudteede sõjatribunalides sõjaaja seaduste järgi.

5. Ametialaste kuritegude eest vallandada raudteetranspordi töölised ja teenistujad sõjatribunali otsusel töölt, saates nad rindele karistusroodudesse, kui nad ei kuulu karmima karistuse alla.

6. Kohustada teede rahvakomissari sm. Kaganovitšit ja raudteede ülemaid tagama «Raudteetranspordi tööliste ja teenistujate distsiplinaarmäärustiku» kõrvalekaldumatut kohaldamist, eriti aga distsipliini rikkujaile vajalikel juhtudel kuni 20 öö-päevase administratiivaresti määramise õiguse rakendamist, vastavalt nimetatud Määrustiku §-le 21.

§ 44 ja 46 juurde (3).

SÕJASEISUKORRA KEHTESTAMISEST MERE- JA JÕETRANSPORDIS.

NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi 9. mai 1943. a. seadlus.

(«NSVL Ülemnõukogu Teataja» 1943. a., nr. 18.)

Laiendada Merelaevastiku Rahvakomissariaadile, Jõelaevastiku Rahvakomissariaadile ja Põhja-Meretee Peavalitsusele NSVL Rahvakomissaride Nõukogu juures NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi 15. aprilli 1943. a. seadluse «Sõjaseisukorra kehtestamise kohta kõikidel raudteedel» kehtivus.

§ 44 ja 46 juurde (4).

TÖÖLISTE JA TEENISTUJATE TÖÖLE ASUMISEST JA TÖÖLT LAHKUMISEST.

Eesti NSV RKN-i 20. oktoobri 1944. a. määrus nr. 202.

(Eesti NSV Teataja 1944, 6, 59.)

(Väljavõtted.)

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

2. Töölt lahkumine ettevõttest või asutisest võib toimuda ainult ettevõtte või asutise juhataja loal.

4. Käesolev määrus kehtib riiklike, kooperatiivsete ja ühiskondlike ettevõtete ja asutiste kohta.

§ 44 ja 46 juurde (5).

TÖÖLISTE JA TEENISTUJATE TÖÖLE ASUMISE JA TÖÖLT LAHKUMISE MÄÄRUSE MUUTMISEST.

Eesti NSV RKN-i 8. mai 1945. a. määrus nr. 404.
(Eesti NSV Teataja 1945, 20, 297.)

Muuta Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu 20. oktoobri 1944. a. määruse nr. 202 (Eesti NSV Teataja 1944, 6, 59) p. 3 ja panna see kehtima järgmiselt:

3. Ettevõtte või asutise juhatajal on keelatud riiklikest, kooperatiivseist ja ühiskondlikest ettevõtteist ja asutistest loata lahkujaid tööle võtta, välja arvatud juhud, kui selleks Tööjõu Arvestamise ja Jaotamise Büroo või seal, kus see puudub, täitevkomitee teeb vastava korralduse.

Ettevõtte või asutise juhataja on kohustatud teatama Tööjõu Arvestamise ja Jaotamise Büroole või seal, kus viimane puudub, täitevkomiteele igast omavoliliselt töölt lahkujast tema tööle mobiliseerimiseks või, kui on tegemist kvalifitseeritud töötajaga, erialalisele tööle rakendamiseks.

Loaga lahkujaile tuleb välja anda vastav õiend ettevõtte või asutise juhataja poolt.

§ 44 ja 46 juurde (6).

NSVL ÜLEMKOHTU PLEENUMI 6. JAANUARI 1944. a. MÄÄRUS nr. 1/6.

(«NSVL Ülemkohtu Kohtupraktika» 1944. a. III (IX) väljaanne, lk. 15.)

(Väljavõtted.)

Juhendada kohtuid, et neil juhtudel, kui tööliste või teenistujate ettevõttest või asutisest lahkumise loa saamine oleneb ettevõtte või asutise juhataja äranägemisest ... ei ole töötajal õigust nõuda töölepingu lõpetamist kohtulikus korras, kuid ta võib kaevata administratsiooni keeldumise peale kõrgemalseisvale instantsile alluvuse korras.

Kui aga ettevõtte või asutise juhataja on kohustatud andma töötaja ettevõttest või asutisest lahkumiseks luba ... kuid hoi-

dub kõrvale selle kohustuse täitmisest, on töötajal õigus vastavalt NSV Liidu, liiduvabariikide ja autonoomsete vabariikide kohtukorralduse seaduse § 2 p. b ja § 21 p. b nõuda kohtulikus korras töölepingu lõpetamist vastava hagi esitamisega. Hagi rahuldamise juures kohus teeb otsuse, mis kohustab ettevõtte või asutise juhatajat vabastama hageja tööst mitte hiljem sellest tähtajast, mis kohtu poolt kindlaks määratakse olenevalt konkreetsetest asjaoludest.

§ 44 ja 46 juurde (7).

KAUGETES MAAKOHTADES TÖÖTAVATE TÖÖLISTE JA TEENISTUJATE ETTEVÕTTEIST JA ASUTISTEST LAHKUMISE KORRAST SEOSES TÖÖLEPINGU LÕPPEMISEGA.

NSVL RKN-i 12. juuli 1940. a. määrus nr. 1233.
(LMKK 1940. a., nr. 18, art. 439.)

NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu m ä ä r a b:

töölistele ja teenistujaile, kes töötavad töölepingu alusel, mis on sõlmitud määratud tähtajaks, ettevõtteis ja asutistes, mis asuvad kaugetes maakohtades, on ettevõtte või asutise direktor kohustatud andma loa ettevõttest või asutisest lahkumiseks, kui ei ole töötaja nõusolekut töölepingu pikendamiseks uueks tähtajaks.

§ 44 ja 46 juurde (8).

SÕJAVÄELASTE NAISTELE ÕIGUSE ANDMISEST ETTEVÕTTEIST JA ASUTISTEST LAHKUDA NENDE MEESTE ÜLEVIIMISE PUHUL TEISE ASUKOHTA.

NSVL RKN-i 11. oktoobri 1940. a. määrus.
(LMKK 1940. a., nr. 28, art. 680.)

NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu m ä ä r a b:

Määrata, et ettevõtete direktorid ja asutiste ülemad on kohustatud andma loa sõjaväelaste naistele ettevõttest või asutisest lahkumiseks nende meeste üleviimise puhul teise asukohta.

§ 44 ja 46 juurde (9).

ISAMAASÕJA INVALIIDIDELE JA NENDE PEREKONNALIIKMETELE ÕIGUSE ANDMISEST ETTEVÕTTEST JA ASUTISEST LAHKUMISEKS SÕIDU PUHUL ALATISSE ELUKOHTA.

NSVL RKN-i 5. oktoobri 1945. a. määrus.
(LMKK 1945. a., nr. 9, art. 117.)

Kohustada ettevõtete direktoreid ja asutiste juhatajaid vabastama töölt Isamaasõja invaliide, kes soovivad üle kolida oma perekonnaliikmete alalisse elukohta, samuti Isamaasõja invaliidide perekonnaliikmeid (abikaasat, lapsi, vanemaid), kes soovivad üle kolida invaliidi alalisse elukohta.

§ 47 juurde.

TÖÖSEADUSTE KOODEKSI § 47 PUNKT D KOHALDAMISE TINGIMUSTEST.

NSV Liidu Ülemkohtu pleenumi 25. detsembri 1941. a. määrus nr. 46/32/u.

Kohtupraktikas küsimuse tekkimise suhtes Tööseaduste koodeksi § 47 p. d kohaldamise tingimustest NSVL Ülemkohtu pleenum otsustab kohtutele anda järgmise juhise:

1. Vastavalt Tööseaduste koodeksi § 47 p. d kohaldatakse näidatud punkti järgi vallandamist töötaja poolt ilma vabandavate põhjusteta kohustuse, mis tema peale on pandud töölepingu või sisekorra-eeskirjadega, süstemaatiliselt täitmata jätmisel. Vastavalt 18. jaanuaril NSVL RKN-i poolt kinnitatud töö sisekorra tüüpeeskirjade §-le 20 töödistsipliini rikkumise eest, mis ei too kaasa kohtu alla andmist, määratakse distsiplinaarkaristused märkuse, noomituse, valju noomituse ja teisele madalamalt tasutavamale tööle kuni 3 kuuks üleviimise või madalamale ametile paigutamise näol.

Eelöeldu kohaselt ja kuna TK § 47 p. d ei ole muudetud ega ole loeteldud aktide hulgas, mis on jõu kaotanud ühenduses tüüpeeskirjade kinnitamisega, tuleb omaks võtta, et TK § 47 p. d võib kohaldada neil juhtudel, kui sisekorra-eeskirjade rikkumine töö-

taja poolt võttis süstemaatilise iseloomu, tema suhtes p. 20 ettenähtud distsiplinaarvahendid aga ei toonud kaasa vajalikke resultaate, mistõttu töötaja edaspidine töölejätmine on vastuolus tootmishuvidega.

2. Neil juhtudel, kui töö sisekorra-eeskirja rikkumine pandi toime töötaja poolt sihiga saavutada sel teel vallandamist, tuleb seesuguseid tegusid vaadelda kui erisugust omavolilist töölt lahkumist, mis on seotud katsega kõrvale hoiduda kriminaalvastutusest selle eest, mistõttu töötaja neil juhtudel kuulub kriminaalvastutusele võtmisele NSVL Ülemnõukogu Presiidumi 26. juuni 1940. a. seadluse § 5 1. lõike järgi[1].

3. Neil juhtudel, kui kohtud hagi arutamise juures, mis on esitatud Tööseaduste koodeksi § 47 p. d põhjal, töötaja tegudes tehakse kindlaks kriminaalselt karistatava teo tunnused, kohus, vastavalt Vene NFSV TsPK § 113 p. e ja teiste liiduvabariikide TsPK vastavate paragrahvide kohaselt on kohustatud menetluse seistama ja suunama seaduses ettenähtud korras materjali süüdlaste kriminaalvastutusele võtmiseks.

VI peatüki juurde (1).

RIIKLIKE, KOOPERATIIVSETE JA ÜHISKONDLIKE ETTEVÕTETE NING ASUTISTE TÖÖLISTE JA TEENISTUJATE TÖÖ SISEKORRA TÜÜPEESKIRJADE KINNITAMISEST.

NSVL RKN-i 18. jaanuari 1941. a. määrus.
(LMKK 1941. a., nr. 4, art. 63.)

Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

1. Kinnitada Üleliidulise Ametiühingute Kesknõukogu poolt esitatud riiklike, kooperatiivsete ja ühiskondlike ettevõtete ning asutiste tööliste ja teenistujate töö sisekorra tüüpeeskirjad.

Panna ette rahvakomissariaatidele ja teistele NSV Liidu keskasutistele (peale allpool nimetatute), samuti ka liiduvabariikide vabariiklikele rahvakomissariaatidele tüüpeeskirjade alusel välja anda kooskõlastatult ametiühingute keskkomiteedega töö sisekorra-eeskirjad vastavalt antud tööstusharu (majandusharu) töötingimustega kohandatult.

---

[1] NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi 26. juuni 1940. a. seadluse kriminaalsanktsiooni Eesti NSV-s ei rakendata.

Panna ette Teede, Jõelaevanduse, Merelaevanduse, Side Rahvakomissariaatidele ja Tsiviilõhulaevanduse Peavalitsusele esitada NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogule vastava ala tööliste ja teenistujate distsipliini kohta uute määrustike projektid (või muudatused ja täiendused olemasolevatele määrustikele), välja töötades need projektid töö sisekorra tüüpeeskirju arvestades.

3. Määrata, et töö sisekorra-eeskirjade täiendamine üksikute ettevõtete ja asutiste erinevusi arvestades viiakse läbi vajaduse korral ettevõtete direktori või asutise ülema poolt kooskõlastatult käitiskomiteega.

4. Lugeda kehtetuks NSV Liidu Töö Rahvakomissariaadi poolt 30. septembril 1924. a., nr. 416/467, 31. augustil 1928. a., nr. 760, 17. detsembril 1930. a., nr. 369 kinnitatud sisekorra-eeskirjad ja NSV Liidu töö rahvakomissari 17. detsembri 1930. a. määrus nr. 368 (ühes hilisemate muudatuste ja täiendustega).

Riiklike, kooperatiivsete ja ühiskondlike ettevõtete ning asutiste tööliste ja teenistujate töö sisekorra tüüpeeskirjad.

I. Üldeeskirjad.

1. Nõukogude Sotsialistlike Vabariikide Liidu konstitutsiooni § 130 alusel on iga NSV Liidu kodanik kohustatud töödistsipliini pidama.

Nõukogude Liidus põhineb töödistsipliin teadlikul suhtumisel töösse kui au, kuulsuse ja sangarlikkuse asjasse.

2. Töö sisekorra-eeskirjade sihiks on kindlustada sotsialistlikku töödistsipliini, õiget tööorganisatsiooni, täielikku ja ratsionaalset tööaja kasutamist, tööviljakuse ja kõrgeväärtusliku produktsiooni väljalaskmist.

II. Tööliste ja teenistujate vastuvõtmise ja vallandamise kord.

3. Tööle vastuvõtmisel ettevõtte (asutise) administratsioon on kohustatud tööle asujalt nõudma:

a) tööraamatu esitamist, kui aga vastav isik asub esmakordselt tööle, majavalitseja või külanõukogu tõendit tööle asuja viimase tegevuse kohta;

b) passi esitamist kooskõlas passiseadusandlusega.

4. Töölise või teenistuja tööle asumisel või tema ümberpaigutamisel teisele tööle on administratsioon kohustatud:

a) seletama töölisele või teenistujale töökorda ja tööpingi, masina või instrumendiga ümberkäimise viisi;

b) tutvustama teda töö sisekorra-eeskirjadega, ohutustehnikaga, tööstusliku tervishoiu ja tulekaitse-eeskirjadega.

5. Kõigile töölistele, samuti ka neile töölistele ja teenistujaile, kes saavad tükipalka, on administratsioon kohustatud välja andma palgaraamatud 5 päeva möödumisel pärast tööle asumist.

6. Keelatakse tööliste ja teenistujate omavoliline ettevõttest (asutisest) lahkumine, samuti omavoliline üleminek ühest ettevõttest teise (ühest asutisest teise).

Ettevõttest (asutisest) lahkumist või üleminemist ühest ettevõttest teise (ühest asutisest teise) võib lubada ainult ettevõtte direktor (asutise ülem).

7. Tööraamatut omava töölise või teenistuja vallandamisel on administratsioon kohustatud välja andma töölisele või teenistujale tema tööraamatu ühes sissekandega tema vallandamise kohta. Seejuures vallandamise põhjus peab olema formuleeritud täpses kooskõlas Tööseaduste koodeksi formulatsiooniga või viitega selle koodeksi vastavale paragrahvile (punktile).

8. Lõpparve säärase vallandatuga tehakse pärast seda, kui ta esitab oma tööraamatu ettevõtte (asutise) arveosakonda.

III. Administratsiooni, tööliste ja teenistujate põhikohustused.

9. Ettevõtte (asutise) administratsioon on kohustatud:

a) õigesti korraldama tööliste ja teenistujate tööd, nii et iga tööline ja teenistuja töötaks vastavalt oma erialale ja kvalifikatsioonile;

b) õigel ajal andma töölistele ja teenistujaile töökorraldused ning varustama neid tööriistade, materjalide ja tagavaraosadega;

c) määrama igale töölisele ja teenistujale kindla töökoha, tööpingi, masina jne.;

d) kindlustama masinate, tööpinkide ja muu varustise korrasolekut;

e) kindlustama töödistsipliini ja täielikult teostama ainujuhtimist;

f) sisse seadma stahhaanovlaste töömeetodeid ja läbi viima tööstuse ratsionaliseerimise abinõusid;

g) täitma töökaitse-seadusi ja -määrusi (töötaja puhkuse, ohutustehnika ja tööstustervishoiu, tööliste ja teenistujate joogiveega varustamise, pesunõude korraldamise, erirõivastise, kaitseabinõude kohta jne.).

10. Töölised ja teenistujad on kohustatud:

a) töötama ausalt ja korralikult;

b) pidama töödistsipliini ja töö sisekorra-eeskirju, kiiresti ja täpselt täitma administratsiooni korraldusi;

c) õigel ajal tööle ilmuma, täpselt ilma igasuguste kõrvalekaldumisteta kinni pidama kindlaksmääratud tööpäeva pikkusest, ära kasutama kogu tööaega ainult töötamiseks, mitte ajades kõrvalisi asju ja jutte, mitte jalutades ilma asjata ja mitte segades tööliste ja teenistujate tööd;

d) õigeaegselt ja täpselt täitma saadud tööülesande ja korralduse, täitma töönorme ja püüdma saavutada süstemaatilist töönormide ületamist, andma kõrgeid kvaliteedi-tasemeid ja mitte lubama töös praaki;

e) hoidma sotsialistlikku omandust: masinaid, tööpinke, tööriistu, materjale jne.;

f) täitma ohutustehnika, tööstustervishoiu ja tulekaitse-eeskirju, tarvitama väljaantud erirõivastist ja kaitsevahendeid;

g) õigeaegselt koristama ja puhastama oma töökohta ning üle andma vahetustöötajale oma töökoha korras ja puhtalt.

IV. Tööaeg ja selle kasutamine.

11. Töö algus, lõpp ja lõunavaheaeg on seatud järgmiselt:

	I vahetus	II vahetus	III vahetus
Töö algus	.....	.....	.....
Vaheaeg	.....	.....	.....
Töö lõpp	.....	.....	.....

12. Vahetustöödel töötajad vahetuvad vahetustes võrdselt. Üleminek ühest vahetusest teise vahetusse peab reeglipäraselt toimuma igal nädalal.

13. Töö algusest ja töö lõpust ettevõttes, samuti töö vaheajast teatatakse töölistele ja teenistujaile viledega (signaalidega).

14. Enne töö algust on iga tööline ja teenistuja kohustatud võtma oma numbri või ära märkima oma kaardi kontrollkellal.

Pärast töö lõppu iga tööline ja teenistuja on kohustatud riputama oma numbri tabellauale või ära märkima oma kaardi kontrollkellal.

Kui töölised ja teenistujad lõuna-vaheajal lahkuvad ettevõtte (asutise) territooriumilt, siis eespooltähendatud kontrolli teostatakse ka lõunale lahkumisel ja tagasitulekul.

15. Tabellauad peavad olema avatud pool tundi enne töö algust ja kohe pärast töö lõppu.

Tabellaudade juures peavad viibima tabelipidajad tööle tuleku ja töölt lahkumise kontrolliks.

Tabellaudade juures peab olema õige ajanäitaja.

16. Vahetpidamata töödel on töötajal keelatud lahkuda töö juurest enne vahetustöötaja tulekut.

Vahetuse mitteilmumisel on tööline või teenistuja kohustatud sellest teatama töövanemale, kes peab kõik abinõud tarvitusele võtma töötaja vahetamiseks teise töötajaga.

17. On keelatud töö ajal:

a) segada töölisi ja teenistujaid nende otseses töös, kõrvaldada või ära kutsuda neid töölt ühiskondlike kohuste täitmiseks;

b) kokku kutsuda koosolekuid, istungeid ja igasuguseid nõupidamisi ühiskondlikes asjus;

c) maksta töölistele ja teenistujaile palka ning välja anda igasuguseid tõendeid ja õiendusi.

18. On keelatud tööle ilmumine mittekaines olekus ja tööl alkoholiste jookide tarvitamine.

V. Karistused.

19. Iga töödistsipliini rikkumine toob enesega kaasa distsiplinaarkaristuse või kohtu alla andmise.

20. Töödistsipliini rikkumise eest määratakse järgmisi distsiplinaarkaristusi:

a) märkus;

b) noomitus;

c) vali noomitus;

d) üleviimine teisele vähemtasutavale tööle, tähtajaga kuni 3 kuud, või paigutamine alamale ametikohale.

21. Töölist või teenistujat, kes hilines tööle ilma mõjuva põhjuseta või enne aega lahkus lõunale või hilines lõunalt või enne aega lahkus ettevõttest (asutisest) või laiskles tööajal, karistatakse administratsiooni poolt: märkusega, noomitusega

või valju noomitusega, üleviimisega teisele vähemtasutavale tööle, tähtajaga kuni 3 kuud, või paigutamisega alamale ametikohale.

22. Karistused määratakse ettevõtte (asutise) administratsiooni poolt kohe pärast üleastumise avastamist.

Enne karistust peab nõudma seletusi töödistsipliini rikkujalt.

Ei ole lubatav karistamine ettevõtte (asutise) administratsiooni poolt pärast ühe kuu möödumist, arvates üleastumise avastamisest.

23. Iga karistus avaldatakse käskkirjas ja teatatakse töölisele või teenistujale allkirja vastu.

24. Kui aasta jooksul, arvates karistusest: märkus, noomitus, või vali noomitus, tööline või teenistuja ei ole korda saatnud uut töödistsipliini rikkumist, siis ettevõtte direktor (asutise ülem) kustutab määratud karistuse.

Kui tööline või teenistuja ei ole korda saatnud uut töödistsipliini rikkumist ja seejuures näitas end hea ning kohusetruu töötajana, siis ettevõtte direktor (asutise ülem) võib tema poolt määratud karistuse kustutada, mitte oodates ühe aasta möödumist.

25. Ettevõttest (asutisest) omavoliliselt lahkujad töölised ja teenistujad antakse vastavalt NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi 26. juuni 1940. a. seadlusele kohtu alla.[1]

26. Töölt ilma mõjuva põhjuseta puudujad töölised ja teenistujad antakse vastavalt NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi 26. juuni 1940. a. seadlusele kohtu alla.[1]

Töölt puudumiseks loetakse samuti töö alguseks või peale lõunavaheaega hilinemine, enne töö lõppu või enne lõunavaheaja algust töölt lahkumine — kui see töödistsipliini rikkumine tõi kaasa tööaja kaotuse üle 20 minuti.

Mainitud üleastumised, mis toovad kaasa mitte rohkem kui 20-minutilise tööaja kao, võrdsustatakse töölt puudumisega, kui need leidsid aset kolm korda ühe kuu jooksul või neli korda kahe teineteisele järgneva kuu jooksul.

Samal viisil loetakse töölt puudujateks töölised ja teenistujad, kes osutuvad töö juures mittekainest olekus.

---

[1] §-s 25 ja 26 märgitud NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi 26. juuni 1940. a. seadlust üleminekust kaheksatunnilisele tööpäevale, seitsmepäevasele töönädalale ja tööliste ning teenistujate ettevõtteist ja asutistest omavolilise lahkumise keelust Eesti NSV-s ei rakendata kriminaalkaristuse osas.

27. Ettevõttes (asutises) toimetatud materjalide, toodete, instrumentide või seadete varguse eest antakse töölised ja teenistujad vastavalt NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi 10. augusti 1940. a. seadlusele ja Kriminaalkoodeksile kohtu alla.

28. Huligaansete tegude eest ettevõtetes (asutistes) antakse töölised ja teenistujad vastavalt NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi 10. augusti 1940. a. seadlusele ja Kriminaalkoodeksile kohtu alla.

29. Praagi eest töös töölised ja teenistujad, olenemata määratud karistusest, kannavad veel materiaalset vastutust, vastavalt kehtivale seadusandlusele.

30. Töö sisekorra-eeskirjad peavad olema üles pandud jaoskondades (osakondades) nähtavale kohale.

VI ptk. juurde (2).

ASUTISTE JA MAJANDUSORGANITE ADMINISTRATIIV-APARAADI TÖÖTAJATE VASTUTUSEST AMETIHOONETE JA -RUUMIDE ÜLDISE JA TULEKAHJUDE EEST KAITSE NING AMETIDOKUMENTIDE SÄILITAMISE EESKIRJADE RIKKUMISE EEST.

NSVL KTK ja RKN-i 7. juuli 1932. a. määrus.
(LSKK 1932. a., nr. 53, art. 319.)

Ametihoonete ja ruumide üldise ja tulekahjude eest kaitse tugevdamise ja ametidokumentide säilimise kindlustamiseks NSV Liidu Kesktäitevkomitee ja Rahvakomissaride Nõukogu määravad:

1. Ettevõtete ja majandusorganite juhtiva aparaadi töötajaile, kes on süüdi ametihoonete ja -ruumide üldise ja tulekahjude eest kaitse ja ametidokumentide säilitamise eeskirjade, mis on õigeaegselt avaldatud administratsiooni poolt, rikkumises, määratakse § 3 tähendatud distsiplinaarkaristusi.

2. Samuti karistatakse distsiplinaarkorras ametiisikuid, kes ei kasuta oma õigust määrata võitluseks § 1 tähendatud eeskirjade rikkumistega distsiplinaarkaristusi alluvaile töötajaile.

3. Distsiplinaarkaristuseks määratakse:
a) noomitus;
b) vali noomitus;
c) rahatrahv kuni 200 rublani;

d) paigutamine madalamale ametikohale tähtajaga kuni 1 aastaks;

e) vallandamine;

f) arest tähtajaga kuni 20 päeva koos teenistuskohuste täitmisega ja palgaga tööaja eest.

Märkus. § 1 tähendatud eeskirjade kuritegelikult hooletus rikkumises süüdiolevad asutiste töötajad võetakse kriminaalkohtulikule vastutusele. Kriminaalkohtulikule vastutusele võetakse samuti töötajad, kes annavad teistele isikuile edasi asutisse pääsuks antud pääsme.

4. Karistuse määrab asutise või majandusorgani juhataja, tema asetäitja või isik, kes on selleks eriti volitatud.

Karistus määratakse hiljemalt 10. päeval pärast üleastumise ilmnemist.

Enne karistuse määramist tuleb töötajalt nõuda kirjalik või suuline seletus. Nende kolmepäevasel tähtajal mittesaamisel on administratsioonil õigus määrata karistus.

5. Distsiplinaarkaristuse määramise küsimuse lahendamisel võetakse arvesse:

a) asjaolud, millistel on pandud toime rikkumine;

b) rikkumisega tekitatud kahju;

c) töötaja eelnev teenistus.

6. Karistuseks aresti tähtajaga kuni 20 päeva võivad määrata ainult rahvakomissarid ja NSV Liidu või liiduvabariigi valitsusele vahetult alluvate teiste keskasutiste juhatajad.

Karistuseks aresti tähtajaga kuni 10 päeva võivad määrata rahvakomissariaatidele või teistele NSV Liidu ja liiduvabariikide keskasutistele alluvate asutiste juhatajad (trustide esimehed, ühenduste valitsejad), samuti ka krai ja oblasti täitevkomiteede esimehed.

Kõik ülalloeteldud isikud ja nende asetäitjad võivad määrata karistuseks aresti antud ettevõtte ja kõigi antud süsteemi alamalseisvate asutiste töötajaile.

Aresti all pidamise kord määratakse liiduvabariikide seadusandlusega.

7. Karistuse määramisele võib kaevata karistuse määranud isikust kõrgemalseisvale isikule viie päeva jooksul, arvates selle teatavakstegemise päevast ametiisikule.

Kõrgemalseisva ametiisiku otsus on lõplik ja edasikaebamisele ei kuulu.

8. Rahatrahv (§ 3 p. c) peetakse kinni administratsiooni korraldusel kõigist summadest, mis töötajal on saada antud asutiselt.

Igal palgamaksmisel see kinnipidamine ei või ületada 25% töötajal saadaolevast kogusummast. Kui töötaja palgast teostatakse ka teisi kinnipidamisi, siis üldine kinnipidamise suurus ei või ületada 50% kõigist saadaolevaist summadest.

Kinnipidamist teostatakse igal palgamaksmisel kuni rahatrahvi täieliku tasumiseni. Kui töötaja vallandamisel temale määratud rahatrahv jäi tasumata, siis ülejäänud osa nõutakse sisse lihtsustatud korras liiduvabariikide seadusandluse alusel.

Kinnipeetud rahatrahvi summad arvatakse riigituludesse kohaliku eelarve järgi.

§ 56 juurde (1).

RAHVAKOMISSARIDE POOLT PALGAMAKSMISE ALAL KÄSKKIRJADE ANDMISE KORRAST.

NSVL RKN-i 4. juuni 1938. a. määrus.
(LMKK 1938. a., nr. 27, art. 178.)

NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

Kinnitada järgmine Majandusnõukogu 2. juuni 1938. a. otsus:

Määrata, et NSV Liidu rahvakomissariaadid ja keskasutised, samuti liiduvabariikide rahvakomissaride nõukogud ei või ilma NSV Liidu RKN-i juures oleva Majandusnõukogu loata anda käskkirju palgaküsimuste kohta, mis näevad ette uute tariifivõrkude, palgamäärade, ametnike palkade tariifi, kvalifikatsiooniteatmike maksmapaneku, töönormide ja hinnete olulise muutmise.

§ 56 juurde (2).

TÖÖNORMIDE JA HINNETE MUUTMISE KÄSKKIRJADE VÄLJAANDMISE KORRAST.

NSVL RKN-i 14. jaanuari 1939. a. määrus.
(LMKK 1939. a., nr. 7, art. 38.)

NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

Määrata rahvakomissariaatidele töönormide ja hinnete muutmiseks järgmine kord:

a) Üldised käskkirjad töönormide ja hinnete muutmiseks kõigi peavalitsuste kohta antakse koos rahvakomissari ja ÜAÜKN-i sekretäri poolt.

b) Rahvakomissari ja ÜAÜKN-i sekretäri poolt allakirjutatud käskkirja alusel peavalitsuste ülemad koos vastava ametiühingu keskkomitee esimehega annavad käskkirju töönormide ja hinnete muutmiseks üksikutes ettevõtetes.

§ 56 juurde (3).

AMETNIKE PALKADE MÄÄRAMISE KORRA KOHTA RAHVAKOMISSARIAATIDE JA AMETKONDADE TÖÖTAJATELE OLENEVALT NENDE TÖÖSTAAŽIST.

NSVL RKN-i 24. juuni 1944. a. korraldus nr. 13434-r.
(LMKK 1944. a., nr. 9, art. 139.)

Määrata, et kõigi rahvakomissariaatide ja ametkondade töötajaile, kelle palgad määratakse NSV Liidu Valitsuse määruste kohaselt olenevalt nende tööstaažist, palga arvutamisel arvatakse aeg, mil need töötajad olid Isamaasõja kestel Punaarmees, Meresõjalaevastikus ja partisanisalkades, nende tööstaaži hulka.

VIII ptk. juurde.

VENE NFSV TSIVIILKOODEKSI § 101.

§ 101. Võlgnikule kuuluvast panditud varast rahuldatakse eelistatult pandipidaja nõuetele järgmised sissenõuded, kui muust varast nende sissenõuete katteks ei jätku: võlgniku tööliste ja teenistujate töötasu, samuti ka tööliste ja teenistujate muud tööseadustest ja kollektiiv- ning töölepingutest tulenevad nõuded... Võlgniku varast, mis on panditud krediitasutises (sealhugas riigi töö-hoiukassa), rahuldatakse eelistatult pandipidaja nõuetele: töötasunõuded ja need nõuded, mis seadusega on töötasunõuetega võrdseks tunnustatud, sotsiaalkindlustusnõuded, ...

NSVL Riigipangas panditud võlgniku varast rahuldatakse eelistatult pandipidaja nõuetele ainult töötasunõuded ja teised VNFSV Tsiviilprotsessi koodeksi § 266 p. a. loeteldud nõuded, välja arvatud sotsiaalkindlustusnõuded.

Käesoleva paragrahvi tõttu ei muutu kehtetuks eriseadustes, eriti raudtee seadustikus ja veetranspordi seadustes ettenähtud raudtee-, laevasõidu- ja teiste riigiettevõtete ning -asutiste õigus saada eelistatud rahuldust vastava vara väärtusest teiste usalda-

jate ees, riigivõlgnikkude vara avalikul enampakkumisel müütavatele riigiorganitele vastavates seadustes ettenähtud eesõigus väljaspool järjekorda katta vara müügist saadud summadest vara arestimise, hoiu, kohaletoimetamise ja müügi kulud, samuti ka muud teatud liiki nõuete eriliselt eelistatud rahuldust käsitlevad määrused, millised nõuded on loeteldud NSVL KTK ja RKN-i 6. veebruari 1929. a. määruse § 4 nõuete rahuldamise järjekorra kohta (LSKK 1929. a., nr. 11, art. 98).

Käesoleva paragrahvi esimeses lõikes loeteldud nõuete rahuldamise järjekord määratakse kindlaks VNFSV Tsiviilprotsessi koodeksis ja eriseadustes.

§ 60 juurde.

ÜLETUNNITÖÖ TASU MAKSMISE KORRAST.

NSVL Töö RK 8. aprilli 1932. a. määrus nr. 59.
(«NSVL Töö RK Teataja» 1932. a., nr. 16)

Neis ettevõtteis, kus seatakse sisse erinevad palgamäärad ajaja tükitöölistele, makstakse lisatasu ületundide eest igal juhul vastava liigi ajatöötaja tariifikohase palgamäära alusel.

§ 62 juurde.

AJUTISE ASENDAMISE KORRAL PALGAMAKSMISEST.

Üleliidulise Ametiühingute Kesknõukogu Sekretariaadi määrus 8. maist 1939. a.

(«ÜAÜKN-i Bülletään» 1939. a., nr. 5.)

NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu 21. augusti 1934. a. määruse (LSKK 1934. a., nr. 43, art. 342) alusel ÜAÜKN-i Sekretariaat määrab:

1. Määrata, et TK § 62 kohaldamine ühe töötaja teise suurema palgaga töötaja kohuste täitmise puhul, mis annab õiguse asendajale saada vahe ametikohtade palkade (mitte personaalpalkade) vahel, viiakse läbi järgmiste tingimuste olemasolul:

a) kui ajutiseks asendajaks on töötaja, kes ei ole koosseisu järele asendatava asetäitja või abi;

b) kui asendus on õigeaegselt (enne asendamise algust) vormistatud asutise, organisatsiooni või ettevõtte käskkirjaga);

c) kui asendus kestab üle 12 tööpäeva.

§ 67 juurde.

Vt. § 36—37[1] juurde toodud lisamaterjal (NSVL Töö RK 18. juuni 1931. a. määrus).

§ 68—68[2] juurde (1).

TÖÖSEISAKU JA PRAAGI PUHUL PALGAMAKSMISEST.

NSVL Töö RK 25. veebruari 1932. a. määrus.
(NSVL Töö RK 11. aprilli 1932. a., nr. 62 ja 1. juuni 1932. a., nr. 97 määrusega tehtud muudatuste ja täiendustega.)

Vastavalt NSVL KTK ja RKN-i 30. detsembri 1931. a. määrusele abinõudest tööseisakute ja praagi puhul tootmises ja transpordis palgamaksmise korrastamisest (LSKK 1932. a., nr. 2, art. 11) NSVL Töö RK määrab:

I. Tööseisakute eest palgamaksmine.

1. Töötaja süüst tingitud tööseisaku aja eest palka ei maksta.

2. Töötaja süüst mittetingitud tööseisaku aja eest makstakse palka vastava kvalifikatsiooniga töötaja ajapalgamäära pooles suuruses.

Samas korras viiakse läbi ka tööseisakute eest maksmine, mis on tekkinud elektrienergia, tooraine puudumise jne. tõttu.

Metallurgilises, mäemaagi- ja koksitööstuses töötaja süüst mittetingitud seisaku eest tasutakse kahekolmandikulise vastava töölise tariifikohase ajapalgamäära alusel.

Uute tootmisviiside (detailide, treipinkide, masinate, mootorite, transformaatorite, turbiinide jne. töötlemine) omandamise perioodil töötaja süüst mittetingitud seisaku eest makstakse nii uutes kui ka töötavais ettevõtteis vastava ajatöölise tariifikohase palgamäära alusel. Uute tootmisviiside omandamise tähtajad kuni 3 kuu piirides iga ettevõtte kohta määratakse vastava majandusliku organisatsiooni poolt kokkuleppel ametiühingutega.

3. Tööseisaku algusest on töötaja kohustatud viivitamatult teatama administratsioonile. Samuti on töötaja kohustatud õigeaegselt hoiatama administratsiooni kõigist põhjustest, mis võivad tingida seisaku.

Nende kohustuste mittetäitmisel töötaja poolt tööseisaku aja eest palka ei maksta ja töötajat karistatakse vastavalt trahvitabelile.

4. Töötajad, kes vabanevad tööseisaku tõttu, peab viibimatult viidama seisaku ajaks teisele tööle samas ettevõttes.

Pikema seisaku puhul (üle viie päeva) ja võimatusel samas ettevõttes kasutada töötajat, peab töötaja üle viidama tööle teise ettevõttesse samas asukohas tähtajaga mitte üle ühe kuu. Keelatakse kvalifitseeritud tööliste üleviimist hoovitöödele, rakendamist koristamis- ja transporditöödele, välja arvatud juhud, kus nende tööde täitmine on esile kutsutud hädast.

5. Tööseisaku tõttu teisele madalamat liiki tööle üleviidavatele kvalifitseeritud töölistele, keda on viiendasse või kõrgemasse liiki tarifitseeritud, makstakse endise töö järgi keskmise palga alusel tingimusel, et nad täidavad selle töö töönorme, kuhu neid ajutiselt on üle viidud. Töönormide mittetäitmise puhul, samuti ka ajatööle üleviimise korral säilitatakse üleviidavale ajatöölise palgamäär tema liigi järgi endisel tööl.

Teisele tööle üleviimise korral madalama liigi töölistele, keda tarifitseeritakse viiendast liigist allapoole, samuti kõigi liigi tööliste üleviimise puhul teisele kõrgemat liiki tööle makstakse neile tehtava töö alusel.

Teisele tööle üleviimisest keeldumise korral (vaatamata liigist) tööseisaku eest ei maksta ja üleviimisest keeldumist vaadatakse kui töödistsipliini rikkumist.

II. Praagi eest palgamaksmise kord.

6. Kui praak toimus töötaja süü läbi, siis kohaldatakse järgmisi eeskirju:

a) täieliku praagi puhul (kui produktsioon osutub täielikult kõlbmatuks) praagi eest ei maksta;

b) osalise praagi puhul (kui produktsioon oma omadustelt ei rahulda kindlaksmääratud nõudeid) makstakse praagi eest vähendatud määral, kõlbliku produktsiooni protsent ja palga täpne suurus määratakse administratsiooni poolt kindlaks, kusjuures palk ei või ületada üle poole vastava töötaja tariifikohast palgamäära.

7. Kui praak ei toimunud töötaja süü läbi, siis kohaldatakse järgmisi reegleid:

a) täieliku praagi eest makstakse palk vastava ajatöölise kahekolmandikulise palgamäära suuruses;

b) osalise praagi eest makstakse vähendatud hinnete alusel olenevalt produktsiooni kõlblikkuse astmest, produktsiooni kõlblikkuse protsent ja palga täpne suurus määratakse administratsi-

ooni poolt kindlaks, kusjuures palk ei või olla alla kahekolmandikulist vastava liigi ajatöölise tariifikohast palgamäära;

c) praaktööde, mis tekivad töödeldava metalli defekti tagajärjel (materjali kvaliteedi mittevastavus, õhumull või mõra metallis), mis on ilmnenud pärast vähemalt ühe tööpäeva kulutamist toote töötlemiseks või monteerimiseks, makstakse normaalsete hinnete kohaselt;

d) uue tootmisviisi omandamise ajal (3. osa § 2) makstakse praagi eest vastava liigi ajatöölise tariifikohase palgamäära alusel.

8. Materjalide rikkumise eest toote valmistamise ajal kannab töötaja varanduslikku vastutust: a) tahtliku rikkumise korral — tekitatud kahju viiekordses ulatuses; b) hooletusest põhjustatud rikkumise korral — tekitatud kahju ulatuses, kuid mitte üle kahe kolmandiku oma keskmisest kuupalgast.

Summad, mis tuleb töötajalt materjalide rikkumise eest sisse nõuda, peetakse administratsiooni korraldusel ettevõttelt või asutiselt töötajale kuuluvast palgast ja igasugustest muudest summadest kinni. Töötaja võib kinnipidamise või selle ulatuse üle HVK-sse kaevata.

Iga väljamaksu puhul ei või kinnipidamine ulatuda üle 25% kõigist töötajale kuuluvatest summadest. Kui palgast toimetatakse ka muid kinnipidamisi, siis üldine kinnipidamiste ulatus ei või ületada 50% kõigist töötajale kuuluvatest summadest.

Kinnipidamist toimetatakse iga väljamaksu juures kuni kogu võla kustutamiseni. Kui töötaja vallandamise juures kinnipidamised määratud ulatuses ei kata kogu võlga, siis ülejääv osa nõutakse administratsiooni poolt liiduvabariikide seadusandluse järgi lihtsustatud korras sisse.

9. Töötaja on kohustatud administratsioonile viibimata teatama kõigist juhtudest, millal ta märkab, et tema poolt valmistatud toodang osutub praagiks.

Kui töötaja sellest administratsioonile ei teatanud või jätkas tööd vastu administratsiooni korraldust töö katkestamiseks, siis edasise praagi eest ei maksta üldse ja kahju rikutud materjali eest arvatakse tema palgast maha.

Kui aga administratsioon tegi korralduse tööd jätkata, siis järgneva praagi eest, mis ei ole tingitud töötaja süüst, makstakse võrdselt kõlblike toodetega, vastutust ettevõtte kahjude eest, mis on seotud praagi valmistamisega, kannab administratsioon.

Töötaja süüta tekkinud praak, mis avastatakse pärast toote vastuvõtmist tehnilise kontrolli organite poolt, makstakse sellele töötajale võrdselt kõlblike toodetega.

III. Lõppeeskirjad.

10. Töötaja süü all käesolevas määruses mõistetakse töötaja poolt temale töö alal antud juhatuse mittetäitmist, hooletust töös, organiseerimisjõuetust ja igasugust muud sisekorra-eeskirja või tehnilise eeskirja rikkumist.

11. Administratsioon on kohustatud tarvitusele võtma vajalikud abinõud tööseisakute ja praagi ärahoidmiseks, juhul aga, kui tööseisak osutub vältimatuks — vabanenud töötajate ärakasutamiseks teistel töödel.

Nende kohustuste mittetäitmisel võetakse administratsioon distsiplinaar- või kriminaalvastutusele. Peale selle kahju eest, mis on tekkinud sel puhul ettevõttele, võetakse administratsioon varanduslikule vastutusele vastavalt NSVL KTK ja RKN-i 12. juuni 1929. a. määrusele (LSKK 1929. a., nr. 42, art. 367; 1931. a., nr. 51, art. 334, «NSVL Töö RK Teataja» 1929. a., nr. 28—29, 1931. a., nr. 28) ja NSVL Töö RK instruktsioonile 1. juunist 1932. a., nr. 96 («NSVL Töö RK Teataja» 1932. a., nr. 17—18).

§ 68—68² juurde (2).

TÖÖSEISAKU JA PRAAGI PUHUL PALGAMAKSMISEST ERAETTEVÕTETES JA -MAJANDITES.

NSVL Töö RK 28. jaanuari 1932. a. määrus nr. 18.
(«NSVL Töö RK Teataja» 1932. a., nr. 5—6, lk. 54.)

NSVL KTK ja RKN-i 30. detsembri 1931. a. määruse abinõudest tööseisakute ja praagi puhul tootmises ja transpordis palgamaksmise korrastamisest (LSKK 1933. a., nr. 2, art. 11) § 7 alusel NSVL Töö RK kooskõlastatult ÜAÜKN-iga määrab:

Era- (selle hulgas ka kontsessioonilistes) ettevõtetes ja majandites kohaldatakse järgmisi tööseisaku ja praagi tasumise reegleid:

1. Tööseisaku ajal, mis ei ole tekkinud töötaja süü läbi, makstakse palka:

a) tööseisaku puhul mitte üle kolme päeva järjest keskmise palga alusel;

b) tööseisaku puhul üle kolme päeva järjest — tariifikohase palgamäära järgi seisaku algusest.

2. Tööseisaku eest, mis tekib töötaja süü läbi, palka ei maksta.

3. Töötajad, kes vabanevad seisaku tõttu, võidakse üle viia mitte üle ühekuulise tähtaja teisele tööle, mis vastab nende kvalifikatsioonile.

Neil juhtudel kogu üleviidud aja jooksul toimetatakse tasumist tehtava töö järgi, kuid see ei või olla alla endise töö tegelikku palka.

4. Praagi eest, mis tekib töötajast mitteolenevail põhjustel ja mida see ei saa õigeaegselt kõrvaldada, tasutakse võrdselt kõlblike toodetega.

5. Praak, mis tekib töötaja süü läbi, ei kuulu tasumisele.

Osalise praagi puhul, mis tekib töötaja süüta (kui produktsioon oma kvaliteedilt ei rahulda kindlaksmääratud nõudeid), toimetatakse tasumist vähendatud ulatuses. Produktsiooni kõlblikkuse protsent ja suurus määratakse seejuures administratsiooni poolt kindlaks, vaidluse korral aga otsustatakse küsimus HVK-s.

6. Kui on kindlaks tehtud, et töötaja oma süü läbi rikkus talle tööandja poolt välja antud materjali, siis rahvakohtu töösessiooni otsusel on töötaja kohustatud tasuma tehtud kahju, kuid mitte üle ühe neljandiku oma töötariifikohasest kuupalgamäärast.

Materjalide väärtus määratakse riiklike varumishindade alusel.

Summad, mida tuleb töötajalt töösessiooni otsusel sisse nõuda, peetakse täitelehe järgi kinni ainult palgast (kinni pidades liiduvabariikide tsiviilprotsessi koodekseist). Kinnipidamine vallandustoetusest, puhkuskompensatsioonist ja teistest kompensatsioonilistest summadest on keelatud.

7. Kõigil praagi mittemaksmise ja materjalide rikkumise mahaarvamise juhtudel, mis on käesolevas määruses ette nähtud, säilitatakse töötajale palk ta kahekolmandikulises tariifikohase kuupalgamäära suuruses.

§ 69 juurde (1).

JÄRJEKORDSE JA LISAPUHKUSE AJA EEST KESKMISE PALGA ARVUTAMISE KORRAST.

NSV Liidu RKN-i määrus 25. juulist 1935. a.
(LSKK 1935. a., nr. 40, art. 333.)

§ 1. Määrata, et keskmine palk järjekordse ja lisapuhkuse aja eest väljamaksmiseks, samuti kasutamata jäetud puhkuse eest kompensatsiooni maksmiseks arvutatakse puhkusele mineku kuu või kasutamata jäetud puhkuse eest kompensatsiooni maksmisele eelneva 12 kalendrikuu keskmise palga alusel.

Töötajaile, kes on töötanud ettevõttes, asutises või majandis vähem kui aasta, teostatakse väljamaks keskmise palga alusel, arvates vastavasse ettevõttesse, asutisse või majandisse tööle asumise päevast.

§ 2. Arvutuste tegemisel arvatakse keskmise palga hulka kõik palgaliigid, samuti sotsiaalkindlustuse korras väljamakstud ajutise töövõimetuse toetused. Aeg, mille eest toetused makstud, võetakse arvesse nagu tööloldud aeg.

§ 3. Teha ÜAÜKN-ile ülesandeks ühe kuu jooksul teha vastavad muudatused puhkuste ja keskmise palga arvutamise kohta kehtivates eeskirjades.

§ 69 juurde (2).

KESKMISE PALGA ARVUTAMISEST PUHKUSE EEST PALGA VÕI KASUTAMATA PUHKUSE EEST KOMPENSATSIOONI MAKSMISEL. [1]

ÜAÜKN-i Sekretariaadi määrus 2. veebruarist 1936. a.
(«ÜAÜKN-i Bülletään» nr. 2.)

(Väljavõtted.)

1. NSVL RKN-i määrusega 25. juulist 1935. a. ettenähtud korda keskmise palga arvutamiseks puhkuse eest palga või kasutamata puhkuse eest kompensatsiooni maksmisel kohaldatakse kõigile töölistele ja teenistujaile olenemata sellest, kas nad saavad tüki- või ajapalka või kindlat kuupalka.

---

[1] Vt. samuti materjali § 77 juurde (3).

2. Keskmise palga arvutamisel puhkuse eest palga või kasutamata puhkuse eest kompensatsiooni maksmisel võetakse arvesse kõik palga liigid, olenemata nende maksmise pidevusest, sealhulgas:

a) tootmispreemiad (kütte, tooraine, materjalide, omahinna alandamise jms. eest);

b) preemiad aasta-aruande koostamise ja aastaplaani täitmise eest;

c) lisapalk ületunni- ja öötöö eest;

d) lisapalk väljateenitud aastate eest;

e) palk kasutatud puhkuse eest;

f) palk tööseisaku eest;

g) palk riiklike ja ühiskondlike kohustuste täitmise aja eest;

h) ajalehtede ja ajakirjade toimetuste koosseisuliste kirjanduslike kaastööliste kirjanduslik honorar, mida makstakse palga näol ja mitte hüvitusena autorilepingu alusel;

i) lisatasud, mida makstakse rongide agentidele päevarahade asemel ametisõitude korral.

Toetused ajutise töövõimetuse puhul võetakse samuti arvesse keskmise palga arvutamisel.

3. Peale ÜAÜKN-i Sekretariaadi 9. septembri 1935. a. määruse § 2 tähendatud summade ei võeta arvesse keskmise palga arvutamisel:

a) väljamakseid allikaist väljaspool palgafondi, näiteks leiutiste edendamise fondist, premeerimisfondist saavutiste eest sotsialistliku võistluse ja löökluse alal jm.;

b) väljamakseid väljaspool kehtivat premeerimissüsteemi, ...

c) väljamakseid aja eest enne arvestatavat 12-kuist tähtaega;

d) väljamakseid juhuslike tööde eest, mis ei kuulu töötaja kohustuste hulka;

e) naturaaltasusid.

4. Arvutus teostatakse, lähtudes palgast 12 kalendrikuu eest, mis eelnevad sellele kuule, millal töötaja läheb puhkusele (1. kuni 1. kuupäevani); näiteks puhkusele mineku korral 1936. a. aprillis tehakse arvutus, lähtudes palgast aja eest 1. aprillist 1935. a. kuni 1. aprillini 1936. a.

5. Palga arvutus puhkuse eest või kompensatsiooni arvutus kasutamata puhkuse eest tehakse järgnevalt: aastapalk jagatakse 12-ga (välja arvamata palgata puhkuse aeg); saadud keskmine

kuupalk jagatakse 25,6 päevaga [2] ja saadud keskmine päevapalk korrutatakse puhkuse päevade arvuga.

Seda arvutamise korda kohaldatakse olenemata sellest, kas aasta jooksul toimusid muudatused palga suuruses (palgamäärade tõstmine . . .). Tegelikult tehtud ületundide arv samuti ei muuda tähendatud arvutuse korda.

6. Kui töötaja töötab antud ettevõttes alla aasta, teostatakse väljamakse keskmise palga alusel ettevõttes tööloldud aja eest, arvates ettevõttesse tööle astumisele järgneva kuu 1. päevast.

§ 77 juurde (1).

ÜLDISEST SÕJAVÄETEENISTUSE KOHUSTUSEST.

NSVL Ülemnõukogu 1. septembri 1939. a. seadus.
(«NSVL Ülemnõukogu Teataja» 1939. a., nr. 32.)

(Väljavõte.)

V peatükk.

Sõjaväelaste ja sõjaväeteenistuskohuslaste õigused, kohustused ja vastutus.

§ 47. Töölised ja teenistujad saavad puhkuse kindlaksmääratud korras ajaks, mis on vajalik kutsele ilmumise ja sõjaväelise arvestusega seotud asjus.

§ 48. Õppekogunemisele kutsutud töölistele ja teenistujaile säilitatakse õppekogunemisaja kestel nende töö- või ametikoht ja nad saavad töökoha järgi poole oma keskmisest palgast.

§ 77 juurde (2).

KESKMISEST PALGAST JA PALGAST POOLIKU KUU EEST.

NSVL Töö RK määrus 2. aprillist 1930. a., nr. 142.
(«NSVL Töö RK Teataja» 1930. a., nr. 13.)

(Väljavõtted.)

1. Keskmist palka arvutatakse käesoleva määruse järgi juhtudel, mil ettevõte või asutis on kohustatud seaduse alusel maksma töötajale keskmise päevapalga aja eest, mil töötaja tegelikult ei

---

[2] Eesti NSV Ministrite Nõukogu 3. veebruari 1947. a. määruse nr. 80 (Eesti NSV Teataja 1947, 5, 49) järgi tuleb 25,6 päeva asemel jagada keskmine kuupalk 25,4 päevaga.

töötanud (näiteks aja eest, mil töötaja oli kutsutud kohtusse rahvakaasistujana, sõjaväeliste õppuste ajal jne.).

Keskmise palga arvutamine puhkuse aja eest ja kasutamata puhkuse kompenseerimine toimub korras, mis on nähtud ette NSVL RKN-i määruses 25. juulist 1935. a. Palga arvutamine toetuste ja pensionide maksmisel sotsiaalkindlustuse korras toimub nende toetuste ja pensionide kohta kehtivate eeskirjade alusel.

2. Kui töötaja saab kindla ajapalga (kaasa arvatud kindel tagatud lisapalk või protsentuaalsed lisandused), kuid ilma teiste täiendavate tasumoodusteta, siis maksab ettevõte või asutis töötajale välja päevade ja tundide eest, mille eest tuleb maksta keskmise palga alusel, tema jaoks kindlaksmääratud palga täielikult (ilma kinnipidamiseta).

Kõigi teiste palgamooduste puhul kohaldatakse § 3—8.

3. Kui töötaja on lepingu järgi kohustatud täitma erinevalt tasutavaid töid (remonttöölised, siirduvate vahetuste töölised jt.), siis arvutatakse keskmine palk tasude üldsummast, mida ta saab kõigi tööde eest kokku.

4. Keskmise palga arvutamisel võetakse arvesse nii põhipalk kui ka lisatasud, millel on alaline iseloom (preemiad, erilised juurdemaksud ja lisandused, protsentuaalne tasu, naturaaltasud jne.).

Ei võeta arvesse keskmise palga arvutamisel:

a) kõiki ühekordse iseloomuga lisahüvituse liike, nagu hüvitusi eriülesannete täitmise eest, mis ei kuulu töötaja tavaliste kohustuste hulka; autasusid, preemiaid ja ergutusi, millel on ühekordne iseloom;

b) autasusid, preemiaid või ergutusi ja teisi lisatasu liike, millel kuigi ei ole ühekordne iseloom, kuid mida makstakse pikemate kui kolmekuiste ajavahemike järgi;

c) tasusid ületunnitööde eest, millel ei ole süstemaatilist iseloomu; ületunnitööd loetakse süstemaatilisteks, kui viimase kolme kuu kestel iga kuu kohta tuleb enam kui 10 tundi ületunnitöid;

d) tasusid töö eest revolutsiooni pühadel: V. I. Lenini ja 9. jaan. 1905. a. mälestuspäeval (22. jaanuaril), Internatsionaali päevadel (1. ja 2. mail) ja Oktoobrirevolutsiooni päevadel (7. ja 8. novembril);

e) tasu päevade ja tundide eest, millal töötaja tegelikult ei töötanud (riiklike või ühiskondlike kohustuste täitmise aja, tööseisaku aja eest jne.);

f) kindlustuskassade poolt makstavaid toetusi;

g) väljamakse komandeerimiste ja üleviimiste korral, samuti päevarahade ja sõidukulude asemel makstavaid lisandusi alaliste sõidusolemiste korral, kusjuures lisandusi alatiste sõidusolemiste eest raudteetranspordi rongide agentidele tuleb võtta arvesse keskmise palga arvutamisel;

h) hüvitusi kasutamata puhkuse, töövahendi kulumise, tööröivastise jne. eest;

i) korterirahasid ja tasuta korteri, kommunaalteenuste ja kütte väärtust;

k) ajalehtede ja ajakirjade koosseisuliste kirjanduslike töötajate kirjanduslikku honorari, mida makstakse autoriõiguse seaduste alusel sõlmitud lepingute järgi.

5. Kui osutub tarvilikuks maksta keskmist palka 12 või enama tööpäeva eest (näiteks vallandamise korral), siis arvutatakse töötaja palk kolme viimase kalendrikuu eest (1. kuni 1. kuupäevani). Maksmise korral vähema arvu päevade eest võetakse arvesse üksnes töötaja palk viimase kalendrikuu eest. Kummalgi juhul ei võeta arvesse päevi ja tunde, millal töötaja ettevõttes või asutises tegelikult ei töötanud, samuti summasid, mis temale maksti nende päevade ja tundide eest.

Sel viisil määratakse kindlaks töötaja keskmine palk päeva või tunni eest (keskmine päeva- või tunnipalk) töötaja arvessevõetava palga, mida ta sai viimase kolme või ühe kalendrikuu kestel päevade või tundide eest, mil ta tegelikult töötas, jagamise teel sama päeva või tundide arvuga.

6. Kui töötaja töötas antud asutises või ettevõttes vähem kui 3 või 1 kalendrikuu (§ 5), siis võetakse arvesse töötaja palk kogu aja eest, arvates tööle astumise päevast kuni päevani, millest alates tuleb maksta keskmine palk.

Samuti juhul, mil viimase 3 või 1 kalendrikuu kestel muutus töötaja palgasuurus või süsteem (tariifivõrkude, palgamäärade või tükitööhindade muutmise või üleviimise tagajärjel ajapalgalt kõrgema- või madalamapalgalisele tööle), võetakse arvesse töötaja palk aja eest, arvates tema palga viimasest muutumise päevast kuni päevani, millest alates tuleb maksta keskmist palka.

7. Keskmise palga üldsumma, mis tuleb töötajale välja maksta, määratakse kindlaks keskmise päeva või tunnipalga korrutamise teel antud töötaja tööpäevade või -tundide arvuga, mis töödeplaani (graafiku) kohaselt langevad töötajale, kellele tuleb maksta keskmine palk.

8. Palka tööloldud aja eest juhul, mil töötaja tegelikult ei töötanud kogu arvestusperioodi kestel (palkamise, vallandamise, töölt puudumise korral jms.), makstakse:

a) tükipalga alusel töötajaile nende tegeliku teenistuse alusel;

b) ajapalga alusel töötajaile päeva- või tunnipalga korral — vastavalt tegelikult tööloldud päevade või tundide arvule;

c) kuupalga alusel töötajaile — nende keskmise päevapalga alusel iga tööloldud päeva eest; kindla kuupalga korral, kaasa arvatud kindel, tagatud lisapalk, määratakse keskmine päevapalk kindlaks töötaja viimase kuupalga, kaasa arvatud lisapalk, jagamise teel päevade arvuga, mil töötaja sel kuul oli tööl; teiste lisatasude olemasolul keskmine päevapalk määratakse kindlaks § 4—6 näidatud korras.

9. Kui aja kestel, mille eest makstakse keskmist päevapalka ja millal töötaja ei töötanud, palk muutus, siis ümberarvutusi seoses nende muutumistega ei teostata, välja arvatud juhud, mil tõsteti kindlaid palgamäärasid või ajapalga alusel töötajate palku. Neile töötajaile on ettevõte või asutis kohustatud tasuma ka vahe vanade ja uute palgamäärade või palkade vahel, alates palga tõstmise päevast.

10. Käesolevat määrust rakendatakse ka juhtudel, mil erieeskirjade alusel tuleb teha töötajale väljamakseid tema tegeliku teenistuse alusel (näiteks päevarahade arvestamisel lähetuste või üleviimiste korral), välja arvatud juhud, mil vastavais määrustes on otseselt nähtud ette teine kord.

§ 77 juurde (3).

PREEMIATEST, MIDA MAKSTAKSE ÜLELIIDULISE SOTSIALISTLIKU VÕISTLUSE TAGAJÄRJEL.

ÜAÜKN-i 5. augusti 1943. a. määrus.

Seletada, et preemiad, mida makstakse töötajaile üleliidulise sotsialistliku võistluse tagajärjel, on ühekordse iseloomuga preemialisteks tasudeks, mida ei tule arvesse võtta keskmise palga arvutamisel. Rahalisi vahendeid, mida ettevõtted ja asutised annavad töötajate premeerimiseks üleliidulise sotsialistliku võistluse tagajärjel, ei tule ettevõtte või asutise üldisse palgafondi sisse võtta.

§ 79 juurde (1).

PALGAMAKSMISEST TÖÖLISTELE JA TEENISTUJAILE, KEDA KUTSUTAKSE TÖÖ AJAL AMETIÜHINGUTE PLEENUMITE TÖÖST OSA VÕTMA.

ÜAÜKN-i 17. jaanuari 1935. a. määrus.
(«ÜAÜKN-i Bülletään» 1935. a., nr. 1—2.)

Ametiühingute pleenumid, kuhu kutsutakse ettevõtete ja asutiste töölised ja teenistujad, peab määratama tööst vabale ajale.

Erandjuhtudel, kui pleenumid kutsutakse töö ajal kokku, töölistele ja teenistujaile, keda kutsutakse pleenumi tööst osa võtma, makstakse keskmine palk ametiühingulise organisatsiooni arvel, aga mitte ettevõtte ja asutise arvel, kus nad töötavad

§ 79 juurde (2).

AMETIÜHINGUTE KONVERENTSIDE JA KONGRESSI DELEGAATIDE TÖÖLT VABASTAMISEST KONVERENTSIDEST JA KONGRESSIST OSAVÕTMISEKS.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu 10. veebruari 1945. a. määrus nr. 105.
(Eesti NSV Teataja 1945, 8, 109.)

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

1. Vabastada ametiühingute maakonna, linna, rajooni ja vabariiklike konverentside ning Eesti NSV ametiühingute kongressi delegaadid tööst konverentsidest ja kongressist osavõtmiseks.
2. Ametiühingute konverentsidest ja kongressist osavõtjaile maksta töökohalt edasi keskmine töötasu konverentsidel või kongressil viibitud aja eest, kaasa arvatud teeloleku aeg.

§ 81 juurde (1).

EESTI NSV PIIRIDES KOMANDEERIMISTE LUBAMISE KORRAST.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu 4. jaanuari 1945. a. määrus nr. 3.
(Eesti NSV Teataja 1945, 6, 81.)
(Väljavõte.)

Komandeerimise Eesti NSV piirides riiklike, kooperatiivsete ja ühiskondlike asutiste, ettevõtete ja organisatsioonide töötajaile lubavad komandeeritavate asutiste, ettevõtete või organisatsioonide juhatajad.

§ 81 juurde (2).

RIIKLIKE, KOOPERATIIVSETE JA ÜHISKONDLIKE ASUTISTE, ORGANISATSIOONIDE JA ETTEVÕTETE TÖÖTAJATELE KOMANDEERIMISLUBADE VÄLJAANDMISE KORRAST.

NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu 26. juuni 1942. a. määrus nr. 1038.

(LMKK 1942. a., nr. 6, art. 97.)

(Väljavõtted.)

NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

Kehtestada alates 15. juulist 1942 riiklike, kooperatiivsete ja ühiskondlike asutiste, organisatsioonide ja ettevõtete töötajatele komandeerimislubade väljaandmise alal järgmine kord:

2. Liiduvabariikide rahvakomissariaatide ja keskasutiste, samuti kõigi vabariiklikul eelarvel olevate asutiste töötajate komandeerimiseks annavad loa:

b) väljapoole liiduvabariigi piire — NSV Liidu rahvakomissarid (vastavalt — keskasutiste juhatajad) ja nende esimesed asetäitjad, Liidu rahvakomissariaatide süsteemi mittekuuluvate asutiste ja ettevõtete suhtes aga — liiduvabariikide rahvakomissaride nõukogu esimehed ja nende asetäitjad.

7. Kehtestada alates 15. juulist 1942 komandeerimistunnistuste ühtne vorm, mis valmistatakse trükikojas juuresoleva näidise järgi.

8. Komandeeritud on kohustatud hiljemalt 3 päeva jooksul pärast komandeerimiselt tagasitulekut esitama kirjaliku ettekande komandeerimise tulemuste kohta ja avansiaruande seoses komandeerimisega kulutatud summade kohta.

Asutiste, ettevõtete ja organisatsioonide juhatajad või nende asetäitjad on kohustatud hiljemalt 5 päeva jooksul tegema otsuse komandeeritu ettekande ja aruande kohta.

9. Määrata, et käesoleva määruse vastaselt komandeerimislubade väljaandmisel isikult, kes on andnud loa komandeerimiseks ja alla kirjutanud komandeerimistunnistustele, nõutakse NSV Liidu Rahanduse Rahvakomissariaadi organite või kõrgemalseisvate

majanduslike organisatsioonide poolt sisse komandeerimiskulud ja peale selle võetakse need isikud kõrgemalseisvate organite poolt vastutusele Vene NFSV KrK § 109 või 110 ja teiste liiduvabariikide KrK vastavate paragrahvide järgi.

Vorm.

Tunnistuse väljaandnud asutise nurgatempel
„...“..... 194.. a.
Nr. .....

KOMANDEERIMISTUNNISTUS.

Antud . . . . . .
(perekonnanimi, nimi, isanimi, ametikoht)

. . . . . .
(organi nimetus, kes tunnistuse välja andnud)

kes on komandeeritud . . . . . .
(sihtpunktid)
Komandeerimisaeg „...“ päeva ..... kuni „...“..... 194... a.

Alus: Käskkiri „...“..... 194... a. nr. .....

Kehtiv passi seeria nr. ..... esitamisel.

Organi juhataja allkiri .....
Pitser.

(Mõõt 20×10 sm)

Teine pool.

Märkmed sihtpunktidesse saabumise ja sealt lahkumise kohta:

Saabus ..... Lahkus .....

„...“..... 194... a. „...“..... 194... a.

Pitser. Allkiri. Pitser. Allkiri.

Märkus: Väljasõidu korral mitmesse punkti märkmed saabumise ja lahkumise kohta tehakse igas punktis.

§ 81 juurde (3).

NSVL RKN-i 26. JUUNI 1942. A. MÄÄRUSE «RIIKLIKE, KOOPERATIIVSETE JA ÜHISKONDLIKE ASUTISTE, ORGANISATSIOONIDE JA ETTEVÕTETE TÖÖTAJATELE KOMANDEERIMISLUBADE VÄLJAANDMISE KORRAST» MUUTMISEST.

NSVL RKN-i 2. novembri 1942. a. määrus nr. 1762.
(LMKK 1942. a., nr. 10, art. 153.)

(Väljavõtted.)

2. Komandeerimisteks, mis on seotud lepingute täitmisega projekteerimis-, katse-, ehitus-, montaažitööde alal, samuti komandeerimisteks, mis on seotud koostöösolevate ettevõtete tellimiste täitmisega naaberettevõtete poolt, annavad loa vastavate ettevõtete juhatajad.

3. NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu 26. juuni 1942 määruse nr. 1038 punktile 6 anda järgmine redaktsioon:

«Komandeerimistunnistustele kirjutavad alla ainult need isikud, kellele käesoleva määruse punkti 1—5 kohaselt on antud õigus anda komandeerimislubasid, juhul aga, kui komandeerimine toimub kõrgemalseisvate organite loal, kirjutavad komandeerimistunnistusele alla asutiste või ettevõtete juhatajad ühes kohusliku äratähendamisega tunnistuses (lahtris «Alus»), kelle poolt on komandeerimine lubatud».

§ 81 juurde (4).

KOMANDEERIMISTUNNISTUSTE PLANKIDE KULUTAMISTE ARVESTAMISE JA KONTROLLIMISE KORRAST.

NSVL RKN-i 11. novembri 1943. a. määrus.

Täienduseks NSVL Rahvakomissaride Nõukogu 26. juuni 1942. a. määrusele nr. 1038 «Riiklike, kooperatiivsete ja ühiskondlike asutiste, organisatsioonide ja ettevõtete töötajatele komandeerimislubade väljaandmise korrast» NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu m ä ä r a b:

1. Kohustada ametkondade, asutiste, ettevõtete ja organisatsioonide juhatajaid määrama komandeerimistunnistuste plankidele võrdne arvestus rahaliste dokumentidega.

2. Panna asutiste, ettevõtete ja organisatsioonide finantsosakondade juhatajate ja raamatupidajate peale komandeerimisplankide arvestuse pidamine ja nende kulutamise seaduslikkuse kontroll, kohustades neid läbi viima võrdlust kulutatud komandeerimistunnistuste plankide aruannete ja komandeerimiste rahaliste aruannete vahel.

3. Kohustada NSVL Riigikontrolli Rahvakomissariaati ja NSVL Rahanduse Rahvakomissariaati süstemaatiliselt kontrollima asutiste, ettevõtete ja organisatsioonide poolt komandeerimisplankide kulutamist.

§ 81 juurde (5).

TASUMAKSMISEST TEENISTUSLIKE KOMANDEERIMISTE PUHUL NSV LIIDU PIIRIDES

NSVL RKN-i 19. juuni 1940. a. määrus.
(LMKK 1940. a., nr. 16, art. 387.)

NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

§ 1. Teenistuslikuks komandeerimiseks loetakse töötaja sõit asutise, ettevõtte või organisatsiooni juhataja korraldusel teenistusülesande täitmiseks väljaspool alalist töökohta.

Töötajate teenistussõite, kelle alaline töö toimub teel olles, ei loeta komandeerimiseks.

§ 2. Teenistuslikku komandeerimist võidakse määrata tähtajaga mitte üle 45 päeva, kaasa arvamata töötaja teeloleku aega.

Erilise vajaduse korral lubatakse komandeerimise tähtaja pikendamist, kuid mitte rohkem kui 15 päeva võrra.

§ 3. Komandeeritud töötaja isiklike kulude katteks komandeerimises oleku ajal makstakse töötajale päevaraha 3% suuruses tema kindlast kuupalga määrast, kuid mitte alla 5 rubla ega üle 26 rubla iga komandeerimise päeva eest.

§ 4. Komandeerimiste puhul, mis seotud katkestamatu elutsemisega ühes punktis üle 30 päeva, makstakse päevaraha 1,5% suuruses kindlast kuupalgamäärast, kuid mitte alla 5 rubla ega üle 13 rubla iga komandeerimise päeva eest.

§ 5. Maale komandeeritud töötajatele, kui komandeerimise kestus on vähemalt 2 ööpäeva, makstakse päevaraha 1,5% suuruses kindlast kuupalgamäärast, kuid mitte alla 5 rubla ega üle 13 rubla iga komandeerimise päeva eest.

§ 6. Komandeerimiste puhul selle administratiivrajooni piires, kus asub komandeeritava alaline töökoht, makstakse päevaraha 1% suuruses kindlast kuupalgamäärast, kuid mitte alla 5 rubla ega üle 10 rubla iga komandeerimise päeva eest.

§ 7. Päevarahad arvutatakse komandeerimise päevade tegeliku arvu järgi, kaasa arvatud puhkepäevad ja pühad. Väljasõidu ja saabumise päev päevarahade arvutamisel loetakse kokku üheks päevaks.

§ 8. Komandeerimisesoleku aja eest, välja arvatud teeloleku aeg, tasutakse lähetatule eluruumi üürikulud (välja arvatud juhtumid, kui lähetatavale võimaldatakse tasuta ruum) järgmises suuruses:

a) komandeerimiste puhul Moskva, Leningradi ja Kiievi linna — 10 rubla ööpäeva eest;
b) komandeerimiste puhul Minski, Tbilisi, Erivani, Bakuu, Alma-Ata, Taškendi, Frunze, Ašabadi ja Stalinabadi linna, samuti autonoomsete vabariikide pealinnadesse, oblasti (krai) keskustesse ja iseseisvateks administratiiv-territoriaalüksusteks eraldatud linnadesse — 7 rubla ööpäeva eest;
c) komandeerimiste puhul teistesse NSV Liidu kohtadesse 5 rubla ööpäeva eest.

Makstud arvete esitamisel komandeeritute poolt, kui arved on välja antud riiklike ja ühiskondlike asutiste ja ettevõtete poolt, on lubatud tasu maksta tegelike kulude järgi, kusjuures ei tohi ületada: käesoleva paragrahvi p. a tähendatud linnadesse komandeerimise puhul — 70% päevaraha normist, käesoleva paragrahvi p. b loeteldud linnadesse komandeerimise puhul — 60% päevaraha normist ning NSV Liidu teistesse kohtadesse komandeerimise puhul, välja arvatud maakohad — 40% päevaraha normist.

§ 9. Komandeeritu sõidukulu tasutakse (välja arvatud juhtumid, kui asutise, ettevõtte või organisatsiooni juhataja võimaldab komandeeritule vastavad liiklemisvahendid):

a) raudteel — kõvaistmelise vaguni tariifi järgi;
b) veeteedel — II klassi tariifi järgi;
c) maanteedel — vastavas kohas kehtiva sõiduhinna järgi, mis on tõestatud kohaliku võimuorgani poolt või asutise või ettevõtte poolt, kuhu komandeeritu oli saadetud.

§ 10. Tegelikud kulud platskaartide muretsemise ja kiiruse juurdemaksu eest tasutakse komandeeritule asutise, ettevõtte või organisatsiooni juhataja loal.

Kui sõit raudteel ühes suunas kestab üle ühe ööpäeva või toimub öösel, siis võidakse juhataja loal tasumist toimetada pehmeistmelise vaguni tariifi järgi.

§ 11. Vastutavad töötajad ja spetsialistid võivad komandeerimisel üle ühe ööpäeva raudtee-sõidu kaugusele kasutada asutise juhataja loal õhuühendust.

§ 12. Komandeerimistel seesugusesse kohta, kust komandeeritul ühendustingimuste ja teostatava töö iseloomu tõttu on võimalik iga päev tagasi tulla oma alalisse elukohta, ei maksta komandeeritule päevaraha, kuna ruumi üürikulud tasutakse 5 rubla suuruses ööpäeva kohta.

§ 13. Asutiste, ettevõtete ja organisatsioonide poolt montaaži- ja korraldamistöödele komandeeritud töötajaile makstakse juhul, kui need tööd kestavad üle 2 kuu, kuid mitte üle ühe aasta, päevaraha töötaja teeloleku aja eest 1,5% suuruses kindlast kuupalga määrast, kuid mitte alla 5 rubla ega üle 10 rubla ööpäeva eest.

Komandeerimiskohal oldud aja eest päevaraha ei maksta, vaid makstakse juurdemaksu palgale 50% suuruses kindlast kuupalga määrast.

Peale selle tasutakse tähendatud töötajaile eluruumi üürikulud tegelike hindade järgi (kui seda ei võimaldata tasuta), kuid mitte üle 5 rubla ööpäeva eest.

Juhul, kui montaažitööd plaani järgi kestavad üle ühe aasta, siis makstakse sellele tööle komandeeritud töötajale kompensatsiooni ja tagatisi, mis ette nähtud NSVL RKN-i ja KTK määruses 23. novembrist 1931 (LSKK 1931. a., nr. 68, art. 453).

§ 14. Komandeeritu haiguse korral tema komandeerimisel oleku ajal makstakse temale üldistel alustel päevaraha ja tasu ruumide üüri eest kogu aja vältel, mil tal ei ole võimalust tervisliku seisukorra tõttu asuda temale pandud teenistusülesande täitmisele või pöörduda tagasi oma alalisse töökohta, kuid mitte rohkem kui 2 kuu eest.

Komandeeritu haigust, samuti võimatust tervisliku seisukorra tõttu pöörduda tagasi alalisse töökohta, tuleb tõestada seatud korras.

§ 15. Komandeerimisel oldud aja eest säilitatakse töötajale palk alalise töökoha järgi.

Komandeeritu ei saa mingit täiendavat tasu töö eest puhkepäevadel ja pühadel.

§ 16. Töötajate komandeerimisel Habarovski ja Primorje kraisse, samuti Kaug-Põhja rajoonidesse toimub komandeerimiskulude tasumine kooskõlas NSVL RKN-i ja KTK määrusega «Teenistuslikest komandeerimistest NSV Liidu piires» (LSKK 1927. a., nr. 4, art. 42; 1928. a., nr. 49, art. 439; 1931. a., nr. 8, art. 91; 1932. a., nr. 48, art. 282; 1933. a., nr. 33, art. 193; 1937. a., nr. 56, art. 237), NSVL Töö RK määrusega 23. juulist 1930. a., nr. 245 ja NSVL Töö RK, NSVL Kõrgema Rahvamajanduse Nõukogu ja ÜAÜKN-i määrusega 3. oktoobrist 1931. a., nr. 269.

§ 17. Ekspeditsioonidesse, teaduslikuks täiendamiseks ja kursustest osavõtmiseks komandeerituile maksmise kord määratakse eraldi kindlaks vastava rahvakomissariaadi või NSV Liidu keskasutise poolt kooskõlastatult NSVL Rahanduse RK-ga või liiduvabariigi Rahanduse RK-ga.

§ 18. Sõjaväelaste komandeerimiste määramise ja tasumise kord määratakse NSV Liidu riigikaitse, sõja-merelaevastiku ja siseasjade rahvakomissariaadi käskkirjadega.

§ 81 juurde (6).

NSVL RKN-i MÄÄRUSE 19. JUUNIST 1940. A., Nr. 1047 «TASUMAKSMISEST TEENISTUSLIKE KOMANDEERIMISTE PUHUL NSV LIIDU PIIRES» KOHALDAMISE KORRAST.

NSVL Rahanduse RK seletus 16. septembrist 1940. a., nr. 691/239.

Seoses järelepärimistega NSVL RKN-i 19. juuni 1940. a. määruse nr. 1047 «Tasumaksmisest teenistuslike komandeerimiste puhul NSV Liidu piires» mõnede punktide kohaldamise korra kohta. NSVL Rahanduse Rahvakomissariaat seletab:

1. § 3-da kohta. Komandeerimiste puhul kõikidesse linna asulatesse (s. o. linnadesse ja teistesse asulatesse, mis administratiivterritoriaalse jaotuse järgi kuuluvad linnatüüpi asulate hulka) ja samuti ka komandeerimiste puhul töölis- ja suvitusasulatesse tasutakse päevarahad normide järgi, mis on ette nähtud määruse §-s 3.

2. § 4-da kohta. Juhul, kui töötaja on komandeeritud katkestamata peatumisega ühes punktis mitte üle 30 päeva, kuid

enne selle aja möödumist tema komandeerimist pikendati ajaks üle 30 päeva, päevarahade maksmine alandatud määral, s. o. 1,5% suuruses kindlast kuupalga määrast, kuid mitte alla 5 rubla ega üle 13 rubla iga komandeerimise päeva eest, peab toimuma mitte esimesest komandeerimise päevast, vaid komandeerimise pikendamisest teatamise päevast alates.

Rahandusorganid peavad asutistes, ettevõtetes ja organisatsioonides kohapeal finantsdistsipliini täitmise kontrollimisel tähelepanu pöörama sellele, et ei lubataks ühes punktis katkestamatu peatumisega komandeerimise põhiaja kunstlikku vähendamist, päevarahade saamise sihiga mitte 1,5% vaid 3% suuruses. Sääraste faktide ilmnemisel on rahandusorganid kohustatud vastutusele võtma selles süüdlased isikud.

3. § 5-da kohta. Maal asuvatesse rajooni keskustesse komandeerimistel tasutakse päevarahad maale komandeerimiste jaoks kindlaksmääratud suuruses (NSVL RKN-i 19. juuni 1940. a. määruse § 5).

Osalt linnades ja osalt maal viibimisega seotud komandeerimiste tasumine toimub: § 5 kohaselt maal viibimise aja eest ning § 3 ja 4 kohaselt linnas viibimise eest.

Maale ja maal asuvatesse rajooni keskustesse komandeerimistel alla 2 ööpäevaseks tähtajaks päevaraha üldse ei maksta.

4. § 7-da kohta. Komandeeritu teel viibimise ajal erilisi päevarahade tasumise norme ei ole NSVL RKN-i 19. juuni 1940. a. määrusega nr. 1047 ette nähtud. Seepärast päevarahad teel viibimise aja eest tuleb tasuda samade normide järgi kui komandeerimiskohal viibimise aja eest, sõltuvalt sellest, kas töötaja on lähetatud linna või maale.

5. § 8-da kohta. Maale komandeerimistel korterirahade tasumine, isegi arve esitamisel, peab toimuma ainult 5 rubla ulatuses ööpäevas.

6. § 12-da kohta. § 12 ettenähtud juhtudel tasutakse eluruumi üürikulud ainult eluruumi üürimise tõendite esitamisel töötaja poolt,

7. § 16-da kohta.[1]

---

[1] Käesoleva seletuse p. 7 on tühistunud NSVL RKN-i 16. juuni 1941. a. seletusega, mille kohaselt komandeerimiste puhul Habarovski ja Primorje krai, aga ka Kaug-Põhja rajooni piirides komandeerimistel makstakse komandeerimiste eest NSVL RKN-i 19. juuni 1940. a. määruse § 16 järgi.

§ 81 juurde (7).

REISIJATE SUNDKINDLUSTAMISE EESKIRJAD.

NSV Liidu rahanduse rahvakomissari 3. augusti 1940. a. käskkiri nr. 572/90.

(Väljavõtted.)

Kindlustuse tingimused.

§ 1. Reisijate sundkindlustus pannakse kehtima:

a) raudteedel ja veeteedel, välja arvatud linnaümbruse liiklusteed;

b) reisi-õhusõiduliinidel ja

c) väljaspool linnaümbruse piirkonda üldiseks kasutamiseks määratud alalistel reisi-autoliinidel, mida peavad spetsiaalsed transpordi-organisatsioonid või organisatsioonid, kellele kohaliku töötava rahva saadikute nõukogu otsusel on antud luba reisijate veoks (sõidupiletite väljaandmisega).

§ 6. Kindlustusmaks määratakse igalt sõidupiletilt ja võetakse pileti müümisel järgmises suuruses:

25 kop.	pileti hinna	juures	alla	2 rubla;	
75 „	„	„	„	2 rublast	kuni 4 rbl. 99 kop.;
1 rbl. 75 „	„	„	„	5 rublast	kuni 24 rbl. 99 kop.;
2 rbl. 50 „	„	„	„	25 rbl.	ja üle selle.

Märkus 1. Kindlustusmaks võetakse pileti alghinnast sõiduks kõvas või pehmes vagunis. Pileti alghinnaks loetakse hind ilma kindlustusmaksuta ja juurdemaksuta kiiruse ja platskaardi eest ning samuti ilma muude juurdemaksudeta.[1]

Märkus 2. Kui pilet antakse välja mitme inimese peale, siis kindlustusmaks võetakse iga reisija sõidutasu alghinnast.

§ 8. Teenistuslike komandeerimiste ja ümberpaigutuste puhul ja ka teise kohta tööle kutsete puhul reisijate sundkindlustusmaks tasutakse töötajate poolt enda arvel. ...

Kindlustusmaksu kinnipidamine komandeeritud isikute aruannete järgi on pandud ettevõtete, asutiste, organisatsioonide pea-

---

[1] Märkus 1 § 6 juurde on toodud NSVL rahanduse rahvakomissari 30. oktoobri 1940. a. käskkirja nr. 790/127 redaktsioonis.

raamatupidajatele. Kõik mittekinnipeetud kindlustusmaksude summad kantakse antud ettevõtte, asutise või organisatsiooni pearaamatupidaja arvele.

Kindlustusmaks tasutakse ettevõtte, asutise ja organisatsiooni arvel ainult järgmistel juhtudel:

a) kui komandeerimine ei kesta üle kolme päeva ning sealjuures komandeeritu saab päevaraha mitte üle 5 rubla;

b) kohalike komandeerimiste puhul, kui komandeeritu võib tagasi jõuda oma elukohta 24 tunni jooksul ja selle tõttu ei saa üldse päevaraha.

§ 82 juurde (1).

TASUDEST JA TAGATISTEST TEISE ASUKOHTA TÖÖLE VÕTMISE, ÜLEVIIMISE JA SUUNAMISE PUHUL.[1]

NSVL KTK ja RKN-i 23. novembri 1931. a. määrus.
(LSKK 1931. a., nr. 68, art. 453.)

1. Käesolevat määrust kohaldatakse kõikidel töötajate teisele tööle üleviimise, nende tööle võtmise ja kõrgemate õppeasutiste ning tehnikumide lõpetajate tööle jaotamise juhtudel, kui see on seotud töötajate ümberasumisega.

Käesoleva määrusega seatud tasusid ja tagatisi ei kohaldata vastavates osades töötajate suhtes, kelle jaoks eriseadustega on maksma pandud erilised eeskirjad tasude ja tagatiste kohta, samuti vabrikute ja tehaste töökoolide lõpetajate, praktikantide ning õpilaste suhtes, kelle jaoks NSVL Töö RK määrab erilised reeglid.

2. Töötajaile, kes asuvad ümber seoses nende üleviimisega teisele tööle, maksab administratsioon kõikidel juhtudel, välja arvatud nende üleviimine omal palvel:

a) töötaja enda ja tema perekonnaliikmete sõidu- ning kraami veokulud vastavalt §-le 8;
b) päevaraha teeloldud aja eest vastavalt §-le 9;
c) ühekordset toetust töötaja enda ja iga tema ümberasuva perekonnaliikme pealt vastavalt §-le 10;
d) palka vastavalt §-le 11.

---

[1] Ära on jäetud § 25 ja 26 kui oma tähtsuse kaotanud.

3. Töötajaile, kes asuvad ümber seoses nende omal palvel üleviimisega, võib maksta §-s 2 näidatud tasusid pooltevahelise kokkuleppe põhjal kas tervelt või osaliselt.

4. Töötajaile, kes asuvad ümber seoses nende tööle võtmisega, administratsioon maksab:

a) töötaja enda ja tema perekonnaliikmete sõidu- ning kraami veokulu vastavalt §-le 8;

b) päevaraha teeloldud aja eest vastavalt §-le 9.

Ühekordset toetust töötaja enda ja tema perekonnaliikmete pealt võib maksta neile töötajaile pooltevahelise kokkuleppe põhjal, kuid mitte üle §-s 10 näidatud suuruse.

Palka kuni tööle asumiseni makstakse neile töötajaile pooltevahelise kokkuleppe põhjal.

5. Töötajaile, kes asuvad ümber seoses nende tööle suunamisega pärast kõrgemate õppeasutiste ja tehnikumide lõpetamist, administratsioon maksab:

a) töötaja enda ja tema perekonnaliikmete sõidu- ning kraami veokulu vastavalt §-le 8;

b) päevaraha teeloldud aja eest vastavalt §-le 9;

c) ühekordset toetust töötaja enda ja tema perekonnaliikmete pealt pooles suuruses §-s 10 näidatud määrast.

6. Tööle suunamise, võtmise ja üleviimise puhul, mis on seotud ümberasumisega ühe ja sellesama asula piires või mitte üle 25 km asula piirest välja, administratsioon tasub töötajale ainult tegelikud töötaja enda ja tema perekonnaliikmete sõidu- ning kraami veokulud.

7. Kui töötaja viiakse üle tööle tähtajaga mitte üle aasta ja perekond ei asu koos temaga ümber, siis pooltevahelise kokkuleppe põhjal ühekordse abiraha asemel võib temale tasuda uues kohas ajutisest elamisest tingitud suurenenud väljaminekud kogu tööaja kestel. Selle tasu suurus ei tohi ületada poolt päevarahade suurust (§ 9).

8. Raudteel sõidu puhul tasutakse sõidupiletite ja platskaartide hind kõvaistmelises vagunis.

Veeteedel sõidu puhul tasutakse II klassi piletite hind. Sõit maanteid mööda tasutakse antud kohas kehtivate sõiduhindade järgi.

Kraami veokulu tasutakse kuni 240 kg eest töötaja enda ja kuni 80 kg eest iga ümberasuva perekonnaliikme kohta.

Kui sõit raudteel kestab üle ühe ööpäeva, siis pooltevahelise kokkuleppe põhjal võib sõidupileti hinna tasuda pehmeistmelises vagunis.

Sel juhul, kui administratsioon annab liiklemisvahendid tervelt või osaliselt natuuras kasutada, sõidu- ja kraami veokulu administratsiooni poolt vastavalt ei tasuta.

9. Päevaraha makstakse kuupalga (tariifikohase palgamäära) $^1/_{30}$ suuruses uue töökoha järgi, kuid mitte vähem kui 2 rbl. 50 kop. ja mitte üle 10 rbl. Väljasõidu päev ja kohalejõudmise päev loetakse seejuures üheks päevaks.

10. Ühekordset toetust makstakse töötaja enda pealt kuupalga (tariifilise palgamäära) suuruses uue töökoha järgi ja iga ümberasuva perekonnaliikme pealt — töötaja enda toetuse ühe veerandi suuruses.

11. Palka makstakse teeloldud aja ja peale selle veel sõidu ettevalmistusteks ja uues kohas sisseseadmiseks tarvismineva kuue päeva eest kuupalga (tariifilise palgamäära) alusel uue töökoha järgi.

12. Perekonnaliikmete hulka, kelle pealt tasu makstakse, kuuluvad töötaja ülalpidamisel olevad ja koos temaga elavad mees, naine, lapsed, vanemad.

13. Perekonnaliikmete sõidu- ning nende kraami veokulu, samuti perekonnaliikmete ühekordne toetus makstakse välja ainult sel juhul, kui nad asuvad töötaja uude elukohta kuni ühe aasta möödumiseni tema ümberasumisest arvates.

14. Kui töötajale makstatulevate tasude suurust ei ole võimalik täpselt ette kindlaks määrata, siis antakse temale vajalik avanss. Töötaja perekonnaliikmete peale antakse avanss nende tegeliku ümberasumise ajaks.

15. Kõik tasude maksmisega seoses olevad kulud kannab see asutis, ettevõte või organisatsioon, kuhu töötaja üle viiakse, tööle võetakse või tööle suunatakse.

16. Töötaja on kohustatud tagastama tervelt summad, mis temale maksti seoses tema ümberasumisega, järgmistel juhtudel:

a) kui ta ei ilmunud töökohta või ütles tööle asumisest ära mõjuvate põhjusteta;

b) kui ta enne seaduses ettenähtud või üleviimisel või tööle võtmisel tingimuseks seatud tähtaega, või kui kindlat tähtaega ei olnud, enne aastat töötamist vallandus omal soovil või vallandati töödistsipliini rikkumise eest.

Töötaja, kes ei ilmunud tööle või ütles tööle asumisest ära mõjuvail põhjustel, on kohustatud tagastama temale makstud summad, välja arvatud sõiduks juba tehtud kulutused.

17. Tühistatud.

18. Palgalisel tööl olevad perekonnaliikmed, kes elavad koos üleviidava, tööle võetava või tööle suunatava töötajaga, vabastatakse nende palvel töölt, kui nad asuvad tema uude elukohta ümber.[2]

19. Töötajaile, kes viiakse üle teisele tööle, igal juhul, välja arvatud nende üleviimine omal palvel, ja töötajaile, kes suunatakse tööle kõrgemate õppeasutiste ja tehnikumide lõpetajate jaotamise korras, on administratsioon kohustatud muretsema nende pärale jõudes elamispinna.

Nimetatud töötajate perekonnaliikmeile muretsetakse elamispind pooltevahelise kokkuleppe põhjal, kui eriseadustega ei ole tehtud kohustuseks neile elamispinda muretseda.

20. Töötajaile, kes viiakse üle nende omal palvel või kes võetakse tööle, ja nende perekonnaliikmeile muretsetakse elamispind pooltevahelise kokkuleppe põhjal.

21. Tühistatud.

22. Elamispinnale õiguse säilitanud töötaja ja tema perekonnaliikmed võivad elamispinna säilitamise tähtajaks oma elamispinna anda üle teistele töötajatele. Seejuures asutiste, ettevõtete või organisatsioonide majades olevad ruumid tuleb anda eeskätt nende asutiste, ettevõtete ja organisatsioonide töötajaile.

Isikud, kellele ruumid üle anti, on kohustatud need viivitamatult vabastama tähtaja lõpul, milleni elamispind oli hoitud töötaja ja tema perekonna jaoks, samuti juhul, kui töötaja või tema perekond tuleb enne seda tähtaega tagasi.

Juhul, kui need isikud keelduvad välja kolimast, tõstetakse nad administratiivkorras elamispinda andmata välja. Samas korras tõstetakse välja isikud, kes võtsid enda alla elamispinna, rikkudes käesolevat paragrahvi.

Töötaja ja tema perekonnaliikmete ära olles võetakse korteriüüri ja tasu kommunaalteenuste eest elamispinda tegelikult kasutavailt isikuilt nende jaoks seatud üldiste määrade järgi.

---

[2] Vt. NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi 19. oktoobri 1940. a. seadlus (lk. 139) ja NSVL RKN-i 11. oktoobri 1940. a. määrus (lk. 151).

23. Üleviimine ei katkesta tööstaaži, millega seoses töötaja kehtivate seaduste järgi omab mõningaid õigusi.

24. Töötajate lapsed võetakse uues elukohas esimeses järjekorras lastesõimedesse, lastekodudesse, laste mänguplatsidele, õppeasutistesse, kursustele jne. Neil on eesõigus ka stipendiumile.[3]

§ 82 juurde (2).

KOMPENSATSIOONIDEST TÖÖTAJATELE NENDE TAGASITULEKUL EVAKUATSIOONIST ENDISTELE TÖÖKOHTADELE.

NSV Liidu RKN-i 16. augusti 1944. a. määrus nr. 1104.
(LMKK 1944. a., nr. 11, art. 161.)

NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

Määrata, et reevakueeritavate asutiste, ettevõtete ja organisatsioonidega kaasasõitvaile töötajaile kui ka tagasi endistele töökohtadele reevakueerimise korras suunatavaile töötajaile ühekordsete toetusrahade maksmine ja sõidukulude tasumine toimub vastavalt NSVL Kesktäitevkomitee ja Rahvakomissaride Nõukogu 23. novembri 1931. a. määrusele nr. 23/937 (LSKK 1931. a., nr. 68, art. 453) «Tasudest ja tagatistest teise asukohta tööle võtmise, üleviimise ja suunamise puhul», kui kehtiva seadusandlusega ei ole ette nähtud teisi sõidukulude kompenseerimise määrasid.

§ 83[4] juurde.

TÖÖTAJATE VARANDUSLIKUST VASTUTAVUSEST ETTEVÕTTE VÕI ASUTISE MATERJALIDE JA TOODETE NING VARANDUSE EEST, MIS ON ANTUD TÖÖTAJALE KASUTAMISEKS.

NSVL Töö RK 1. juuni 1932. a. instruktsioon.

(Antud kooskõlastatult ÜAÜKN-iga NSVL KTK ja RKN-i 27. mai 1932. a. määruse «Töötajate varanduslikust vastutavusest ettevõtte või asutise materjalide ja toodete ning varanduse eest, mis on antud töötajale kasutamiseks» põhjal.)
(LSKK 1932. a., nr. 40. art. 242.)

[3] NSVL RKN-i 2. oktoobri 1940. a. määruse põhjal on eesõigus stipendiumile tühistatud.

1. Ettevõtete ja asutiste töötajad kannavad varanduslikku vastutust materjalide, poolvabrikaatide ja toodete, aga samuti ka instrumentide ja erirõivaste ja muude esemete eest, mis ettevõtte või asutise poolt on töötajale kasutada antud (mõõduriistad, respiraatorid, maskid, prillid jts.).

2. § 1 näidatud varanduse varguse, tahtliku hävitamise või tahtliku rikkumise korral kannab töötaja vastutust tekitatud kahju viiekordses suuruses.

Selle varanduse hooletusest tingitud kaotamise, samuti ka hooletusest tingitud rikkumise eest, peale materjalide, poolvabrikaatide või toodete (§ 3) hooletusest tingitud rikkumise juhtude, kannab töötaja vastutust kuni tekitatud kahju viiekordses ulatuses sõltuvalt olukordadest.

3. Hooletusest tingitud materjalide, poolvabrikaatide või toodete riknemise eest kannab töötaja vastutust tekitatud kahju ulatuses, kuid mitte üle oma kahe kolmandiku keskmisest palgast.

4. Administratiiv-tehnilise ja administratiiv-majandusliku personaali hulka kuuluvad isikud kannavad vastutust laos, kaupluses, käitise jaoskonnas või vahetult tööliste käes oleva § 1 märgitud varanduse ebaõigelt korraldatud arvestuse ja hoidmise, samuti ka selle varanduse varguse, hävitamise ja rikkumise vastu võitlemiseks vajalike vahendite mittetarvitusele võtmisel ettevõttele või asutisele tekitatud tõeliku kahju eest, kuid mitte üle oma keskmise kuupalga.

See reegel ei laiene juhtudele, mille kohta kehtivate eeskirjadega administratiiv-tehnilisse ja administratiiv-majandusliku personaali hulka kuuluvatele isikutele on kindlaks määratud kõrgendatud vastutus tekitatud kahju täies ulatuses.

5. Kahju kindlaksmääramisel, mis põhjustatud instrumentide, erirõivastise või töötajatele kasutamiseks antud esemete varguse, hävitamise, kaotamise või rikkumisega, tuleb lähtuda varanduse omakulust, arvesse võttes tegelikku kulumist.

6. Summad, mis tuleb töötajalt sisse nõuda (§ 2—4), peetakse administratsiooni korraldusel vahetult kinni töötajal ettevõttelt või asutiselt saadaolevast palgast ja teistest summadest.

Töötaja võib kinnipidamise või selle ulatuse üle HVK-le kaevata.

7. Igal väljamaksmisel ei või kinnipidamine ületada 25% kõigist töötajale kuuluvatest summadest. Kui töötaja palgast toime-

tatakse ka teisi kinnipidamisi, siis kinnipidamiste üldine ulatus ei või ületada 50% kõigist summadest.

Kinnipidamist toimetatakse kuni võla täieliku tasumiseni. Kui töötaja vallandamise juures näidatud ulatuses kinnipidamised ei kata kogu võlga, siis ülejäänud osa nõutakse administratsiooni poolt liiduvabariikide seadusandluse kohaselt lihtsustatud korras sisse.

8. Sõltumatult varanduslikust vastutavusest varguse, tahtliku hävitamise või tahtliku rikkumise korral võib administratsioon töötajat distsiplinaarselt karistada, kuritahtlikumaid aga võtta kriminaalvastutusele.

9. See instruktsioon ei laiene era- (selle hulgas ka kontsessioonilistele) ettevõtetele ja majandeile.[1]

§ 91 juurde.

1942. AASTAL KASUTAMATA PUHKUSE EEST RAHALISE KOMPENSATSIOONI MAKSMISE AJUTISEST KATKESTAMISEST.

NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi 9. aprilli 1942. a. seadlus.

1. NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi 26. juuni 1941. a. seadluse «Tööliste ja teenistujate tööaja režiimi kohta sõjaajal»[2] § 5 osaliseks muutmiseks 1. aprillist 1942 katkestada ajutiselt riiklike, kooperatiivsete ja ühiskondlike ettevõtete ja asutiste töölistele ja teenistujaile rahalise kompensatsiooni maksmine 1942. aastal kasutamata puhkuse eest.

2. Kohustada riiklikke, kooperatiivseid ja ühiskondlikke orga-

---

[1] Vt. NSVL Töö RK 18. juuni 1931. a. määruse § 4 10. sept. 1932. a. redaktsioonis.

[2] Käesoleva seadluse kehtivus on pikendatud: 1943. aastaks — seadlusega 9. jaanuarist 1943, 1944. aastaks — seadlusega 22. detsembrist 1943.

NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi 30. juuni 1945. a. seadlus tööliste ja teenistujate puhkusest taastas puhkuse andmise kõigile töölistele ja teenistujaile, kellele puhkuseandmine oli NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi 26. juuni 1941. a. seadlusega asendatud sõjaajaks rahalise kompensatsiooniga.

NSVL RKN-i 13. septembri 1945. a. ja 9. juuli 1946. a. määruse kohaselt makstakse sõjaajal saamatajäänud puhkuse kompensatsioonid hoiukassade eriarvetelt kuni 100 rbl. ulatuses kohemakstavas rahas välja, kuna ülejäänud osa kuulub eriliste, kuni 1. oktoobrini 1946. a. antud tõendite alusel väljamaksmisele nelja aasta jooksul.

nisatsioone ja asutisi töölistele ja teenistujaile 1942. aastal kasutamata puhkuse eest kuuluva kompensatsioonisumma üle kandma hoiukassadesse tööliste ja teenistujate eriliste hoiustena 3 protsendiga aastas.

Määrata, et neist hoiustest raha väljamaksmine töölistele ja teenistujaile toimub pärast sõja lõppu NSVL Rahvakomissaride Nõukogu poolt määratavail tähtaegadel.

§ 94 juurde (1).

TÖÖPÄEVA PIKKUSEST.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu 21. märtsi 1941. a. määrus nr. 492.

(Eesti NSV Teataja 1941, 34, 505 või Eesti NSV Õigusnormide Kogu 1940—1941, 1. vihk, lk. 78.)

(Väljavõte.)

1. Panna kehtima üldreeglina 8-tunniline tööpäev palgaliste töötajate kohta.

2. Erineva kestusega tööpäev võib olla neil töötajate kategooriatel, kelle tööaja kohta on kehtima pandud erieeskirjad.

§ 94 juurde (2).

NSVL RKN-i 27. JUUNI 1940. A. MÄÄRUS.

(LMKK 1940. a., nr. 16, art. 385.)

NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi 26. juuni 1940. a. seadluse «Üleminekust kaheksatunnilisele tööpäevale, seitsmepäevasele töönädalale ja tööliste ning teenistujate ettevõtteist ja asutistest omavolilise lahkumise keelust» arendamiseks NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

1. Neil juhtudel, kui ettevõtted töötavad kolmes vahetuses, õise vahetuse pikkus määratakse mitte 8, vaid 7 tundi.

2. Määrata, et tööpäeva algus ja lõpp määratakse järgmises korras: asutiste kohta kohalike töörahva saadikute nõukogude otsustega, ettevõtteis aga — ettevõtete direktorite poolt.

3. Määrata, et peale pühapäevade on samuti mittetööpäevadeks: 22. jaanuar, 1. ja 2. mai, 7. ja 8. november, 5. detsember.

Kõik ülejäänud päevad aastas, nii linnades kui ka maal, lugeda tööpäevadeks.

Ühenduses sellega kaotada maal kuue erilise puhkepäeva pidamine ja 12. ja 18. märtsi arvamine mittetööpäevadeks.

4. Pühapäevade ja p. 3 nimetatud mittetööpäevade eelpäevadel töötamine toimub nii linnades kui ka maal tööpäeva lühendamiseta.

5. Liidu- ja autonoomsete vabariikide rahvakomissaride nõukogudele anda õigus määrata vastava vabariigi territooriumi rahvuspiirkonnas pühapäeva asemel teine puhkepäev olenevalt rahvuslikest ja olustikulistest tingimustest.

§ 94 juurde (3).

NORMEERIMATA TÖÖPÄEVAGA TÖÖTAJAIST.

NSVL Töö RK 13. veebruari 1928. a. määrus nr. 106. («NSVL Töö RK Teataja» 1928. a., nr. 9—10.)

NSVL RKN-i 6. augusti 1927. a. määruse «Normeerimata tööpäevaga töötajaist» (protokoll nr. 223, p. 57) alusel NSVL Töö RK määrab:

1. Normeerimata tööpäeva võib asutistes, ettevõtetes ja majandites kasutada:
   a) administratiiv-, juhtiva, tehnilise ja majandusliku personaali kohta;
   b) töötajate kohta, kelle tööd ei ole võimalik arvestada ajaga (konsultandid, instruktorid, agendid jt.);
   c) töötajate kohta, kes oma tööaega võivad kasutada enese äramääramisel;
   d) töötajate kohta, kelle tööaeg töö iseloomu tõttu jaguneb mitmesse, määramata pikkusega osasse.

2. Kutsete, ametite ja tööde nimekiri, kus lubatakse normeerimata tööpäeva kasutamist, töötatakse välja vastava ametiühingu ja majandusliku organi poolt ja võetakse kollektiivlepingusse.

3. Normeeritud palkadega riiklikes asutistes lubatakse normeerimata tööpäeva kohaldada töötajate kohta, kes teenivad ametikohtadel, mis on loeteldud NSVL Töö RK või liiduvabariikide Töö RK poolt vastavalt alluvusele antud nimekirjades.

4. Töölepingutes, kollektiivlepingutes või sisekorra-eeskirjades peavad olema loeteldud kõik § 2 korras normeerimata tööpäevaga loetud isikute põhilised töökohustused. Juhul, kui tehakse tööd, mis ei ole seotud töölepinguga, kollektiivlepingus või sisekorra-eeskirjas ettenähtud töötaja kohustustega, makstakse kokkuleppe alusel nende tööde eest kui eriülesannete täitmise eest.

5. § 1—3 näidatud töötajad vabastatakse üldistel alustel tööst iganädalastel puhkepäevadel, pühadel ja erilistel puhkepäevadel, välja arvatud erandjuhud, mis on töö- või kollektiivlepingus või sisekorra-eeskirjades ette nähtud.

Sellise erandi puudumisel tööde eest, mis tehakse ülalpool näidatud päevadel, tuleb tasuda üldistel alustel.

§ 94 juurde (4).

NORMEERIMATA TÖÖPÄEVAGA TÖÖTAJATE NÄIDISNIMEKIRI.

(Eesti NSV Teataja 1941, 26, 348.)

Antud Töö Rahvakomissari poolt Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu 28. veebruari 1941 Normeerimata tööpäevaga töötajate kohta käiva määruse (ENSV Teataja 1941, 26, 330) § 7 põhjal.

Amet	Nende hulgas	Märkus
I. Juhtiv administratiivpersonaal.		
Iseseisvate asutiste juhatajad, nende asetäitjad ja abid.	Ülemad, juhatuse esimehed, direktorid, valitsejad, volinikud, nende asetäitjad ja abid.	
Iseseisvate asutiste osakondade ja allosakondade juhatajad, nende asetäitjad ja abid.	Osakondade ja allosakondade ülemad, nende asetäitjad ja abid.	
Iseseisvate osakondade juhatajad.	Büroode, sektsioonide, jaoskondade juhatajad.	Siia hulka ei kuulu kantselei koosseisu kuuluvad osad, nagu näiteks masinakirjutajate büroo, isikliku koosseisu lauad, arhiiv, ekspeditsioon jne.
Iseseisvate asutiste asjadevalitsejad, nende asetäitjad ja abid.		
Iseseisvalt töötavad volinikud (esindajad), nagu teatud asutise esindajad teises ametkonnas või teises piirkonnas.		
Juhatuse liikmed, kes valitsevad asutisi.		

Amet	Nende hulgas	Märkus
II. Inspektorite rühm.		
Inspektorid.	Vanemad inspektorid ja abi-inspektorid.[2]	[1] Tingimata nende suhtes, kelle töö toimub väljaspool asutist. Ülejäänud tingimisi — arvestades igal üksikul juhul töö tingimusi. [2] Abid — ainult iseseisvatel töödel.
Instruktorid.[1]	Vanemad instruktorid ja abi-instruktorid.[2]	
Kontrolörid.[1]	Vanemad kontrolörid.	
Revidendid.[1]		
III. Plaani- ja konsultatiivtöötajate rühm.		
Konsultandid, referendid.	Vanemad konsultandid.	
Ökonomistid, ökonomistid-statistikud.	Vanemad ökonomistid.	
Juriskonsuldid.		
Teaduslikud kaastöölised.	Meteoroloogid ja vaatlejad.	
Insenerid.		
Metoodikud.		
Ettekandjad.		
IV. Kantseleitöötajate ning asjaajajate rühm.		
Iseseisvate asutiste kantselei juhatajad.		
Iseseisvate asutiste sekretärid, vabariiklikkude asutiste osakondade sekretärid.		
V. Raamatupidamise rühm.		
Raamatupidajad, kes juhatavad asutise, selle eraldi osa või osakonna raamatupidamist, raamatupidajad-instruktorid, raamatupidajad-eksperdid.	Vanemad raamatupidajad samade tingimuste puhul.	Erilise ettevaatusega, sõltuvalt iseseisvusest ja töömahust.
Peakassapidajad.	Kassapidajad, kes juhatavad krediit- või kaubandusvalmistusasutise iseseisvat kassat.	

Amet	Nende hulgas	Märkus
VI. Statistikute rühm.		
Statistikud-instruktorid.[1]		[1] Töötamisel väljaspool asutist (näiteks loendustel, uurimistel jne.).
VII. Majapidamist teenindav rühm.		
Majandusjuhataja. Komandandid, abikomandandid. Ehituste järelevaatajad, majavalitsejad. Kaubanduse ja transpordi agendid. Autojuhid ja kutsarid, kes vahetult teenivad teatud asutise sõitudel või vedudel (hobu- ja autotransport), kui transport ei ole asutise peategevuseks.[1]	Laojuhatajad, töötoa juhatajad.	[1] Tingimusel, kui ei ole võimalik organiseerida vahetuslikku valvet.
VIII. Kultuur-hariduslik rühm.		
Asutise juhatajad (kultuur-hariduslikud), nende asetäitjad ja abid. Rektorid. Prorektorid. Dekaanid. Teaduslikud kaastöölised. Redaktorid. Abiredaktorid. Bibliograafid.	Õppeüksuste juhatajad, õppeasutiste, teaduslike, muuseumiliste ja kunstiliste asutiste juhatajad, nende asetäitjad ja abid, kõrgemate kommunistlikkude õppeasutiste õppetoolide juhatajad.	

Amet	Nende hulgas	Märkus
IX. Meditsiinilis-sanitaarne rühm.		
Asutiste ja asutiste rühmade juhatajad, nende asetäitjad ja abid.	Nende hulgas peaarst-direktor.	
Evakueerijad kuurortides, sanitaararstid.	Meditsiin-sanitaararstid (üldised, kooli, toidu) ja veterinaar-sanitaararstid.	
Kohtu-meditsiinarstid.		
X. Põllumajanduslik rühm.		
Ettevõtete ja asutiste juhatajad, nende asetäitjad ja abid.		
Põllumajanduse spetsialistid.[1]	Agronoomid, maakorraldajad, hüdroloogid, metsateadlased, maaparandajad, kultuurtehnikud, zootehnikud.	[1] Tingimata, kui töö toimub väljaspool asutise ruume. Ülejäänud juhtudel — tingimisi, sõltuvalt kohustuse liigist ja töö vastutavusest.
Veterinaar- ja epizootiaarstid.		
Teaduslikku tööd tegev personaal Põllutöö Rahvakomissariaadi asutistes.		
Metsaülemad ja nende abid.		
Metsnikud.		
Metsavahid.		
XI. Kohtu- ja prokuratuuritöötajate rühm.		
Kohtunikud.	Rahvakohtunikud, ringkonnakohtu ja ülemkohtu esimehed ja liikmed.	
Prokurörid ja abiprokurörid.		
Kohtutäiturid.		
Rahva-uurijad.		

Tallinn, 3. märtsil 1941.

§ 94 juurde (5).

MEDITSIINILISTE TÖÖTAJATE TÖÖPÄEVA PIKKUSEST.

NSVL RKN-i 11. detsembri 1940. a. määrus nr. 2499.
(LMKK 1940. a., nr. 32, art. 806.)

1. Tühistada kui ebaõiged NSV Liidu tervishoiu rahvakomissari käskkirjad 27. juunist 1940. a., nr. 321 ja 1. juulist 1940. a., nr. 332 ja nende käskkirjade arendamiseks antud NSVL tervishoiu rahvakomissari 6. juuli 1940. a. instruktsioon meditsiiniliste töötajate tööpäeva pikendamisest.

2. Määrata arstlikule, keskmisele ja nooremale meditsiinilisele personaalile (välja arvatud kahjulike töötingimustega meditsiinilised töötajad, kellele vastavalt NSVL Rahvakomissaride Nõukogu 1. juuli 1940. a. määrusega nr. 1120 on määratud lühendatud tööpäev) tööpäeva kestus vastavalt lisadele 1, 2, 3 ja 4.

Lisa nr 1.
NSVL Rahvakomissaride Nõukogu 11. detsembri 1940. a. määrusele nr. 2499.

Meditsiiniliste töötajate nimestik, kellele määratakse kaheksatunniline tööpäev.

Üldtüüpi sanatooriumide, puhkekodude ja piimaköökide keskmine meditsiiniline personaal (välja arvatud üldtüüpi sanatooriumide ja puhkekodude elektri-, vesi-, valgusravi-kabinettide laborandid, masseerijad ja meditsiinilised õed).

Ravi-, ravi-profülaktiliste, sanitaar-epidemioloogiliste ja teaduslik-uurimisasutiste noorem meditsiiniline, administratiivmajandus- ja teenindav personaal ja meditsiiniliste kõrgemate õppeasutiste õppe-abipersonaal.

Apteekide teenindav ja kontoripersonaal (pakkijad, laekurid, käsimüüjad, signarandid), samuti kõik töötajad apteegi tootmisettevõtetes ja ladudes, sanitaar- ja hügieenilistes magasinides ja kioskites.

Hambatehnikud, röntgenitehnikud, kes sisse seavad ja remondivad röntgeniaparaate.

NSV Liidu Toiduainete-tööstuse Rahvakomissariaadi, NSVL Liha- ja Piimatööstuse Rahvakomissariaadi, NSVL Kalatööstuse Rahvakomissariaadi, NSVL Kaubanduse Rahvakomissariaadi ja Tarbijate Kooperatiivide Keskliidu süsteemis teenivad sanitaararstid, sanitaarinspektorid ja sanitaarvelskrid.

Lisa nr. 2.
NSVL Rahvakomissaride Nõukogu 11. detsembri 1940. a. määrusele nr. 2499.

Meditsiiniliste töötajate nimestik, kellele määratakse seitsmetunniline tööpäev.

Üldtüüpi sanatooriumide ja puhkekodude arstid, dieetsöögimajade arstid.

Üldtüüpi sanatooriumide ja puhkekodude elekter-, vesi-, valgusravi-kabinettide laborandid, masseerijad ja meditsiinilised õed.

Kõikide raviasutiste dieetõed.

Lastesõimede keskmeditsiiniline personaal.

Maa-aluste tervispunktide noorem meditsiiniline personaal.

Mudaraviasutiste pesupesijad (käsitsi pesemisel).

Deratisaatorid ja desinfektorid.

Apteekide farmatseutiline personaal (retseptaarid, kontrolörid, defektaarid, assistendid, laborandid, käsimüügi farmatseudid).

Lisa nr. 3.
NSVL Rahvakomissaride Nõukogu 11. detsembri 1940. a. määrusele nr. 2499.

Meditsiiniliste töötajate nimestik, kellele määratakse kuue ja poole tunniline tööpäev.

Järgmiste meditsiiniliste asutiste arstid ja kesk-meditsiiniline personaal:

haiglad, sünnitusmajad, kliinikud, ravilad ja muud statsionaarsed raviasutised;

erisanatooriumid, profülaktooriumid, sanitaarõhuühenduse jaamad, vereülekande jaamad ja punktid;

ambulatoor-polikliinilised asutised (välja arvatud arstid, kes tegelevad eranditult haigete ambulatoorse vastuvõtuga);

esmaabi tervishoiu- ja meditsiinpunktid; kiir- ja vältimatu meditsiinabi jaamad ja punktid;

sanitaar-epidemioloogilised asutised (sanitaar-epidemioloogiajaamad, malaariajaamad, sanitaar-bakterioloogilised laboratooriumid, sanitaar-läbilaskepunktid, desinfektsioonijaamad ja -punktid, sanitaarhariduse majad ja punktid jne.);

arsti, velskri, ämmaemanda ja õe üld- ja spetsiaalkabinetid, punktid ja salgad;

naiste ja laste nõuandlad, imikute ja väikelaste kodud, lastekodud, lastetoad ja emade- ja lastetoad;

kohtu-meditsiinilise ekspertiisi asutised;
teaduslikud uurimisinstituudid ja laboratooriumid; leprosooriumid ja luposooriumid;
arstid-epidemioloogid, sanitaararstid, sanitaarinspektorid ja sanitaarvelskrid;
lastesõimede ja piimaköökide arstid;
kiir-meditsiinabi jaamade dispetšerid ja evakuaatorid.

Lisa nr. 4.
NSVL Rahvakomissaride Nõukogu 11. detsembri 1940. a. määrusele nr. 2499.

Meditsiiniliste töötajate nimestik, kellele määratakse viie ja poole tunniline tööpäev.

Ambulatoorsete-polikliiniliste asutiste (polikliinikud, ambulatooriumid, dispanserid, meditsiinpunktid, -jaamad, -osakonnad ja -kabinetid) arstid, kes tegelevad ainult haigete ambulatoorse vastuvõtuga.

Arstliku tööekspertiisi komisjoni (ATEK) arstid ja arstliku konsultatsioonikomisjoni (AKK) arstid.

Arstid-stomatoloogid, hambaarstid ja hambaarstid-protesistid.

Arstid ja kesk-meditsiiniline personaal, kes töötavad kogu tööaja kõrgesageduse ultralühilainelistel meditsiinilistel generaatoritel võimsusega üle 200 vati.

Logopeedid ja fonopeedid.

§ 94 juurde (6).

NIMESTIKU KINNITAMISEST KAHJULIKE TÖÖTINGIMUSTEGA KUTSETEST, MILLE JAOKS MÄÄRATAKSE KUUETUNNILINE TÖÖPÄEV.

NSVL RKN-i 1. juuli 1940. a. määrus nr. 1120.
(LMKK 1940. a., nr. 18, art. 436.)

NSVL Ülemnõukogu 26. juuni 1940. a. seadluse «Üleminekust kuuetunnilisele tööpäevale, seitsmepäevasele töönädalale ja tööliste ning teenistujate omavolilise lahkumise keelust ettevõtetest ja asutistest» esimese paragrahvi põhjal NSVL RKN määrab:

1. Kinnitada nimestik kahjulike töötingimustega kutsetest, mille jaoks määratakse kuuetunniline tööpäev (nimestik lisatakse).

2. Määrata, et töölised ja teenistujad, kes on loeteldud kahjulike töötingimustega kutsete nimestikus, kasutavad kuuetunnilist tööpäeva sõltumatult sellest, missuguses rahvamajanduse harus nad töötavad.

3. Neil juhtudel, kui ettevõtteis, tööstustes või jaoskondades kahjulikud töötingimused kõrvaldatakse või vähendatakse, on rahvakomissarid kohustatud kooskõlastatult ÜAÜKN-iga vastavate kutsete jaoks määrama normaaltööpäeva.

4. Tühistada NSV Liidu töö rahvakomissari 10. novembri 1928. a. määrus «Lühendatud tööpäevast» ja sellele lisatud kutsete nimestik, samuti kõik teised määrused, millega määratakse lühendatud tööpäev töötingimuste kahjulikkuse tõttu.

(Väljavõtted.)

Lisa.

Kahjulike töötingimustega kutsete nimestik, mille jaoks määratakse kuuetunniline tööpäev.

I. Mäe- ja maagitööstused.

1. Allmaatööd püst- ja kallakšahtide tegemise ning süvendamise alal, samuti šahtilähedaste ete ja veestrekkide alal söekaevandustes ja maagitööstuses märgade töötingimuste juures rohke vee langemise korral.

Kihiläbistajad.
Puurijad.
Tugistajad.
Lõhketöölised.
Kivimite koristajad.

2. Tööd šahtides, kus külmanud maad sulatatakse kuumendamisega.

Kaevurid.
Haarajad.
Kraavitöölised.

II. Must ja värviline metallurgia.

j) Värviliste metallide töötlemine.

Sulatajad ja valajad «Ajax»-ahjudel.

Täitjad, kolde- ja räbutöölised ning meistrid vateržaketitel sekundaarse värviliste metallide töötlemise alal.

Sulatajad, valtsijad, kantijad, pressijad ja koristajad seatina valtsimise ja pressimise alal.

Töölised värvilistest metallidest kuivoperatsioonide teel seatina-, tina- ja elavhõbedapulbrite valmistamisel.

Töölised ja teenindav personaal, kes vahetult tegutsevad põrgukivi tootmisel ja vormimisel.

Tsinktolmu destilleerijad ja pressijad.

Töölised ja teenindav personaal, kes vahetult tegutsevad seatinasulamite tootmisel.

Töölised tolmupüüdeseadmetest tolmu kõrvaldamisel ja gaasikäikude puhastamisel värvilises metallurgias.

Alalised sulatajad, valajad (kallajad) ja nende käealused vase, nikli ja nende sulamite ümbersulatamisel alalises töös.

k) Sekundaarsete värviliste ja väärismetallide tootmine.

Töölised ja insener-tehniline personaal, kes vahetult töötavad alumiiniumi ja selle sulamite klooriga rafineerimise juures sulatamise ja valamise alal.

Töölised ja insener-tehniline personaal, kes vahetult töötavad sekundaarsete väärismetallide töötlemisel.

Töölised, kes vahetult töötavad pronksi ja messingi sulatamisel ja valamisel reflekteerivates ahjudes.

Töölised, kes vahetult töötavad seatina ja seatinasulamite tootmisel.

Töölised tolmupüüdeseadmeist tolmu kõrvaldamisel ja gaasikäikude puhastamisel värvilises metallurgias.

Töölised seatina, arseeni, antimoni, elavhõbedat ja fluorisoolasid sisaldavast maagikontsentraatidest ja käibematerjalidest proovide valmistamisel.

Merepinnast 2300 meetri kõrgusel ja kõrgemal töötajad.

III. Naftatööstus.

1. Õlide selektiivne puhastus nitrobensooliga, fenooliga, kresooliga, furfurooliga.

Operaatorid ja nende abilised.

Pumpade masinistid.

Mõõtjad.

Kütjad.

Valve- ja remontlukussepad.

Valveinsenerid.

Laboratooriumitöötajad, kes vahetult tegutsevad selektiivpuhastamisel.

2. Allmaatöölised, kes tegutsevad ozokeriidi saamise alal.
Kaevurid ozokeriidikaevandustes.
Töölised reservuaaride puhastamise alal.
3. Gaasi- ja lambitahma tootmine.
Tahmasuitsutajad.
Settimiskambritest tahma väljavõtjad.
Filtritest tahma väljapuistajad.
Filtritest tahma sõelujad.
Tahma pakkijad.
Kottide kinniõmblejad.
Töölised kottide sorteerimise, puhastamise ja parandamise alal.
Rohelise õli kallajad.
Proovivõtjad.
Töölised settimistulekambrite, gaasikäikude ja tigude remondi alal.
Vooderdajad ja pottsepad ahjude remondi alal (tööl kuumades töökodades).
Tahma koristajad, laadijad ja kaalujad.
Meistrid, brigadiirid, abitöölised ja töökodade koristajad.
Valvelukussepad, elektrikud, määrijad (alalise töö korral põhitöökodades).

IV. Rajooni soojus-elektrijõujaamad[1].

Kütjad ja nende abilised kõva kütteaine tarvitamisel käsitsi kütmise juures.
Katlapuhastajad.

V. Metallitöötlemine.

Gaas- ja elekterkeevitajad tööl kinnistes anumates (katlad, reservuaarid, paagid, sisternid jne.).
Töölised liivajoa-aparaatidel, kes töötavad kinnistes ruumides.
Töölised, kes tegutsevad seatina ja seatinasulamite sulatamisel, valamisel, mehaanilisel töötlemisel ja puhastamisel.
Töölised, kes tegutsevad seatina-akumulaatorite valmistamisel jahvatamise, täitmise, silusegamise, formeerimise, valamise, torutäitmise ja kokkupanemise töökodades.

[1] IV osa pealkiri on toodud NSVL RKN-i juures asuva Majandusnõukogu määruse järgi, mis NSVL RKN-i poolt 14. septembril 1940. a. on kinnitatud (LMKK 1940. a., nr. 24. art. 588).

Töölised elavhõbe-alaldajate ja teiste elavhõbedat sisaldavate aparaatide monteerimise ja remonteerimise alal.

Soopeerijad-metalliseerijad vasega, seatinaga, tsingiga ja kadmiumiga töötamisel.

Töölised emailitud traadi proovimisel elavhõbeda-vannikestes.

Maalrid-lakeerijad, kes töötavad pulverisaatoriga kinnistes kambrites ja masinates ning vagunites bensooli, metanooli ja nende derivaate — toluooli, ksülooli ja liitpiiritusi sisaldavate värvide tarvitamisel.

Motoristid, meistrid, kontrolörid, lukussepad mootorite proovimisjaamades, kes töötavad kinnistes ruumides (boksides), banazeeridel ja stendidel mootori töötamisel aviobensiiniga SB.

Mootorite lahtivõtmisel, ümberkorraldamisel ja pesemisel töötajad, pärast mootori töötamist aviobensiiniga SB.

Aviobensiini SB segu valmistajad.

Eksperimentaatorid barokambrites kõrgusel kuni 16 000 m ja madalate temperatuuride juures alla — 60° C.

Töölised tööpinkidel elektro-vaakuumriistade valmistamise alal elavhõbedaauru-pumpadega.

Töölised elektri isoleermassi valmistamise alal kunstlikkudest tõrvadest soojendamise teel, tarvitades lahutajaks atsetooni, butanooli, metanooli ja aromaatseid süsivesinikke, ja töölised kunstlikkudest tõrvadest abrasiivide käsitsi valmistamise alal.

Katlakütjad kütteaine käsitsi sisseviskamisel (süsi, turvas ja põlevkivi) ja katlapuhastajad rajooni ja tööstuse elektrijaamades TEJ ja SET.

Tööstuslikkude laboratooriumide röntgenitöölised, liikuvatel aparaatidel töötades ja struktuuri analüüsimisel — 5 tundi.

Statsionaarsetel seadmetel röntgenfotograafia alal töötajad.

Korundi täitjad ja sulatajad ning kraanajuhid korundi sulatamisahjude juures.

Töölised, kelle töö vahetult on seotud elavhõbeda, arseeni, valgefosfori ja nende soolade tarvitamise, töötlemise ja puhastamisega.

Maalrid, kes töötavad helendavate värvidega.

Bensooli, metanooli ja nende derivaate — toluooli, ksülooli ja liitpiiritusi sisaldavate värvide koostajad.

Tsüaanvannides karastajad.

VI. Kergetööstus.

1. Tekstiilsaaduste tootmine.
Värvijad aniliinvärvimisel.

2. Kunstkiu tootmine, keemiatöökoja barat-osakond.
Vanemad ksantogenaaturid.
Ksantogenaaturid.
Ksantogenaaturite abilised.
Ksantogenaatosakonna meistrid.
Tsentrifugaalketrus.
Vanemad ketrajad.
Ketrajad.
Kordaseadjad-ketrajad.
Bobiinketrus.
Komplekti vanemad ketrajad.
Ketrajad.
Käealused ketrajad.
Bobiinide mahavõtjad.
Kordaseadjad ketrajad.
Bobiinketruse pesemisosakond.
Vanemad pesijad pumpadel.
Pesijad.
Aurutamine (tsentrifugaalketrus).
Aurutajad.
Etüül-ksantogenaat (katsetöökoda).
Reaktorid.
Kuivatajad.
Sööbekaaliumi jahvatajad.
Pakkijad-kurrutajad.
Butüül-ksantogenaadi lao töölised.
Butüül-ksantogenaadi transporteerijad.
Atsetaaditöökoda (katsetöökoda).
Atsetüleerijad. Vanemad väljavõtjad.
Nooremad väljavõtjad.
Vanemad pesijad.
Nooremad pesijad.
Kaseiiniseadis (katsetöökoda).
Lahustajad.
Ketrajad.
Parkalid.

Kuivatajad.
Meistrid lahustamise, ketramise ja parkimise alal.
Bakeliidiseadis.
Brigadiirid-liivapritsijad.
Liivapritsijad.
Brigadiirid-bakeliiditöölised.
Bakeliiditöölised.
Vase-ammoniaagivabrik.
Töölised-hüpokloorijad.

3. Galiidi tootmine ja väljatöötamine.

Töölised filterpresside korrastamise ja kokkupanemise alal.
Formaliinitöölised.
Triikijad.
Kuivatajad.
Galaliitplaatide aurutajad.

4. Klaasitööstus.

Fluorvesinikhappega klaasi söövitajad ja söövitatud klaasi pesijad.
Töölised, kes tegutsevad elavhõbeda töötlemisega ja elavhõbeda riistade valmistamisega.
Koristajad elavhõbedatöökodade koristamise alal.
Mikroskoobil töötajad kapillaaride mõõtmete määramise alal elavhõbeda-töökodades.
Töölised fluorvesinikhappe segu valmistamise alal.
Töölised klaaskiudude ja klaasvati tootmisel.
Töölised aniliinvärvide orgaaniliste lahustajatega valmistamisel ja tarvitamisel.
Tselluloidi pealemäärijad ja emulsioonide koostajad.

VII. Paberi-tselluloositööstus.

Töölised fiibri värvimise alal aniliinvärvidega ja «Etanol»-lakkidega.
Keedukatelde ja happereservuaaride müürijad tööpäevadel.

VIII. Metsakeemiline tööstus.

Atsetoonikatelde kütjad ja nende abid.

IX. Toiduainetetööstus.

1. Keemiline toiduainetetööstus.

Töölised, kes tegutsevad vaniliinitöökodades.

2. Tubakatööstus.

Tubaka fermentaatorid, kes töötavad fermenditehaste fermendikambrites.

Sigarivabrikutes tubaka kuumutajad-nõrgendajad kambris.

X. Ehitamine ja ehitusmaterjalide tööstus.

1. Hüdrotehnilised tööd.

Töölised töödel hüdrotehniliste sõlmede suure veejuurdevooluga niisketes tunnelites.

Töölised kessoonitöödel.

Lukussepad maa-aluse gaasivõrgu remonttöödel.

2. Asbesti tootmine.

Töölised ja meistrid, kes on vahetult tegevuses asbestirikastumisvabrikute peenpurustamise töökodades ja pakkimisosakondades.

XI. Transport ja side.

Lukussepad ja katelsepad, kes tegutsevad jooksva remondiga kuumade vedurite tule- ja suitsukambrites.

Lukussepad ventiilide remondi ja korrastustööde alal sisternide sees ja naftaproduktide ning hapete veoks määratud raudteesisternide ja laevade puhastustöölised.

Kõva kütteainega laevakatlakütjad sõidu ajal.

Tuukrid.

Naistelefonistid linna-, käsi-, linnadevahelistes ja tööstustelefonijaamades abonentide arvuga üle 100.

Suure ulatusega raadioringhäälinguseadete direktorid, kes töötavad täie tööpäevaga nimetatud tööl.

XII. Järgmiste meditsiiniliste asutiste meditsiinilised arstid, keskmised ja nooremad meditsiinilised töötajad ja samuti ka palatite koristajad.

Lahtiste tuberkuloosivormidega haigete sanatooriumides, haiglates ja haiglate jaoskondades.

Nakkushaigete haiglates, haiglate jaoskondades ja barakkides.

Psühhiaatrilistes haiglates vahetult haigete teenindamise tingimusel.

Anatoomilistes instituutides ja kabinettides eranditult prosektori- ja lahkamisruumides töötamise tingimusel — 5 tundi.

Röntgeniinstituutides ja röntgendiagnoosi kabinettides kogu aeg röntgenikiirte mõjusfääris viibimise tingimusel — 5 tundi.

Röntgenterapeutilistes kabinettides.

Raadiumiinstituutides, -kabinettides ja -laboratooriumides juhtudel, kui töö on seotud kogu aeg raadiumi mõjusfääris viibimisega — 4 tundi.

Nooremad meditsiinilised töötajad.

Muda- ja väävelvannidel (vannitajad-lapsehoidjad).

Vannitajad ja lapsehoidjad väävelvesinikvannidel.

Lahtiste vormidega tuberkuloosihaigete haiglate, sanatooriumide ja haigla jaoskondade, samuti ka nakkushaigete haiglate jaoskondade ja barakkide pesu- ja nõudepesijad.

Töötajad anatoomilistes instituutides töötamisel eranditult prosektor- ja lahkamisruumides.

Meditsiinilised töötajad võitluses eriliselt ohtlikkude infektsioonidega.

Töötajad katkuvastastes asutistes ja entsefaliitilistes laboratooriumides ning osakondades, kes tegelevad kahtlase või etteteada haigustnakatava materjaliga (katku või entsefaliidi alal), samuti nooremad töötajad töödel nakkuskambrites katkuvastastes instituutides ja jaamades.

Töötajad brutselloosiasutistes, siberi katku ja kooleravastastes jaoskondades ning laboratooriumides, kes tegelevad kahtlase või etteteada haigustnakatava materjaliga (brutselloosi, tulereemia ja siberi katku alal).

Töötajad desinfektsiooniasutistes (jaamades, punktides, laboratooriumides, instituutides), kes tegelevad mürgiste keemiliste ainetega.

Vanemad arstid, dispetšerid ja evakuaatorid Moskva, Leningradi ja Kiievi esmaabijaamades.

Veterinaararstid ja -velskrid.

Nõletõve ja siberi katku isolaatorites, utilisatsioonitehastes, sügelistevastastes gaasikambrites.

Noorem veterinaarpersonaal.
Isolaatoreis nõletõve ja siberi katku alal.
Sügelistevastastes gaasikambrites.

XIII. Keemiatööstus.

Erinimestiku järgi.

§ 94 juurde (7).

KLAASITÖÖSTUSES TEGUTSEVATE TÖÖTAJATE VÕTMISEST KAHJULIKE TÖÖTINGIMUSTEGA KUTSETE NIMEKIRJA, MILLE KOHTA MÄÄRATAKSE KUUETUNNILINE TÖÖPÄEV.

NSVL RKN-i 27. detsembri 1940. a. määrus.
(LMKK 1941. a., nr. 1, art. 11.)

NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

Võtta kahjulikkude töötingimustega kutsete nimekirja, mille kohta määratakse kindlaks kuuetunniline tööpäev (LMKK 1940. a., nr. 18, art. 436), klaasitööstuses tegutsevate töötajate järgmised liigid:

a) meistrid, töötlejad (sadelstšikud) ja mullitegijad, kes töötavad fotoklaasi haläävi puhumisel käsitsi;
b) meistrid, mullitegijad, kuumutajad ja puhujad käsitsitootmistöökodades ja klaasiandjad mehhaniseeritud tootmistöökodades kuumuskindlate sööginõude valmistamise alal.

§ 94 juurde (8).

RAADIORINGHÄÄLINGU JA HELIÜLESKIRJUTAMISE TOONMEISTRITE (RADIOFOONIJAD) VÕTMISEST KAHJULIKE TÖÖTINGIMUSTEGA KUTSETE NIMEKIRJA.

NSVL RKN-i 6. novembri 1940. a. määrus.
(LMKK 1940. a., nr. 30, art. 731.)

NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu 1. juuli 1940. a. määrusega nr. 1120 (LMKK 1940. a., nr. 18, art. 436) kinnitatud kahjulikkude töötingimustega kutsete nimekirja võtta raadioringhäälingu ja heliüleskirjutamise toonmeistrid (radiofoonijad) ja määrata kindlaks nende jaoks kuuetunniline tööpäev.

§ 104 juurde (1).

RIIKLIKU SOTSIAALKINDLUSTUSE KORRAS PENSIONI SAAJATE 3. GRUPI INVALIIDIDE ETTEVÕTTEISSE JA ASUTISTESSE SÕJAAJAKS TÖÖLE RAKENDAMISEST.

NSVL RKN-i 28. augusti 1942. a. määrus nr. 1444.

(Väljavõte.)

Riikliku sotsiaalkindlustuse korras pensioni saajate 3. grupi invaliidide sõjaajaks ettevõtteisse ja asutistesse tööle rakendamise sihiga NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu m ä ä r a b:

5. Määrata, et ettevõtteis töötavaid invaliide ei rakendata sundkorras ületunnitöödele.

§ 104 juurde (2).

ABINÕUDEST ISAMAASÕJA INVALIIDIDE TÖÖLE SUUNAMISE ALAL.

NSVL RKN-i 20. jaanuari 1943. a. määrus nr. 73.

(Väljavõte.)

Isamaasõja invaliidide tööle suunamise olukorra parendamise sihiga NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

4. Määrata, et asutistes ja ettevõtteis töötavaid Isamaasõja invaliide ei rakendata sundkorras ületunnitöödele.

§ 111 juurde (1).[1]

9. MAI KUULUTAMISEST VÕIDUPÜHAKS.

NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi 8. mai 1945. a. seadlus.

(«NSVL Ülemnõukogu Teataja» 1945. a., nr. 26.)

Saksa fašistlike röövvallutajate vastu peetud Nõukogude rahva Suure Isamaasõja võiduka lõpuleviimise ja Punaarmee poolt saavutatud ajalooliste võitude tähistamiseks, mida kroonis hitler-

[1] Teiste pühade kohta vt. materjali § 94 juurde (3).

liku Saksamaa täielik purustamine, kes teatas tingimusteta kapituleerumisest, määrata 9. mai kogu rahva pidupäevaks — VÕIDUPÜHAKS.

9. mai lugeda puhkepäevaks.

§ 114 juurde (1).

TÖÖTAJATE PALGALISEST PUHKUSEST.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu 29. märtsi 1941. a. määrus nr. 568.

(Eesti NSV Teataja 1941, 36, 544 või Eesti NSV Õigusnormide kogu 1940—1941, 1. vihk lk. 88—89.)

1. Kõigil palgalistel töötajatel on pärast 11-kuulist vahetpidamata töötamist samas ettevõttes, asutises või majandis õigus saada aastas üks kord 12 tööpäeva kestvat palgalist puhkust.

Alaealistel alla 16 aastat on palgalise puhkuse kestus 1 kuu.

2. Töötamine eelmises töökohas võetakse arvesse puhkuse saamisel, kui töötaja praegusele kohale on üle toodud töö huvides eelmise ja praeguse koha administratsiooni kokkuleppel või administratsiooni korraldusel või partei, noorkommunistliku või ametiühingu organisatsiooni ettepanekul või eelmise koha likvideerimise tõttu ilma vaheajata töös.

3. Palgalise puhkuse andmine peab toimuma sellise arvestusega, et see ei sega normaalset töökäiku ettevõttes, asutises või majandis. Puhkust tuleb anda plaanikindlalt kogu aasta läbi.

Kui ettevõte, asutis või nende osa jääb seisma mõnel põhjusel, võib kõigile töötajatele või töötajate liikidele anda puhkus korraga.

4. Kui mõnede töötajate liikide kohta on erieeskirjades ette nähtud erinevad palgalise puhkuse määrad, siis tuleb kohaldada tähendatud erieeskirjades ettenähtud määrasid.

5. Tühistatud.

6. Kui puhkus mõnel aastal jäi kasutamata mitte töötaja süül ja töötaja ei saanud selle eest kompensatsiooni, siis tuleb saamatajäänud puhkus liita järgmise aasta puhkusega. Rohkem kui kahe aasta puhkuse liitmine on keelatud.

7. Lisapuhkuste, samuti ka alaealiste (§ 1) puhkuste kompenseerimine rahaga või liitmine järgneva aasta puhkusega on keelatud.

8. Kompensatsiooni puhkuse asemel võib anda ainult siis, kui puhkuse andmine toob enesega kaasa häireid ettevõtte või asutise normaalses käigus. Selleks peab olema administratsiooni ja töötaja kokkulepe. Kokkuleppe kinnitab Ametiühingu käitiskomitee. Kompensatsiooni puhkuse asemel ei tohi anda kahel aastal järjest.

Kompensatsiooniks makstakse iga saamatajäänud puhkuse päeva eest ühe päeva keskmine töötasu (art. 5).

9. Kui töötaja lahkub töölt enne puhkuse saamist, siis on tal õigus saamata jäänud puhkuse eest saada kompensatsiooni. Kompensatsiooniks saab tööline iga kuu töötamise eest, mille eest puhkus saamata, ühe päeva keskmise töötasu (art. 5). Kui töötajal oli õigus saada lisapuhkust, siis saab ta kompensatsiooni vastavalt rohkem.

10. Kui töötaja lahkub töölt enne aasta täitumist, mille eest ta puhkuse on saanud kätte, on administratsioonil õigus arvata lõpparvest maha ühe päeva töötasu iga teenimata jäänud kuu eest. Kui töötaja on saaud ka lisapuhkuse, siis tuleb maha arvata vastavalt rohkem.

Mahaarvamisi ei tule teha, kui lahkumine toimus: a) ettevõtte või asutise likvideerimise, koosseisude või töö vähenemise tõttu, b) töötaja sõjaväeteenistusse astumise tõttu, c) töötaja saatmise tõttu kõrgemasse õppeasutisse, tehnikumi või ettevalmistuskursustele kõrgemasse õppeasutisse sisseastumiseks, d) üleviimise tõttu teisele tööle partei, noorkommunistliku või ametiühingu organisatsiooni ettepanekul või administratsiooni korraldusel, e) tööle kõlbmatuks muutumise tõttu.

§ 114 juurde (2).

TEADUSLIK-UURIMIS-, ÕPPE- JA POOLIITHARIDUSASUTISTE TÖÖTAJATE PUHKUSEST.[1]

NSVL Töö RK 5. mai 1932 määrus nr. 77.
(„NSVL Töö RK Teataja" 1932. a., nr. 13—14.)

I. Allpool loeteldud teaduslik-uurimis-, õppe- ja pooliitharidusasutiste töötajatele antakse puhkeaega järgmises ulatuses (arvates selle puhkeaja hulka ka see 12 päeva kestusega puhkeaeg, mis on ette nähtud liiduvabariikide tööseaduste koodeksites):

1. Teaduslik-uurimis-, teaduslik-muuseumi-, teaduslik-kunsti- ja teaduslik-raamatukogundusasutistes sõltumatult ametkondlikust alluvusest, kõigile teaduslikele töötajatele, kaasa arvatud vanemad laborandid, — 24 tööpäeva.

Juhtivates teaduslik-uurimis-, teaduslik-muuseumi-, teaduslik-kunsti, teaduslik-raamatukogundusasutistes, mille nimestik määratakse vastavate ametkondade poolt kooskõlastatult NSVL Töö RK või liiduvabariikide töö rahvakomissariaadiga, annab asutise administratsioon kooskõlastatult ametiühingu organisatsiooniga nende asutiste tegevliikmetele, vanematele teaduslikele kaastöölistele, pearaamatukogujuhatajaile ja I järgu raamatukogujuhatajaile puhkeaega kestusega kuni 48 tööpäeva.

2. Kõigis kõrgemates õppeasutistes, tehnikumides, töölisteaduskondades, töölis-ülikoolides, tootmisõpetuse kombinaatides, professionaal-tehnilistes koolides ja kursustel ja vabrikukoolides ning selletüübilistes koolides:

1) õpetajaspersonaalile nii statsionaarsete kui ka koduõpilistes õppeasutistes — 48 tööpäeva;
2) direktoritele (juhatajatele), nende asetäitjatele (abidele) õppealal, dekaanidele, osakondade ja erialade juhatajatele, laborantidele, tootmisõpetuse instruktoritele, kõrgemate õppeasutiste juures asuvate raamatukogude teaduslikele töötajatele — 24 tööpäeva.
3. Sotsiaalse kasvatuse asutistes:

a) koolijuhatajatele ja nende asetäitjatele kõiki tüüpe koolidel, õpetajaspersonaalile, haridusosakondade kooseisus ette-

---

[1] Ei tooda ära p. 6, 11 ja 12 kui ühekordseid korraldusi andvaid või varem antud määrusi tühistavaid.

nähtud rajooni kooliinstruktoritele, kellel on liiduvabariikide hariduse rahvakomissariaadi poolt määratud pedagoogiline tööstaaž, koolide pioneerijuhtidele — 48 tööpäeva (29. juuni 1932. a. redaktsioonis — «NSVL Töö RK Teataja» nr. 20);

b) lastemajade, lasteaedade, laste mängumurude, koloniide, kodude ja püsivat tüüpi laste kasvatusasutiste juhatajatele ja kasvatajatele — 36 tööpäeva;

c) haridusosakondade inspektoritele ning tootmisõpetuse instruktoritele — 24 tööpäeva.

4. Alaealiste korrarikkujate töökodude (reformatooriumide) ja töökasvatusasutiste, vaimselt mahajäänute ja füüsiliselt defektsete laste asutiste:

a) alaealiste asutiste juhatajatele ja lasteasutiste järelevaatajaile, juhatajaile, kasvatus- ja õppepersonaalile, füüsiliselt defektsete ja vaimselt mahajäänute laste asutiste käsitööinstruktoritele, pioneerijuhtidele — 48 tööpäeva;

b) asutiste juhatajate abidele, osakondade ja töökodade juhajaile, arstidele, velskritele, meditsiinilistele õdedele, töökasvatuslikes lasteasutistes käsitöö-instruktoreile, evakuaatoreile, vagunite vastuvõtjaile, järelevaatajaile, lastehoidjaile, aga ka alaliselt lastega tegelevaile pesukorraldajaile — 24 tööpäeva (ÜAÜKN-i sekretariaadi 26. jaanuari 1936. a. määruse redaktsioonis — «ÜAÜKN-i Bülletään» 1936, nr. 2).

5. Massilise poliithariduse asutistes:

a) õpetajaspersonaalile nõukogude ja parteikoolides, kirjaoskamatuse likvideerimise punktides ja koolides vähese kirjaoskusega isikutele — 48 tööpäeva;

b) õppeasutiste juhatajatele ja nende asetäitjatele ning abidele õppealal, kõigi kultuurharidusasutiste konsulentidele ja instruktoritele — 36 tööpäeva;

c) raamatukogude ja nende osakondade juhatajatele, kõigi nimetustega raamatukoguhoidjatele, klubide ja lugemistubade juhatajatele — 24 tööpäeva.

II. Määrata käesoleva määruse kohaldamiseks järgmised reeglid:

7. Kui käesolevas määruses näidatud töötajail NSVL KTK ja RKN-i erimääruste alusel on õigus pikemale puhkusele, siis antakse neile puhkus vastavalt neile määrustele.

8. Asutistes, mis on üle läinud katkestamatule tööle kogu aasta kestusel, võib puhkeaega kestusega üle 24 tööpäeva jaotada osadesse nii, et üks puhkeaja osadest ei või olla alla 24 tööpäeva.

Alg- ja keskkoolide õpetajatele on puhkeaja jaotamine lubatav ainult nende soovil.

9. Neil juhtudel, kui töötajad, kes kuuluvad administratiiv-teadusliku või administratiiv-õppepersonaali hulka, teostavad ühtaegu teaduslik-uurimis- või õppetööd samas asutises, antakse neile töötajatele puhkeaega järgmistel alustel:

a) administratiiv-teadusliku personaali hulka kuuluvad töötajad saavad puhkeaega sama kestusega kui vastavate kategooriate teaduslikud töötajad;

b) administratiiv-õppepersonaali hulka kuuluvad isikud, kes teevad pedagoogilist tööd ulatuses mitte alla ⅓ vastava aastanormi, kasutavad puhkeaega kestusega 48 tööpäeva.

Pedagoogilise töö tegijad ulatusega alla tähendatud normi kasutavad puhkeaega vastavalt oma administratiiv-õppetöö teenistuskohale (17. septembri 1932. a. redaktsioonis — «NSVL Töö RK Teataja» 1932. a., nr. 28—29).

10. Teaduslikul uurimistööl õppe- ja poliitkasvatusasutiste töötajad, kes ei ole näidatud p. 1—5, lisapuhkust käesoleva määruse korras ei saa.

§ 114 juurde (3).

ERITEADLASTE PUHKUSEST, KES SUUNATAKSE KÕRGEMA KOOLI VÕI TEHNIKUMI LÕPETAMISE JÄREL TÖÖLE.

NSVL Töö RK 21. juuni 1933. a. seletus.
(«NSVL Töö RK Teataja» 1933. a., nr. 13.)

Kõigile eriteadlastele, kes suunatakse peale kõrgema kooli või tehnikumi lõpetamist tööle, antakse enne töö algust kuuajaline puhkus (sõltumatult sellest, millal neil oli kõrgemas koolis või tehnikumis viimane õppetöö vaheaeg).

Stipendiaatidele makstakse puhkuse aja eest ühe kuu stipendiumi suurust toetust.

See toetus makstakse kõrgema kooli või tehnikumi poolt selle ettevõtte või asutise arvel välja, kuhu eriteadlane suunatakse tööle. Palka puhkuse aja eest ei maksta (ei stipendiaatidele ega teistele).

§ 114 juurde (4).

RIIGITEENISTUSES OLEVATE ISIKUTE KVALIFIKATSIOONI TÕSTMISE JA MITTESTATSIONAARSE ÕPPUSE KORRALDAMISEST.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu
20. detsembri 1945. a. määrus nr. 1110.

Riigiteenistuses olevate isikute kvalifikatsiooni tõstmiseks ja mittestatsionaarse õppuse paremaks korraldamiseks Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu

määrab:

1. Kohustada rahvakomissariaate ja keskasutisi võimaldama keskharidusega isikuil astuda mittestatsionaarselt õppima kõrgematesse koolidesse.

2. Kohustada keskharidusega õpetajaid, kohtu ja majandusalade töötajaid, kes töötavad kohtadel, millel nõutakse kõrgemat haridust, astuma mittestatsionaarselt õppima kõrgematesse koolidesse ja lõpetama õpingud hiljemalt 1951. a.

Rahvakomissariaatidel ja keskasutistel koostada selliste isikute kohta nimestikud hiljemalt 1. jaanuariks 1946. a. ja esitada need Eesti NSV Hariduse Rahvakomissariaadile.

3. Kohustada Eesti NSV rahvakomissariaate ja keskasutisi võimaldama kõrgemate õppeasutiste mittestatsionaarsete kursuste üliõpilastele kõrgema õppeasutise vastava väljakutse-kirja alusel palgata lisapuhkust:

a) arvestuste ja eksamite õiendamiseks eksamite perioodil 10 päeva aastas;
b) laboratoorsete ja praktiliste tööde, konsultatsioonide ning eksamite õiendamise ajaks 20 tööpäeva aastas;
c) riigieksamite õiendamiseks ühe kalendrikuu ulatuses;
d) diplomprojektide valmistamiseks ja kaitsmiseks nelja kalendrikuu ulatuses.

4. Määrata, et diplomprojektide kaitsmise ja riigieksamite õiendamise ajal on mittestatsionaarsed üliõpilased õigustatud kasutama ühiselamuid ja saavad stipendiumi üldistel alustel statsionaarsete üliõpilastega.

5. Kaubanduse Rahvakomissariaadil (sm. Hansen) kindlustada mittestatsionaarsetele üliõpilastele toitlustamine nende osa-

võtu ajal kindlaksmääratud õppesessioonidest ja eksamitest vastavalt NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu 10. veebruari 1943. a. määrusele nr. 145 „Kõrgemate koolide üliõpilaste toitlustamise parendamisest».

6. Riiklikul Kirjastuskeskusel (sm. Jürna) täiendada väljaannete plaani mittestatsionaarseks õppuseks vajalike õpikute ja metoodiliste teoste väljaandmisega vastavalt Hariduse Rahvakomissariaadi poolt kinnitatud trükiste plaanile.

7. Hariduse Rahvakomissariaadil (sm. Nuut) ette valmistada mittestatsionaarse õppeala põhidistsipliinide alal vajalikud õpikud, õppeplaanid, programmid, soovitatud kirjanduse nimistud, metoodilised juhendid, koostades selleks tööks plaani hiljemalt 1. veebruariks 1946. a.

8. Kultuurhariduslike Asutiste Komiteel (sm. Abels) organiseerida, arvates 1. jaanuarist 1946. a., vabariikliku alluvusega linnade ja maakonnalinnade rahvaraamatukogude juurde mittestatsionaarsete üliõpilaste jaoks liikuvad raamatukogud.

9. Käesoleva määruse jõustumisega kaotab kehtivuse Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu määrus 2. veebruarist 1945. a., nr. 88 (Eesti NSV Teataja 1945, 8, 110).

§ 114 juurde (5).

NSVL KTK JA RKN-I 15. DETSEMBRI 1930. A. MÄÄRUSE «TÖÖJÕU JAOTAMISE JA PALKAMISE KORRAST JA VÕITLUSEST TÖÖJÕU LIIKUMISEGA» MUUTMISEST.

NSVL KTK ja RKN-i 31. märtsi 1937. a. määrus.
(LSKK 1937. a., nr. 23, art. 93.)

1. NSVL KTK ja RKN-i 15. detsembri 1930. a. määrus «Tööjõu jaotamise ja palkamise korrast ja võitlusest tööjõu liikumisega» (LSKK 1930. a., nr. 60, art. 641) kui tähtsuse kaotanud m u u t a.

2. Jätta jõusse selle määrusega § 12, nimelt:

Kõik vahetult tootmises tegutsevad töölised mäe-, metallurgia-, metalli-, keemia- ja tekstiiltööstusharudes, ehitusmaterjalide tööstuses, raudtee, vee- ja autoteede transpordis ja suurtel ehitustöödel, kes töötanud ühes ja samas ettevõttes või samadel ehitustöödel

pidevalt mitte alla kahe aasta, saavad igal aastal kolmepäevalise lisapuhkuse või rahalise kompensatsiooni kolme päeva palga suuruses. Töötaja üleminek ühest ettevõttest teise administratsiooni korraldusel ei katkesta tähendatud kaheaastast tähtaega.

§ 114 juurde (6).

PUHKUSTEST SANATOORIUM- JA KUURORTRAVIKS.

NSVL RKN-i 9. augusti 1937. a. määrus.
(LSKK 1937. a., nr. 53, art. 225.)

(Väljavõte.)

§ 1. Töövõimelistele töölistele ja teenistujaile võimaldatakse puhkust sanatoorium- ja kuurortraviks koos toetuse maksmisega riikliku sotsiaalkindlustuse summade arvel tingimusel, et sanatoorium- ja kuurortravi vajalikkus on kindlaks tehtud sanatooriumi ja kuurordi ravikomisjoni poolt ning tuusik tasuta välja antud ametiühingu käitiskomitee poolt.

§ 2. Puhkust töövõimelistele töölistele ja teenistujaile sanatoorium- ja kuurortraviks võimaldatakse ajaks, mis on vajalik sanatoorium- ja kuurortraviks ja sõiduks ravikohale ning tagasi, kusjuures sellesse ajasse arvatakse ka järjekordse ja kõigi lisapuhkuste ajad (mille jooksul säilitatakse palk töökoha järgi).

§ 3. Sanatooriumi ja kuurordi ravikomisjoni otsuse kohaselt sanatooriumidesse ja kuurortidesse saadetavad töövõimetud töölised ja teenistujad, kui neil on juba haigusleht sanatooriumi- ja kuurortravi nõudva haiguse puhul, saavad puhkust selleks raviks ja ravikohale ning tagasisõiduks koos toetusega sõltumata sellest, kelle arvel on saadud tuusik ning järjekordset ja lisapuhkusi sisse arvamata.

Juhul, kui töövõimetu töölise või teenistuja järjekordse ja lisapuhkuste üldkestus ületab ühe kuu, arvatakse ühte kuud ületav puhkuse aja osa sanatoorium- ja kuurortravi puhkuse ajasse.

§ 4. Käesoleva määruse kohaldamiseks annab juhendi Üleliiduline Ametiühingute Kesknõukogu kokkuleppel NSV Liidu Tervishoiu Rahvakomissariaadiga.

§ 115 juurde.

NIMESTIKU KINNITAMISEST KAHJULIKE TÖÖTINGIMUSTEGA KUTSETE KOHTA, MILLE JAOKS MÄÄRATAKSE LISAPUHKUS.[1]

NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu 12. juuni 1941. aasta määrus nr. 1595.

(Väljavõtted.)

NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

1. Kinnitada nimestik kahjulike töötingimustega kutsete kohta, mille jaoks määratakse lisapuhkus vastavalt lisadele nr. 1, 2 ja . . .

2. Määrata, et töölised ja teenistujad, kes on loeteldud lisatud nimestikus, kasutavad lisapuhkust sõltumatult sellest, millises rahvamajanduse harus nad töötavad.

3. Neil juhtudel, kui töötingimuste kahjulikkus tootmises kõrvaldatakse või vähendatakse, on rahvakomissarid ja keskametkondade juhatajad kohustatud kooskõlastatult ÜAÜKN-iga lisapuhkust vähendama või seda üldse mitte andma.

4. Määrata, et lisapuhkuse asendamine rahalise kompensatsiooni väljamaksmisega on lubatud ainult töölise või teenistuja vallandamise korral.

5. Tühistada NSVL töö rahvakomissari 30. aprilli 1929. a. määrus «Lisapuhkustest» ja sellele lisatud kutsete nimekiri, mis annavad õiguse lisapuhkusele, ja samuti ka kõik teised määrused, millega määratakse lisapuhkust seoses töötingimuste kahjulikkusega.

XII ptk. juurde.

NSVL RIIKLIKEST TÖÖJÕURESERVIDEST.

NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi seadlus 2. oktoobrist 1940. a. [«NSVL Ülemnõukogu Teataja» 1940. a., nr. 37 (100).]

Meie tööstuse edasise laiendamise ülesanne nõuab alalist uue tööjõu juurdevoolu šahtidesse, kaevandustesse, transporti, vabrikuisse ja tehastesse. Töölisklassi koosseisu pideva täiendamiseta pole võimalik meie tööstuse edukas areng.

---

[1] Käesolevas väljaandes on see määrus ära toodud osaliselt, lisad on ära jäetud.

Meie maal on täielikult kaotatud tööpuudus, on jäädavalt lõpp tehtud viletsusele ja laostumusele maal ning linnas, mille tõttu meil pole sääraseid inimesi, kes oleksid sunnitud koputama ja paluma nende võtmist vabrikuisse ja tehastesse, moodustades niiviisi stiihiliselt alalise tööjõureservi tööstusele.

Neis tingimustes seisab riigi ees ülesanne — organiseeritult ette valmistada uusi töölisi linna- ja kolhoosinoorsoost ja luua tööstusele vajalikke tööjõureserve.

Tööstusele riiklike tööjõureservide loomiseks NSVL Ülemnõukogu Presiidium m ä ä r a b:

1. Tunnistada vajalikuks iga aasta ette valmistada üleandmiseks tööstusele riiklikke tööjõureserve 800.000 kuni 1 miljon inimest, õpetades linna- ja kolhoosinoorsugu tööstuskoolides, raudteekoolides ja vabrikukoolides teatavaile tootluse kutsealadele.

2. Kvalifitseeritud tööliste-metallistide, metallurgide, keemikute, mäe- ja naftatööliste ning teiste keerukate kutsealade tööliste, samuti kvalifitseeritud tööliste ettevalmistamiseks mere- ja jõetranspordile ning side-ettevõtteile organiseerida kaheaastase õppeajaga t ö ö s t u s k o o l i d.

3. Kvalifitseeritud raudteetranspordi-tööliste, vedurijuhi-abide, veduri- ja vaguniremondi lukusseppade, katelseppade, raudteeliini remondi brigadiiride ja teiste keerukate kutsealade tööliste ettevalmistamiseks organiseerida kaheaastase õppeajaga r a u d t e e k o o l i d.

4. Massiliste kutsealade tööliste ettevalmistamiseks, esmajoones söe-, maagikaevandus-, metallurgia-, naftatööstusele ja ehitusalale — organiseerida kuuekuise õppeajaga v a b r i k u k o o l i d.

5. Määrata, et õpetamine tööstus-, raudtee- ja vabrikukoolides toimub maksuta ja õpilased on õppeaja kestel riigi ülalpidamisel.

6. Määrata, et riiklikud tööjõureservid on vahetult NSVL Rahvakomissariaadi Nõukogu käsutuses ja et rahvakomissariaadid ning ettevõtted ei saa neid kasutada valitsuse loata.

7. Anda NSVL Rahvakomissaride Nõukogule õigus kutsuda (mobiliseerida) iga aasta 800 000 kuni 1 miljon inimest linnade ja kolhooside meessoost noorte hulgast: 14—15 aasta vanuseid õppimiseks tööstus- ja raudteekoolides, 16—17 aasta vanuseid — vabrikukoolides.

8. Kohustada kolhooside esimehi määrama iga aasta kutse

(mobilisatsiooni) korras iga 100 kolhoosiliikme kohta, arvestades mees- ja naisisikuid 14 kuni 55 aasta vanuses, kaks 14—15-aastast meesnoort tööstus- ja raudteekoolidesse ja 16—17-aastast — vabrikukoolidesse.

9. Kohustada linnade töörahva saadikute nõukogusid määrama igal aastal kutse (mobilisatsiooni) korras 14—15 aasta vanuses meessoost noorsugu tööstus- ja raudteekoolidesse ning 16—17 aasta vanuses vabrikukoolidesse NSVL Rahvakomissaride Nõukogu poolt igal aastal määratava arvul.

10. Määrata, et kõik tööstus-, raudtee- ja vabrikukoolide lõpetajad loetakse mobiliseerituiks ja on kohustatud töötama järjest 4 aastat riiklikes ettevõtteis NSVL Rahvakomissaride Nõukogu juures asuva Tööjõureservide Peavalitsuse korraldusel, kusjuures neile tagatakse palk töökoha järgi üldistel alustel.

11. Määrata, et kõigile tööstus-, raudtee- ja vabrikukooli lõpetanuile antakse Punaarmeesse ja Mere-Sõjalaevastikku kutsumisel ajapikendus kuni aja lõpuni, mis on kohuslik töötamiseks riigiettevõtteis, vastavalt käesoleva seadluse paragrahvile 10.

XIII ptk. juurde.

NAISTE TÖÖST 8. MÄRTSIL.

NSVL RKN-i 4. märtsi 1941. a. määrus.
(«ÜAÜKN-i Bülletään» 1941. a., nr. 3.)

Kinnitada järgmine ÜAÜKN-i määruse projekt:

Ühenduses naistööliste ja -teenistujate ettepanekute saabumisega selle kohta, et 8. märtsil naised töötaksid täieliku tööpäeva, Üleliiduline Ametiühingute Kesknõukogu m ä ä r a b:

Toetada naistööliste ja -teenistujate initsiatiivi ja määrata, et 8. märtsil naiste töö peab kestma täieliku tööpäeva.

§ 129 juurde.

NAISTE TÖÖJÕU KASUTAMISEST MAA-ALUSTEL TÖÖDEL MÄEKAEVANDUSTÖÖSTUSTES.

NSVL RKN-i 25. oktoobri 1940. a. määrus nr. 2128.
(LMKK 1940. a., nr. 30, art. 730.)

Seoses mehhanisatsiooni kasvuga ja ohutustehnika paranemisega maa-alustel töödel mäekaevandustööstustes NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

Lubada rahvakomissariaatidele ja ametkondadele naiste tööjõu kasutamist maa-alustel töödel kõigis mäekaevandustööstuse harudes, välja arvatud järgmised kutsed: kaevurid (peale liiva- ja savikaevamise), järelpurustajad, toestajad, käsiperforaatoritega (puurimishaamritega) puurijad, toestusmaterjali kohaletoojad järskkihtidel ja lõhkujad vertikaalsetes etes.

§ 130 juurde.

16-AASTASEKS SAANUD TÖÖLISTE JA TEENISTUJATE ÜLETUNNITÖÖST, ÖÖTÖÖST JA PUHKUSE KESTUSEST.

NSVL RKN-i 12. juuli 1940. a. määrus.
(LMKK 1940. a., nr. 18, art. 438.)
(Väljavõte.)

Määrata, et töölisi ja teenistujaid, kes on saanud 16-aastaseks, lubatakse ületunnitöödele ja öötöödele üldistel alustel, kusjuures nad kasutavad sama kestusega puhkust nagu kõik teised töölised ja teenistujad.

§ 132 juurde (1).

RIIKLIKU ABI SUURENDAMISEST RASEDATELE NAISTELE, LASTERIKASTELE JA VALLASEMADELE, EMADE- JA LASTEKAITSE TUGEVDAMISEST, AUNIME «SANGAR-EMA» SISSESEADMISEST JA ORDENI «EMA AU» NING MEDALI «EMAMEDAL» ASUTAMISEST.

NSV Liidu Ülemnõukogu Presiidiumi 8. juuli 1944. a. seadlus.
(«NSVL Ülemnõukogu Teataja» 1944. a., nr. 37,)
(Väljavõte.)

II. Rasedate naiste ja emade soodustuste suurendamisest ja emade- ja lastekaitseasutiste võrgu laiendamisest.

6. Pikendada rasedus- ja sünnituspuhkust naistöölistele ja teenistujatele 63 kalendripäevalt 77 kalendripäevale, määrates puhkeaja kestuse 35 kalendripäevale enne sünnitust ja 42 kalendripäevale pärast sünnitust, makstes selle aja eest riiklikku toetust varem kehtimapandud ulatuses. Juhtumil, kui sünnitus on ebanormaalne või kui on sündinud kaksikud, antakse puhkust pärast sünnitust 56 kalendripäeva ulatuses.

Kohustada ettevõtete ja asutiste juhatajaid korraldama rasedatele naistele järjekordse puhkuse andmist, liites seda rasedus- ja sünnituspuhkusega.

7. Mitte kasutada rasedaid naisi, alates raseduse neljandast kuust, ületunnitöödel käitistes ja asutistes ning rinnalapsi omavaid naisi öistel töödel lapse imetamise perioodil.

§ 132 juurde (2).

RASEDATELE NAISTELE, LASTERIKASTELE JA VALLASEMADELE RIIKLIKE TOETUSTE MÄÄRAMISE JA VÄLJAMAKSMISE NING SOODUSTUSTE ANDMISE KORRA MÄÄRUSTIKU KINNITAMISEST.

NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu 18. augusti 1944. a. määrus nr. 1122.

(LMKK 1944. a., nr. 11, art. 162.)

(Väljavõte.)

V.

Rasedatele naistele ja emadele soodustuste andmise kord.

32. Vastavalt NSV Liidu Ülemnõukogu Presiidiumi 8. juuli 1944. aasta seadluse kuuendale paragrahvile antakse igale rasedale naisele, naistöölisele ja -teenistujale rasedus- ja sünnituspuhkust 77 kalendripäeva ulatuses (63 kalendripäeva asemel, mis anti enne NSV Liidu Ülemnõukogu Presiidiumi 8. juuli 1944. aasta seadluse andmist), sellest 35 päeva enne sünnitust ja 42 kalendripäeva pärast sünnitust.

Juhtumil, kui sünnitus on ebanormaalne või on sündinud kaks või enam last korraga, antakse naisele puhkust pärast sünnitust 56 kalendripäeva ulatuses.

Rasedus- või sünnituspuhkust antakse naisele haiguslehe alusel, mille on välja andnud raviasutis (naiste nõuandla, naiste ja laste nõuandla, sünnitusmaja, haigla sünnitusosakond, polikliinik, ambulatoorium).

33. Naistöölistele ja -teenistujatele, kes on töötanud vahetpidamata antud ettevõttes või asutises vähemalt 3 kuud (varem kindlaksmääratud 7 kuu asemel), antakse rasedus- ja sünnituspuhkuse ajal toetust kehtiva seadusandlusega kindlaksmääratud ulatuses riikliku sotsiaalkindlustuse summadest.

34. Ettevõtete ja asutiste juhatajad on kohustatud andma rasedatele naistele järjekordset puhkust, liites seda rasedus- ja sünnituspuhkusega.

35. Rasedaid naisi — naistöölisi ja -teenistujaid, alates raseduse neljandast kuust ei kasutata ületunnitöödel.

36. Naist — naistöölist ja -teenistujat, kellel on rinnalaps, ei või lapse imetamise perioodil panna tööle öösel.

§ 132 juurde (3).

JUHEND PÄRASTSÜNNITUSAEGSE PUHKUSE ANDMISEST EMADELE MITTENORMAALSE SÜNNITUSE PUHUL.

Kinnitatud 13. dets. 1944. a. NSVL Tervishoiu RK poolt, kooskõlastatult ÜAÜKN-iga 9. dets. 1944. a.

1. Mittenormaalseks sünnituseks, mille puhul NSV Liidu Ülemnõukogu Presiidiumi 8. juuli 1944. a. seadluse § 6 alusel võimaldatakse emadele 56 päeva puhkust pärast sünnitust, loetakse:

a) kaksikute või mitmikute sünnitus;

b) sünnitus, millele eelnes või millega kaasnes nefropaatia või eklampsia;

c) sünnitus, mille juures tarvitati järgmisi sünnitusoperatsioone;

keisrilõiget (abdominaalne või vaginaalne) või teisi kõhulõikusi sünnituseks, tangsünnitust, klassilist või kombineeritud pööret jalgadele, laste ekstraktsiooni vaagnatpidi, laste tükeldamisoperatsioone või platsenta käega kõrvaldamist;

d) sünnitus suurema verekaotusega, mis kutsus esile sekundaarse aneemia (Hgb alla 50%) ja sellega kaasnevad haigestumised;

e) sünnitus, millega kaasneb emaka ruptuur, sügavad emakasuudme rebendid, III järgu lahkliharebend, üsaluu liigese rebenemine;

f) sünnitus, millele järgnesid lapsevoodi haigused palavikuga üle 8 päeva, rasked endometriidi vormid, põlveperitoniidi, paradheksiidi, flebiidi (phlebitis) nähud, üldised septilised haigused jne.;

g) sünnitused naistel, kes kannatavad südame- ja veresoonte orgaaniliste haiguste all (endokardiidid anatoomiliste muudatustega südameklappides, südamelihaste kahjustused ja alaline hüpertoonia), kes põevad tuberkuloosi aktiivsel kujul, neeru- ja neeruvaagna haigusi, Basedow'i tõbe, diabeeti või malaariat, mis on tugevnenud raseduse lõpul või sünnituse ajal, parenhümatooseid maksa kahjustusi näilike funktsiooniliste häiretega;

h) enneaegse sünnituse puhul (valmimata laste sünd).

2. Otsus ebanormaalse sünnituse kohta märgitakse sünnitaja haigusloosse (isiklikule kaardile) raviva arsti allkirjaga.

3. 56-päevane sünnituspuhkus märgitakse sünnitaja haiguslehele raviva arsti märkusega lahtris «Lõplik diagnoos» vastavas asutises (sünnitusmaja, sünnitusjaoskond, naistenõuandla, polikliinik, ambulatoorium) või jaoskonnaarsti poolt.

Kui ebanormaalne sünnitus toimus väljaspool raviasutist, võib raviv arst 56-päevase järelsünnitusjärgse puhkuse andmise puhul vajalikul juhul konsulteerida meditsiinilist töötajat, kes abistas sünnitamisel.

XIV ptk juurde (1).

ISIKUTE KOHUSLIKUST ARSTLIKUST JÄRELEVAATUSEST, KES TÖÖTAVAD TOITLUSTAMISE ALAL, ELANIKKONNA SANITAAR-TERVISHOIDLIKU TEENINDAMISE ETTEVÕTTEIS JA VESIVARUSTUSE SEADELDISTES.

NSVL RKN-i määrus 1. oktoobrist 1936. a.

(LSKK 1936. a., nr. 50, nrt. 410.)

(Väljavõte.)

§ 1. Kõik töölised ja teenistujad, kes töötavad toitlustamise alal, elanikkonna sanitaar-tervishoidliku teenindamise ettevõtteis ja vesivarustuse seadeldistes, kuuluvad kohuslikult perioodilisele arstlikule läbivaatusele.

Ettevõtete kategooriad, mille töölised ja teenistujad kuuluvad arstlikule läbivaatusele, samuti läbivaatuse tähtajad (perioodilisuse) määrab NSV Liidu Tervishoiuministeerium kokkuleppel ÜAÜKN-iga ja vastavate ministeeriumidega.

§ 2. Arstlikke läbivaatusi käesoleva määruse korras teostavad tervishoiuasutised (ambulatooriumid ja dispanserid) nende ettevõtete arvel, kus töötavad läbivaatusele kuuluvad isikud...

XIV ptk. juurde (2).

EESTI NSV MINISTRITE NÕUKOGU JUURES ASUVA RIIKLIKU TEHNILISE INSPEKTSIOONI PÕHIMÄÄRUSE KINNITAMISEST.

Eesti NSV Ministrite Nõukogu 17. mai 1946. a. määrus nr. 396.
(Eesti NSV Teataja 1946, 29, 244.)

Eesti NSV Ministrite Nõukogu määrab:

1. Kinnitada Eesti NSV Ministrite Nõukogu juures asuva Riikliku Tehnilise Inspektsiooni põhimäärus vastavalt lisale.

2. Käesoleva määruse jõustumisega lugeda kehtetuks Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu 24. veebruari 1945. a. määrusega nr. 163 (Eesti NSV T 1945, 11, 163) kinnitatud:

a) Eesti NSV Riikliku Katlainspektuuri põhimäärus;
b) Eesti NSV Riikliku Mäetehnilise Inspektuuri põhimäärus;
c) Eesti NSV Riikliku Elektriinspektuuri põhimäärus.

Lisa
Eesti NSV Ministrite Nõukogu
17. mai 1946 määruse nr. 396 juurde.

Eesti NSV Ministrite Nõukogu juures asuva Riikliku Tehnilise Inspektsiooni

põhimäärus.

1. Riiklik Tehniline Inspektsioon asub Eesti NSV Ministrite Nõukogu juures.

2. Riiklik Tehniline Inspektsioon teostab riiklikku järelevalvet katla- ja mäetehnilise inspektsiooni alal.

Riikliku Tehnilise Inspektsiooni järelevalvele alluvad Eesti NSV piirides asuvad aurukatlad, aurumahutid, ökonomaiserid, suruõhunõud, tõsteabinõud ja elektriseadmed ning kontroll mäetehniliste tööde otstarbekohase ja ohutu teostamise üle kui ka ohtlikud seadmed, mis määratakse Eesti NSV Ministrite Nõukogu otsusega RTI järelevalve alla.

Järelevalve teostamine sõjaväe-, riigiraudtee, mere- ja jõetranspordi ujuvabinõudel asuvate kui ka erimäärustega teistele järelevalveorganitele allutatud ohtlikkude seadmete üle ei kuulu Riikliku Tehnilise Inspektsiooni ülesannetesse.

3. Riikliku Tehnilise Inspektsiooni ülesandeks katlainspektsiooni alal on:

a) eelnõude ja kavade väljatöötamine üldkohuslikkude eeskirjade kehtestamiseks katlajärelevalve alal ja nende esitamine Eesti NSV Ministrite Nõukogule kinnitamiseks;
b) katlainspektsioonile alluvate ohtlikkude seadmete järelevalve teostamine;
c) lubade andmine järelevalvele alluvate seadmete ülesseadmiseks ja kasutamiseks;
d) ekspertiis ja konsultatsioon katlajärelevalve alal;
e) ettekirjutuste tegemine järelevalvele alluvate seadmete valmistajatele vajalikkude vilunud kaadrite pidamiseks ja nende ettevalmistamise kontroll;
f) tehnilise informatsiooni organiseerimine järelevalvele alluvate seadmete alal.

4. Riikliku Tehnilise Inspektsiooni ülesandeks mäetehnilise inspektsiooni alal on:

a) eelnõude ja kavade väljatöötamine üldkohuslikkude eeskirjade kehtestamiseks mäetööstuse järelevalve alal ja nende esitamine Eesti NSV Ministrite Nõukogule kinnitamiseks;
b) Mäetehnilise Inspektsiooni järelevalvele alluvates kaevandustes ja mäetööstusettevõtetes töötamise ohutuse ja tehniliste nõuete täitmise üle järelevalve teostamine;
c) lubade andmine maapõuevarade kasutamiseks ning kaevandustööde teostamiseks, samuti ka lubade andmine teaduslikele uurimisasutistele ja organisatsioonidele tööde teostamiseks, mis on seotud maapõuevarade kasutamisega teaduslike uurimistööde otstarbel;
d) lubade andmine lõhkeainetega töötamiseks mäetöödel ning lõhkeainete hoidmise, veo, tarvitamise ja selle omaduste üle valvamine, lõhkeainetelao plaanide kinnitamine ja lõhkeainete muretsemiseks lubade väljaandmine;
e) lubade andmine elamute, tööstuslike ja muude ehitiste püstitamiseks maapõuevarade leiukoha lähismaa-alal;
f) hoolitsemine selle eest, et maapõuevarad ei läheks kaotsi ega jääks kasutamata;
g) maapõuevarade röövi- ning omavoliliste ekspluateerimistööde seiskamine;

h) mäetehnilistele töödele tarviliku maa-ala loovutamiseks kaasaaitamine ja loovutatava maa-ala piiride kindlaksmääramine;
i) mäetehniliste tööde projektide läbivaatamine tööohutuse ja mäetehnilise järelevalve seisukohalt;
j) nõutavate mäetööde plaanide valmistamise väljaandmine ettevõtete arvel, kui mäetööstusettevõte seda ei ole teinud nõutud tähtaegadeks;
k) plaanide ja kaartide valmistamine piirkondadest, kus seda nõuavad mäetööstuse arendamise või maapõuevarade uurimise huvid;
l) valvamine, et mäetööstusettevõtetes oleks vastavate õigustega ja volitustega varustatud administratiiv-tehniline personaal;
m) ettekirjutuste tegemine mäetööstustele vajalikkude vilunud kaadrite rakendamiseks ja nende ettevalmistamise kontroll;
n) ekspertiis ja konsultatsioon mäetehniliste küsimuste järelevalve alal mäetööde ohutuks teostamiseks;
o) tehnilise informatsiooni organiseerimine järelevalvele alluvate seadmete alal.

5. Riikliku Tehnilise Inspektsiooni tegevust juhib Riikliku Tehnilise Inspektsiooni ülem, kelle kinnitab ametisse Eesti NSV Ministrite Nõukogu.

6. Tehnilise järelevalve teostamiseks määrab Eesti NSV Ministrite Nõukogu asjadevalitseja ametisse insener-inspektorid Riikliku Tehnilise Inspektsiooni ülema ettepanekul.

Riikliku Tehnilise Inspektsiooni ülem annab välja insener-inspektoritele vastavad tunnistused, mis võimaldavad neil igal ajal takistamata ligipääsu ohtlikele seadmetele ja töökohtadele.

7. Riikliku Tehnilise Inspektsiooni insener-inspektoritel on õigus:
a) igal ajal teostada järelevalvet ja uurimist kõigi Riikliku Tehnilise Inspektsiooni järelevalvele alluvate seadmete ja tööde kohta ning nõuda plaanide, teatmete ja materjalide esitamist ning seletuste andmist;
b) teha isikutele, kes on vastutavad töö organiseerimise ja järelvalvele alluvate seadmete käimalaskmise ja ekspluateerimise eest, ettekirjutusi ilmsikstulnud puuduste kõr-

valdamiseks, ilmselt ohtlikkudel juhtudel aga, mis ähvardavad töötajate elu või tervist või ohustavad ümbruskonda, nõuda nende tööde viivitamata katkestamist ja töötajate eemaldamist ohtlikust kohast, informeerides sellest viivitamata Inspektsiooni ülemat;

c) teostada avariide, katastroofide ja õnnetusjuhtumite uurimist ning esitada materjalid jälitamisorganitele süüdlase vastutusele võtmiseks.

8. Igast avariist ja katastroofist järelevalvele alluvate seadmete ekspluatatsiooni või mäetööde teostamise juures, mis põhjustas õnnetusjuhu või märkimisväärse purustamise, on ohtliku seadme ekspluatatsiooni või tööde teostamise eest vastutav isik kohustatud informeerima viivitamatult Riiklikku Tehnilist Inspektsiooni.

9. Raske õnnetusjuhtumi korral peab Riiklik Tehniline Inspektsioon viivitamata teostama kohapealse ülevaatuse, selgitades avarii või katastroofi põhjuse ning ulatuse.

10. Riiklik Tehniline Inspektsioon peab kõigi tema järelevalvele alluvate seadmete avariijuhtumite kohta registrit.

11. Riikliku Tehnilise Inspektsiooni järelevalvele alluvate seadmete valdajad on kohustatud andma vajalikul korral Inspektsiooni insenerile seadmete järelevaatuste teostamisel ruumi töötamiseks ja juhul, kui seade asetseb väljaspool Inspektsiooni asukoha linna, ka elamisruumi ning transpordivahendid. Ekspertiiside ja erakorraliste järelevaatuste korral on ettevõte kohustatud kandma kõik kulud, mis on seotud sellega.

12. Riikliku Tehnilise Inspektsiooni ülemal on õigus määrata rahatrahvi kuni 100 rublani töötajatele, kes otseselt vastutavad seadmete ohutuks käsitsemiseks antud määruste ja juhendite rikkumise eest juhul, kui see ei ole karistatav kriminaalkorras. Administratiivkorras määratud rahatrahv nõutakse sisse administratiivtrahvide sissenõudmiseks ettenähtud korras.

13. Riikliku Tehnilise Inspektsiooni ülemal on õigus vajaduse korral üksikute Riiklikule Tehnilisele Inspektsioonile pandud ülesannete teostamist anda kokkuleppel teistele organitele (näit. ekspertiisi teostamine).

14. Riikliku Tehnilise Inspektsiooni kaastöölistel on keelatud töötamine nende kontrolli alla kuuluvates ettevõtetes ning tööde teostamine nende kontrolli alla kuuluvate ettevõtete ülesandel.

15. Riiklikku Tehnilist Inspektsiooni finantseeritakse riigieelarve korras ja ta allub finants-majanduslikul alal Eesti NSV Ministrite Nõukogu asjadevalitsejale.

16. Riiklikul Tehnilisel Inspektsioonil on pitsat riigivapi kujutisega ja asutise nimetusega.

XIV ptk. juurde (3).

TÖÖSTUS-FINANTSPLAANI ERIOSASSE LÜLITAMISEKS KUULUVATE TÖÖKAITSE ABINÕUDE KOONDNOMENKLATUURI KINNITAMISEST.

NSVL Töö RK 14. märtsi 1933. a. määrus nr. 22.

(Väljavõtted.)

Kehtivate töökaitse abinõude nomenklatuuride ühendamiseks NSVL Töö RK kooskõlastatult ÜAÜKN-iga määrab:

1. Kinnitada lisandatud töökaitse abinõude, mis kuuluvad lülitamiseks tööstus-finantsplaani eri osana (paragrahvina), koondnomenklatuur.

2. Lisandatud nomenklatuur rakendatakse kõigi ettevõtete ja majandite kohta (üleliidulised, vabariiklikud ja kohaliku tähtsusega), mis alluvad Rasketööstuse, Kergetööstuse, Metsatööstuse, Varustuse, Väliskaubanduse, Sovhooside, Põllutöö, Side ja Rahanduse Rahvakomissariaadile.

Mäetööstuses (peale turbatööstuse) peale lisandatud koondnomenklatuuri rakendatakse täiendavalt mäetööstuse nomenklatuuri, mis lisandatud NSVL Töö RK ja Kõrgema Rahvamajanduse Nõukogu 18. detsembri 1928. a. ringkirjale nr. Töö RK — 730 («NSVL Töö RK Teataja» 1929. a., nr. 11).

Raudtee- ja veetranspordis säilitatakse praegu kehtiva nomenklatuuri jõud («NSVL RK Teataja» 1931. a., nr. 16—17 ja 31).

3. Lisandatud nomenklatuuri tuleb kohaldada ka ehitustööliste töökaitse abinõude läbiviimise juures ehitustel, mis alluvad § 2 näidatud rahvakomissariaatidele.

Tööstus-finantsplaani eriosasse lülitamiseks kuuluvate töökaitse abinõude nomenklatuur.

A. Üldised abinõud kõigile ettevõtetele.

I. Ohutustehnika.

1. Täiendavate kaitsetõkete ehitamine masinatele, tööpinkidele, elevaatoritele, lokomobiilidele, traktoritele, põllutöömasinatele ja elektrifitseeritud seadmetele, mis tagaksid liikumise ajal nende ohutu teenindamise: seibide, transmissioonide, rihmade, hammas-ajamite, võllide, hoorataste, transportööride jm., samuti transmissiooni redelite, ripprõdude ning rõdude kaitsetõkked ja mitmesugused seadmed kiir-automaatseks sisselülimiseks ja väljalülimiseks jm.

2. Kaitsetõkete ja kaitseseadmete (püüdeseadmete, uste automaatsulgurite jm.) ehitamine tõstukitele. Kaitsetõkete ja kaitseseadmete (ohutute käepidemete, tõste automaat-väljalülijate, kraanadele teisaldamise piirajate jm.) ehitamine tõstemehhanismidele. Alaliste rõdude ja treppide ehitamine pääsuks sildkraanadele. Tõstukite ja tõstemehhanismide ümberehitamine ohutuse otstarbel.

3. Kaitsetõkete ehitamine avadele, aukudele, kanalitele ja luukidele tööliste viibimise kohtadel.

4. Ohutute käivitamis-seadmete ehitamine sisepõlemis- ja teistele masinatele.

5. Igasuguste maanduste ehitamine elektriseadmetele peale nende, mis on ette nähtud ohutuse eeskirjades ja tugevvoolu madal- ning kõrgepinge elektriseadmete installatsiooni eeskirjades (NSVL Töö RK 8. oktoobri 1929. a. sundmäärus nr. 327 — «NSVL Töö RK Teataja» 1929. a., nr. 45—46). Igasuguste elektriseadmete ja elektrijuhtmete kohta käivate kõrgendatud nõudmiste teostamine tööohutuse otstarbel, samuti piksevarraste ehitamine (tööorganite nõudmisel).

6. Igasuguste signaalseadmete ehitamine ohutuse otstarbel agregaatide, masinate ja jõumasinate vahele töökodades, ehitustel ja põllutöömasinate puhul.

7. Mehhanismide ja aparaatide ümberehitamine ning teisaldamine ohutuse ja kahjustamise otstarbel.

8. Seadmete ehitamine töömasinate ohutuks käivitamiseks ja kiireks peatamiseks.

9. Erivalgustuse (madalpingelise) sisseseadmine katlakolletes, kateldes, tsisternides, aparaatides, kaevudes jm. tehtavatel töödel ohutuse juhendeis ettenähtud juhtudel.

10. Tööohutust hõlbustavate ja kindlustavate tõsteseadmete ehitamine tööpinkide ja masinate juurde (tõstetali raskete esemete töötlemise pingi juures), materjali automaatne etteandmine höövelmasina lõiketeradele, käsi-juhtseadmete asendamine mehhaniseeritud juhtseadmetega jm.

11. Põrandate tasandamine ja ümberehitamine vedeliku äravoolu kindlustamiseks kaitsetehnika ja töötervishoiu otstarbel.

12. Automaatmäärijate sisseseadmine ohtlike töömomentide kõrvaldamiseks.

13. Täiendav mehhaniseerimine ohutuse kindlustamiseks raskuste tõstmise, allalaskmise ja teisaldamise üksikute ohtlikumate tööde alal juhtudel, kui esialgsel ehitamisel ei olnud võimalik ette näha mehhaniseerimist.

14. Ohutute ülekäikude ja purrete ehitamine kohtades, kus töölised massiliselt liiguvad üle raudtee käitise ja tsehhi territooriumil.

15. Töökohtade ratsionaliseerimine tööpinkide ja mehhanismide juures.

16. Karpide ja võrkude sisseseadmine ohutuse otstarbel neetide, tööriistade, raualõikude jne. püüdmiseks kõrgusel toimuvatel igasugustel metallosade monteerimise töödel.

II. Töötervishoid.

17. Loomuliku valgustuse ratsionaliseerimine ja laiendamine juhtudel, kui see on vajalik töökaitsetehnika otstarbel:

a) valgustuslaternate ehitamine,
b) valgustusframuugide ehitamine,
c) uute akende ehitamine.

18. Akende ja framuugide mehhaniseeritud puhastamise ja pühkimise, samuti nende avamise vahendite sisseseadmine.

19. Üldise kunstliku valgustuse tugevdamine ja ratsionaliseerimine töö- ja kõrvalruumides ning õuedes ja julgeoleku signaalvalguse sisseseadmine (inspektsioonide nõudmisel).

20. Kütteseadmete (vee, auru jt.) tugevdamine tööruumides, kui seda tugevdamist teostatakse töö huvides tööorganite nõudmisel. Tulekodade ja teiste seadmete ehitamine tõmbetuulega võitlemiseks.

21. Töölisi kiirgamissoojuse eest kaitsvate seadmete ehitamine.

22. Tervist kahjustavate osakondade ja teiste tervist kahjustavate kohtade eraldamine.

23. Mürkainete töötlemise või tolmu ja kahjulikke aineid eritavate tööprotsesside mehhaniseerimine ja hermetiseerimine juhtudel, kui seda nõuavad töökaitse huvid. Käitise territooriumil või väljaspool seda kahjulike õhureostuste levitamist vältivate seadmete ehitamine.

24. Igasuguste põrandakatete ehitamine töötingimuste parendamiseks.

25. Töökohtade juurde viivate soojade käikude ehitamine ja käimlate soojapidavaks tegemine ning laiendamine ja uute käimlate ehitamine kohtadel ning juhtudel, kui need ei olnud teostatud kapitaalehitamisel.

26. Desinfektsiooniseadmete või -aparaatide sisseseadmine või kohastamine toorainete või töödeldavate ainete desinfitseerimise juhtudel, kui need abinõud ei ole normaal-tootmisprotsessi osiseiks.

27. Tolmuimejate ehitamine ja soetamine tolmu ja igasuguste kahjulike lisandite kõrvaldamiseks.

28. Joogivee purskeseadmete või joogiveega tsentraliseeritud varustuse sisseseadmine (töökohtadel vee gaseerimise, filtrimis- ja puhastamisseadmete soetamine).

III. Ventilatsioon.

29. Ventilatsiooniseadmete ning äraimejate ehitamine ja kapitaalremont (välja arvatud juhud, kui õhu eemaldamise või vahetamise organisatsioon taotleb puht-tootmise ja -tehnoloogilisi sihte).

IV. Kõrvalehitised ja sisseseaded.

30. Järgnevate ehitamine, sisseseadmine ja täiendav sisseseadmine:

a) perekonna tarvitamiseks mittemääratud saunad juhtudel, kui need on nõutavad Töö RK sundmäärustega, kuid ei olnud ehitatud kapitaalehitamise ajajärgul, samuti kantavate erirõivaste pesukodade, degaseerimise ja desinfitseerimise ruumide ehitamine (tööinspektsiooni nõudmisel);
b) dušid määrivail, tolmustel ja kuumadel töödel ning töödel, mis seotud keemiliste ainete ja mürkidega, seemnete peitsimisel jne.;
c) rõivastusruumid;
d) puhke- ja söögitoad;
e) soojendamisruumid talvisel ajal välisõhus tehtavatel töödel (tööorganite nõudmisel);
f) erirõivaste kuivatamise ruumid;
g) erirõivaste kapid;
h) pesemisnõude ning keedukatelde jm. ruumid.

V. Abinõud ohutustehnika ja töötervishoiu organiseeritud juhtimise ning propaganda alal.

31. Ohutustehnika ja töötervishoiu abinõude projektide koostamine.

32. Ohutustehnika ja töötervishoiu instrumentide, aparaatide, käsiraamatute, plakatite, raamatute, lehtede, diapositiivide ja filmide soetamine ohutustehnika ja töötervishoiu juhatajate poolt, mis on vajalikud jooksva töö ja kultuur-haridustöö tegemiseks tööliste keskel, samuti nurgakeste ja näituste korraldamine nende küsimuste alal.

33. Õppekursuste korraldamine töölistele tööohutute meetodite alal, samuti ettekannete, loengute, vestluste jt. korraldamine (kaasa arvatud ka tööprotsesside õppimise ajajärk käitise töötamise ajal).

VI. Tööalase kehakultuuri abinõud.

34. Eraldatud kohtade sisseseadmine tsehhidesse tööalase kehakultuuri harrastamiseks.

35. Tööalase kehakultuuri harrastamiseks vajaliku inventari soetamine.

36. Jaoskondades ja vahetustes tööalast kehakultuuri korraldavatele instruktoritele töö eest tasu maksmine.

37. Katselis-näitlike baaside korraldamine tööalase kehakultuuri harrastamise alal.

C. Eriabinõud keemiatööstuse alal.

(Täiendavalt käesoleva nomenklatuuri alajaotuses A näidatud abinõudele.)

1. Ahjude ümberehitamine ja parandamine ohtude ning kahjustuste kõrvaldamiseks.

2. Gaasipuhastajate sisseseadmine ohtlikkude ja kahjulikkude lisandite eemaldamiseks. Jahutajate ning püüniste ja teiste eriseadmete ehitamine ohtlikkude ning kahjulikkude gaaside püüdmiseks ja neutraliseerimiseks, nende tsehhi ja välisõhku tungimise vältimiseks.

3. Automaatsete seadmete sisseseadmine ohtlikkude ja kahjulikkude ainete peale- ning mahalaadimiseks.

4. Automaatpumpade ja -aparaatide sisseseadmine kahjulikkude ning ohtlikkude vedelikkude ümberpumpamiseks (käsitsi kandmise, sissevalamise ja väljavalamise asemel).

5. Kontroll- ja signaal-aparaatide sisseseadmine ohtlikkude ning kahjulikkude momentide eest hoiatamiseks.

6. Reaktsioon-aparaatide ja teiste, kahjulikke aure, gaase ning tolmu eritavate seadmete hermetiseerimine, samuti torustikuvõrgu isoleerimine jm.

7. Happe-leelisjaamade sisseseadmine ühes mitmesuguste aparaatide juurde viivate torustikkudega, samuti taara muretsemine.

8. Ohutus-abinõud toorainete transportimisel, pakkimisel jm.

9. Gaasi-päästepunktide ehitamine olemasolevais tehastes tööorganite nõudmisel, samuti avariiduššide sisseseadmine happe ja leelise jaoskondades.

D. Eriabinõud ehitustöödel.

(Täiendavalt käesoleva nomenklatuuri jaotuses A näidatud abinõudele.)

1. Tööde teostamise iseäraldustega (töö kõrgustel, laternail, kuplitel jms.) seotud täiendavate kaitsetõkete ehitamine (peale TRK määrustes ettenähtute).

2. Ohutute käepidemete tegemine automaat-väljalülijatele koormate tõstmiseks, automaatsete tõstekõrguse piirajate ehitamine tõstemehhanismidele (näiteks derrik-kraanadele, šahti tõsteseadmetele jt.).

Märkus. Kulutused tavaliste tellingute, rõdude, ripptellingute ja kaitsetõkete sisseseadmiseks ning parandamiseks tuleb teha kapitaal-ehituste üldkulude arvel.

3. Täiendava ventilatsiooni sisseseadmine töökohtadel ja abikäitistes (tööorganite nõudmisel).

Märkus. Kulutused põhiventilatsiooni sisseseadmiseks tuleb teha kapitaal-ehituse summadest.

4. Duššide sisseseadmine ehitustöölistele kuumal aastaajal.

5. Lühiajaliste kursuste organiseerimine ja läbiviimine kaitsetehnika ning ohutute töömeetodite alal — ehitustöölistele ja kesk- ning alamale tehnilisele personaalile ehitustöödel. Tsükliliste ja episoodiliste loengute korraldamine kaitsetehnika ja töös-tustervishoiu alal. Ekskursioonide korraldamine töölistele töökaitsemuuseumidesse ja näitustele.

E. Eriabinõud metsa ülestöötamise ja parvetamise alal.

(Täiendavalt käesoleva nomenklatuuri jaotuses A näidatud abinõudele.)

1. Kaitsevarjude sisseseadmine söepõletamisahjude juurde.

2. Puude ohutuks langetamiseks tarvilike harkide ja konksude ning puude langemisel tarvitatavate kõlasignalisatsioonivahendite soetamine.

3. Kaitseaiad rippseadmetele ja palkide allalaskmise seadmetele nende ohutuse otstarbel.

4. Päästerõngaste ja paatide soetamine.

5. Päästejaamade organiseerimine ja sisseseadmine kohtades, kus töölised kogunevad suurel arvul.

6. Termosnõude ja -pudelite soetamine tööliste varustamiseks joogiveega töödel, mis asetsevad kaugel tsentraalpunktidest.

XIV ptk. juurde (4).

NSVL RIIKLIKU PLAANIKOMISJONI RAHVAMAJANDUSLIKU ARVESTUSE KESKVALITSUSE 25. MÄRTSI 1939. a. KÄSKKIRI NR. 10—197.

NSVL RKN-i juures asuva Majandusnõukogu loa põhjal 21. märtsist 1939. a., nr: ЭС — 712 — 13 võtta rahvakomissariaatide ja asutiste kehtivasse aruannete nimistusse veerandaasta aruanne «Krediitide kasutamise üle tegevates ettevõtetes kapitaalabinõudeks töökaitse alal».

Kinnitada aruande vorm «Tegevates ettevõtetes töötingimuste parendamise alal nomenklatuuris märgitud abinõudeks kulutatud summade üle»:

NSVL RKN-i juures asuva Majandusnõukogu loa põhjal 21. märtsil 1939. a., nr. ЭС — 712 — 13.

Kinnitatud NSVL Riikliku Plaanikomisjoni Rahvamajandusliku Arvestuse Keskvalitsuse poolt 25. märtsil 1939. a., nr. 10—197.

I. Aruanne esitatakse: ettevõtete poolt hiljemalt aruande-veerandaastale järgneva kuu 20. päevaks: 1) peavalitsusele (trustile) või alluvuse korras muule kõrgemale majandusorganile, 2) vastava ala ametiühingu keskkomiteele või oblastikomiteele, 3) kaevandustööstuse alal ka kaevandustehnilisele inspektsioonile.

II. Peavalitsuste (trustide) poolt hiljemalt aruande-veerandaastale järgneva kuu 25. päevaks: 1) rahvakomissariaadile või kompetentsele valitsusele, 2) vastava ala ametiühingu kesk- või oblastikomiteele.

III. Liidu ja liiduvabariiklikkude rahvakomissariaatide ning ametkondade poolt hiljemalt aruande-veerandaastale järgneva kuu 30. päevaks: 1) NSVL Riikliku Plaanikomisjoni Rahvamajandusliku Arvestuse Keskvalitsusele, 2) Üleliidulisele Ametiühingute Kesknõukogule.

IV. Vabariiklikkude (hariduse, kohaliku tööstuse, kommunaalmajanduse ja sotsiaalkindlustuse) rahvakomissariaatide poolt hiljemalt aruande-veerandaastale järgneva kuu 30. päevaks: 1) Liiduvabariigi rahvamajanduse arvestusvalitsusele.

tegevates ettevõtetes töötingimuste parendamise alal nomenklatuuris märgitud abinõudeks kulutatud summade üle.

a) Kapitaal-investeerimiste ja ettevõtete uuenduste (töökaitse otstarbeks) assigneerimiste arvel.

b) Ekspluatatsioonisummade arvel.

194... a. ..... veerandaasta eest.

Nimetus [ettevõtte, peavalitsuse (trusti), rahvakomissariaat]

.....

.....

.....

Aadress .....

Järjekorra nr.	Parendamis-, tervendamis-abinõude nimetus nomenklatuuri jaotuse järgi	I. Kapitaal-investeerimiste ja ettevõtete uuenduste (töökaitse otstarbeks) krediitide arvel						II. Ekspluatatsiooni-summade arvel					
		Plaani järgi aasta peale määratud	Sellest määratud aruande-veerandaasta peale	Tegelikult kulutatud				Aasta peale määratud	Sellest määratud aruande-veerandaasta peale	Tegelikult kulutatud			
				Aasta algusest kuni aruande-veerandaasta lõpuni	Kulude % aasta peale määratud summast	Aruande-veerandaasta eest	Kulude % veerandaasta peale määratud summast			Aasta algusest kuni aruande-veerandaasta lõpuni	Kulude % aasta peale määratud summast	Aruande-veerandaasta eest	Kulude % veerandaasta peale määratud summast
	A	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1.	Ohutustehnika alal												
2.	Ventilatsiooni alal .												
3.	Töötervishoiu alal .												
4.	Sanitaar-heaolu seadmete alal .												
5.	Muude nomenklatuuris märgitud abinõude alal .												

„.....“ ..... 194... a.

.....

Juhendid aruande täitmiseks tegevais ettevõtteis töötingimuste parendamise alal nomenklatuuris märgitud abinõudeks kulutatud summade üle.

Krediidid tegevates ettevõtetes töötingimuste parendamise alal nomenklatuuris märgitud abinõude teostamiseks käivad kahe finantseerimisallika järgi: töökaitse alal kapitaal-investeerimiste ning ettevõtete uuenduste kulude arvel ja ekspluatatsioonisummade arvel.

Ettevõtted esitavad aruandeid aruandes märgitud aadresside järgi hiljemalt aruande-veerandaastale järgneva kuu 20. päevaks. Peavalitsused (trustid) koostavad ettevõtteilt saadud aruannete põhjal üldaruande samas vormis kogu peavalitsuse kohta.

Juhul, kui trust kuulub peavalitsuse süsteemi, esitab ta peavalitsusele üldaruande trusti kohta. Sama vormi järgi rahvakomissariaadid ja ametkonnad koostavad üldaruande peavalitsustelt saadud aruannete põhjal.

Parendamis-, tervendamis-abinõude läbiviimine jaotatakse aruandes rühmade järgi vastavalt nomenklatuuri jaotusele.

1. Ohutustehnika alal, kusjuures kulud mehhaniseerimiseks, automatiseerimiseks, signalisatsiooniks jne. kantakse aruandesse ainult sel juhul, kui need on tingitud ohutuse nõudeist. Jooksva remondi kulud ohutustehnika alal kantakse aruande II jaotusse (ekspluatatsioonikulude arvel).

2. Ventilatsiooni alal, kuhu kantakse kulutused ventilatsiooniseadmete ehitamiseks, ümberehitamiseks ja kapitaalremondiks, tööruumide õhuvahetuse ning õhu konditsioneerimise teostamiseks jne. Jooksva remondi kulud kantakse aruande II jaotusse.

3. Töötervishoiu alal, kuhu kantakse valgustuse ratsionaliseerimise, kütte tugevdamise, kära vastu võitlemise seadmete, kahjulike tööprotsesside isoleerimise ja hermetiseerimise, tsehhide joogiveega varustamise kulud jne. Erirõivastise, kaitseseadmete, eriseebi, eripiima soetamise ja gaseeritud vee valmistamise kulusid aruandesse ei kanta.

4. Sanitaarheaolu seadmete alal, kuhu kantakse dušija riietusruumide, pesuruumide, käimlate, tervishoiutubade, erirõivastise pesuköökide, samuti kuivatiste ja eri- ning töörõivastise desinfitseerimise ruumide korraldamise kulud.

5. Muude nomenklatuuris märgitud abinõude alal, kuhu kantakse kõigi muude nomenklatuuris toodud abinõude kulud, mida pole kantud eelmisse nelja punkti.

Aruande I jaotusse [Kapitaal-investeerimiste ja ettevõtete uuenduste (töökaitse otstarbeks) krediitide arvel] kantakse lahtrisse 3, 4, 5 ja 6 nii plaanis ettenähtud (lahtrid 1 ja 2) kui ka plaani ületavad kulusummad (kulud näidatakse raamatupidamise andmeil).

Aruande II jaotusse (lahtrid 7, 8, 9, 10, 11 ja 12) kantakse ekspluatatsioonisummade arvel teostatud töökaitse-abinõude kulud, näit.: amortisatsiooni mahaarvamise arvel, tootmise ettevalmistuse arvel, tehaste ja jaoskondade üldkulude arvel, direktori fondi arvel, ületarbimiskasude arvel, ratsionaliseerimissummade arvel jne.

Aruandele kirjutavad alla:

Ettevõtte poolt:
1) Ettevõtte peainsener või direktor,
2) pearaamatupidaja,
3) insener ohutustehnika alal.

Peavalitsuse (trusti) poolt:
1) peavalitsuse (trusti) juhataja,
2) insener ohutustehnika alal.

Rahvakomissariaadi poolt:
1) Töökaadrite ja palgaosakonna juhataja (või töökaitse- ja ohutustehnika-osakonna juhataja),
2) insener ohutustehnika alal.

XIV ptk. juurde (5).

TÖÖÖNNETUSJUHTUMITE REGISTREERIMISE JA ARVELEVÕTMISE MÄÄRUSTIK.

Kinnitatud ÜAÜKN-i Presiidiumi poolt 8. septembril 1939. a. («ÜAÜKN-i Bülletään» 1939. a., nr. 12.)

I. Üldeeskirjad.

1. Käesoleva määruse alla kuuluvad tööstus, transport, ehitustööd, sovhoosid, masina-traktorijaamad ja töökojad, autokolonnid, metsaülestöötamise tööd, metsaparvetus ja kõik tootmisettevõtted teistes rahvamajanduse harudes.

2. Registreerimisele käesoleva määruse korras kuuluvad kõik õnnetusjuhtumid, mis tekkisid tööliste ja teenistujatega seoses nende tööga tootmise juures ja mis tekitasid töövõime kaotuse vähemalt üheks tööpäevaks.

Arvele võtmisele kuuluvad nimetatuist need õnnetusjuhtumid, mis tekitasid üle kolme tööpäeva kestnud töövõime kaotuse.

3. Vastutus õnnetusjuhtumite täieliku ja õigeaegse registreerimise ja arvele võtmise eest lasub meistril, jaoskonna ülemal ning ettevõtte peainseneril.

4. Kontroll õnnetusjuhtumite täieliku ja õigeaegse registreerimise ning arvele võtmise üle pannakse käitiskomiteedele ning tööinspektoritele.

5. Süüdlased käesoleva määruse rikkumises võetakse distsiplinaarsele, administratiivsele või kohtulikule vastutusele kooskõlas kehtiva seadusandlusega.

II. Õnnetusjuhtumite registreerimine.

6. Igast tööõnnetusjuhtumist, mille järeldusel kannatanu lahkub töökohalt, on kannatanu ise või õnnetusjuhtumi lähim tunnistaja kohustatud viivitamata teatama meistrile või jaoskonna ülemale.

Teada saades õnnetusjuhtumist teatab meister sellest viivitamata jaoskonna ülemale.

7. Selle jaoskonna ülem, kus oli õnnetusjuhtum, on kohustatud tööpäeva kestel sellest teatama ettevõtte peainsenerile ja käitiskomiteele.

8. Iga tööõnnetusjuhtumi puhul, mis on kutsunud välja töövõime kaotuse vähemalt üheks tööpäevaks, jaoskonna ülem on kohustatud 24 tunni jooksul:

a) juurdlema õnnetusjuhtumi põhjusi;

b) koostama õnnetusjuhtumi üle akti 4 eksemplaris vorm N-1 (lisa 1) järgi täites selles punktid 1 kuni 14, viimane kaasa arvatud.

9. Pärast akti koostamist jaoskonna ülem annab aktist viivitamata a) ettevõtte peainsenerile; b) käitiskomiteele; c) tööinspektorile, — igaühele ühe eksemplari.

10. Ettevõtte peainsener on akti saades kohustatud kindlustama, et akti p. 14 näidatud abinõud põhjuste kõrvaldamiseks, mis tekitasid õnnetusjuhtumi, teostataks.

Tähtaegade möödumisel, mis on määratud nende abinõude läbiviimiseks, ettevõtte peainsener ja käitiskomitee kontrollivad nende tegelikku teostamist. Kontrollimise tulemused kantakse akti p. 15 all ning kirjutatakse ühiselt alla ettevõtte peainseneri ja käitiskomitee esimehe poolt.

11. Õnnetusjuhtumist tekkinud ajutise töövõimetuse lõppemisel ettevõtte administratsioon täidab akti p. 16 — õnnetusjuhtumi lõpptulemustest. See punkt täidetakse töövõimetus-lehtede põhjal, mis hoitakse ettevõtte arve-jaoskonnas. Akti p. 16 kirjutab alla ettevõtte peainsener.

12. Kui ettevõttes oli õnnetusjuhtum töölise või teenistujaga, kes oli komandeeritud teise majandusliku organisatsiooni poolt (monteerimis-, laadimis- jne. töödeks), siis see õnnetusjuhtum registreeritakse ja võetakse arvele ettevõttes, kus ta tekkis, kusjuures aktis näidatakse organisatsioon, kes oli komandeerinud.

Akti ärakiri saadetakse ettevõtte administratsiooni poolt kannatanu alalisse töökohta — administratsioonile ja käitiskomiteele.

III. Õnnetusjuhtumite arvele võtmine.

13. Aktide põhjal koostab ettevõtte administratsioon veerandaasta „Aruande tööõnnetusjuhtumeist, mis seotud tootmisega" — vorm N-2 järgi (lisa 2).

Sellesse aruandesse kantakse ainult need tööõnnetusjuhtumid, mis tekitasid üle kolme tööpäeva kestnud töövõime kaotuse.

Aruandele kirjutab alla ettevõtte peainsener.

14. Hiljemalt 10-dal kuupäeval aruande-veerandaastale järgneval kuul ettevõtte administratsioon suunab aruandest: a) kõrgemalseisvale majanduslikule organisatsioonile: trustile või peavalitsusele (või rahvakomissariaadile, kui käitis allus temale vahetult); b) käitiskomiteele; c) kõrgemalseisvale ametiühingulisele organisatsioonile; ametiühingu oblasti- või keskkomiteele — igaühele ühe eksemplari.

Märkus. Kui lähemaks kõrgemalseisvaks ametiühinguliseks organisatsiooniks on ametiühingu rajoonikomitee, siis saadetakse aruanne ametiühingulises liinis (p. c) temale.

15. Esitatud aruannete alusel koostatakse vorm N-2 järgi ja esitatakse kõrgemalseisvale majanduslikkudele ja ametiühingulistele organisatsioonidele veerandaasta koondaruanded tööõnnetusjuhtumite kohta.

Veerandaasta koondaruanded esitatakse: a) trustide poolt peavalitsustele ja peavalitsuste poolt rahvakomissariaatidele; b) ametiühingute oblastikomiteede poolt keskkomiteedele ja keskkomiteede poolt — Üleliidulisele Ametiühingute Kesknõukogule.

Veerandaasta koondaruannete esitamise tähtajad ja kord määratakse: majanduslikkude organisatsioonide jaoks — rahvakomissariaatide poolt, ametiühinguliste organisatsioonide jaoks — Üleliidulise Ametiühingute Kesknõukogu poolt.

IV. Avarii-, raskete ja surmaga lõppenud õnnetusjuhtumite registreerimine ja arvele võtmine.

16. Registreerimisele ja arvele võtmisele käesoleva (IV) alajaotuse korras kuuluvad erandita kõikides ettevõtteis ja asutistes järgmised tööõnnetusjuhtumid:

a) avarii-õnnetusjuhtumid — kui õnnetusjuhtum tekkis üheaegselt kolme või rohkema töötajaga;

b) rasked õnnetusjuhtumid, mis põhjustavad invaliidsuse;

c) surmaga lõppenud õnnetusjuhtumid.

17. Avarii-, raske või surmajuhtumiga lõppenud õnnetusjuhtumi korral jaoskonna või selle osakonna ülem, kus oli õnnetusjuhtum, on kohustatud viivitamata sellest teatama telefoni teel või käskjalaga ettevõtte peainsenerile või ettevõtte või asutise juhatajale, samuti ka käitiskomiteele.

18. Ettevõtte peainsener või ettevõtte või asutise juhataja, saanud teatise avarii-, raskest või surmaga lõppenud õnnetusjuhtumist, on kohustatud sellest viivitamata teatama telegraafi või telefoni teel või käskjalaga kõrgemalseisvale majanduslikule organisatsioonile (trustile, peavalitsusele või rahvakomissariaadile) ja tööinspektorile.

Kui algul teatati õnnetusjuhtumist kui raskest, aga mõne aja pärast kannatanu suri (õnnetusjuhtumi juures saadud vigastusest), siis ettevõtte peainsener või asutise juhataja on kohustatud täiendavalt teatama kannatanu surmast.

19. Inimohvritega avariide ja hulgaliste mürgistuste puhul ettevõtte või asutise juhataja on kohustatud sellest viivitamata teatama telegraafi või telefoni teel kõrgemalseisvatele majanduslikkudele ja ametiühingulistele organisatsioonidele: trustile, peavalitsusele ja rahvakomissariaadile, ametiühingu oblasti- ja keskkomiteedele ja Üleliidulisele Ametiühingute Kesknõukogule.

20. Iga avarii-, raske või surmaga lõppenud õnnetusjuhtumit peab tööinspektori (kus teda aga ei ole, seal käitiskomitee) poolt viivitamata juureldama.

21. Surmaga lõppenud õnnetusjuhtumi juurdluse andmete põhjal tööinspektor (kus teda aga ei ole, seal käitiskomitee) koostab peale juurdlusakti vorm N-3 järgi teatise surmaga lõppenud tööõnnetusjuhtumi juurdlusest (lisa 3).

Hiljemalt 3 päeva jooksul pärast kannatanu surma tööinspektor (kus teda aga ei ole, seal käitiskomitee) saadab kinnises ümbrikus sellest teadaandest ametiühingute oblasti- ja keskkomiteedesse, samuti ka trusti ja peavalitsusse (või rahvakomissariaati, kui ettevõte allub temale vahetult) — igaühele ühe eksemplari.

22. Hiljemalt 5. kuupäevaks iga kuu ametiühingute keskkomiteed saadavad Üleliidulisele Ametiühingute Kesknõukogule, peavalitsused aga saadavad rahvakomissariaatidele eelnenud kuu eest «Andmed surmaga lõppenud tööõnnetusjuhtumeist» vorm N-4 järgi (lisa 4).

23. Sõltumata spetsiaalsest registreerimisest ja arvele võtmisest käesoleva alajaotuse korras, avarii-, rasked ja surmaga lõppenud õnnetusjuhtumid, mis tekkisid tootmisettevõtteis, kuuluvad üldisele registreerimisele ja arvelevõtmisele määruse § 6—15 korras.

Lisa 1.

Vorm N—1.

Akt

Tööõnnetusjuhtumi kohta

Nr...

(Koostatakse jaoskonna ülema poolt 4 eksemplaris ja antakse tema poolt ettevõtte peainsenerile, käitiskomiteele ja tööinspektorile).

1. Ettevõtte nimetus .....
2. Rahvamajanduse haru .....
3. Ettevõtte aadress .....
4. Kannatanu perekonna-, ees- ja isanimi .....
5. Kas mees või naine (alla kriipsutada) .....
6. Vanus .....
7. Jaoskond, kus kannatanu alatiselt töötab .....
   Tabeli number .....
8. Millist tööd tegi (amet) .....
9. Staaž: a) kui kaua töötab antud töödel (ametis) selles jaoskonnas? .....
   b) mitu aastat töötab üldse antud kutsealal? .....
10. Õnnetusjuhtum oli kell ..... ,..... kuupäeval ..... kuus 19..... a.,..... tundi pärast töö algust.
11. Õnnetusjuhtumi koht (osakond, jaoskond, töökoda jne.) .....
    .....
12. Õnnetusjuhtumi asjaolude ja käigu üksikasjaline kirjeldus.
    .....
13. Kas kannatanu on läbi teinud õpetuse ohutuist töömeetodeist, tehmiinimumi, instruktaaži? .....
14. Abinõude loend õnnetusjuhtumit põhjustanud asjaolude kõrvaldamiseks, ühes nende teostamise tähtaegadega. .....

Juurdlus on toimetatud ja akt koostatud kell ....., ... kuupäeval ..... kuus 19..... a.

Jaoskonna ülem.

15. Andmed akti p. 14 ettenähtud abinõude teostamise kohta. .....
    .....

Peainsener

Käitiskomitee esimees

16. Õnnetusjuhtumi lõpptulemus (näidata: asus uuesti tööle, määrati kindlaks invaliidsus, surmajuhtum) .....

Jrk. nr.	Diagnoos töövõimetuslehe järgi	Töölt vabastatud		Töövõimetuse päevi (tööpäevades)
		mis kuupäevast	mis kuupäevani	
1.	.....	.....	.....	.....
2.	.....	.....	.....	.....
3.	.....	.....	.....	.....
	Kokku	.....	.....	.....

Peainsener

Lisa 2.
Vorm N—2.

Aruanne

Tööõnnetusjuhtumeist. ..... veerandaastas (.....) 19..... a.
(märkida veerandaasta kuud)

1. Ettevõtte nimetus. . . . .
2. Rahvamajanduse haru. . . .
3. Ettevõtte aadress: vabariik, krai, oblast, ... rajoon . . . . linn, küla: . . . tänav. . . . maja nr. telefon nr. . . . . .
4. Ametiühing . . . . . .

Aruanne koostatakse ettevõtte administratsiooni poolt. Hiljemalt 10. kuupäeval aruande-veerandaastale järgneval kuul ettevõtte administratsioon suunab: a) kõrgemalseisvale majanduslikule organisatsioonile: trustile või peavalitsusele (või rahvakomissariaadile, kui ettevõte allub temale vahetult); b) käitiskomiteele; c) kõrgemalseisvale ametiühingulisele organisatsioonile: ametiühingu oblasti- või keskkomiteele, — igaühele üks eksemplari.

Keskmine töötajate arv nimestiku järgi		Aruande-veerandaastal olnud õnnetusjuhtumite arv, mis tekitasid üle kolme tööpäeva kestnud töövõimetuse		Kuidas jagunevad töövõimetuse kestuse järgi (tööpäevades) õnnetusjuhtumid, mille järgi aruande-veerandaastal lõppes ajutine töövõimetus				Töövõimetuse päevade (tööpäevades) arv õnnetusjuhtumi aktide järgi, mis arvele võetud lahtris 8.
Üldse	Nendest naisi	Üldse	Nendest naistega	4—6 päeva	7—12 päeva	13 päeva ja rohkem	Kokku juhtumeid lahtrite 5, 6 ja 7 järgi	
1	2	3	4	5	6	7	8	

„.....“ ..... 19..... a.

Ettevõtte peainsener

Lisa 3.
Vorm N-3.

Teatis
juurdlusest surmaga lõppenud tööõnnetusjuhtumi üle.
Nr...

1. Ettevõtte nimetus .....
2. Surnu perekonna-, ees- ja isanimi .....
3. Õnnetusjuhtum oli ..... kuupäeval ..... kuus 19.... a.
4. Õnnetusjuhtumi põhjused .....
5. Juurdlus on toimetatud ..... kuupäeval ..... kuus 19.... a.
Juurdluse akt on saadetud: 1. eks. ..... 3. eks. .....
4. eks. ..... „..... “ 19.... a.
6. Õnnetusjuhtumi juurdluse tagajärjel on võetud vastutusele
..... (näidata ametinimetused ja perekonnanimed)
7. Andmed vastutusele võtmise tulemustest (kohtuotsus)

Tööinspektor

Teatis juurdlusest surmaga lõppenud tööõnnetusjuhtumi üle.

Nr. . . .

(Teadaanne koostatakse tööinspektori poolt, seal aga, kus ta puudub, käitiskomitee poolt. Hiljemalt 3 päeva jooksul pärast kannatanu surma tööinspektor, kus ta aga puudub, seal käitiskomitee, saadab kinnises ümbrikus ühe eksemplari teadaandest ametiühingu oblasti- ja keskkomiteele, samuti ka trusti, peavalitsusse või rahvakomissariaati, kui ettevõte allub temale vahetult.)

1. Ettevõtte nimetus .....
2. Rahvamajanduse haru .....
3. Ettevõtte aadress .....
4. Surnu perekonnanimi, ees- ja isanimi .....
5. Kas mees või naine (alla kriipsutada) .....
6. Vanus .....
7. Jaoskond (alaline töökoht) .....
Tabeli number .....
8. Millist tööd tegi (amet) .....
9. Staaž: a) kui kaua töötas antud tööl (ametis) antud jaoskonnas?
b) mitu aastat töötas üldse antud kutsealal? .....
10. Õnnetusjuhtum oli kell ....., ... kuupäeval ..... kuus
19.... a., ... tundi pärast töö algust.
11. Õnnetusjuhtumi koht (osakond, jaoskond, töökoda jne.)

.....

12. Õnnetusjuhtumi asjaolude ja põhjuste üksikasjaline kirjeldus. Kirjeldusest peab selguma: a) missuguste tööde juures tekkis õnnetusjuhtum; b) missuguse masina, tööriista vms. läbi tekkis vigastus või missugune mürkaine kutsus välja mürgistuse; c) mis on õnnetusjuhtumi põhjused (tehnilist ja organisatsioonilist laadi); d) kes on süüdi õnnetusjuhtumis .....

13. Kas kannatanu on läbi teinud õpetuse ohutuist töömeetodeist, tehmiinimumi, instruktaaži? .....

14. Abinõud, mis on esitatud õnnetusjuhtumi juurdluse tulemusena.

.....

Tööinspektor . . . . . .

Lisa 4.
Vorm N-4.

Andmed surmaga lõppenud tööõnnetusjuhtumeist.

..... kuus 19..... a.

.....

(ametiühingu või peavalitsuse nimetus)

(Andmed saadetakse hiljemalt iga kuu 5. päeval ametiühinguite keskkomiteede poolt ÜAÜKN-ile, peavalitsuste poolt rahvakomissariaatidele.)

Ettevõtte nimetus ja aadress	Surnu perekonna-, ees- ja isanimi ning vanus	Mis tööd tegi	Surmaga lõppenud õnnetusjuhtumi asjaolude ja põhjuste lühike kirjeldus

.....

(Aruannet esitava organisatsiooni juhataja allkiri)

„.....“ ..... 19..... a.

XIV ptk. juurde (6).

KUUMADE JAOSKONDADE TÖÖLISTE VARUSTAMISEST GASEERITUD SOOLVEEGA.

ÜAÜKN-i Sekretariaadi 11. juuni 1934. a. määrus.
(„ÜAÜKN-i Bülletään" 1934 a., nr. 13—14.)

1. Kinnitada ÜAÜKN-i Töökaitse Osakonna poolt esitatud, NSVL Rasketööstuse Rahvakomissariaadiga kooskõlastatud sundmäärus: „Kuumade jaoskondade tööliste varustamisest gaseeritud soolveega" ja instruktsioon kuumades jaoskondades joogirežiimi rakendamiseks.

ÜAÜKN-i 11. juuni 1934. a. sundmäärus.

1. Kuumade jaoskondade tööliste töötingimuste tervendamise ja töövõime tõstmise eesmärgil on käitised kohustatud tasuta varustama töölisi gaseeritud soolveega, mis sisaldab 0,5% keedu-

soola (kloornaatriumi); vee gaseerimine peab toimuma söehappegaasiga.

2. Kuumadeks jaoskondadeks loetakse: kõrgahju-, martinahju-, valtsimis-, lõõmutamis- ja teised metallitööstusjaoskonnad[1], klaasisulatamisosakonnad, portselani-, fajansi- ja telliskivitehaste kolded jms.

Jaoskonnad, kus korraldatakse tööliste varustamist gaseeritud soolveega, määratakse kindlaks sanitaar-tööinspektsiooni poolt kokkuleppel ettevõttega.

3. Tööliste gaseeritud soolveega varustamise korraldamise ülesanne lasub ettevõttel.

Järelevalve gaseeritud soolvee õige paigutamise ja valmistamise ning sellega varustamise üle lasub käitise tervishoiupunktidel sanitaar-tööinspektsiooni kontrolli all.

4. Tööliste gaseeritud soolveega varustamisseadeldiste metallpindade oksüdeerumise vältimiseks tuleb seadeldised tinutada või katta mõne teise seatina mittesisaldava metalliga.

Gaseeritud soolveega varustamisseadeldistel peavad olema rakised, mis tagavad joogile tootmistingimustele vastava temperatuuri.

Kuuma jaoskonna kõigi tööliste veega varustamisel peab arvestama 4—6 liitrit inimese kohta vahetuses.

5. Tööliste varustamine gaseeritud soolveega ei vabasta ettevõtet kohustusest varustada loendatud jaoskondade töölisi joomiskõlbliku mageda veega üldistel alustel.

6. Gaseeritud soolvee valmistamine ja tööliste varustamine sellega peab toimuma ÜAÜKN-i erijuhendi alusel.

Instruktsioon ratsionaalse joogirežiimi rakendamiseks kuumades jaoskondades.

Kuumade jaoskondade töötingimustes ohtralt higistamine, mis ilmselt on vajalik õigeks termoreguleerimiseks, kutsub seejuures esile tunduvat vee- ja soolakadu organismi poolt.

Mage vesi, mida suurtes kvantumites tarvitatakse kuumade

---

[1] ÜAÜKN-i Sekretariaadi 15. aprilli 1935. a. määrusega („ÜAÜKN-i Bülletään" 1935. a., nr. 8) on 11. juuni 1934. a. määruse kohaldamine laiendatud elektrijaamade katla- ja masinasaalide kuumadele jaoskondadele, kus töö toimub kõrges temperatuuris.

jaoskondade tööliste poolt, ei suuda tervenisti asendada vee, peaasjalikult aga soola-kahanemist.

Kestev töö tugeva soojuskiirgamise või kõrge temperatuuri juures, seda enam, et see on seotud suure füüsilise pingega, võib kutsuda esile mageda vee ohtral joomisel organismi ülesoojenemise ning soola- ja veehulga vähenemise organismis. Seepärast on vaja kuumades jaoskondades joogirežiimi ratsionaliseerida.

Terve rea katsetustööde alusel, mis teostati Töötervendamisinstituudi poolt ettevõtetes, tuleb tunnistada kõige ratsionaalsemaks joogirežiimiks kuumade jaoskondade töölistele gaseeritud soolalahuse tarvitamist.

Selle paremused on:

1) kaotatud soola asendamine;
2) töö juures kuumas töökojas keha harilikult kõrgenenud temperatuuri alandamine;
3) higistamise vähenemine;
4) joogi hea maitse;
5) enesetunde paranemine ja ühes sellega töötoodangu osaline tõusmine.

Joogi koosseis: 0,5 protsenti (5 g 1 liitri vee kohta) keedusoola (kloornaatriumi) ja söehappegaas, mis sisestatud lahusesse 3—7-atmosfäärilise rõhu all.

Valmistamistehnika:

1. Suures tehases tuleb üles seada saturaator, mille maht peab vastama antud ettevõtte kuumade jaoskondade tööliste arvule, lähtudes arvestusest 4—5 l iga töötaja kohta vahetuses.

2. Joogi valmistamisel valatakse saturaatorisse vajalik hulk keedetud või täiesti puhast vett (puurkaevust), lisatakse kloornaatriumi, arvestades 5 g liitri kohta, segatakse saturaatori ratta abil ja siis laaditakse söehappegaasiga (CO_2) eespooltähendatud rõhu juures.

CO_2 laadimine on võimalik kahel viisil:

1) kas gaasitehastest kohale toodud spetsiaalballoonidest valmis söehappegaasiga;
2) või kriidist ja väävelhappest erilises aparaadis, mis ühenddatud saturaatoriga puhastajate läbi, saadud söehappegaasiga.

Ettevõtte tööliste varustamine, millel on mitu kuuma jaoskonda, on võimalik kahel viisil:

a) tsentraalselt asuvasse jaoskonda seatakse üles üks suur saturaator, millest vesi teistesse jaoskondadesse tuuakse balloonides;

b) igas jaoskonnas seatakse üles vastava suurusega saturaator.

3. Saturaator seatakse jaoskonnas üles võimalikult kaugemal soojuseallikast, soovitav varjatuna (putka). Saturaatori juures peab olema mehaaniline klaaside pesija.

4. Joogi valmistajaks ja seadeldise järelevalvajaks peab olema määratud spetsiaalne isik.

5. Joogi koosseis ja seadeldise hügieeniline hoidmine peab olema tervishoiupunkti alalise järelevaatuse all.

§ 141 juurde (1).

TÖÖLISTELE JA TEENISTUJAILE VÄLJAANTAVA ERIRÕIVASTISE JA ERIJALATSITE MAKSULISEKS MUUTMISEST.

NSVL RKN-i 26. mai 1942. a. määrus nr. 776.

NSVL Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

1. Kohustada kõiki rahvakomissariaate ja ametkondi alates 1. juunist 1942. a. välja andma maksuliselt riiklike jaemüügi hindadega (peale tööstuskaupade kaartide normide) erirõivastist ja erijalatseid nende kutsete töölistele ja teenistujaile, kellele erirõivastise ja erijalatsite väljaandmine on ÜAÜKN-i ja rahvakomissariaatide poolt kinnitatud normide järgi ette nähtud.

2. Teha ülesandeks ÜAÜKN-ile ja NSVL Plaanikomisjonile rahvakomissariaatide kaasatõmbamisega esitada kahenädalase tähtaja jooksul NSVL Rahvakomissaride Nõukogule kinnitamiseks erirõivastise ja erijalatsite üksikud liigid peaasjalikult kaitseabinõude seast (kindad, prillid, põlled, respiraatorid, gaasimaskid, fiibrist kiivrid jt.) ja valve-erirõivastis ja -erijalatsid (kollektiivseks kasutamiseks), mille kohta peab säilitatama tasuta väljaandmine.

3. Erirõivastise ja erijalatsite müük toimetada sularaha eest TVO kauplustes ja kinnise kaubandusvõrgu kaudu tehaste juhatuste poolt väljaantavate talongide alusel.

4. Teha ülesandeks NSVL Kaubanduse Rahvakomissariaadile ja ÜAÜKN-ile kahedekaadilise tähtaja jooksul esitada NSVL Rahvakomissaride Nõukogule kinnitamiseks ettepanekud ettevõtete ja asutiste, kes ei oma TVO-sid ega kinnist kaubandusvõrku, töölistele ja teenistujaile erirõivastise ja erijalatsite müümise korra kohta.

§ 141 juurde (2).

TÖÖLISTE JA TEENISTUJATE LIIKIDE NIMESTIK, KELLELE LISAKS ETTEVÕTETE PESEMISKOHTADES OLEVALE SEEBILE PEAB ANTAMA KOJU ERISEEPI (400 grammi[1] ulatuses kuus). (Tööseaduste koodeks § 141.)

NSVL Töö RK 20. septembri 1923. a. määrus nr. 80.
(«NSVL Töö RK Teataja» 1923. a., nr. 6/30.)
(Väljavõtted.)

I. Mäetööstus.

Söe ja maagi tootmise ning ümbertöötamise alal.

1) Kõik allmaa-töölised söe tootmise alal. 2) Kõik allmaa-töölised maagi ja teiste kasulikkude kaeviste tootmise alal keha määrdumisel. 3) Söe kärutajad, sorteerijad, laadijad ja tükeldajad. 4) Töölised terrikonidel. 5) Pressijad ja teised töölised, kes tegutsevad brikettide kuivatamise tehastes. 6) Šlemmijad (süsi). 7) Koristajad. 8) Räbu vedajad. 9) Aheraine sorteerijad. 10) Laadijad ja masinistid koksiahjudel.

Turba tootmise alal.

11) Kraavikaevajad. 12) Vastuvõtjad (ladujad). 13) Kokkupanijad. 14) Karjääritöölised.

II. Metallitöötlemise tööstus.[2]

1) Valtsijad kuumtöötlemises. 2) Sulatusahjutöölised. 3) Väljalaskjad kõrg- ja sulatusahjude juures. 4) Gaasigeneraatori-

[1] NSVL Töö RK 14. aprilli 1926. a. seletus nr. 92/337 („NSVL Töö RK Teataja" 1926. a., nr. 15—16) asendab 1 naela 400 grammiga.

[2] Metallitöötlemise tööliste nimestik on kinnitatud Vene NFSV Töö RK 26. juuni 1923. a. määrusega nr. 270/771 („NSVL Töö RK Teataja" 1923. a., nr. 22), mis on NSVL Töö RK 20. augusti 1933. a. määrusega nr. 48 („NSVL Töö RK Teataja" 1933. a., nr. 5/29) laiendatud üle kogu NSV Liidu territooriumi.

mehed gaasigeneraatori juures. 5) Täitjad kõrgahjude rõdul. 6) Täitjad sulatusahjude juures. 7) Kütjad ja tulepesa kohendajad käsitsi täitmisel. 8) Katlapuhastajad. 9) Põletajad ja käruajad maagi, dolomiidi ja teiste materjalide põletamisel. 10) Potissepad tehaste tootmisahjude remondi alal. 11) Söepressijad. 12) Laadijad söe laadimise, veo ja tõste juures. 13) Tellise- ja valutsehhi töölised materjali peenendamisel. 14) Tõrvatöölised gaasijuhtmete ja generaatorite juures. 15) Metalli ihujad ja poleerijad kuivihumise pinkidel ekshaustorite puudumisel. 16) Vormijad. 17) Töölised malmi ja muu valu puhastamisel. 18) Tuhakõrvaldajad küttekollete juures. 19) Tükeldajad kivi, maagi ja räbu purustamisel. 20) Lukussepad ja montöörid, kes töötavad alaliselt kanalisatsiooni ja veejuhtme võrgu remondi alal. 21) Töölised kaablite broneerimise alal. 22) Töölised kaablite, juhtmete ja nööride immutamise alal. 23) Töölised kaablite tinutamise alal.

III. Keemiatööstus.

1. Keemia põhitööstus.

1) Töölised püriidi jahvatamisel ja sõelumisel. 2) Töölised püriidiahjudel (käsi ja mehaanilistel). 3) Töölised kroomkollase ja kroommaarja tootmisel, kes vahetult tegutsevad tootmises. 4) Töölised passiveerimissoola tootmisel (salpeetri ja arseeni segamine). 5) Töölised fosforiidiveskitel ja superfosfaadi käsitsi pakkimisel. 6) Töölised, kes tegutsevad püriidi põletusjäägi ja rauavärvide (muumia ja rauamenniki) jahvatamisega. 7) Töölised muumia ja rauamenniki põletamise ahjude juures.

2. Kummisaaduste tootmine.

8) Kriidijaoskonnas, segamiskambri ja laboratooriumitöölised. 9) Töölised kalosside lakeerimise jaoskonnas. 10) Töölised laki keetmise osakonnas. 11) Töölised kummi sorteerimise ja peenendamise alal. 12) Töölised eboniittoodete lihvimise ja treimise alal.

3. Mitteorgaaniliste värvide (lakkvärvide) tootmine.

13) Kõik tootmistöölised, välja arvatud need käitised, kus on võimaldatud igapäevane duši ja sauna kasutamine.

4. Gaasimaski töökojad.

14) Gaasimaskide õhutakistuse töölised. 15) Töölised täitmisel. 16) Värvijad. 17) Mustatöölised.

5. Lämmatavate vahendite ja keemiliste mürskude laod.

18) Sorteerijad, keemikud, pürotehnikud, ladujad, laadijad.

6. Laskemoonalaod.

19) Töölised lõhkeainete, keemiliste produktide ja varustamistoodete vastuvõtmisel ja väljaandmisel.

7. Utilisatsioonitehased.

20) Töölised, laadijad, rasvakeetjad, mustatöölised.

8. Söe, elemendi ja tahma tootmine.

21) Töölised, kes tegutsevad tootmises.

IV. Tekstiiltööstus.

1) Töölised mustadel ja tolmustel huntidel. 2) Värvikeetjad 3) Värvijad vannidel. 4) Värvijad džigeritel. 5) Värvijad peitsimismasinatel (väävliliste värvidega värvimisel). 6) Töölised srelnikutel musta aniliinvärviga töötamisel. 7) Kloppijad villase tootmise tolmuses jaoskonnas. 8) Värvihõõrumise töölised vahariide tootmises. 9) Töölised kruntimismasinatel vahariide tootmises.

V. Nahatööstus.

1. Naha tootmine.

Leotamise jaoskond: 1) Kõik jaoskonna töölised.
Lubja jaoskond: 2) Kõik jaoskonna töölised.
Pehmendus-jaoskond: 3) Kõik jaoskonna töölised.
Karvapesemise jaoskond: 4) Kõik jaoskonna töölised.
Parkimise jaoskond: 5) Kroomijad.
Värvimise jaoskond: 6) Kõik jaoskonna töölised.
Parkkoorte jahvatamise jaoskond: 7) Parkkoorte jahvatamise töölised.

2. Karusnaha ja lambakasuka tootmine.

8) Toorkarusnaha jaoskonna töölised. 9) Värvijad.

3. Harjas-harjade tootmine.

10) Harjassepad. 11) Laotöölised juuste ja harjaste vastuvõtmise ja sorteerimise alal.

VI. Toidu- ja maitseainete tootmine.

Kalanduse alal.

1) Hülge- ja kalarasva sulatajad.

VII. Kirjutuspaberi tootmine.

1. Kaltsu jaoskond.

1) Kaltsu sorteerijad. 2) Töölised kaltsu lõikamise ja hakkimise alal (käsitsi ja masinal). 3) Kaltsukeetmise töölised. 4) Kloppimistöölised.

2. Kartong-katusepapi tootmine.

5) Töölised, kes tegutsevad tõrva keetmisega katusepapi osakonnas.

VIII. Ehitustööd.

1) Potissepad. 2) Asfalteerijad. 3) Killustiku valmistajad. 4) Maalrid. 5) Plonnide valmistajad (jalgadega savisõtkujad). 6) Seguvalmistajad (emailijad). 7) Töölised söe- ja tsemendiveskitel. 8) Asfaltpulbri vedajad. 9) Asfaldikeetjad. 10) Asfaldi tampijad.

IX. Kommunaalmajandus.

1. Tramm.

1) Kõik lukussepad, kes tegutsevad kanalites vagunite remondiga.

2. Kanalisatsioon ja assenisatsioon.

2) Lukussepad, kes puhastavad flantse, roiskveetorusid ning vahetult puutuvad kokku kanalisatsioonivedelikuga. 3) Töölised kanalisatsioonitorude puhastamise alal 4) Kanalisatsioonipumpade määrijad. 5) Roiskveekaevude ja prügikastide puhastajad, kes kokku puutuvad kanalisatsioonivedeliku ja -jätetega. 6) Kopamehed ja kandjad, kes töötavad roiskveeaukude ja solgikastide puhastamise alal. 7) Ühiskondlikkude käimlate koristajad. 8) Assenisatsiooniparkide ja assenisatsioonivoori remonditöölised.

3. Gaasitehased.

9) Retordijaoskonna töölised.

4. Mitmesugused ametialad.

10) Korstnapühkijad.

X. Raudtee- ja veeteede-transport.

1). Reisirongide ning raudteeklosettide, samuti ka sadamate ning aurikute koristajad ja põrandapesijad. 2) Veduritorude puhastajad ja suitsutorude läbipuhujad. 3) Söemehed. 4) Trimmimadrused. 5) Süvendajate karavani töölised. 6) Auriku masinate kütjad. 7) Raudtee ja veetee transpordivahendite õlitajad. 8) Töölised skruperitel, gaasigeneraatoritel (puhastajad). 9) Töölised kivisöe laadimisel ja väljaandmisel. 10) Vedurite, kaubavagunite ja mustuseaukude puhastajad. 11) Jooksva remondi katelsepad. 12) Määrijad rongil ja jaamas. 13) Revisjoni-lukussepad ja -töölised teel olevate vagunite remondi alal. 14) Mootordresiini juhid. 15) Vedurisaatjad. 16) Vintsimehed. 17) Vedurijuhid, nende abid ja kütjad. 18) Aurulaeva masinistid (merelaevade mehaanikud) ja nende abid.

XII. Põllumajandus.

1) Karjaravitsejad ja lüpsjad põllumajanduses.

§ 142 juurde.

TÖÖLISTE JA TEENISTUJATE LIIKIDE NIMESTIK, KELLELE TÖÖ ERILISE KAHJULIKKUSE TÕTTU ANTAKSE ETTEVÕTETE POOLT TÖÖPÄEVADEL 0,5 LIITRIT PIIMA PÄEVAS. (Tööseaduste koodeksi § 142.)[1]

NSVL Töö RK Teataja 27. septembri 1923. a. määrus. („NSVL Töö RK Teataja" 1923 a., nr. 6/30.)

(Väljavõtted.)

I. Mäetööstus.

Töödel koksiahjude juures: 1) Tunnelitöölised. 2) Gaasitöölised. 3) Regeneerijad. 4) Haakijad.

[1] Meetrisüsteemile ülemineku tõttu on 0,5-liitriline mõõt NSVL Töö RK 2. märtsi 1929. a. määruse nr. 149 („NSVL Töö RK Teataja" 1928. a., nr. 12—13) ja ÜAÜKN-i 16. aprilli 1934. a. (protokoll nr. 101) määruse põhjal kehtestatud. Metallitööstuse nimestik on Vene NFSV Töö RK 20. juuni 1923. a. määruse nr. 271/776 („NSVL Töö RK Teataja" 1923. a., nr. 22) ja NSVL Töö RK 20. augusti 1923. a. määruse nr.48 („NSVL Töö RK Teataja" 1923. a., nr. 5/29) põhjal antud. Mainitud Vene NFSV Töö RK määrus on laiendatud üle kogu NSV Liidu territooriumi.

II. Metalliümbertöötamise tööstus.

Koksitootmine: 3) Töölised koksistamise ahjude juures süsinikhapendi ja väävligaasi olemasolul.

Generaatorgaasi tootmine: 4) Töölised gaasigeneraatorite juures.

Seatina sulatamine: 7) Kõik töölised, kes tegutsevad vahetult seatina ja seatinamaakide sulatamisel.

Traaditootmine tõmbepinkidel: Lõõmutamise töö. 12) Lõõmutajad töödel seatinavannidel ja kloorbaariumi vannidel.

Metallide sadestamine galvaanilisel teel ja metallide keemiline töötlemine: 14) Töölised vase, nikli, tina ja teiste metallide galvaanilise sadestamise alal, nagu tsinkimine, galvanoplastika jt. tsüaanlahusega töötamisel. 15) Peitsijad. 16) Oksüdeerijad (keemilisel viisil).

Valamistööd: 18) Vase ja selle sulamite sulatamise ja valamisega vahetult tegutsevad töölised.

Vase-katelsepa, plekissepa ja jootmise tööd: 19) Töölised seatinatoodete jootmise alal.

Kaablitööd: 22) Kaablite tinutajad ja kaablite jootjad.

Akumulaatorite tootmine: 23) Plaatide valamine. 24) Seatina-akumulaatorite jootmine. 25) Akumulaatorite laadimine.

Märkus. Kõikidele loeteldud kutsealal tegutsejatele piima andmine toimub vaid nendel päevadel, mil nad teostavad töid, mille juures eritub gaase, sealjuures antakse piima 0,5 l.

III. Keemiatööstus.

1. Keemia-põhitööstus.

Väävel-, lämmastik- ja soolhappe tootmine: 1) Tootmisel vahetult tegutsevad (töölised ahjude, kambrite, kolonnide jm. juures).

Arseenipreparaatide tootmine: 2) Tootmise kõikide järkude töölised.

Nitriidi tootmine: 3) Tootmise kõikide järkude töölised.

Kroomsoolade, kloori ja kloorlubja tootmine: 4) Tootmises vahetult tegutsevad töölised.

Lämmastikhapuseatina tootmine: 5) Tootmises vahetult tegutsevad töölised.

Sööbeleeliste tootmine: 6) Töölised potiosakonnas ja lubja väljalaadijad sõõridel.

Väävlinaatriumi tootmine: 7) Töölised ahjude juures väävlisnaatriumi tootmisel.

Akumulaatorihappe tootmine: 8) Töölised väävelhappe puhastamisel väävelvesinikuga.

Passiveerimissoola tootmine: 9) Tootmises vahetult tegutsevad töölised.

Oksüdeeritud happe tootmine: 10) Tootmises vahetult tegutsevad töölised.

2. Kummisaaduste tootmine.

11) Töölised, kes tegutsevad kriidi ja sõtkumise laboratooriumides. 12) Töölised faktise külmal ja soojal keetmisel. 13) Külma vulkaniseerimisega tegutsevad töölised. 14) Töölised, kes vahetult tegutsevad gummeerimisega masinatel. 15) Töölised, kes tegutsevad määrde valmistamisega segamismasinates (mastikaatorid). 16) Kummiliimi valmistamise ja valamise ala töölised. 17) Töölised špredingmasinatel. 18.) Töölised vahariide kuivatamise alal. 19) Kehtetu. 20) Määrde-osakonna töölised. 21) Töölised väävelsüsiniku valmistamise alal.

4. Klaasi- ja portselani-fajansi tootmine.

Klaasitootmine: 31) Fluorvesinikhappega peitsijad.

Peegli tootmine: 32) Peitsijad.

Portselani-fajansi tootmine: 33) Kastjad ja võõpajad seatina sisaldava võõbaga töötamisel.

5. Keemia-farmatseutiline tööstus.

34) Elavhõbedasoolade (sublimaat, kalomel, lämmastikhapuelavhõbe, joodelavhõbe) töötlemisega tegutsevad töölised. 35) Lämmastikhapuhõbeda ja vismuti tootmises tegutsevad töölised. 36) Arseenhappe tootmises tegutsevad töölised. 37) Arsaniilhappe tootmises tegutsevad töölised. 38) Nitroksüfesiil-arsiinhappe tootmises tegutsevad töölised. 39) Salvide osakonnas elavhõbedaga töötajad.

7. Mineraalvärvide (lakkvärvide) tootmine.

70) Töölised, kes tegutsevad igasuguste seatinavärvidega, samuti ka vaserohelise tootmisega ja peenendamisega. 71) Aero-

lakkide tootmise töölised. 72) Hõõrutud seatinavärvide tootmise töölised. 73) Menniku tootmise töölised. 74) Remonditöölised päevadel, mil nad töötavad loeteldud tootmistes.

8. Lämmastavate vahendite ja keemiliste mürskude laod.

75) Sorteerijad. 76) Keemikud. 77) Pürotehnikud. 78) Ladujad. 79) Laadijad.

10. Söe, elemendi ja tahma tootmine.

85) Töölised aglomeraatorite täitmise alal. 86) Töölised elavhõbedalahuse koostamise alal. 89) Töölised tsingi amalgeerimise alal. 90) Klooristsingi valmistajad. 91) Vasegrafiitijad. 92) Elementide pressijad.

IV. Tekstiiltööstus.

1) Kloorlubja (lahuse) valmistajad. 2) Hüdrosulfiidi, hüdrosulfiitvärvide, sulfiitvärvide ja väävliliste värvide valmistajad. 3) Peitsijad musta aniliini peitsimise masinatel. 4) Värvijad peitsimismasinatel ja džigeritel töödel väävliliste värvidega. 5) Musta aniliinpeitsi valmistajad. 6) Töölised aurutamise jaokonnas, keedumajas, kuivatises ja srelnimises. 7) Pleegitajad villase tootmises. 8) Töölised ja teenistujad kange kloori vannidel (lõnga kloorimine varbadel) linatööstuses. 9) Pleegitamis-osakonna pleegitajad puuvillatööstuses.

Märkus. Piima ei anta töölistele aurutamise jaoskonnas juhtudel, kui viimane on isoleeritud srelnimisest.

V. Nahatööstus (karusnaha tootmine).

1) Värvijad.

VI. Toidu- ja maitseainete tööstus.

Tubaka tootmine: 1) Kitkujad. 2) Käsitsi kuivatajad. 3) Puistajad.

Mahorka tootmine: 4) Käsitsi kuivatajad (rehel). 5) Käsitsi kokkusidujad. 6) Pressimise (valtside ja tampide) osakonna töölised kohtventilatsiooni puudumisel.

Nuusktubaka tootmine: 7) Ettevalmistavate osakondade töölised (valitsejad, tõukajad renni ja presside juures).

VII. Kirjutuspaberi tootmine.

Kloorijaoskond: 1) Klooritajad lahustamise alal. 2) Abilised. Pärgamendi jaoskond: 3) Vanemtöölised. 4) Õliga töötajad. Happejaoskond: 5) Kõik töötajad happejaoskonnas.

Märkus. Remonditöölised — päevadel, mil nad töötavad jaoskonnas.

Fiibri tootmine: 6) Fiibri töölised. 7) Aurutajad. 8) Leotajad.

VIII. Polügraafiatööstus.

1) Tähevalajad. 2) Stereotüüpijad. 3) Tsinkograafia peitsijad. 4) Pronkseerijad. 5) Tsingil noodi graveerijad.

IX. Ehitusasjandus.

1) Seatinavärvidega töötavad maalrid. 2) Töölised keraamiliste toodete seatinavõõbaga võõpamise alal. 3) Töölised seatinavõõpmassi koostamise alal.

X. Kommunaalmajandus.

Gaasitehas.

1) Retordijaoskonna töölised. 2) Puhastusjaoskonna töölised. 3) Aparaadiosakonna töölised. 4) Lugejate ja regulaatorite jaoskonna töölised. 5) Veegaasi tootmise ala jaoskondade töölised. 6) Ammoniaagijaoskonna töölised. 7) Gaasilugejate (gaasimõõtjate) remonttöökoja töölised. 8) Töölised, kes alaliselt töötavad gaasivõrgu remondi alal.

Vesivarustus.

9) Töölised kloori lahustamise juures.

XI. Raudtee ja veeteetransport.

1) Vedurite, aurikute ja kohtkindlate katelde suitsutorude läbipuhujad ja läbilööjad. 2) Söeküttega vedurite koldetuhakastide räbu kõrvaldajad ja puhastajad, kes vahetult tegutsevad tööga kogu tööpäeva kestel. 3) Kuumade vedurite eesmistes suitsukambrites jooksva remondiga tegutsevad lukussepad ja katelsepad töötamisel kogu tööpäeva kestel.

§ 146 juurde (1).

ÜHISKONDLIKEST TÖÖINSPEKTOREIST.

NSVL RKN-i 30. juuni 1931. a. määrus nr. 508.
(LSKK 1931. a., nr. 42, art. 289.)

Selleks, et parendada tööd töökaitse ja ohutustehnika alal vahetult tootmises ja tugevdada tööliste ühiskondlikku kontrolli tööseaduste elluviimisel, NSV Liidu RKN määrab:

1. Kõigis riigi ettevõtteis, transpordis, ehitustöödel ja sovhoosides nimetatakse ühiskondlikud tööinspektorid. Nende töö juhtimine pannakse riiklikele tööinspektoritele.

2. Ühiskondlikud tööinspektorid nimetatakse ametiühingute käitiskomiteede poolt ametiühingusse kuuluvate ja administratiivmajanduslikus ametis mitteseisvate lööktööliste ja insener-tehnilise personaali hulgast üheks aastaks vabatahtlikkuse alusel.

3. Ühiskondlikud tööinspektorid annavad süstemaatiliselt aru oma tööst käitiskomiteedele ja riiklikele tööinspektoritele.

4. Ühiskondlikul tööinspektoril on oma ettevõtte piires õigus:

a) külastada igal ajal päeval ja öösi kõiki ettevõtte jaoskondi, osakondi ja töid, samuti tema juures asuvaid ruume töötajate teenindamiseks (saunad, söögimajad, ühiseluruumid, ambulatooriumid jne.);

b) teostada järelevalvet Töökoodeksi, kesk- ja kohalike võimuorganite määruse ja korralduste, kollektiivlepingute ja sisekorra-eeskirjade täitmise üle töökaitse ja ohutustehnika kohta käivas osas;

c) võtta osa töökaitse ja ohutustehnika kavade koostamisest ja väljatöötamisest;

d) nõuda administratsioonilt töökaitsesse ja ohutustehnikasse puutuvaid vajalikke seletusi, raamatuid, dokumente ja teisi andmeid;

e) anda tööinspektorite kaudu või enne nendega kokku leppides ettevõtte administratsioonile kohuslikke ettekirjutusi kehtivate töökaitse ja ohutustehnika eeskirjade rikkumiste kõrvaldamiste kohta;

f) kokkuleppel tööinspektsiooniga võtta kehtiva seadusandluse alusel tööseaduste rikkumise eest vastutusele.

5. Ühiskondlikud tööinspektorid sooritavad oma töö tasuta ühiskondliku töö korras väljaspool tööaega.

6. Eeskujuliku töökorralduse eest töökaitse ja ohutustehnika alal pannakse kehtima ühiskondlikele tööinspektoritele preemiate maksmine preemiafondist.

7. Põhimääruse käesoleva määruse kohaldamiseks annab NSV Liidu Töö RK kokkuleppel ÜAÜKN-iga.

§ 146 juurde (2).

ÜHISKONDLIKE TÖÖINSPEKTORITE PÕHIMÄÄRUS.

(Kinnitatud ÜAÜKN Presiidiumi poolt 21. jaanuaril 1944).

1. Ühiskondlik tööinspektor teostab kontrolli tööseadusandluse, ohutustehnika ja tööstustervishoiu eeskirjade ja juhendite täitmise üle, tööõnnetuste vältimiseks abinõude tarvituselevõtmise üle ja haigestumiste vähendamise üle tööstuses.

2. Ühiskondlik tööinspektor on ametiühingu-rühma piires kohustatud:

a) kontrollima, kas meistrid teostavad uute tööliste ja ühelt töölt teisele üleviidavate tööliste õigeaegset instrueerimist ohutute töömeetodite suhtes otse töökohal ja kas neid tutvustatakse ohutustehnika ja tööstustervishoiu eeskirjade ja juhenditega;

b) selgitama töökohtadel sisseseade, tööpinkide, tööriistade, kaitseseadmete ja elektriseadmete korrasolekut, ventilatsiooniseadmete töötamist ja valgustuse olukorda ning rikete ja puuduste avastamisel teatama nendest meistrile ja tema kaudu tarvitusele võtma abinõusid nende kõrvaldamiseks;

c) kontrollima, kas allmaakäikude tugistused on tunnistatud vastupidavaiks, kas peetakse kinni tolmu-gaasi režiimist, jälgima, et liiklemiseks määratud käigud, ventilatsiooniseadmed, elektrimajandus ja kaevandustransport oleksid korras, et lõhketöid teostatakse õigesti ning et tõsteabinõud oleksid korras;

d) nõudma tootmisjäätmete ja valmistoodete õigeaegset äraviimist töökohalt, tööpinkide ja seadmete vahel olevate läbikäikude korrashoidmist, valvama puhtuse ja korra järele töökohtadel;

e) valvama tööliste õigeaegse varustamise järele kehtivate eeskirjade põhjal erirõivastisega, erijalatsitega, respiraatoritega, gaasimaskidega, kaitseprillidega, automaatsete päästeabinõudega jne., samuti selle järele, et neid õigesti kasutataks; kontrollima tööliste ja teenistujate õigeaegset varustamist seaduses ettenähtud juhtumeil eritoidu, eripiima ja eriseebiga;

f) teostama igapäevast kontrolli, et töölised oleksid töökohtadel varustatud keeva veega, joogiveega ning kuumades jaoskondades — gaseeritud veega;

g) viivitamata teatama jaoskonna vanemale ühiskondlikule tööinspektorile igast käitises asetleidnud õnnetusjuhtumist, valvama õigeaegse ja eeskirjade-kohase akti koostamise järele iga käitises asetleidnud õnnetusjuhtumi puhul; nõudma meistrilt vahendite tarvituselevõtmist põhjuste kõrvaldamiseks, mis esile kutsusid õnnetusjuhtumi;

h) kontrollima, kuidas järgitakse seaduse eeskirju tööpäeva kestuse, puhkepäevade, lõunavaheaegade ja naiste ning alaealiste töö suhtes.

3. Ühiskondlik tööinspektor peab nõudma meistrilt (brigadiirilt) töökaitseseaduste, ohutustehnika ja tööstustervishoiu eeskirjade rikkumisest tingitud väärnähtuste kõrvaldamist. Juhul, kui meister (brigadiir) ei täida ühiskondliku tööinspektori töökaitsealaseid korraldusi, teatab viimane sellest jaoskonna vanemale ühiskondlikule tööinspektorile vajalike abinõude tarvituselevõtmiseks.

4. Ühiskondlik tööinspektor valitakse ametiühingu-rühma üldkoosolekul lahtisel hääletamisel ametiühingu rühmaorganisaatori volituste kestuse ajaks. Iga ametiühingurühm valib ühe ühiskondliku tööinspektori.

5. Ei võida valida ühiskondlikeks tööinspektoreiks: isikuid, kes töötavad administratiiv-majanduslikul alal, samuti administratiivtehnilise personaali hulka kuuluvaid töötajaid, kes administratsiooni korraldusel teostavad töökaitse ja ohutustehnika eeskirjade täitmist.

6. Ühiskondlik tööinspektor annab oma tööst aru ametiühingurühma üldkoosolekul.

7. Ühiskondlik tööinspektor töötab töökaitse ja ohutustehnika alal käsikäes sotsiaalkindlustus-delegaadiga.

8. Ühiskondlik tööinspektor täidab oma kohustusi töökaitse alal ühiskondliku töö korras tööst vabal ajal.

9. Ettevõtte või jaoskonna vanemale ühiskondlikule tööinspektorile annab käitiskomitee erilise ametitunnistuse.

§ 147 juurde.

ÜAÜKN-i VI PLEENUMI 15. MAI 1937. A. OTSUS.

(Väljavõte.)

11. Silmas pidades, et ametiühingute põhiülesandeks töökaitse alal on riigi poolt ametiühinguile usaldatud kontroll tööseaduste (ohutustehnika, tööaeg, puhkepäevad, erirõivastis ja erijalatsite normid) täitmise üle majanduslike organite poolt ja võitlus bürokraatlike moonutustega sel alal, kohustada ametiühinguid pöörama tõsist tähelepanu tööinspektorite kvalifikatsiooni tõstmisele, nende koosseisu tugevdamisele antud käitise töötingimusi hästi tundvate töötajatega, laia ühiskondlike tööinspektorite vabatahtliku aktiivi kaasatõmbamisele esmajoones kvalifitseeritud tööliste ja teenistujate stahhaanovlaste hulgast.

Tööinspektorite autoriteedi tugevdamiseks ja tõstmiseks määrata, et juriidilised, tehnilised ja sanitaar-tööinspektorid kinnitatakse ametiühingute keskkomiteede pleenumeil, kusjuures inspektor võib saada inspektori nimetuse alles pärast erilise eksami sooritamist erilise kvalifikatsioonikomisjoni ees, mis on organiseeritud ametiühingute keskkomiteede juures.

§ 148 juurde (1).

AMETIISIKUTE JA ERATÖÖANDJATE ADMINISTRATIIVSEST VASTUTUSEST TÖÖSEADUSTE RIKKUMISE PUHUL.[1]

Vene NFSV RKN-i 7. oktoobri 1932. a. määrus.
(VSKK 1932., nr. 79, art. 348.)

(Väljavõtted.)

Võitluse tugevdamiseks tööseaduste ja -korralduste rikkumise ja vääriti kohaldamise juhtudega Vene NFSV RKN määrab:

§ 1. Vene NFSV Töö·RK-le antakse õigus anda sundmäärusi töö ja sotsiaalkindlustuse küsimustes, ette nähes nende rikkumise eest administratiivkaristusi trahvide kujul.

Sundmäärused tööstusliku sanitaar- ja hügieeniküsimustes kooskõlastatakse Vene NFSV Töö RK poolt Vene NFSV Tervishoiu RK-ga ning sundmäärused ohutustehnika alal — ÜAÜKN-iga ja Kergetööstuse RK-ga.

§ 2. Administratiivkaristusi võib ette näha Vene NFSV Töö RK sundmäärustes ainult nende rikkumiste eest, mis ei sisalda kohtulikult jälitatava teo tunnuseid.

§ 4. Sundmäärustes ettenähtud rikkumiste puhul sotsialistliku sektori ettevõtteis, asutistes ja majapidamistes võetakse vastutusele ametiisik, kes oma vahetu tegevuse või tegevusetusega sooritas rikkumise.

§ 5. Administratiivkaristuse määramise otsuseid võib teha hiljemalt kahe kuu jooksul, arvates rikkumise päevast.

§ 6. Tööorganite trahviotsuste peale võib kaevata vahetult kõrgemalseisvale tööorganile.

Kõrgemalseisva tööorgani otsused trahviotsuste peale antud kaebustes loetakse lõplikuks ega kuulu edasikaebamisele.

§ 7. Kaebused trahviotsuste peale esitatakse 14 päeva jooksul, arvates rikkuja poolt trahvi määramise teadaande kättesaa-

[1] Selle määruse kohaldamisel tuleb silmas pidada, et seoses Töö RK ja ÜAÜKN-i liitmisega toimetavad tööseaduste rikkumise eest trahvide määramise ülesandeid ametiühinguliste organisatsioonide tööinspektorid.

mise päevast, ning panevad trahvi sissenõudmise seisma kuni kaebuse asjas otsuse tegemiseni kõrgemalseisva tööorgani poolt.

Tööorganid peavad kaebusi läbi vaatama viie päeva jooksul, arvates nende saabumise päevast.

§ 8. Tööorganil, kes vaatab läbi kaebust trahvi määramise asjas, on õigus trahvimaksmisest vabastada, trahvi vähendada või seda mitte üle määratud piiride suurendada, või juhtudel, kui asjas esinevad kriminaalkuriteo tunnused, tühistada tehtud otsus ja üle anda asi kohtuliku uurimise organitele.

§ 9. Trahv tuleb tasuda kümne päeva jooksul, arvates tööorganitelt trahviotsuse saamise päevast.

Selle otsuse peale edasikaebamise puhul tasub rikkuja trahvi kümne päeva jooksul, arvates tööorganitelt trahviotsuse kinnitamise kohta teate saamise päevast.

§ 10. Trahv tasutakse rikkuja elukohale lähimasse sotsiaalkindlustuse kassasse või sotsiaalkindlustuse kassa jooksvale arvele panga kohalikus osakonnas, maal aga külanõukogule, kes saadab tema poolt saadud trahvi lähimale sotsiaalkindlustuse kassale.

§ 11. Kui sissenõudmine pööratakse rikkuja palgale, saadavad tööorganid oma trahviotsuse vastava ettevõtte või asutise administratsioonile, kes annab rikkuja palgast kinnipeetud terve summa vahetult üle sotsiaalkindlustuse kassasse. Sissenõudmiste pööramistel palgale peetakse kinni maksude sissenõudmiseks määratud korrast.

§ 12. Trahvide ebaõige määramise eest langevad tööinspektorid ja tööosakondade juhatajad distsiplinaarkaristuse alla ja vastavatel kordadel kannavad vastutust kohtu korras.

§ 148 juurde (2).

TRAHVIDE MÄÄRAMISEST TÖÖKAITSE JA OHUTUSTEHNIKA EESKIRJADE RIKKUMISE EEST.

NSVL RKN-i 30. juuni 1944. a. määrus nr. 808.
(LMKK 1944. a., nr. 8, art. 134.)

NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

1. Anda ametiühingute keskkomiteede tehnilistele peainspektoreile õigus süüdlastele töökaitse ja ohutustehnika eeskirjade rikkumises määrata trahvi kuni 500 rubla suuruses, mis nõutakse sisse palgast vastuvaidlematus korras.

2. Määrata, et trahvi määramise õigus vastavalt käesoleva määruse §-le 1 antakse ametiühingute keskkomiteede tehnilistele peainspektoreile nimestiku kohaselt, mis on kinnitatud NSVL Rahvakomissaride Nõukogu poolt ÜAÜKN-i esitamisel.

§ 159 juurde.

ÜAÜKN-i X PLEENUMI 9. AUGUSTI 1940. A. OTSUSEST.

(«ÜAÜKN-i Bülletään» 1940. a., nr. 9—10.)

(Väljavõte.)

4. Määrata, et ettevõtteis või asutistes, kus töötab 500 kuni 2000 isikut, ei või ametiühingute käitiskomiteedes olla üle ühe palgalise töötaja, 2000-st kuni 3000-ni — mitte üle kahe töötaja, 3000-st kuni 5000-ni — mitte üle kolme töötaja, 5000-st kuni 10.000-ni mitte üle nelja töötaja, 10.000-st kuni 15.000-ni mitte üle viie töötaja, 15.000-st kuni 25.000-ni mitte üle kuue töötaja, 25 000-st kuni 35 000-ni — mitte üle üheksa töötaja ja üle 35.000 — mitte üle 10 töötaja.

Jaoskonnakomiteedes neis jaoskondades, kus töötab üle 1.500 isiku, võib olla üks palgaline töötaja.

§ 161 juurde.

ÜAÜKN-i X PLEENUMI 9. AUGUSTI 1940. A. OTSUS.

(«ÜAÜKN-i Bülletään» 1940. a., nr. 9—10.)

(Väljavõte.)

12. Keelata ametiühingu-organisatsioonidel:

a) pidada käitistes -ja asutistes töö ajal koosolekuid, istungeid ja igasuguseid nõupidamisi;
b) töö ajal töölisi ja teenistujaid välja kutsuda;
c) töölisi ja teenistujaid töö ajal käitistes ja asutistes töölt ära võtta ja saata neid jooksvate kampaaniate läbiviimisele või komandeeringuile ametiühingu asjus;
d) käitiste ja asutiste töölisi ja teenistujaid töö ajal nende otsesest tööst eemale kiskuda, et osa võtta ametiühinguorganisatsiooni ülesandel uurimiskomisjonidest ja brigaadidest. Selgitada, et käitiste ja asutiste töölised ja teenistujad täidavad ametiühingute ja teiste ühiskondlike organisatsioonide ülesandeid ainult tööst vabal ajal.

§ 162—164 juurde

KÄITISKOMITEEDE JA NEID ASENDAVA DELEGAATIDE INSTITUUDI ÜLALPIDAMISE KORRA KOHTA KÄIVA VKTK MÄÄRUSE TÜHISTAMISEST.

NSVL KTK ja RKN-i 13. novembri 1937. a. määrus.
(LSKK 1937. a., nr. 72, art. 348.)

Seoses ametiühingute eelarvete suure kasvamisega ja nende rahandusliku seisukorra tugevnemisega NSVL Kesktäitevkomitee ja Rahvakomissaride Nõukogu määravad:

§ 1. Tühistada 1. jaanuarist 1938. a. VKTK määrus 26. augustist 1922. a. (VSKK 1922. a., nr. 55, art. 693) «Käitiskomiteede ja neid asendava delegaatide instituudi ülalpidamise korrast».

§ 2. 1. jaanuarist 1938. a. tuleb käitiskomiteede ja neid asendava delegaatide instituudi ülalpidamine teostada kõrgemalseisva ametiühingulise organi poolt kinnitatava eelarve alusel ametiühingute liikmemaksudest ja teistest sissetulekutest moodustatud ametiühingute summade arvel.

§ 3. Rahvakomissariaadid, asutised ja ettevõtted on kohustatud andma käitiskomiteedele ja neid asendavale delegaatide instituudile sisseseadega varustatud ruumid valgustuse ja küttega, nende kasutamise eest tasu võtmata.

XVI ptk. juurde (1).

TÖÖKONFLIKTIDE LAHENDAMISE KORRAST.

Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu 27. mai 1941. a. määrus nr. 1003.
(Eesti NSV Teataja 1941, 58, 915.)

1. Üldeeskirjad.

§ 1. Seaduslikkude eeskirjade, kollektiiv- või töölepingu või sisekorramäärustega ettenähtud töötingimuste kindlaksmääramise ja hooldamise alal tekkivad konfliktid arutatakse hindamiskonfliktkomisjonides [1] või rahvakohtutes käesolevate eeskirjade kohaselt.

---

[1] Vene NFSV Tööseaduste koodeksis ja teistes täiendavates materjalides on tõlgitud hindamis-konfliktkomisjon hinde-vaidekomisjon.

§ 2. Käesolevaid eeskirju ei kohaldata juhtudel, kus mõne töötajate liigi jaoks on teiste seaduslikkude eeskirjadega pandud kehtima erikord kõigi töökonfliktide või nende mõne liigi arutamiseks.

§ 3. Hindamis-konfliktkomisjonides arutatakse järgmised töökonfliktid:

a) töökonfliktid, mis kuuluvad kohuslikult hindamis-konfliktkomisjonide kompetentsi;
b) ühe poole soovil kõik teised töökonfliktid, mis tekivad ettevõttes, asutises või majapidamises seoses seaduslikkude eeskirjade, kollektiiv- või töölepingu või sisekorramääruste kohaldamisega.

§ 4. Hindamis-konfliktkomisjonides kui esimeses põhiinstantsis kuuluvad kohuslikult arutamisele konfliktid järgmistes küsimustes:

a) teisele tööle üleviimine ja üleviimisega seotud töötasu säilitamine või lahkumistoetuse maksmine;
b) töötasu maksmine normi mittetäitmisel;
c) vallandamine kõlbmatuse ja kohustuste mittetäitmise pärast;
d) tasu töötajale kuuluva tööriista kasutamise eest;
e) erirõivastise ja eritoidu ning vastaval korral selle eest rahalise hüvituse andmine, lühendatud tööpäeva ja pikendatud puhkuse kohaldamine;
f) töötasu maksmine mitmesuguse kvalifikatsiooniga tööde täitmise eest asendamise puhul;
g) töötasu seisaku puhul;
h) töötasu tükitöö ettevalmistamise eest;
i) töötasu lõpetamata tükitöö eest;
j) töötasu praagi eest; mahaarvamised palkajale tehtud kahjude eest neil juhtudel, kui selleks eriseadusega nõutakse hindamis-konfliktkomisjoni otsust;
k) töötasu töölt kõrvaldamise aja eest;
l) rahalise hüvituse maksmine võimaldamata puhkuse eest;
m) töötasu suurus katseaja eest;
n) töötajale kuuluva preemia suurus;
o) ületunnitöö tasu;
p) lahkumistoetuse maksmine, kui töötaja lõpetab töölepingu palkaja süü pärast.

§ 5. Hindamis-konfliktkomisjonides kui esimeses põhiinstantsis kohuslikult arutusele kuuluvate konfliktide hulka võidakse peale § 4 ettenähtute arvata ka teisi konflikte, mille lahendamine nõuab konflikti lähemate asjaolude ja tingimuste, samuti ka ettevõtte, asutise või organisatsiooni töö iseärasuste arvestamist.

Eelmises lõikes nimetatud konfliktide liigid määratakse vajaduse korral erieeskirjadega.

§ 6. Hindamis-konfliktkomisjonide kompetentsi ei kuulu:

a) nende isikute vallandamise ja ametisse või tööle ennistamise asjad, kellel on ettevõttes, asutises või majapidamises töötajate vallandamise õigus, samuti teiste vastutavate isikute vallandamise ja ametisse või töösse ennistamise asjad — erinimekirja alusel;

b) nende töötajate vallandamise ja ametisse või tööle ennistamise asjad, kes on vallandatud riiklikest, kooperatiivsetest ja ühiskondlikest ettevõtetest, asutistest ja majapidamistest Riigikontrolli Rahvakomissariaadi organite nõudmisel kooskõlas kehtivate seadustega;

c) töötajatega ametiühingu nõudmisel töölepingute lõpetamise asjad;

d) töötasu riikliku normeerimise korras määratud palgamäärade muutmise ja koosseisude muutmise küsimused;

e) konfliktid töötajate ning palkaja vahel eluruumide võimaldamise ja -jaotamise, töötajate elutarvete rahuldamise jne. alal, kui need ei järgne kollektiiv- ning töölepingulistest kohustustest;

f) rahvakohtus lahendatud või seal arutamisel olevad tööasjad;

g) alluvuse korras määratavate distsiplinaarkaristuste asjad.

§ 7. Rahvakohtus kuuluvad arutamisele töökonfliktid:

a) kui kohuslikult hindamis-konfliktkomisjonis arutamisele kuuluv hagi iseloomuga töökonflikt tema arutamisel hindamis-konfliktkomisjonis ei leidnud lahendust;

b) kui hindamis-konfliktkomisjoni otsus hagi iseloomuga töökonfliktis tühistati tööorgani poolt järelevalve korras;

c) kui üks pooltest pöördus rahvakohtu poole hagi iseloomuga töökonflikti asjas, mis ei kuulu juhuslikult arutusele hindamis-konfliktkomisjonis.

§ 8. Rahvakohtus ei kuulu arutamisele § 6 p. a ja b nimetatud asjad.

§ 9. Kõigis nendes töökonflikti asjades, mis ei ole teisiti kindlaks määratud § 4—8, võib üks pooltest omal valikul pöörduda kas hindamis-konfliktkomisjoni või rahvakohtu poolt.

2. Hindamis-konfliktkomisjonide moodustamine.

§ 10. Hindamis-konfliktkomisjonid moodustataks palkaja esindajatest ühelt poolt ja ettevõtte, asutise või majapidamise ametiühingu komitee (vabriku-tehase komitee, kohaliku komitee jne.) esindajatest teiselt poolt, kusjuures kummagi poole esindajate arv on võrdne.

Kui ettevõttes, asutises või majapidamises ei ole moodustatud ametiühingu komiteed, lahendatakse hindamis-konfliktkomisjoni kompetentsi kuuluvad küsimused grupi hindamis-konfliktkomisjonis, mis moodustatakse tööliste ja teenistujate grupikomitee juures selle komitee ja töökonfliktis poolena esineva palkaja esindajatest.

§ 11. Kõigis jaoskondades, kus on olemas jaoskonna komiteed, moodustatakse jaoskonna hindamis-konfliktkomisjonid.

§ 12. Hindamis-konfliktkomisjoni istungi esimees ja sekretär nimetatakse poolte hulgast kordamööda.

3. Töökonfliktide lahendamine hindamis — konfliktkomisjonides.

§ 13. Hindamis-konfliktkomisjonile konfliktasja läbivaatamise kohta avalduste esitamiseks määratakse järgmised tähtajad:

a) vallandamise ja töötajale kuuluvatest summadest mahaarvamise küsimustes — 14 päeva;
b) ületunnitöö tasu küsimustes — 1 kuu;
c) kõigis teistes küsimustes — 3 kuud.

§ 14. Tähtajad avalduste esitamiseks hindamis-konfliktkomisjonile (§ 13) arvutatakse:

a) palkajaile, kes peavad esitama hindamis-konfliktkomisjonile töötaja vallandamise küsimuse kohustuste mittetäitmise pärast — päevast, millal töötaja sooritas vallandamise küsimuse algatamist põhjustava väärteo;
b) palkajaile kõikide mahaarvamiste asjus, välja arvatud p. c nimetatud mahaarvamised — päevast millal töötaja tegi avalduse mahaarvamise mitteseaduslikkuse või ebaõige suuruse kohta;

c) palkajaile nende poolt töötajaile kasutamiseks antud varaomastamise, kaotamise või tahtliku rikkumise eest tehtavate mahaarvamiste asjus — kahju avastamise päevast;
d) töötajaile nende vallandamise asjus — neile lõpparve esitamise päevast;
e) kõigis teistes asjades nii palkajaile kui töötajaile — päevast, millal tekkis õigus vastava nõudmise esitamiseks.

§ 15. Hindamis-konfliktkomisjonid võivad võtta arutusele avaldusi, mis esitatud § 13 näidatud tähtaegade möödumisel, neil juhtudel, kui tähtaeg on lastud mööduda nende poolt mõjuvateks tunnistatud põhjustel.

§ 16. Asjaosalistele tuleb õigeaegselt teatada hindamis-konfliktkomisjoni istungi kohast ja ajast. Asjaosaliste ilmumata jäämine, kes on saanud õigeaegselt teate istungi kohast ja ajast, ei takista asja arutamisele võtmist.

Hindamis-konfliktkomisjoni istungid on avalikud.

Iga hindamis-konfliktkomisjoni istungi kohta peetakse protokoll, milles peab olema märgitud:
a) hindamis-konfliktkomisjoni nimetus;
b) istungi kuupäev;
c) hindamis-konfliktkomisjoni koosseis, kes istungist osa võtab;
d) teised asjaosalised, kes istungist osa võtavad;
e) arutuseloleva küsimuse lühike sisu;
f) otsus või kokkuleppe mittesaavutamine. Rahalist iseloomu kandvate töökonfliktide puhul tuleb võimaluse korral otsuses täpselt märkida summa, mis tuleb töötajale maksta või temalt nõuda.

§ 17. Hindamis-konfliktkomisjoni asjaajamist (protokollide säilitamist, ärakirjade väljaandmist, asjaosalistele isikutele teadete saatmist jne.) teostab ettevõtte, asutise või majapidamise administratsioon omal kulul.

§ 18. Hindamis-konfliktkomisjonides lahendatakse töökonfliktid ainult poolte (töötajate esindajate ja palkaja esindajate) kokkuleppel. Komisjoni otsused omandavad kohusliku jõu pärast nende allakirjutamist vastava istungi juhataja ning sekretäri poolt.

§ 19. Hindamis-konfliktkomisjonide otsused, millega kinnitatakse palkaja seadusevastased korraldused, on kehtetud ja ei

vabasta viimast vastavatel juhtudel vastutusest kriminaal-, distsiplinaar- või tsiviilkorras.

§ 20. Asjade arutamisel hindamis-konfliktkomisjonis avastatud palkaja seadusevastastest tegudest, mis sisaldavad kuritegeliku ebamajanduslikkuse, kasuhimu, omavoli või kahjurliku tegevuse tunnuseid, samuti süstemaatilistest töökaitse-eeskirjade rikkumistest palkaja poolt on hindamis-konfliktkomisjoni töötajate pool kohustatud teatama ametiühingu kaudu komitee prokuratuurile.

4. Järelevalve hindamis-konfliktkomisjonide otsuste üle.

§ 21. Hindamis-konfliktkomisjonide otsused on lõplikud ja ei kuulu sisuliselt uuesti arutamisele. Neid otsuseid võivad tühistada ainult tööorganid järelevalve korras.

§ 22. Järelevalve korras võib tühistada hindamis-konfliktkomisjonide otsuseid ainult järgmistel juhtudel:

a) kui need otsused halvendavad seaduslikkude eeskirjade või kollektiivlepingutega ettenähtud töötingimusi;
b) kui need otsused ületavad seaduslikkude eeskirjade või kollektiivlepingutega ettenähtud maksimaalnorme;
c) hindamis-konfliktkomisjonide moodustamise, kompetentsi piiride ja nende asjaajamiskorra kohta käivate eeskirjade rikkumisel, kui see rikkumine võis otsust oluliselt mõjutada;
d) võltsitud dokumentide ja valeandmete otsuse aluseks võtmisel, kui need asjaolud on kindlaks tehtud kriminaal- või tsiviilkohtu või muude vaieldamatute tõendustega;
e) asjaolude avastamisel, mis jäid asja otsustamisel hindamis-konfliktkomisjonile teadmatuks, kuid mis on olulised asja õigeks otsustamiseks;
f) kui hindamis-konfliktkomisjonil on tehtud otsus asjas, mis on kohtus arutusel või on kohtu poolt otsustatud.

§ 23. Jaoskonna hindamis-konfliktkomisjoni otsuste peale võib järelevalve korras kaevata ettevõtte, asutise või majapidamise hindamis-konfliktkomisjonile.

Ettevõtte, asutise või majapidamise hindamis-konfliktkomisjoni, samuti ka viimase poolt tühistamata jäetud jaoskonna hindamis-konfliktkomisjoni otsuse peale võib järelevalve korras kaevata vastavale koosseisulisele tööinspektorile.

Ametiühingute keskjuhatuste tööinspektorite otsuste peale võib järelevalve korras kaevata ametiühingu keskjuhatusele. Jaoskonna tööinspektorite otsuste peale võib järelevalve korras kaevata EAÜKN-i Töökaitse Osakonna peainspektorile ja viimase otsuste peale EAÜKN-i Presiidiumile.

§ 24. Ametiühingute keskjuhatuste ja EAÜKN-i Presiidiumi otsused neis asjus on lõplikud ja nende peale ei saa edasi kaevata.

§ 25. Avaldusi järelevalve korras hindamis-konfliktkomisjonide otsuste tühistamise kohta võivad pooled anda 14 päeva jooksul, arvates tehtud otsuse kohta teate saamise päevast.

Sama tähtaja jooksul võivad pooled järelevalve korras anda avaldusi tööorganite nende otsuste tühistamise kohta, mis tehtud järelevalve korras hindamis-konfliktkomisjonide otsuste läbivaatamisel.

§ 26. Jaoskonna hindamis-konfliktkomisjonide otsuste peale esitatud kaebused tuleb läbi vaadata ettevõtte, asutise või majapidamise hindamis-konfliktkomisjonides 2 päeva jooksul.

Ettevõtte, asutise või majapidamise hindamis-konfliktkomisjoni otsuste peale teistele organitele (tööinspektorid, EAÜKN-i Töökaitse Osakonna peainspektor, ametiühingute keskjuhatused, EAÜKN-i Presiidium) esitatud kaebused tuleb läbi vaadata 3 päeva jooksul.

§ 27. § 23 ettenähtud tööorganid võivad omal algatusel ilma poolte avalduseta järelevalve korras tühistada hindamis-konfliktkomisjonide otsuseid tingimusel, kui vastava otsuse tegemise päevast ei ole möödunud üle 3 kuu.

§ 28. Hindamis-konfliktkomisjoni otsuse tühistamise puhul võib tööorgan saata asja uuesti arutamiseks samasse hindamis-konfliktkomisjoni või vastavasse rahvakohtusse.

§ 29. Avalduse esitamine hindamis-konfliktkomisjoni otsuse tühistamiseks järelevalve korras ei pane selle otsuse täitmist seisma, välja arvatud juhud, kui järelevalveorgan tunnistab otsuse täitmise seismapaneku tarvilikuks.

§ 30. Juhul, kui hindamis-konfliktkomisjoni otsus on tühistatud järelevalve korras, võib tühistatud otsuse põhjal töötajale väljamakstud summasid temalt tagasi nõuda ainult sel juhul, kui tühistatud otsus põhjenes töötaja poolt esitatud võltsitud dokumentidel või tema poolt antud valeandmetel.

§ 31. Prokuratuuri järelevalvet hindamis-konfliktkomisjonide ja nende otsuste üle järelevalvet teostavate tööorganite tegevuse üle teostatakse ainult üldise tööorganite tegevuse järelevalve korras.

Tööorganite otsuste vastu hindamis-konfliktkomisjonide otsuste puhul võib prokuratuur esitada protesti kõrgemalseisvasse tööorganisse ainult otsuse ilmse seadusvastasuse puhul, või kui prokuratuuri arvates on oluliselt rikutud riigi või töötajate huvisid.

5. Hindamis-konfliktkomisjonide otsuste täitmine.

§ 32. Hindamis-konfliktkomisjonide otsused viiakse nende mittetäitmise korral täide sundkorras vastava tööinspektori poolt väljaantud tunnistuse alusel.

§ 33. Kui hindamis-konfliktkomisjoni otsuses on täpselt määratud töötajale kuuluv rahasumma, annab vastav tööinspektor soovi korral selle kohta tunnistuse, millel on täitelehe jõud.

Ei ole hindamis-konfliktkomisjoni otsuses töötajale kuuluv rahasumma täpselt määratud, siis tuleb vastavalt tööinspektorilt võtta tunnistus hindamis-konfliktkomisjoni seesuguse otsuse kohta ja lasta vastaval rahvakohtul summa suurus kindlaks määrata. Rahvakohus ei või sel juhul asuda arutama, kas töötajal on õigust nimetatud summa saamiseks või mitte, vaid peab piirduma ainult summa suuruse kindlaksmääramisega.

§ 34. § 32 tähendatud tunnistuste väljaandmisel otsustavad tööinspektorid ühtlasi palkaja kriminaalvastutusele võtmise küsimuse hindamis-konfliktkomisjoni otsuse täitmata jätmise pärast Vene NFSV Kriminaalkoodeksi § 134 alusel.

6. Töökonfliktide lahendamine rahvakohtutes.

§ 35. Avalduste esitamiseks rahvakohtutele töökonfliktide arutamiseks määratakse järgmised tähtajad:

a) vallandamise asjus, samuti kõigis teistes asjades juhtudel, mis näidatud § 7 p. a ja b — 14 päeva;
b) kõigil teistel juhtudel — 3 kuud.

§ 36. § 35 näidatud tähtajad arvutatakse:

a) hindamis-konfliktkomisjonis mittearutatud vallandamisasjus — töötajaile lõpparve esitamise päevast;

b) hindamis-konfliktkomisjonis arutamisel lahendamata jäänud vallandamisasjus ja kõigis teistes hindamis-konfliktkomisjonis lahendamata jäänud asjus — päevast, millal teatati otsuse mittesaavutamisest;

c) kõigis asjus, milles hindamis-konfliktkomisjoni poolt on tehtud otsus, kuid tühistatud järelevalve korras hindamis-konfliktkomisjoni otsuse tühistamisest teatamise päevast.

§ 37. Rahvakohtud võivad võtta arutusele pärast § 35 näidatud tähtaegade möödumist esitatud hagiavaldusi neil juhtudel, kui tähtaeg on lastud mööduda nende poolt mõjuvaiks tunnistatud põhjustel.

§ 38. Tööasjad tuleb kõigis kohtutes arutada hiljemalt 7 päeva jooksul, arvates nende saabumisest.

§ 39. Kohtuorganid on kohustatud oma otsused töö asjus teatama pooltele ärakirjade näol 3 päeva jooksul, arvates otsuse tegemise päevast.

§ 40. Rahvakohtu otsused töötaja kasuks kindla rahalise summa sissenõudmise asjus tuleb viivitamatult täita osas, mis ei ületa töötaja ühe kuu töötasu. Ülejäänud osas võib otsuse viivitamatu täitmine leida aset ainult rahvakohtu eriotsuse põhjal.

§ 41. Töökonfliktide asjus tehtud kohtuorganite otsuste tühistamisel järelevalve korras võib nende otsuste põhjal väljamakstud summasid töötajalt tagasi nõuda ainul tingimusel, kui tühistatud otsus põhjenes töötaja poolt esitatud võltsitud dokumentidel või tema poolt antud valeandmetel.

7. Ebaõigelt vallandatud töötajate ametisse või tööle ennistamine.

§ 42. Ebaõigelt vallandatud töötajate ametisse või tööle ennistamise asjad ja vastavatel juhtudel töölepingu lõpetamise asjad arutatakse kas töötajate või palkajate nõudmisel hindamis-konfliktkomisjonides ja rahvakohtutes, välja arvatud § 6 p. a ja b nimetatud asjad. Ametisse või tööle ennistamise asjade arutamine hindamis-konfliktkomisjonides või rahvakohtutes toimub käesoleva määruse eeskirjade kohaselt.

§ 43. Paragrahvis 6. p. a nimetatud töötajate ametisse või tööle ennistamise küsimusi arutavad ainult alluvuse korras kõrgemalseisvad organid ja isikud.

Kui § 6 p. a nimetatud töötajad on kõrgemalseisva organi või isiku poolt ametisse ennistatud, võidakse nendele sunnitult töölt puudumise aja eest tasumaksmise asja arutada ka rahvakohtus.

§ 44. Paragrahvis 6 p. b nimetatud töötajate suhtes lahendatakse kõik ametisse või tööle ennistamise küsimused Riigikontrolli Rahvakomissariaadi eeskirjade kohaselt.

§ 45. Kui hindamis-konfliktkomisjon või rahvakohus tunnistab tehtud vallandamise ebaõigeks, otsustab ta ühtlasi:

a) vallandatud töötaja ametisse või tööle ennistamise;

b) ebaõigelt vallandatud töötajale tasu maksmise sunnitult töölt puudumise aja eest, arvates vallandamisest kuni uuele tööle asumiseni või kuni tegelikult ametisse ennistamiseni, kusjuures tasu arvatakse vallandamise kuule eelneval kalendrikuul saadud vallandatu tegelikust töötasust.

§ 46. Kui ebaõigelt vallandatud töötaja ajavahemikul vallandamisest kuni tegeliku ametisse või tööle ennistamiseni või uue alalise töö saamiseni tegi palgalist tööd või sai abiraha sotsiaalkindlustuse korras, vähendatakse väljamaksmisele kuuluvat tasu teenitud või abirahana saadud summa võrra.

§ 47. Juhul, kui ebaõigelt vallandatud töötaja on juba kvalifikatsioonilt ja töötasult vastaval tööl teises ettevõttes, asutises või majapidamises, võib hindamis-konfliktkomisjon või rahvakohus piirduda ainult ebaõige vallandamise fakti konstateerimisega, otsustamata töötaja ametisse või tööle ennistamist.

§ 48. Ebaõigelt vallandatud töötajale säilitatakse igal juhul kuni 1 kuu kestel õigus saada tasu töölt sunnitult puudumise aja eest, üle ühe kuu aga ainult juhtudel, kui ebaõigelt vallandatud töötaja ühe kuu jooksul, arvates vallandamise päevast, registreerus tööbüroos ja ei keeldunud mõjuvate põhjusteta pakutud tööst.

§ 49. Kui palkaja ei täida hindamis-konfliktkomisjoni või rahvakohtu otsust ebaõigelt vallandatud töötaja ametisse või tööle ennistamise kohta, on nimetatud töötajal õigus saada tasu kogu töölt puudumise aja eest, mis tingitud palkaja poolt vastava otsuse mittetäitmisest, kuni tegelikult ametisse või tööle ennistamiseni.

See tasu nõutakse palkajalt sisse sundkorras ilma asja teistkordse sisulise arutamiseta rahvakohtu poolt väljaantud täitelehe järgi (rahvakohtu poolt otsustatud asjade puhul) või tööinspek-

tori poolt väljaantud täitelehe jõudu omava tunnistuse järgi (hindamis-konfliktkomisjoni poolt otsustatud asjade puhul).

§ 50. Juhul, kui hindamis-konfliktkomisjoni või rahvakohtu otsusega ennistatud töötaja endises ametis on juba teine uuesti palgatud töötaja, on palkajal õigus viimast vallandada.

§ 51. Ebaõigelt vallandatud töötajate ametisse või tööle ennistamise asjade rahvakohtus arutamisel võib rahvakohus omal algatusel kohustada riiklike, kooperatiivsete või ühiskondlike ettevõtete, asutiste ja majapidamiste ametiisikuid, kes teostasid ebaõige vallandamise, tasuma ettevõttele, asutisele või majapidamisele kahju, mis tekkis viimasel ebaõigelt vallandatud töötajale tasu maksmisega, eriti kui on kindlaks tehtud, et vallandamine ei toimunud tõsiste asjalikkude kaalutluste põhjal või kandis pahatahtlikku iseloomu. Nimetatud kahjutasu ei või ületada vastava ametiisiku kolme kuu töötasu.

XVI ptk. juurde (2).

HINDE-VAIDEKOMISJONIDE OTSUSTE PEALE ESITATUD KAEBUSTE LÄBIVAATAMISE KORD.

ÜAÜKN-i 28. detsembri 1934. a. määrus.
(«ÜAÜKN-i Bülletään» 1935. a., nr. 5—6.)

(Väljavõtted.)

§ 1. Jaoskonna HVK otsuste peale võib kaevata ületehaselisele HVK-le. Kui jaoskonna HVK otsuse peale esitatud kaebuse läbivaatamisel ületehaselises HVK-s ei saavutata otsust, loetakse jaoskonna HVK otsus jõusse jäänuks.

§ 2. Ületehaselise HVK otsuse, samuti ka tema poolt tühistamata jäetud jaoskonna HVK otsuste peale võib kaevata sellele kõrgemalseisvale ametiühingulisele organile, kellele allub vahetult vastav ettevõte (ühingu kesk- või krai- (oblasti-) komitee eritööinspektor, ühingu krai- (oblasti-) komitee, KK volinik, keskkomitee).

§ 4. Krai- (oblasti-) komiteede eriinspektorite otsuste peale võib kaevata krai- (oblasti-) komiteele.

KK eriinspektorite, KK volinike, krai- (oblasti-) komiteede ja rajooni ametiühingute nõukogude [1] otsuste peale võib kaevata

[1] Rajooni ametiühingu nõukogud on likvideeritud.

ühingu KK-le. Ühingu KK otsus on igal juhul lõplik ega kuulu edasikaebamisele.

§ 5. Jaoskonna HVK otsuse peale ületehaselisele HVK-le esitatud kaebused tuleb läbi vaadata 2 päeva jooksul. Kaebused HVK otsuste peale, mis esitatud teistele organitele (§ 2—3), tuleb läbi vaadata 3 päeva jooksul.

XVI ptk. juurde (3).

NSVL ÜLEMKOHTU 59. PLEENUMI MÄÄRUSEST (1938. A.) VENE NFSV KOHTUORGANITE PRAKTIKA KOHTA TSIVIILSETES TÖÖASJADES.

NSVL Ülemkohtu pleenum otsustab:

§ 7. Seadusvastaselt vallandatuid on kohtud kohustatud ennistama tööle üldreeglina endistele ametitele ja igal juhul kvalifikatsiooni ning palga poolest vastavale tööle, välja arvatud juhud, kui ebaõigelt vallandatul on juba säärane töö teises ettevõttes või asutises („Eeskirjad töötülide lepitus-vahekohtuliku ja kohtuliku arutamise kohta» § 67 — LSKK 1928. a., nr. 56, art. 495).[1]

§ 8. Kohtud on kohustatud töötajate hagide puhul tegema otsuseid tegelikult ebaõigete häbistavate motiveeringute parandamise kohta vallandamise käskkirjades.

Töölehtede[2], tunnistuste, õienduste ja muude sääraste dokumentide suhtes peavad kohtud vallandatute hagide puhul kohustama administratsiooni sisse kandma nendesse dokumentidesse vallandamise motiive kooskõlas seadustes ettenähtud alustega (Vene NFSV tööseaduste koodeksi § 47 jm. ning teiste liiduvabariikide tööseaduste koodeksite vastavad paragrahvid).

Kohtud peavad sellejuures pöörama tähelepanu sellele, et vallandamisel Vene NFSV tööseaduste koodeksi § 47 p. c ja teiste liiduvabariikide tööseaduste koodeksite vastavate paragrahvide järgi tuleb vastavates ülaltähendatud dokumentides näidata, millisele tööle nimelt on vallandatu kõlbmatu oma kvalifikatsiooni poolest.

§ 10. Kohtutel ei ole õigust kohaldada laiendavalt NSVL Töö RK 18. oktoobri 1929. a. määrusele lisatud vastutavate tööta-

[1] Vt. Eesti NSV RKN-i 27. mai 1941. a. määrus töökonfliktide lahendamise korrast § 47 (lk. 256).

[2] Praegu — tööraamatute.

jate kategooriate loendit nr. 1, kelle vallandamise ja ametisse ennistamise asjad ei kuulu arutamisele HVK-s ja rahvakohtu töö-sessioonides [3].

Distsiplinaarmäärustikele (Teede RK, Veeteede RK, Side RK jt.) alluvate isikute hagisid tööle ennistamise asjus ei võeta vastu ainult neil juhtudel, mil vallandamine on toimunud vastavas määrustikus näidatud alustel.

§ 11. Loendis nr. 1 (vt. eelnev §) nimetatud isikutel, samuti isikutel, kes alluvad distsiplinaarmäärustikele, on õigus esitada hagi tasu saamiseks sunnitud töölt puudumise eest juhul, kui kõrgemalseisev administratiivorgan tunnistab nende vallandamise ebaõigeks.

Samade kategooriate töötajail on õigus esitada hagi neid seadusvastaselt häbistavate sissekannete tühistamiseks töölehtedes [4] ja õiendustes, kui need ei ole tehtud kooskõlas tööseaduste koodeksitega, kusjuures kohtud ei tohi neil juhtudel puudutada oma otsustes vallandamise põhjenduse küsimust.

§ 12. Panna ette kohtutele sunnitud töölt puudumise eest tasu väljamõistmise juhtudel tugevdada praktikat, mille järgi pannakse ametiisikuile, kes toimetasid ebaõige vallandamise, kohustus tasuda ettevõttele või asutisele ebaõigelt vallandatud töötajale tasumaksmisega tekkinud kahjud («Eeskirjad töötülide lepitus-vahekohtuliku ja kohtuliku arutamise kohta» § 72) [5].

§ 13. Kui on tõestatud, et ületunnitöö toimus administratsiooni teadmisel, peavad kohtud nende eest tasu välja mõistma ka siis, kui nõutavad formaalsused ei ole täidetud.

XVI ptk. juurde (4).

VASTUTAVATE TÖÖTAJATE, KELLE VALLANDAMISE JA AMETIKOHALE ENNISTAMISE ASJAD EI KUULU ARUTUSELE HINDE-VAIDEKOMISJONIDES JA RAHVAKOHTU TÖÖ-SESSIOONIDES, LOETELU NR. 1.

Lisa NSVL Töö RK 18. oktoobri 1929. a. määrusele.
(«NSVL Töö RK Teataja» 1930 a., nr. 1—2.)

1. Valitavad töötajad neid valivate organisatsioonide palgalistel ametikohtadel.

[3] Vt. lk. 259 allpool.
[4] Praegu — tööraamatutes.
[5] Vt. Eesti NSV RKN-i 27. mai 1941. a. määrus töökonfliktide lahendamise korrast § 51 (lk. 257).

2. Ettevõtete, asutiste ja organisatsioonide ainuisikulised juhatajad ja juhatuse liikmed, nagu näiteks rahvakomissariaatide ja nendega võrdsustatud asutiste, kraide, oblastite, ringkondade täitevkomiteede vastavate osakondade, trustide, kombinaatide, riiklike kaubandusettevõtete (kaubastute), sündikaatide, pankade, aktsiaseltside (osaühingute), vabrikute, tehaste, kõrgemate teaduslike asutiste ja õppeasutiste ja samuti ka ülalnäidatud juhatajate asetäitjad.

3. Asutiste juhatajate isiklikud sekretärid.

4. § 2 näidatud ettevõtete, asutiste ja organisatsioonide kohalike kontorite ja osakondade juhatajad.

5. Vabariiklike ja kohalike võimuorganite esindajad (volinikud) kõrgemalseisvate organite juures, aga samuti kõrgemalseisvate organite esindajad vabariiklike ja kohalike organite juures.

6. Üleliiduliste ja vabariiklike asutiste ja organisatsioonide valitsuste või osakondade ülemad, valitsejad ja juhatajad, aga samuti ka nende asetäitjad.

7. Sündikaatide, üleliidulise või vabariikliku tähtsusega trustide, kombinaatide, riiklike kaubandusettevõtete (kaubastute) ja pankade, aga ka aktsiaseltside (osaühingute) ülemad, valitsejad ja juhatajad.

8. Tööks iseseisva majandusliku arvestusega eraldatud (olgugi — ainult ametkondlikus korras s. o. ilma osakonnale või valitsusele juriidilise isiku õigusi andmata) asutiste ja organisatsioonide osakondade ja valitsuste ülemad, valitsejad ja juhatajad.

9. § 6—8 näidatud osakondade õigustega töötavate iseseisvate osade juhatajad.

10. Perioodiliste väljaannete vastutavad toimetajad.

11. Tehnilised direktorid või peainsenerid, nende asetäitjad.

12. Tootmisosakondade (vabrikutes ja tehastes ja teistes tootmisettevõtetes) jaoskondade, töökodade ülemad, juhatajad ja meistrid.

13. Ettevõtete tuletõrje ülemad.

14. Tuletõrjeosade ja -komandode ülemad.

15. Eriosakondade ja -osade juhatajad.

16. Kõigi asutiste, ettevõtete ja organisatsioonide pea- ja vanemad raamatupidajad, kes juhatavad finants-arvestus- ja raamatupidamisosakondi ja -osasid.

17. Vabrikuliste-tehaseliste ettevõtete ja valitsusasutiste komandandid.

18. Tööde täitjad, millel on iseseisev valitsus või kontor.

§ 176 juurde.

AJUTISE TÖÖVÕIMETUSE KORRAL MAKSTAVAIST TOETUSTEST LEEDU, LÄTI JA EESTI NÕUKOGUDE SOTSIALISTLIKES VABARIIGES TÖÖTAVAILE TÖÖLISTELE JA TEENISTUJAILE.

NSVL RKN-i määrus 31. detsembrist 1940. a.
(LMKK 1941. a., nr. 1, art. 19.)

NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu määrab:

§ 1. Toetused ajutise töövõimetuse korral Leedu, Läti ja Eesti NSV riiklike, kooperatiivsete ja ühiskondlike ettevõtete ning asutiste töölistele ja teenistujaile tuleb välja maksta NSVL RKN-i ÜK(b)P KK ja ÜAÜKN-i otsuse kohaselt 28. dets. 1938. a. (LMKK 1939. a., nr. 1, art. 1).

Tööseisakud ajavahemikul kuni nõukogude võimu kehtimapanekuni, mis olid tingitud tööpuudusest, lokautidest või repressioonidest revolutsioonilise tegevuse pärast, ei katkesta toetuste määramisel ajutise töövõimetuse puhul mainitud tööliste ja teenistujate tööstaaži samas ettevõttes või asutises, kuid neid ei arvata ka pideva tööstaaži hulka.

Revolutsioonilise tegevuse pärast kodanliku valitsuse ajal vanglas või sundasumisel oldud aeg, mis on tõestatud dokumentidega, arvatakse pideva staaži hulka.

§ 2. Toetused ajutise töövõimetuse korral eraettevõtete ja -majandite töölistele ja teenistujaile, kes on ametiühingu liikmed, tuleb välja maksta järgmiselt:

a)	palgalise üldise tööstaaži korral	üle	12 a.	—	90%	palgast
b)	„	„	„	„	8 — 12 a.	—	70%	„
c)	„	„	„	„	4 — 8 a.	—	60%	„
d)	„	„	„	„	kuni 4 a.	—	50%	„

Eraettevõtete ja -majandite töölistele ja teenistujaile, kes ei ole ametiühingu liikmed, välja maksta toetused ajutise töövõimetuse korral pooles suuruses võrreldes ametiühingu liikmete jaoks kehtivate normidega.

Lühendite seletused.

art. — artikkel
HVK — Hinde-vaidekomisjon
NSVL Ülemnõukogu Teataja — Nõukogude Sotsialistlike Vabariikide Liidu Ülemnõukogu Teataja
KK — Keskkomitee
KTK — Kesktäitevkomitee
KrPK — Vene NFSV kriminaalprotsessi koodeks
lk. — leheküig
LMKK — Nõukogude Sotsialistlike Vabariikide Liidu valitsuse määruste ja korralduste kogu
LSKK — NSV Liidu tööliste ja talupoegade valitsuse seaduste ja korralduste kogu
NSVL — Nõukogude Sotsialistlike Vabariikide Liit
NSVL RKN — Nõukogude Sotsialistlike Vabariikide Liidu Rahvakomissaride Nõukogu
p. — punkt
RK — rahvakomissariaat või rahvakomissar
TK — Tööseaduste koodeks
TVO — Töölisvarustuse osakond
Vene NFSV — Vene Nõukogude Föderatiivne Sotsialistlik Vabariik
vt. — vaata
ÜAÜKN — Üleliiduline Ametiühingute Kesknõukogu
ÜK(b)P — Üleliiduline Kommunistlik (bolševike) Partei
RKN — Rahvakomissaride Nõukogu
VSKK — Vene NFSV tööliste ja talupoegade valitsuse seaduste ja korralduste kogu;

SISUKORD.

Lk.

NSV Liidu konstitutsioon 3

VNFSV kriminaal-, tsiviil- ja tööseadlusandluse ajutisest rakendamisest Leedu- Läti ja Eesti Sotsialistlike Vabariikide territooriumil 4

VNFSV tööseaduste koodeksi kehtimapaneku kohta 5

Vene NFSV tööseaduste koodeks 7

I. Üldosa (§ 1—4) 7

II. Tööjõu palkamise ja muretsemise kord (§ 5—10) . . . 9

III. Vene NFSV kodanikkude töökohustusele rakendamise kord (§ 11—14) 9

IV. Kollektiivlepingud (§ 15—26) 10

V. Tööleping (§ 27—49) 11

VI. Sisekorra-eeskirjad (§ 50—55) 17

VII. Töönormid (§ 56—57) 18

VIII. Palk (§ 58—76) 19

IX. Tagatised ja kompensatsioonid (§ 77—93) 24

X. Tööaeg (§ 94—108) 30

XI. Puhkeaeg (§ 109—120) 34

XII. Tööõpilased (§ 121—128) 36

XIII. Naiste ja alaealiste töö (§ 129—137) 37

XIV. Töökaitse (§ 138—150) 39

XV. Tööliste ja teenistujate ametiühingud ja nende organid ettevõtteis, asutistes ja majandeis (§ 151—167) 41

XVI. Töötülide lahendamine ja tööseaduste rikkumise asjade arutamine (§ 168—174) 45

XVII. Sotsiaalkindlustusest (§ 175—180) 47

Tööseaduste koodeksi lisad 49

Lisa 1 (§ 1 märkus 2 juurde). Töötingimustest hooajatöödel . 49

Lisa 1 juurde. NSVL KTK ja RKN-i 4. juuni 1926. a. määruse „Töötingimustest hooajatöödel" kohaldamisest 53

Lisa 2 (§ 1 märkus 3 juurde). Ajutiste tööliste ja teenistujate töötingimustest 57

Lk.

Lisa 3 (§ 1 märkus 4 juurde). Metsatööstuses ja metsamajanduses töötavate tööliste ja teenistujate töötingimustest . 61
Lisa 4 (§ 1 märkus 5 juurde). Töötingimustest ehitustöödel . 66

Täiendavaid materjale tööseaduste koodeksi juurde 69

§ 1 juurde (1). NSV Liidu Töö Rahvakomissariaadi liitmisest Üleliiduliste Ametiühingute Kesknõukoguga 69
§ 1 juurde (2). Eesti NSV Töö Rahvakomissariaadi likvideerimisest 69
§ 1 juurde (3). Tööseadusandluse kohaldamise kohta käivate juhendite, eeskirjade ja seletuste andmise korrast . . . 70
§ 1 juurde (4). Seadus NSVL rahvamajanduse taastamise ja arendamise viie aasta plaanist 1946—1950 70
§ 1 juurde (5). Abinõudest töödistsipliini korraldamiseks, riikliku sotsiaalkindlustuse praktika parendamiseks ja sel alal kuritarvituste vastu võitlemiseks 71
§ 1 juurde (6). Evakueerunud töötajate tööstaažist 80
§ 1 juurde (7). Põllumajanduses palgalise tööjõu kasutamise ajutiste eeskirjade kinnitamisest 80

III ptk. juurde (1). Tööjõureservide Peavalitsuse ja Tööjõu Arvestamise ja Jaotamise Komitee ümberkorraldamisest Tööjõureservide Ministeeriumiks 84
III ptk. juurde (2). Looduslike hädade korral elanikkonna töö- ja küüdikohustuse rakendamise korrast 85
III ptk. juurde (3). Metsatulikahjude vastu võitlemisest . 87
III ptk. juurde (4). Maaelanike tööga osavõtust kunst- ja kruusateede ehitamisel ja parandamisel 88
IV ptk. juurde. Kollektiivlepingute sõlmimisest 1947. a. . . 89
V ptk. juurde (1). Kohakaasluse korrapärastamisest . . . 100
V ptk. juurde (2). Noorte eriteadlaste rakendamise parendamisest 102

§ 29 juurde (1). Tööraamatute sisseseadmisest 104
§ 29 juurde (2). Tööraamatute täienduslehest 107
§ 29 juurde (3). Täiendusest NSV Liidu RKN-i juures asuva Majandusnõukogu 28. mai 1940. a. määrusele nr. 735 „Tööraamatu täienduslehest 108
§ 29 juurde (4). Tööraamatute väljaandmise aruannete esitamise tähtaegade muutmisest 109
§ 29 juurde (5). Tööraamatute sisseseadmise juhendi kinnitamisest 112
§ 29 juurde (6). Tööraamatusse tööstaaži märkimise eeskirjade kinnitamisest 113

Lk.

§ 29 juurde (7). Tööraamatute arvestamise, väljaandmise ja hoidmise töö korrastamisest 114

§ 29 juurde (8). Juhend tööraamatute ja nende juurde kuuluvate täienduslehtede arvestamise ja väljaandmise aruande täitmise korrast 116

§ 29 juurde (9). Ettevõtete ja asutiste poolt tööraamatute väljaandmise ja tööraamatute kaotamise puhul trahvidest saadavate summade sissemaksmise korrast ja tähtaegadest 118

§ 29 juurde (10). Passirežiimi kindlustamisest 119

§ 31 juurde. Vene NFSV tsiviilkoodeksi § 9 121

§ 36 juurde. Ajutise töövõimetustoetuse põhimäärus 121

§ 36—37 juurde (1). NSVL KTK ja RKN-i 3. juuni 1931. a. „Määrus mõnedest tööseadusandluse muudatustest" § 6 kohaldamisest 122

§ 36—37[1] juurde (2). Inseneride, tehnikute, meistrite, teenistujate ja kvalifitseeritud tööliste kohusliku üleviimise korrast ühest ettevõttest ja asutisest teise 123

§ 36—37[1] juurde (3). NSVL Ülemnõukogu Presiidiumi 19. okt. 1940. a. seadluse „Inseneride, tehnikute, meistrite, teenistujate ja kvalifitseeritud tööliste kohusliku üleviimise korrast ühest ettevõttest ja asutisest teise" kohaldamise juhend 125

§ 44 ja 46 juurde (1). Sõjatööstuste ettevõtete tööliste ja teenistujate vastutusest ettevõtteist omavolilise lahkumise eest 126

§ 44 ja 46 juurde (2). Sõjaseisukorra kehtestamisest kõikidel raudteedel 127

§ 44 ja 46 juurde (3). Sõjaseisukorra kehtestamisest mere- ja jõetranspordis 128

§ 44 ja 46 juurde (4). Tööliste ja teenistujate tööle asumisest ja töölt lahkumisest 128

§ 44 ja 46 juurde (5). Tööliste ja teenistujate tööle asumise ja töölt lahkumise määruse muutmisest 129

§ 44 ja 46 juurde (6). NSVL Ülemkohtu 6. jaanuari 1944. a. määrus nr. 1/6 129

§ 44 ja 46 juurde (7). Kaugetes maakohtades töötavate tööliste ja teenistujate ettevõtteist ja asutistest lahkumise korrast seoses töölepingu lõppemisega 130

§ 44 ja 46 juurde (8). Sõjaväelaste naistele õiguse andmisest ettevõtteist ja asutistest lahkuda nende meeste üleviimise puhul teise asukohta 130

§ 44 ja 46 juurde (9). Isamaasõja invaliididele ja nende perekonnaliikmetele õiguse andmisest ettevõtteist ja asutistest lahkumiseks sõidu puhul alatisse elukohta 131

Lk.

§ 47 juurde. Tööseaduste koodeksi § 47 punkt d kohaldamise tingimustest 131

VI ptk. juurde (1). Riiklike, kooperatiivsete ja ühiskondlike ettevõtete ning asutiste tööliste ja teenistujate töö sisekorra tüüpeeskirjade kinnitamisest 132

VI ptk. juurde (2). Asutiste ja majandusorganite administratiivvaparaadi töötajate vastutusest ametihoonete ja -ruumide üldise ja tulekahjude vastu kaitse ning ametidokumentide säilitamise eeskirjade rikkumise eest 138

§ 56 juurde (1). Rahvakomissaride poolt palgamaksmise alal käskkirjade andmise korrast 140

§ 56 juurde (2). Töönormide ja hinnete muutmise käskkirjade väljaandmise korrast 140

§ 56 juurde (3). Ametnike palkade määramise korra kohta rahvakomissariaatide ja ametkondade töötajatele olenevalt nende tööstaažist 141

VIII ptk. juurde. VNFSV Tsiviilkoodeksi § 101 141

§ 60 juurde. Ületunnitöö tasu maksmise korrast 142

§ 62 juurde. Ajutise asendamise korral palgamaksmisest . . 142

§ 67 juurde. Vt. 36—37[1] juurde toodud lisamaterjal 143

§ 68—68[2] juurde (1). Tööseisaku ja praagi puhul palgamaksmisest 143

§ 68—68[2] juurde (2). Tööseisaku ja praagi puhul palgamaksmisest eraettevõtetes ja -majandites 146

§ 69 juurde (1). Järjekordse ja lisapuhkuse aja eest keskmise palga arvutamise korrast 148

§ 69 juurde (2). Keskmise palga arvutamisest puhkuse eest palga või kasutamata puhkuse eest kompensatsiooni maksmisel 148

§ 77 juurde (1). Üldisest sõjaväeteenistuse kohustusest . . . 150

§ 77 juurde (2). Keskmisest palgast ja palgast pooliku kuu eest 150

§ 77 juurde (3). Preemiatest, mida makstakse üleliidulise sotsialistliku võistluse tagajärjel 153

§ 79 juurde (1). Palgamaksmisest töölistele ja teenistujaile, keda kutsutakse töö ajal ametiühingute pleenumite tööst osa võtma 154

§ 79 juurde (2). Ametiühingute konverentside ja kongresside delegaatide töölt vabastamisest konverentsidest ja kongressidest osavõtmiseks 154

§ 81 juurde (1). Eesti NSV piirides komandeerimiste lubamise korrast 154

Lk.

§ 81 juurde (2). Riiklike, kooperatiivsete ja ühiskondlike asutiste, organisatsioonide ja ettevõtete töötajatele komandeerimislubade väljaandmise korrast 155

§ 81 juurde (3). NSVL RKN-i 26. juuni 1942. a. „Riiklike, kooperatiivsete ja ühiskondlike asutiste, organisatsioonide ja ettevõtete töötajatele komandeerimislubade väljaandmise korrast" muutmisest 157

§ 81 juurde (4). Komandeerimistunnistuste plankide kulutamiste arvestamise ja kontrollimise korrast 157

§ 81 juurde (5). Tasumaksmisest teenistuslike komandeerimiste puhul NSV Liidu piirides 158

§ 81 juurde (6). NSVL RKN-i määrus 19. juunist 1940. a., nr. 1047 „Tasumaksmisest teenistuslike komandeerimiste puhul NSV Liidu piirides" kohaldamise korrast 161

§ 81 juurde (7). Reisijate sundkindlustamise eeskirjad . . . 163

§ 82 juurde (1). Tasudest ja tagatistest teise asukohta tööle võtmise, üleviimise ja suunamise puhul 164

§ 82 juurde (2). Kompensatsioonidest töötajatele nende tagasitulekul evakuatsioonist endistele töökohtadele 168

§ 83^4 juurde. Töötajate varanduslikust vastutavusest ettevõtte või asutise materjalide ja toodete ning varanduse eest, mis on antud töötajale kasutamiseks 168

§ 91 juurde. 1942. aastal kasutamata puhkuse eest rahalise kompensatsiooni maksmise ajutisest katkestamisest . . 170

§ 94 juurde (1). Tööpäeva pikkusest 171

§ 94 juurde (2). NSVL RKN-i 27. juuni 1940. a. määrus . . 171

§ 94 juurde (3). Normeerimata tööpäevaga töötajaist . . . 172

§ 94 juurde (4). Normeerimata tööpäevaga töötajate näidisnimekiri 173

§ 94 juurde (5). Meditsiiniliste töötajate tööpäeva pikkusest. 177

§ 94 juurde (6). Nimestiku kinnitamisest kahjulike töötingimustega kutsetest, mille jaoks määratakse kuuetunniline tööpäev 179

§ 94 juurde (7). Klaasitööstuses tegutsevate töötajate võtmisest kahjulike töötingimustega kutsete nimekirja, mille kohta määratakse kuuetunniline tööpäev 188

§ 94 juurde (8). Raadioringhäälingu ja heliüleskirjutamise toonmeistrite (radiofoonijad) võtmisest kahjulike töötingimustega kutsete nimekirja 188

§ 104 juurde (1). Riikliku sotsiaalkindlustuse korras pensioni saajate 3. grupi invaliidide ettevõtteisse ja asutistesse sõjaajaks töölerakendamisest 189

§ 104 juurde (2). Abinõudest Isamaasõja invaliidide tööle suunamise alal 189

§ 111 juurde (1). 9. mai kuulutamisest võidupühaks 189

Lk.

§ 114 juurde (1). Töötajate palgalisest puhkusest 190

§ 114 juurde (2). Teaduslik-uurimis-, õppe- ja poliitharidusasutiste töötajate puhkusest 192

§ 114 juurde (3). Eriteadlaste puhkusest, kes suunatakse kõrgema kooli või tehnikumi lõpetamise järel tööle . . . 194

§ 114 juurde (4). Riigiteenistuses olevate isikute kvalifikatsiooni tõstmise ja mittestatsionaarse õppuse korraldamisest 195

§ 114 juurde (5). NSVL KTK ja RKN-i 15. dets. 1930. a. määruse „Tööjõu jaotamise ja palkamise korrast ja võitlusest tööjõu liikumisega" muutmisest 196

§ 114 juurde (6). Puhkustest sanatoorium- ja kuurortraviks . 197

§ 115 juurde. Nimestiku kinnitamiset kahjulike töötingimustega kutsete kohta, mille jaoks määratakse lisapuhkus . 198

XII ptk. juurde. NSVL riiklikest tööjõureservidest 198

XIII ptk. juurde. Naiste tööst 8. märtsil 200

§ 129 juurde. Naiste tööjõu kasutamisest maa-alustel töödel mäekaevandustööstustes 200

§ 130 juurde. 16-aastaseks saanud tööliste ja teenistujate ületunnitööst, öötööst ja puhkuse kestusest 201

§ 132 juurde (1). Riikliku abi suurendamisest rasedatele naistele, lasterikastele ja vallasemadele, emade- ja lastekaitse tugevdamisest, aunime „Sangarema" sisseseadmisest ja ordeni „Ema au" ning medali „Emamedal" asutamisest . 201

§ 132 juurde (2). Rasedatele naistele, lasterikastele ja vallasemadele riiklike toetuste määramise ja väljamaksmise ning soodustuste andmise korra määrustiku kinnitamisest 202

§ 132 juurde (3). Juhend pärastsünnitusaegse puhkuse andmisest emadele mittenormaalse sünnituse puhul . . . 203

XIV ptk. juurde (1). Isikute kohuslikust arstlikust järelevaatusest, kes töötavad toitlustamise alal, elanikkonna sanitaar-tervishoidliku teenindamise ettevõtteis ja vesivarustuse seadeldistes 204

XIV ptk. juurde (2). Eesti NSV Ministrite Nõukogu juures asuva Riikliku Tehnilise Inspektsiooni põhimääruse kinnitamisest 205

XIV ptk. juurde (3). Tööstus-finantsplaani eriosasse lülitamiseks kuuluvate töökaitseabinõude koond-nomenklatuuri kinnitamisest 209

XIV ptk. juurde (4). NSVL Riikliku Plaanikomisjoni Rahvamajandusliku Arvestuse Keskvalitsuse 25. märtsi 1939. a. käskkiri nr. 10—197 216

Lk.

XIV ptk. juurde (5). Tööõnnetusjuhtumite registreerimise ja arvelevõtmise määrustik 219

XIV ptk. juurde (6). Kuumade jaoskondade tööliste varustamisest gaseeritud soolveega 227

§ 141 juurde (1). Töölistele ja teenistujatele väljaantava erirõivastise maksuliseks muutmisest 230

§ 141 juurde (2). Tööliste ja teenistujate liikide nimestik, kellele lisaks ettevõtete pesemiskohtades olevale seebile peab antama koju eriseepi 231

§ 142 juurde. Tööliste ja teenistujate liikide nimestik, kellele töö erilise kahjulikkuse tõttu antakse ettevõtete poolt tööpäeval 0,5 liitrit piima päevas 235

§ 146 juurde (1). Ühiskondlikest tööinspektoreist 240

§ 146 juurde (2). Ühiskondlike tööinspektorite põhimäärus . 241

§ 147 juurde. ÜAÜKN-i VI pleenumi 15. mai 1937. a. otsus . 243

§ 148 juurde (1). Ametiisikute ja eratööandjate administratiivsest vastutusest tööseaduste rikkumise puhul . . . 244

§ 148 juurde (2). Trahvide määramisest töökaitse ja ohutustehnika eeskirjade rikkumise eest 245

§ 159 juurde. ÜAÜKN-i X pleenumi 9. augusti 1940. a. otsusest 246

§ 161 juurde. ÜAÜKN-i X pleenumi 9. augusti 1940. a. otsus 247

§ 162—164 juurde. Käitiskomiteede ja neid asendava delegaatide instituudi ülalpidamise korra kohta käiva VKTK määruse tühistamisest 247

XVI ptk. juurde (1). Töökonfliktide lahendamise korrast . . 247

XVI ptk. juurde (2). Hinde-vaidekomisjonide otsuste peale esitatud kaebuste läbivaatamise kord 257

XVI ptk. juurde (3). NSVL Ülemkohtu 59. pleenumi määrusest (1938. a.) Vene NFSV kohtuorganite praktika kohta tsiviilsetes tööasjades 258

XVI ptk. juurde (4). Vastutavate töötajate kelle vallandamise ja ametikohale ennistamise asjad ei kuulu arutusele hinde-vaidekomisjonides ja rahvakohtu töö-sessioonides, loetelu nr. 1 259

§ 176 juurde. Ajutise töövõimetuse korral makstavaist toetustest Leedu, Läti ja Eesti Nõukogude Sotsialistlikes Vabariiges töötavaile töölistele ja teenistujaile 261

Lühendite seletus 263

Tõlkinud P. Vihalem.

Vastutav toimetaja K. Saarman.

Keeleline toimetaja M. Tedre.

Ladumisele antud 12. III 1947. Trükkimisele antud 24. V 1947. Trükiarv 3 200. Paber 56 : 79. 1/16 Trükipoognaid 17. Trükitähti trükipoognas 43,528. Arvutuspoognaid 18,5. MB-04304. Trükikoda «Tartu Kommunist». Tartu, Ülikooli 21/23. Tellimise nr. 527. 0,80

На эстонском языке.
Кодекс законов о труде РСФСР.